

RAPORTI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS

“Funksionimi i fabrikës ekzistuese BNF-i për prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka, kontakt-betonit si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake”

*Aplikuesi: Nuhi Ujkani B.I. – N.N.P. “BNF-i”
Lokacioni: Reznik, Komuna e Vushtrrisë
Parcela: P-70202054-00214-7 | Sipërfaqja: 5 630 m²*

EKIPI HARTUES

MSc. Iliriana Sutaj – Licenca nr. 20/19/24

Dr. Sc. Astrit Shala

Inxh. Dip. Ark. Masar Kabashi

TË DHËNAT E APLIKUESIT DHE HARTUESIT

Funksionimi i fabrikës ekzistuese BNF-i për prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka, kontakt-betonit si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake

APLIKUESI / INVESTITORI

Aplikuesi	Nuhi Ujkani B.I. – N.N.P. “BNF-i”
Lokacioni	ZK Reznik, Komuna e Vushtrrisë
Parcela	P-70202054-00214-4
Sipërfaqja	5,630 m ²
Versioni	Version për dorëzim – Gusht 2026

NËNSHKRIMET DHE VULA

PËR APLIKUESIN / INVESTITORIN	Nuhi Ujkani B.I. – N.N.P. “BNF-i” <i>Përfaqësuesi: Nuhi Ujkani</i>
Nënshkrimi: _____ Data: 24/ 08/ 2026	

Ekipi profesional: Në hartimin dhe rishikimin multidisiplinar të Raportit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis kanë kontribuar MSc. Iliriana Sutaj – Inxhinier e Ndërtimtarisë, si hartuese dhe bartëse kryesore e raportit, Dr. Sc. Astrit Shala – Gjeolog dhe Ing. i dipl. Ark. Masar Kabashi – Arkitekt, në fushat e tyre përkatëse profesionale, ndërsa me nënshkrimin e kësaj faqeje, aplikuesi konfirmon saktësinë e të dhënave dhe dokumentacionit të dorëzuar për projektin, kurse hartuesja përgjegjëse dhe ekipi profesional konfirmojnë se Raporti i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis është përgatitur me kujdes dhe përgjegjësi profesionale, bazuar në dokumentacionin teknik dhe administrativ në dispozicion, të dhënat institucionale, dokumentacionin bazë të projektit dhe vlerësimin profesional, në përputhje me kërkesat e zbatueshme për hartimin e raporteve të VNM-së.

NËNSHKRIMET DHE VULA

KOMPANIA HARTUESE Geo Source Consulting Sh.p.k. (GSC) <i>Përfaqësuesi i autorizuar</i> <i>Nerxhivane Rama</i> Nënshkrimi dhe vula: _____ Data: 24/08/ 2026	HARTUESE PËRGJEGJËSE MSc. Iliriana Sutaj <i>Inxhinier e Ndërtimtarisë</i> Nënshkrimi: _____
ANËTAR I EKIPIT PROFESIONAL Dr. Sc. Astrit Shala <i>Gjeolog</i> Nënshkrimi: _____	ANËTAR I EKIPIT PROFESIONAL Ing. i dipl. Ark. Masar Kabashi <i>Arkitekt</i> Nënshkrimi: _____

PËRMBAJTJA

1. INFORMACIONE TË PËRGJITHSHME	11
1.1. Të dhënat për aplikuesin.....	11
1.2. Të dhënat kryesore për projektin, titulli i plotë, vendndodhja dhe adresa	11
1.3. Të dhëna për hartuesit që kanë marrë pjesë në hartimin e Raportit të VNM-së	15
2. PËRSHKRIMI I PROJEKTIT TË PROPOZUAR	16
2.1. Kategoria e projektit të propozuar	16
2.2. Përshkrim të punëve përgatitore për zbatimin e projektit.....	16
2.3. Përshkrimin e karakteristikave kryesore të funksionimit të projektit	16
2.4. Përshkrimin detal të procesit të planifikimit të prodhimit, duke filluar nga hyrja e lëndëve të para deri te produkti përfundimtar.....	18
2.5. Paraqitjen e llojit dhe sasisë së burimeve të nevojshme	21
2.6. Vlerësimin e gjenerimit të llojit dhe sasisë së mbeturinave, emetimeve gjatë procesit teknologjik	22
2.7. Prezantimi i teknologjisë së trajtimit, përpunimit, riciklimit dhe asgjësimit të të gjitha llojeve të mbeturinave	23
2.8. Program për ndërtimin, kohëzgjatjen e ndërtimit, kohëzgjatjen e planifikuar të funksionimit të projektit, kohën e mundshme të përfundimit të funksionimit të projektit dhe sipas rastit edhe fazën e planifikuar të rehabilitimit të sipërfaqes pas mbarimit të funksionimit të projektit.....	25
2.9. Të dhëna për infrastrukturën e nevojshme	26
2.10. Të dhëna për aktivitete të tjera që mund të nevojiten për zbatimin e projektit, si ndërtimi i kampeve apo rezidencave	26
2.11. Informacion për lejet dhe licencat e nevojshme për projektin	27
2.12. Informacion për ndërlidhjet e mundshme të projektit me projekte të tjera ekzistuese	27
3. PËRSHKRIMI I LOKACIONIT TË PROPOZUAR.....	29
3.1. Të dhënat për emrin e lokacionit ku është planifikuar të zbatohet projekti	29
3.2. Skicën dhe planimetrinë e vendndodhjes së projektit.....	30
3.3. Distancën me të dhënat për qendrat e banuara në raport me lokacionin ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar me fotografi	32
3.4. Paraqitjen e karakteristikave pedologjike, geomorfologjike, gjeologjike, hidrogeologjike dhe sizmologjike të terrenit	34
3.5. Të dhënat për burimin e furnizimit me ujë	39
3.6. Paraqitjen e karakteristikave klimatike me tregues të përshtatshëm meteorologjik	39
3.7. Prezantimi i karakteristikave natyrore	40
3.8. Rishikimi i karakteristikave themelore të peisazhit.....	40
3.9. Rishikimi i objekteve të mbrojtura të trashëgimisë kulturore dhe historike	41
3.10. Të dhënat për popullsinë, përqendrimin e popullsisë dhe karakteristikat demografike në lidhje me projektin e planifikuar.....	41
3.11. Të dhëna për objektet ekzistuese	42
3.12. Në varësi të karakteristikave të zonës, përshkrimi i lokacionit përmban edhe të dhëna për zonat e përcaktuara për kërkime shkencore, vendet arkeologjike, zonat veçanërisht të ndjeshme, zonat me qëllime të veçanta dhe të ngjashme.....	42
3.13. Të dhënat për burimet ujore në sipërfaqen ku realizohet projekti dhe në afërsi të saj.....	43
4. GJENDJA AKTUALE E FAKTORËVE MJEDISOR	44
4.1. Raport për gjendjen aktuale të faktorëve mjedisor	44
5. PËRSHKRIMI I ALTERNATIVAVE TË PROJEKTIT.....	53
5.1. Përshkrimi i alternativave të realizueshme	53
5.2. Përshkrimi i alternativave të realizueshme përmban edhe përshkrimin e arsyeve kryesore për zgjedhjen e një alternative të caktuar duke ju referuar:	54
5.3. Vendndodhjes ose rrugës.....	54
5.4. Ndikimet në mjedis dhe shëndetin e njeriut	55
5.5. Proceset, teknologjia e prodhimit	56
5.6. Metodot e punës gjatë zbatimit dhe funksionimit të projektit.....	56
5.7. Planin e lokacionit.....	57
5.8. Llojin dhe përzgjedhjen e materialeve për realizimin e projektit	57
5.9. Afati kohor për ekzekutimin dhe përfundimin e funksionimit të projektit sipas legjislacionit.....	58
5.10. Madhësia e lokacionit ose objektit	59
5.11. Vëllimi i prodhimit.....	59

5.12.	Kontrolli i ndotjes.....	60
5.13.	Trajtimin e mbeturinave, përfshirë riciklimin, ripërdorimin, asgjësimin dhe deponimin përfundimtar	62
5.14.	Rregullimi i infrastrukturës rrugore të qasjes në projekt dhe rrugë të komunikacionit	63
5.15.	Përgjegjësia dhe procedura për menaxhimin e mjedisit	64
5.16.	Trajnime	64
5.17.	Monitorimi	65
5.18.	Planet për situata emergjente.....	66
5.19.	Demolimi dhe rehabilitimi	67
5.20.	Plani për menaxhimin e mjedisit	67
5.21.	Përshkrimi i alternativave pa veprim.....	69
6.	PËRSHKRIMI I NDIKIMIT TË PROJEKTIT NË MJEDIS	70
6.1.	Përshkrimi i ndikimeve të projektit në mjedis përfshinë	70
6.2.	Cilësinë e ajrit:	71
6.3.	Nivelin dhe përqendrimin e substancave ndotëse në ajër dhe krahasimin me treguesit e përcaktuar me norma dhe standardet sipas legjislacionit në fuqi	72
6.4.	Ndikimin e projektit në klimë, lloji dhe vëllimi i emetimeve të gazeve serrë dhe ndjeshmëria e projektit ndaj ndryshimeve klimatike	73
6.5.	Mundësinë e ndikimit në ndotjen ndërkufitare të ajrit.....	74
6.6.	Cilësia e ujit:.....	74
6.7.	Ndikimi i ndotësve në cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore	75
6.8.	Mundësinë e ndikimit në ndotjen ndërkufitare të ujërave	76
6.9.	Ndryshimet hidromorfologjike, sasia dhe cilësia me referencë të veçantë për shkarkimet e ujërave të zeza 77	
6.10.	Toka:	78
6.11.	Ndikimi fizik, ndryshimi në topografinë lokale, erozioni i tokës, rrëshqitjet e tokës, etj.....	80
6.12.	Ndikimi i emetimeve të ndotësve në vendndodhjen e projektit të planifikuar dhe në tokën përreth dhe krahasimi me treguesit e përcaktuar me norma dhe standarde sipas legjislacionit përkatës.....	81
6.13.	Ndikimi në shfrytëzimin e tokës dhe burimeve natyrore.....	82
6.14.	Sasia dhe cilësia e tokës bujqësore të humbur.....	82
6.15.	Ndikimi në karakteristikat gjeologjike dhe gjeomorfologjike	83
6.16.	Popullsia lokale:	83
6.17.	Ndryshimet në numrin dhe strukturën e popullsisë dhe ndikimet të lidhura me mjedisin, popullsia, përqendrimi dhe migrimi.....	84
6.18.	Ndikimet vizuale të vendbanimeve	84
6.19.	Ndikimet e emetimit të ndotësve, zhurmës, vibrimeve, nxehtësisë dhe të gjitha llojeve të rrezatimit në shëndetin e njeriut	85
6.20.	Ndikimet socio-ekonomike	87
6.21.	Ndikimi i projektit në strukturën e ekonomisë lokale, sipas sektorit prodhues dhe degës kryesore të zonës 88	
6.22.	Numri i vendeve të punës të krijuara gjatë fazave të ndërtimit dhe funksionimit të projektit, si dhe humbjet e mundshme të vendeve të punës në sektorët apo zonat e prekura	89
6.23.	Kontributi i projektit në ekonominë rajonale dhe kombëtare	91
6.24.	Ekosistemet dhe gjeologjia:.....	91
6.25.	Humbja dhe dëmtimi i specieve bimore dhe shtazore dhe habitateve të tyre	91
6.26.	Humbja dhe dëmtimi i veçorive gjeologjike, paleontologjike dhe gjeomorfologjike, biodiversitetit, florës dhe faunës, pasurive natyrore të mbrojtura, specieve të rralla dhe të rrezikuara të bimëve dhe kafshëve të egra dhe habitateve të tyre	91
6.27.	Qëllimi dhe shfrytëzimi i sipërfaqeve	91
6.28.	Sipërfaqet e ndërtuara dhe të pa ndërtuara	92
6.29.	Shfrytëzimi i tokës.....	92
6.30.	Infrastruktura komunale:	92
6.31.	Trafiku.....	92
6.32.	Furnizimi me ujë	92
6.33.	Energjia	92
6.34.	Ujërat e zeza.....	92
6.35.	Gjenerimi i mbeturinave.....	93
6.36.	Pasuritë e mbrojtura natyrore, kulturore dhe rrethina e tyre, veçoritë e peizazhit	93
6.37.	Përshkrimi i ndikimeve të projektit në mjedis përmban gjithashtu informacione që rezultojnë nga:	93
6.38.	Zbatimi i projektit, duke përfshirë punimet e largimit, sipas rastit.....	94

6.39.	Ndikimet kumulative të projekteve të tjera ekzistuese	94
6.40.	Të dhëna për shtrirjen e mundshme hapësinore të ndikimit negativ në mjedis,	94
6.41.	Shkarkimi i ujërave të ndotura gjatë fazës së ndërtimit	94
6.42.	Emetimet e rrezatimit elektromagnetik gjatë ndërtimit	94
6.43.	Emetimet në ajër të gazrave serrë gjatë operimit.....	94
6.44.	Ndikimet në ndryshimet klimatike	94
7.	PËRSHKRIMI I MASAVE PËR TË PARANDALUAR, REDUKTUAR OSE ELIMINUAR	
	NDIKIMIN NË MJEDIS	96
7.1.	Masat e parashikuara me legjislacion.....	96
7.2.	Masat që duhen marrë në rast aksidentesh dhe fatkeqësive të mëdha	101
7.3.	Planet dhe zgjidhjet teknike për mbrojtjen e mjedisit	105
7.4.	Masa të tjera që mund të ndikojnë në parandalimin, zvogëlimin ose neutralizimin e efekteve të dëmshme në mjedis	109
8.	PROGRAMI I MONITORIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS	114
8.1.	Programi i monitorimit të ndikimit në mjedis:	114
8.2.	Prezantimin e gjendjes mjedisore përpara se projekti të vihet në punë ose fillimi i aktiviteteve në vendet ku ndikimi mjedisor pritet	115
8.3.	Parametrat në bazë të të cilave mund të përcaktohen efektet e dëmshme në mjedis	117
8.4.	Vendet, mënyra dhe shpeshtësia e matjes së parametrave të përcaktuar	120
8.5.	Përmbajtja dhe dinamika e dorëzimit të raporteve për matjet e kryera	123
8.6.	Detyrimin për të informuar publikun për rezultatet e matjeve të kryera	124
8.7.	Programin ndërkufitar të monitorimit të ndikimit në mjedis, sipas rastit	125
9.	PLANI I MENAXHIMIT MJEDISOR.....	127
9.1.	Mbrojtja efektive mjedisore gjatë gjithë fazave të projektit	127
9.2.	Pajtueshmëria me pëlqimin mjedisor	131
9.3.	Inkurajimi i zhvillimit të sistemit të menaxhimit mjedisor në përputhje me standardin ISO 14000	133
10.	INFORMACIONE SHITESË DHE KARAKTERISTIKAT E PROJEKTIT	139
10.1.	Informacionet dhe karakteristikat shitesë të projektit specifik apo një lloji të caktuar projektsh përmbajnë të dhëna të tjera për përcaktimin e qëllimit dhe përmbajtjes së raportit të VNM-së, nëse kërkohen.....	139
11.	BURIMET E TË DHËNAVE	142
11.1.	Lista e referimit të burimeve e të dhënave të përdorura për përshkrimet dhe vlerësimet e dhëna në raportin e VNM-së	142
12.	SHTOJCA	145
12.1.	PËRMBLEDHJA JO-TEKNIKE E INFORMACIONIT	145

LISTA E TABELAVE

Tabela 1. Shkurtesat e përdorura në raport.....	10
Tabela 2. Të dhënat identifikuese të aplikuesit	11
Tabela 3. Të dhënat kryesore të lokacionit dhe parcelës	12
Tabela 4. Produktet, aktivitetet dhe rrjedhat kryesore teknologjike	12
Tabela 5. Rolet dhe përgjegjësitë e ekipit hartues	15
Tabela 6. Njësitë funksionale dhe karakteristikat kryesore të operimit	17
Tabela 7. Llojet dhe sasitë e burimeve të nevojshme për operim	21
Tabela 8. Burimet e emetimeve dhe rrjedhat e mbeturinave gjatë operimit	22
Tabela 9. Rrjedhat e mbeturinave, kodet orientuese dhe mënyra e menaxhimit	24
Tabela 10. Receptorët e ndjeshëm dhe ndërlidhjet me aktivitetet përreth	28
Tabela 11. Identifikimi administrativ dhe kadastral i lokacionit	29
Tabela 12. Koordinatat dhe kontrolli gjeodezik i kufirit të parcelës	31
Tabela 13. Receptorët kryesorë dhe distancat e deklaruara nga lokacioni	34
Tabela 14. Treguesit klimatikë dhe meteorologjikë për zonën e vlerësimit	40
Tabela 15. Ndryshimi demografik në Komunën e Vushtrrisë	41
Tabela 16. Vendbanimet, popullsia dhe distancat orientuese nga lokacioni.....	41
Tabela 17. Objektet dhe infrastruktura ekzistuese me rëndësi mjedisore	42
Tabela 18. Fushëveprimi i vlerësimit të gjendjes fillestare të mjedisit.....	46
Tabela 19. Faktorët mjedisorë dhe receptorët e ndjeshëm të vlerësuar	46
Tabela 20. Treguesit klimatikë sipas të dhënave të IHMK-së	47
Tabela 21. Skriningu dokumentar i biodiversitetit dhe relevanca për lokacionin.....	49
Tabela 22. Treguesit demografikë të vendbanimeve përreth.....	50
Tabela 23. Përmbledhja e gjendjes fillestare sipas faktorëve mjedisorë.....	51
Tabela 24. Parimet e analizës së alternativave të realizueshme.....	53
Tabela 25. Alternativat e realizueshme të shqyrtuara.....	53
Tabela 26. Krahasimi shumëkriterial dhe përzgjedhja e alternativës	54
Tabela 27. Kriteret hapësinore dhe receptorët në analizën e vendndodhjes	55
Tabela 28. Ndikimet dhe kontrollat kryesore për alternativën e rekomanduar	55
Tabela 29. Metodat e punës gjatë zbatimit të alternativës së rekomanduar	56
Tabela 30. Kriteret mjedisorë për përzgjedhjen e materialeve	58
Tabela 31. Afatet orientuese për zbatimin dhe operimin e projektit.....	58
Tabela 32. Përfundimi për madhësinë dhe përshtatshmërinë e lokacionit.....	59
Tabela 33. Treguesit e vëllimit të prodhimit	60
Tabela 34. Prioritetet për kontrollin e ndotjes	61
Tabela 35. Krahasimi multicriterial i alternativave të kontrollit operacional	62
Tabela 36. Rrjedhat e mbeturinave, grumbullimi dhe destinacioni i tyre	63
Tabela 37. Përgjegjësitë për menaxhimin e mjedisit	64
Tabela 38. Monitorimi mjedisor në kuadër të alternativës së rekomanduar	65
Tabela 39. Skenarët e emergjencës dhe masat e reagimit.....	66
Tabela 40. Masat e Planit të Menaxhimit Mjedisor.....	67
Tabela 41. Alternativa pa veprim dhe pasojat e pritshme.....	69
Tabela 42. Përfundimi i analizës për pikat 5.11–5.21	69
Tabela 43. Burimet kryesore të ndikimit dhe receptorët mjedisorë	71
Tabela 44. Burimet e emetimeve në ajër dhe masat e kontrollit.....	71
Tabela 45. Vlerat udhëzuese të cilësisë së ajrit të përdorura për krahasim.....	72
Tabela 46. Të dhënat e nevojshme për vlerësimin e gazeve serrë	73
Tabela 47. Rrjedhat ujore dhe mënyra e menaxhimit të tyre	75
Tabela 48. Ndotësit, rrugët e përhapjes dhe masat për mbrojtjen e ujërave	76
Tabela 49. Vëllimet teorike të ujërave atmosferike në parcelë.....	77
Tabela 50. Ndikimet e mundshme në tokë dhe masat e kontrollit.....	79
Tabela 51. Ndikimet fizike, topografike dhe rreziku i erozionit.....	80
Tabela 52. Ndotësit potencialë të tokës dhe receptorët përkatës	81
Tabela 53. Përdorimi i burimeve natyrore dhe masat e efikasitetit	82
Tabela 54. Vendbanimet, popullsia dhe distancat në zonën e ndikimit	83
Tabela 55. Receptorët vizualë dhe masat për integrimin peizazhor	85
Tabela 56. Vlerat referente për vlerësimin e zhurmës	86
Tabela 57. Të dhënat e nevojshme për vlerësimin sasior të zhurmës	86
Tabela 58. Efektet socio-ekonomike të projektit.....	88
Tabela 59. Sektorët ekonomikë lokalë dhe ndërveprimi me projektin	88

Tabela 60. Punësimi dhe treguesit e vendeve të punës.....	89
Tabela 61. Përmbledhja e ndikimeve fizike dhe mjedisore	90
Tabela 62. Matrica përmbledhëse e ndikimeve dhe masave zbutëse.....	112
Tabela 63. Masat kryesore të verifikueshme në terren	112
Tabela 64. Programi i integruar i monitorimit.....	119
Tabela 65. Matrica e detajuar e programit të monitorimit	125
Tabela 66. Matrica operative e Planit të Menaxhimit Mjedisor	130
Tabela 67. Modeli i regjistrimit të pajtueshmërisë me kushtet mjedisore	131
Tabela 68. Plani operacional i menaxhimit mjedisor	132
Tabela 69. Dokumentacioni i rekomanduar për sistemin e menaxhimit ISO 14001	137
Tabela 70. Skenarët kryesorë të emergjencës.....	138
Tabela 71. Të dhënat operative të harmonizuara dhe kushtet e kontrollit	139
Tabela 72. Regjistri i burimeve të përdorura.....	142
Tabela 73. Shtojcat shoqëruese të raportit.....	147

LISTA E FIGURAVE

Figura 1. Rrjedha konceptuale e procesit të dokumentuar të prodhimit	18
Figura 2. Skema teknologjike e linjës së përzierjeve të thata sipas dokumentacionit të projektit	18
Figura 3. Skema e bluarjes dhe separimit të gurit gëlqeror për nevoja vetanake.....	19
Figura 4. Pamje e jashtme e objektit ekzistues dhe tokës përreth.....	45
Figura 5. Pamje e zonës së brendshme operative/magazinimit	45
Figura 6. Paketa e masave specifike: kontrolli i pluhurit, pllatoja, drenazhimi dhe brezi i gjelbër	60
Figura 7. Metodologjia burim–rrugë transmetimi–receptor–masë–ndikim rezidual	70
Figura 8. Bilanci konceptual i ujërave dhe drenazhimit	77
Figura 9. Gropa Septike	93

LISTA E HARTAVE

Harta 1. Paraqitja konceptuale e kufirit sipas koordinatave të listës gjeodezike	30
Harta 2. Kopja e planit kadastral dhe evidenca e parcelës.....	30
Harta 3. Situacioni gjeodezik i lokacionit	31
Harta 4. Pozicioni i përgjithshëm i lokacionit në raport me Vushtrrinë dhe Reznikun	33
Harta 5. Distancat e deklaruara nga receptorët përreth.....	33
Harta 6. Konteksti pedologjik i zonës	36
Harta 7. Konteksti gjeologjik i zonës	36
Harta 8. Konteksti hidrogeologjik i zonës.....	37
Harta 9. Konteksti gjeotektonik dhe sizmologjik	37
Harta 10. Ortofoto/pamja hapësinore e lokacionit dhe përdorimit përreth	44
Harta 11. Lokacioni i projektit dhe receptorët kryesorë për përmbledhjen jo-teknike	146

SHKURTESAT

Tabela 1. Shkurtesat e përdorura në raport

Shkurtesa	Kuptimi
AMMK	Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
GIS	Sistem i Informacionit Gjeografik
GSC	GeoSource Consulting
IHMK	Instituti Hidrometeorologjik i Kosovës
MMPHI	Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
PM	Materie grimcore / particulate matter
PPE	Pajisje personale mbrojtëse (Personal Protective Equipment)
PMM	Plani i Menaxhimit Mjedisor
PZHK	Plani Zhvillimor Komunal
SDS	Fleta e të dhënave të sigurisë
UA	Udhëzim Administrativ
VNM	Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis
VSM	Vlerësimi Strategjik Mjedisor

1. INFORMACIONE TË PËRGJITHSHME

1.1. Të dhënat për aplikuesin

Të dhënat e aplikuesit janë marrë nga certifikata dhe informatat zyrtare të biznesit; të dhënat personale që nuk janë të nevojshme për raportin nuk riprodhohen.

Aplikues për procedurën e VNM-së është biznesi individual Nuhi Ujkani B.I., me emër tregtar N.N.P. “BNF-i”. Sipas dokumentacionit të Agjencisë së Regjistrimit të Bizneseve në Kosovë, biznesi është themeluar më 20.12.2000 dhe mban numrin unik identifikues 810685901. Pronari dhe personi i autorizuar është z. Nuhi Ujkani, ndërsa adresa e regjistruar është p.n., Reznik, Komuna e Vushtrrisë.

Tabela 2. Të dhënat identifikuese të aplikuesit

Elementi	Të dhënat
Forma e biznesit	Biznes individual
Emri i biznesit	Nuhi Ujkani B.I.
Emri tregtar	N.N.P. “BNF-i”
Numri unik identifikues	810685901
Data e themelimit	20.12.2000
Pronari / personi i autorizuar	Nuhi Ujkani
Adresa	p.n., Reznik, Vushtrri, Kosovë
Aktiviteti kryesor i regjistruar	2363 – Prodhimi i betonit të përzier, i gatshëm për përdorim
Aktiviteti sekondar i regjistruar	2052 – Prodhimi i ngjitësve

Burimi: Certifikata dhe informata mbi biznesin e lëshuar nga ARBK.

Për qëllime të këtij Raporti, aplikuesi është përgjegjës për sigurimin e të dhënave teknike të sakta, zbatimin e masave të mbrojtjes së mjedisit, mirëmbajtjen e pajisjeve, menaxhimin e lëndëve të para dhe mbeturinave, si dhe respektimin e kushteve që do të përcaktohen me pëlqimet, lejet dhe autorizimet përkatëse. Kodet e veprimtarive të regjistruara në ARBK paraqiten si të dhëna juridike të biznesit dhe nuk e zgjerojnë fushëveprimin e kësaj VNM-je përtej produkteve dhe proceseve të përcaktuara në titullin e projektit.

1.2. Të dhënat kryesore për projektin, titulli i plotë, vendndodhja dhe adresa

Fushëveprimi i këtij Raporti të VNM-së përcaktohet nga titulli i projektit dhe dokumentacioni teknik i operatorit. Vlerësimi përfshin vetëm prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka dhe kontakt-betonit, si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake. Çdo ndryshim i mëvonshëm i produktit, procesit, kapacitetit ose teknologjisë që del jashtë këtij fushëveprimi i nënshtrohet shqyrtimit paraprak sipas kërkesave mjedisore të zbatueshme.

Titulli dhe natyra e projektit

Titulli i plotë i projektit është: “Funksionimi i fabrikës ekzistuese BNF-i për prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka, kontakt-betonit si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake”. Projekti ka karakter prodhues dhe përfshin operacione fizike e mekanike të pranimi, ruajtjes, dozimit, bluarjes, klasifikimit, përzierjes, dispergimit, filtrimit dhe paketimit. Në lokacion nuk parashihet nxjerrje e gurit gëlqeror dhe as shitje e materialit të bluar ose të separuar si produkt i veçantë; materiali i përgatitur përdoret vetëm si lëndë e parë në proceset e fabrikës.

Vendndodhja dhe statusi i parcelës

Fabrika ndodhet në fshatin Reznik, Komuna e Vushtrrisë, në parcelën kadastrale P-70202054-00214-7, Zona Kadastrale Reznik. Certifikata kadastrale evidenton sipërfaqe prej 5 630 m², lloj të pronës “pronë private”, shfrytëzim rural dhe kulturë/tokë arë të klasës së katërt. Pronësia është e regjistruar në emër të Nuhi Ujkanit, me pjesë 1/1.

Sipas informatës së Drejtorisë për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit të Komunës së Vushtrrisë, parcela përfshihet në zonë urbane në bosht zhvillimor, ku ndërtimi lejohet vetëm brenda kufirit të përcaktuar të zonës. Destinimi i planifikuar sipas Planit Zhvillimor Komunal është hapësirë me shfrytëzim industrial, komercial dhe banimor. Informata komunale është lëshuar për plotësimin e dokumentacionit të procedurës mjedisore dhe nuk zëvendëson pëlqimin urbanistik, kushtet ndërtimore, lejen ndërtimore apo autorizime të tjera administrative dhe teknike.

Tabela 3. Të dhënat kryesore të lokacionit dhe parcelës

Treguesi	Përshkrimi
Vendbanimi / komuna	Reznik, Komuna e Vushtrrisë
Njësia kadastrale	P-70202054-00214-7
Zona kadastrale	Reznik
Sipërfaqja	5 630 m ²
Pronësia	Pronë private; Nuhi Ujkani, 1/1
Gjendja planifikuese	Zonë urbane në bosht zhvillimor
Destinimi sipas PZhK-së	Shfrytëzim industrial, komercial dhe banimor
Objekti	Fabrika ekzistuese “BNF-i”
Vlera investuese e deklaruar	187 750,00 € – sipas Formularit për Kërkesë për Pëlqim Mjedisor

Burimet: Certifikata e njësisë kadastrale dhe Informata e Komunës së Vushtrrisë, ref. 08.Nr.235/26, datë 26.06.2026.

Linjat e prodhimit dhe aktivitetet teknologjike

Fushëveprimi i projektit organizohet në tri grupe funksionale: përzierjet e thata, produktet me bazë ujore dhe përgatitja e gurit gëlqeror për nevoja vetanake. Këto grupe përdorin lëndë të para dhe formulime të përshtatura për produktin, ndërsa ndajnë infrastrukturën e pranimit, kontrollit të cilësisë, magazinimit, paketimit dhe menaxhimit mjedisor. Proceset zhvillohen sipas recetave të dokumentuara dhe përbëhen kryesisht nga operacione fizike e mekanike të dozimit, sitjes, përzierjes, dispergimit, bluarjes dhe separimit.

Produktet e vlerësuara me këtë Raport janë llaçet suvatuese, gletti final, suvatesit dekorativë për fasada, ngjitësit për pllaka dhe kontakt-betoni. Dokumentacioni teknik përfshin emërtime tregtare të disa produkteve, përfshirë Mallter F10, Mallter 110, Glet Final dhe Beton Kontakt. Për qëllimet e këtij Raporti, çdo emërtim tregtar trajtohet vetëm nëse i përket një prej kategorive të përcaktuara në titullin e projektit; produkte jashtë këtyre kategorive nuk përfshihen në këtë VNM. Bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror 0–30 mm është aktivitet ndihmës vetëm për furnizimin e brendshëm të procesit prodhues.

Tabela 4. Produktet, aktivitetet dhe rrjedhat kryesore teknologjike

Grupi teknologjik	Produktet / aktiviteti	Rrjedha kryesore
Përzierje të thata	Llaçe suvatuese, glet final dhe ngjitës për pllaka	Pranim → dozimi → sitja → përzierja e thatë → kontrolli → paketimi
Produkte me bazë ujore	Kontakt-beton dhe suvates dekorativë për fasada	Pranim/dozim i lëndëve përbërëse → përzierje/dispergim → kontroll → mbushje dhe ambalazhim
Përgatitja e gurit gëlqeror	Bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror 0–30 mm, vetëm për nevoja vetanake	Pranim → ushqim i kontrolluar → bluarje → separim → ruajtje → dozimi në prodhim

Procesi i përzierjeve të thata

Kjo linjë përdoret për llaçet suvatuese, gletin final dhe ngjitësit për pllaka. Lëndët e para tipike janë mbushës mineralë të klasifikuar, lidhës hidraulikë, agregate të thata, pigmente kur kërkohen nga formulimi i dokumentuar dhe aditivë funksionalë. Përbërja dhe raportet e dozimit përcaktohen nga receta e kontrolluar për secilin produkt.

Pranimi dhe kontrolli hyrës: verifikohen dokumentet shoqëruese, gjendja e ambalazhit, lagështia dhe përshtatshmëria e lëndëve të para; materialet jo-konforme veçohen.

Ruajtja: materialet ruhen në silosë, bunkerë, kontejnerë ose thasë të identifikuar, të mbrojtur nga lagështia dhe përzierja e paqëllimshme.

Dozimi: secili komponent peshohet sipas recetës. Aditivët me dozë të ulët shtohen me pajisje të përshtatshme për të siguruar shpërndarje të njëtrajtshme.

Sitja dhe përzierja: fraksionet kontrollohen para hyrjes në mikser; përzierja vazhdon deri në arritjen e homogjenitetit të kërkuar.

Kontrolli i cilësisë: merret mostër për vlerësimin e pamjes, granulometrisë, dendësisë së dukshme dhe parametrave të performancës sipas specifikimit të produktit.

Paketimi dhe magazinimi: produkti konform mbushet në ambalazh të përshtatshëm, etiketohet me emrin, serinë dhe datën e prodhimit dhe vendoset në magazinën e produktit final.

Pikat me potencial pluhuri — shkarkimi, transferimi, sitja, përzierja dhe mbushja — duhet të mbahen sa më të mbyllura dhe të lidhen me aspirim lokal dhe filtra pluhuri. Produkti i kthyer nga filtri mund të rikthehet në proces vetëm kur është i pastër, i identifikueshëm dhe i përshtatshëm për të njëjtën formulë.

Procesi i kontakt-betonit dhe suvatuesve dekorativë për fasada

Për produktet me bazë ujore, procesi fillon me dozimin e kontrolluar të ujit teknologjik dhe të lëndëve përbërëse në enën e përzierjes. Sipas formulimit të produktit shtohen gradualisht mbushësit mineralë, lidhësit, aditivët funksionalë dhe, kur parashihen në formulën e dokumentuar, pigmentet. Përzierja dhe dispergimi kryhen në mënyrë të kontrolluar deri në arritjen e homogjenitetit dhe karakteristikave të kërkuara të produktit.

Peshimi dhe verifikimi i lëndëve të para sipas urdhrit të prodhimit.

Ngarkimi i fazës së lëngshme dhe shtimi gradual i aditivëve të tretshëm.

Shtimi i kontrolluar i pigmenteve dhe mbushësve nën përzierje dhe aspirim lokal.

Dispergimi deri në arritjen e homogjenitetit dhe imtësisë së kërkuar.

Shtimi i emulsionit/lidhësit dhe rregullimi përfundimtar i viskozitetit, dendësisë dhe karakteristikave të tjera sipas specifikimit të produktit.

Filtrimi ose kalimi në sitë, mbushja në ambalazh, mbyllja, etiketimi dhe ruajtja sipas serive.

Kontakt-betoni prodhohet përmes përzierjes së kontrolluar të përbërësve sipas formulimit teknik, me karakteristika të përshtatura për krijimin e shtresës lidhëse. Suvatuesit dekorativë për fasada përgatiten me mbushës dhe agregate të klasifikuara, lidhës dhe aditivë sipas formulimit të produktit. Pajisjet pastrohen sipas procedurës operative; uji i parë i larjes grumbullohet veçmas dhe ripërdoret vetëm kur procedura teknologjike dhe kontrolli i cilësisë e lejojnë. Rryma që nuk mund të ripërdoret menaxhohet si mbetje e procesit dhe nuk shkarkohet në tokë ose në drenazhimin atmosferik.

Bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror 0–30 mm

Guri gëlqeror me granulometri hyrëse 0–30 mm pranohet vetëm nga furnizues/burim i autorizuar dhe shërben si lëndë minerale për prodhimet e fabrikës. Origjina dhe sasia e çdo furnizimi dokumentohen me faturë, fletëpërcjellëse ose dokument tjetër të furnizimit. Materiali shkarkohet në zonë të caktuar ose në bunker

ushqyes, futet në mënyrë të kontrolluar në pajisjen e bluarjes dhe pastaj kalon në sitë/separator për ndarjen e fraksioneve të kërkuara. Fraksioni jashtë specifikimit rikthehet në qarkun e përpunimit kur është teknikisht i përshtatshëm; fraksionet konforme ruhen në silosë ose kontejnerë të mbyllur dhe përdoren në linjat e përzierjes.

Pranimi dhe kontrolli vizual i materialit 0–30 mm; largimi i trupave të huaj.

Ushqimi i njëtrajtshëm i pajisjes për të shmangur mbingarkimin dhe emetimet e panevojshme të pluhurit.

Bluarja deri në madhësinë e kërkuar për formulimet e fabrikës.

Separimi me sitë ose klasifikues; rikthimi i materialit të trashë në proces, sipas nevojës.

Grumbullimi i fraksioneve të dobishme në sistem të mbyllur dhe dozimi i tyre në prodhimin e brendshëm.

Aspirimi i pikave të transferimit, mirëmbajtja e filtrave dhe pastrimi pa shpërndarje të pluhurit.

Ky aktivitet është ndihmës dhe i integruar në procesin prodhues të BNF-i. Produkti mineral i përgatitur nuk vendoset në treg si mall më vete dhe nuk destinohet për shitje. Evidenca e sasisë së pranuar, të përpunuar dhe të konsumuar brenda fabrikës mbahet sipas serive dhe nevojave të prodhimit.

Kontrolli i procesit dhe masat e përbashkëta operative

Pavarësisht linjës, çdo seri prodhimi hapet me urdhër pune dhe recetë të kontrolluar. Lëndët e para identifikohen me emër, furnitor, lot dhe datë pranimi; peshimet dhe shtesat regjistrohen; mostra e produktit ruhet sipas procedurës së cilësisë. Produkti jokonform izohet dhe rivlerësohet për ripërpunim ose menaxhim si mbetje.

Aspirimi lokal dhe filtrimi mbahen në funksion në pikat ku krijohet pluhur. Transporti i materialit pluhurformues dhe mikserët mbahen të mbyllur gjatë operimit; hapja lejohet vetëm për furnizim, inspektim ose mirëmbajtje të kontrolluar.

Mirëmbajtje parandaluese e mullirit, separatorit, mikserëve, pompave, filtrave dhe pajisjeve të paketimit.

Ndarje dhe etiketim i zonave për lëndë të thata, produkte me bazë ujore, lëndë ndihmëse dhe mbetje.

Përdorim i tabakave mbrojtëse/sekondare në vendet e ruajtjes së lëngjeve dhe kompletit për ndërhyrje në derdhje.

Ndalohet flaka e hapur në zonat e prodhimit dhe magazinimit. Vajrat dhe çdo lëndë që SDS-ja e klasifikon si të ndezshme ruhen në enë të mbyllura dhe larg burimeve të ndezjes; mjetet e fikjes dhe qasja për reagim emergjent mbahen funksionale.

Pajisje personale mbrojtëse, trajnim i punëtorëve dhe kufizim i qasjes në pajisjet me rrezik mekanik.

Menaxhim i ndarë i ambalazheve, pluhurit të filtrave, mbetjeve të pastrimit dhe produktit jokonform, sipas karakteristikave të tyre.

Produktet përfundimtare dhe daljet e procesit

Daljet e synuara janë produkte të paketuara dhe të identifikuara për përdorim në ndërtim dhe përfundim fasadash: llaçe suvatuese, glet final, suvatues dekorativë për fasada, ngjitës për pllaka dhe kontakt-beton. Materiali gëlqeror i bluar dhe i separuar përdoret vetëm si lëndë e parë për nevoja vetanake dhe nuk trajtohet si produkt për shitje. Daljet dytësore përfshijnë ambalazhe të zbrazëta, pluhur të kapur në filtra, mbetje nga pastrimi dhe sasi të kufizuara të produktit jokonform. Këto rryma parandalohen në burim, ripërdoren vetëm kur është teknikisht e sigurt dhe, kur nuk mund të rikthehen në proces, dorëzohen te operatorë të autorizuar.

1.3. Të dhëna për hartuesit që kanë marrë pjesë në hartimin e Raportit të VNM-së

Hartimi i Raportit të VNM-së i është besuar kompanisë konsulente GSC. Kompania e realizon detyrën përmes ekipit të vet multidisiplinar, duke bashkërenduar analizën e dokumentacionit të aplikuesit, përshkrimin teknik të proceseve, vlerësimin e gjendjes së lokacionit, identifikimin e ndikimeve, propozimin e masave mbrojtëse dhe programin e monitorimit.

Tabela 5. Rolet dhe përgjegjësitë e ekipit hartues

Subjekti / profili	Detyra në hartimin e Raportit
MSc. Iliriana Sutaj- Licenca nr. 20/19/24	Menaxhimi i procesit të hartimit, kontrolli i cilësisë, integrimi i kapitujve dhe dorëzimi i Raportit të VNM-së.
Udhëheqësi / eksperti i VNM-së	Koordinimi metodologjik, përcaktimi i fushëveprimit, vlerësimi i ndikimeve dhe harmonizimi i masave mjedisore.
Eksperti i teknologjisë së prodhimit	Verifikimi i linjave, lëndëve të para, rrjedhave të procesit, pikave të emetimit dhe masave teknike.
Eksperti i gjeologjisë dhe hidrogeologjisë	Vlerësimi i kushteve gjeologjike, tokës dhe ujërave nëntokësore dhe i rrugëve të mundshme të ndikimit.
Eksperti i ajrit, zhurmës dhe mbeturinave	Analiza e burimeve të pluhurit dhe emetimeve në ajër, zhurmës, mbetjeve dhe përcaktimi i masave e monitorimit.
Eksperti GIS / planifikimit hapësinor	Përpunimi i hartave, kufijve të parcelës, përdorimit të tokës dhe marrëdhënieve hapësinore me receptorët përreth.

Përgjegjësia profesionale e secilit ekspert lidhet me fushën e kontributit të tij. Hartuese përgjegjëse është MSc. Iliriana Sutaj – Licenca nr. 20/19/24. Kopja e licencës së paraqitur, deklaratat e përgjegjësisë dhe faqet e nënshkrimit/vulës bashkëngjiten në dosjen fizike që protokollohet; vlefshmëria e licencës, nënshkrimet dhe vulat verifikohen nga dokumentet përkatëse dhe nuk prezumohen nga redaktimi i Raportit.

2. PËRSHKRIMI I PROJEKTIT TË PROPOZUAR

2.1. Kategoria e projektit të propozuar

Projekti i propozuar për vlerësim është “Funksionimi i fabrikës ekzistuese BNF-i për prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka, kontakt-betonit si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake”. Aktiviteti zhvillohet në kompleksin ekzistues të fabrikës në Reznik dhe përfshin proceset e prodhimit të produkteve të përcaktuara në titull, si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm vetëm për përdorim të brendshëm në prodhim. Materiali mineral i përgatitur nuk trajtohet si produkt i veçantë për shitje.

Nga aspekti funksional, projekti është veprimtari industriale prodhuese me procese fizike dhe mekanike të pranimit, dozimit, bluarjes, klasifikimit, përzierjes, dispergimit, filtrimit dhe paketimit. Në impiant nuk zhvillohet sintezë industriale e substancave kimike. Lëndët minerale, lidhësit, aditivët dhe komponentët e produkteve me bazë ujore menaxhohen sipas recetave të dokumentuara, Fletëve të të Dhënave të Sigurisë (SDS) dhe kërkesave të ruajtjes e përdorimit të sigurt.

Sa i përket listimit ligjor, aktiviteti ka karakter të projektit të zhvillimit industrial të Shtojcës 2, pika 10.1 “Projekte të zhvillimit industrial”, të Ligjit Nr. 08/L-181. Sipas nenit 7 paragrafi 3, projektet e Shtojcës 2 ekzaminohen rast pas rasti. Komponenti i bluarjes dhe separimit përpunon gur gëlqeror të furnizuar nga jashtë dhe nuk përfshin nxjerrje minerare në parcelën e BNF-i. Kjo referencë përdoret për arsyetimin e fushës së vlerësimit dhe nuk zëvendëson vendimin formal të Ministrisë për kategorizimin dhe procedurën.

2.2. Përshkrim të punëve përgatitore për zbatimin e projektit

Meqenëse fabrika është ekzistuese dhe në operim, projekti nuk përfshin ndërtim të ri të objekteve prodhuese, zgjerim të linjave, hapje të kantierit të ri ose zënie të tokës jashtë parcelës. Zbatimi i masave të këtij Raporti kërkon vetëm ndërhyrje të kufizuara civile dhe instaluese brenda parcelës, përfshirë gropën septike të re, rregullimin e pllatores dhe drenazhimit, pikën e sedimentimit, separatorin e hidrokarbureve, përmirësimet e aspirimit/filtrimit dhe brezin e gjelbër. Këto ndërhyrje nuk ndryshojnë kapacitetin prodhues të vlerësuar dhe realizohen sipas projekteve teknike përkatëse.

Para nisjes së aktivitetit të ditës dhe pas çdo mirëmbajtjeje ose ndërhyrjeje teknike verifikohet gjendja e mikserëve, mullirit, separatorit, sistemeve të dozimit, ventilimit dhe aspirimit, filtrave, instalimeve elektrike, mjeteve kundër zjarrit dhe pajisjeve të matjes. Kontrollohen pastërtia e linjës, përputhshmëria e lëndëve të para me recetën, dokumentet shoqëruese dhe Fletët e të Dhënave të Sigurisë. Lëndët jo-konforme veçohen, ndërsa zonat e punës pajisen me mjetet për reagim ndaj derdhjeve dhe me pajisjet personale mbrojtëse përkatëse.

Përgatitja operative përfshin edhe planifikimin e serive, rezervimin e hapësirave të magazinimit, kontrollin e ambalazhit, caktimin e personelit, hapjen e evidencës së serisë dhe koordinimin e furnizimit e të dërgesave. Mirëmbajtja preventive kryhet në intervale të planifikuara, ndërsa ndërhyrjet që mund të gjenerojnë pluhur, ujë larës ose mbetje të kontaminuara organizohen në mënyrë që ndotësit të mos dalin jashtë zonës së kontrolluar.

2.3. Përshkrimin e karakteristikave kryesore të funksionimit të projektit

Fabrika funksionon si kompleks i integruar në parcelën P-70202054-00214-7, ZK Reznik, me sipërfaqe 5 630 m². Njësitë prodhuese shfrytëzojnë infrastrukturë të përbashkët për pranim, magazinim, kontroll të cilësisë, paketim, mirëmbajtje, energji elektrike, qasje rrugore dhe menaxhim të mbeturinave. Proceset realizohen me seri, sipas recetave të përcaktuara dhe kërkesave të produktit.

Karakteristika themelore e funksionimit është ndarja e proceseve në tri grupe: përzierje të thata, produkte me bazë ujore dhe përgatitje të gurit gëlqeror për nevoja vetanake. Në proceset e thata, pikat me potencial për gjenerim pluhuri kontrollohen me mbyllje të pajisjeve, aspirim lokal dhe filtrim. Në proceset me bazë ujore, kontrolli përqendrohet në dozimin dhe përzierjen e kontrolluar, parandalimin e derdhjeve, ruajtjen e lëndëve

në enë të përshtatshme dhe menaxhimin e ujërave të pastrimit. Njësia e bluarjes dhe separimit menaxhohet si proces mineral ndihmës, me kontroll të pluhurit në pikat e ushqimit, transferimit dhe klasifikimit.

Sipas deklaramit teknik të operatorit, skenari i përdorur në këtë Raport për linjën e prodhimit është 4 t/orë, deri në 32 t/ditë, 300 ditë pune dhe deri në 9 000 t/vit. Këto vlera janë kufijtë e fushëveprimit të vlerësuar dhe nuk paraqiten si prodhim i matur ose kapacitet i autorizuar. Prodhimi real evidentohet sipas serive dhe bilancit material; çdo tejkallim mbi këta kufij nuk mbulohet nga ky Raport dhe kërkon shqyrtim paraprak mjedisor.

Sipas deklaramit operativ të operatorit, organizimi i vlerësuar përfshin 8 punëtorë dhe një ndërrim 08:00–16:00. Shënimi “3 ndërrime” në dokumentacionin paraprak nuk është pjesë e projektit të vlerësuar dhe nuk përdoret në llogaritjen e ndikimeve. Raporti, masat dhe monitorimi janë dimensionuar vetëm për këtë regjim. Çdo kalim në më shumë se një ndërrim ose zgjatje të orarit trajtohet si ndryshim operacional dhe kërkon shqyrtim paraprak mjedisor.

Për vlerësimin teknik dhe si kufi i fushëveprimit të kësaj VNM-je merret konfigurimi prej 8 silosësh metalikë, me kapacitet rreth 20 t secili, lartësi rreth 9 m dhe filtër në kokën e secilit silos. Shënimi paraprak “9 silosë × 30 t” nuk është pjesë e konfigurimit të vlerësuar dhe nuk përdoret për dimensionimin e ndikimeve. Çdo konfigurim që tejkalon 8 × rreth 20 t trajtohet si ndryshim teknik dhe kërkon shqyrtim paraprak mjedisor.

Tabela 6. Njësitë funksionale dhe karakteristikat kryesore të operimit

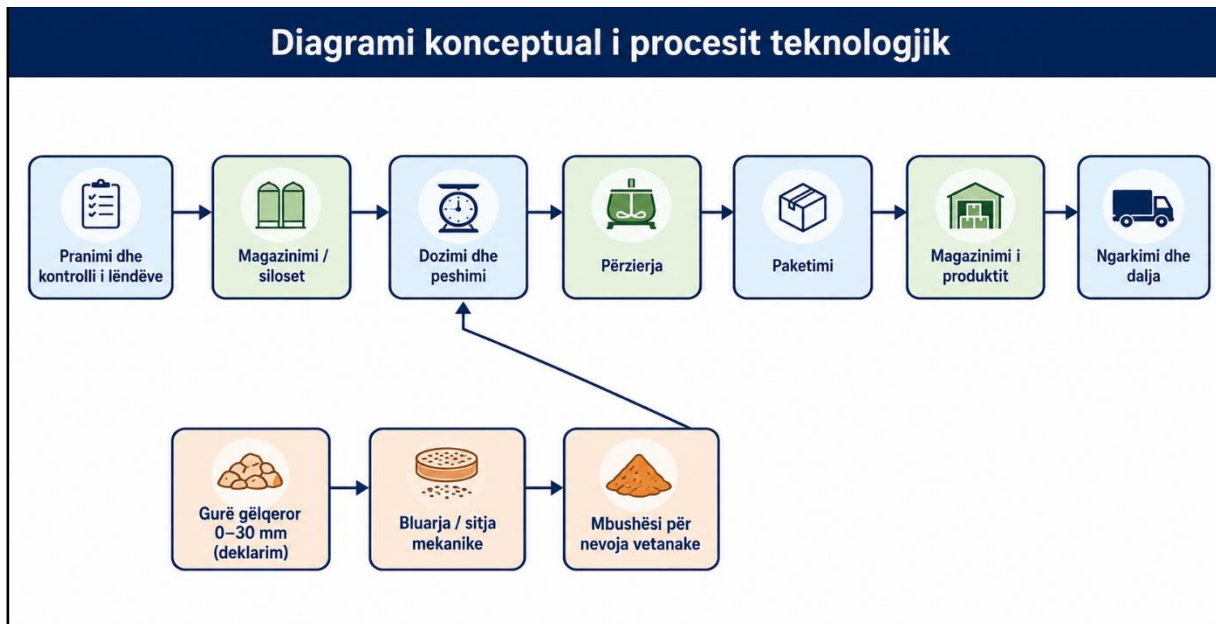
Njësia funksionale	Produktet / përdorimi	Karakteristikat kryesore
Përzierjet e thata	Llaçe suvatuese, glet final dhe ngjitës për pllaka	Dozim, sitje, përzierje homogjene, kontroll dhe paketim
Produktet me bazë ujore	Kontakt-beton dhe suvatues dekorativë për fasada	Dozim, përzierje/dispergim, kontroll dhe ambalazhim
Përgatitja minerale	Gur gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake	Furnizim, bluarje, separim, rikthim i fraksionit jashtë specifikimit kur është teknikisht i përshtatshëm dhe ruajtje për përdorim në prodhim
Kapaciteti dhe puna	4 t/orë; deri në 32 t/ditë; deri në 9 000 t/vit; 300 ditë/vit	8 punëtorë; një ndërrim 08:00–16:00 – deklarim operativ i përdorur për skenarin e VNM-së.
Siloset	8 silosë metalikë × rreth 20 t; lartësi rreth 9 m – konfigurim i deklaruar për skenarin e VNM-së.	Mbushje mekanike/pneumatike; filtër në kokën e secilit silos
Energjia	Transformator 100 kW – kapaciteti i deklaruar, për verifikim me dokumentacionin teknik.	Furnizim me energji elektrike për pajisjet e prodhimit, aspirimin, paketimin dhe infrastrukturën ndihmëse

Funksionimi duhet të mbështetet në kontrollin e recetës, gjurmueshmërinë e serisë, mirëmbajtjen e pajisjeve, trajnimin e punëtorëve dhe regjistrimin e konsumit e të mbetjeve. Produkti jo-konform veçohet dhe, kur është teknikisht dhe ligjërish e mundshme, rikthehet në proces në raport të kontrolluar; në të kundërtën menaxhohet si mbeturinë sipas klasifikimit të tij.

2.4. Përshkrimin detal të procesit të planifikimit të prodhimit, duke filluar nga hyrja e lëndëve të para deri te produkti përfundimtar

Procesi paraqitet si zinxhir i dokumentuar nga hyrja e lëndëve të para deri te produkti përfundimtar. Në vlerësim përdoren vetëm parametrat që mbështeten në dokumentacionin teknik të projektit; të dhënat pa skemë, listë pajisjesh, datasheet ose evidencë tjetër teknike nuk trajtohen si parametra të konfirmuar dhe nuk përdoren për llogaritjen e ndikimeve.

Figura 1. Rrjedha konceptuale e procesit të dokumentuar të prodhimit

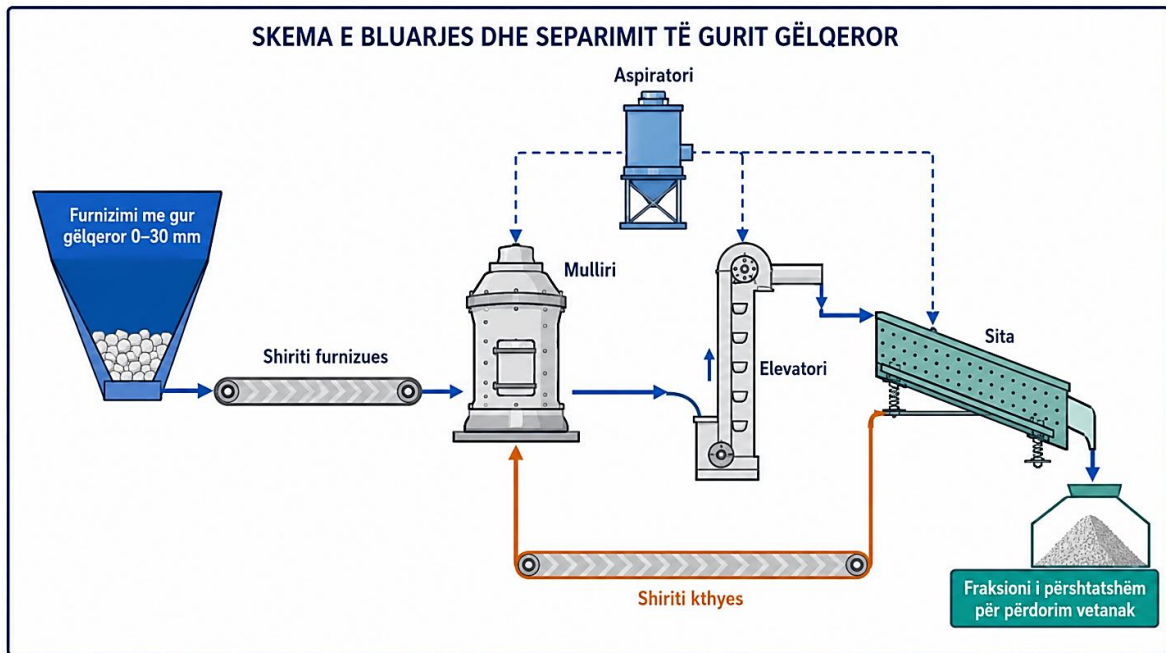

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Figura 2. Skema teknologjike e linjës së përzjerjeve të thata sipas dokumentacionit të projektit

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Figura 3. Skema e bluarjes dhe separimit të gurit gëlqeror për nevoja vetanake

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Planifikimi fillon me porositë, gjendjen e magazinës dhe planin e serive. Për secilin produkt caktohet receta, sasia, pajisja, personeli, ambalazhi dhe koha e prodhimit. Para pranimit kontrollohen furnizuesi, dokumentet e origjinës, certifikata e analizës kur aplikohet dhe fleta e të dhënave të sigurisë. Në hyrje verifikohen identiteti, etiketa, integriteti i ambalazhit, afati, lagështia ose parametrat e tjerë të specifikuar; materialet që nuk përputhen shënohen dhe izolojnë.

Lëndët e para ruhen sipas pajtueshmërisë fiziko-kimike. Materialet pluhur mbrohen nga lagështia dhe shpërndarja në ajër; lëngjet ruhen në enë të mbyllura dhe, sipas rrezikut, në zona me dyshe të papërshkueshme e mbajtje sekondare; kimikatet e ndezshme ndahen nga burimet e nxehtësisë dhe ndezjes. Çdo material identifikohet me emër, lot, datë pranimi dhe status kontrolli.

Për përzierjet e thata, përbërësit mineralë, lidhësit, pigmentet dhe aditivët peshohen sipas recetës, kalojnë në sitje kur kërkohet dhe futen në mikser. Përzierja vazhdon deri në homogjenizim. Mostra kontrollohet sipas specifikimit të produktit dhe vetëm seria konforme kalon në paketim, etiketim dhe magazinim. Pikat e shkarkimit, transferimit, sitjes, përzierjes dhe mbushjes duhet të lidhen me aspirim dhe filtrim të pluhurit.

Linja e prodhimit të përzierjeve të thata

Linja është e organizuar si proces fizik-mekanik me seri të kontrolluara dhe shërben për prodhimin e llaçeve suvatuese, gjetit final dhe ngjitësve për pllaka. Në proces nuk zhvillohet sintezë kimike dhe nuk zbatohet trajtim termik; cilësia e produktit arrihet përmes dozimit gravimetrik, homogjenizimit dhe kontrollit të serisë.

Lëndët e para minerale ruhen në silosë ose në ambalazh të mbyllur, sipas vetive dhe recetës. Materialet nga silosët transportohen me transportues me vidë drejt njësisë së peshimit, ndërsa aditivët me përdorim në sasi të vogla dozohen në mënyrë të veçantë. Para dozimit verifikohen identiteti, gjendja dhe përputhshmëria e materialeve me urdhrin e prodhimit.

Pas peshimit, përbërësit kalojnë me elevator në përzierës. Cikli i përzierjes zhvillohet në kohë të përcaktuar nga receta deri në shpërndarje uniforme të lidhësve, mbushësve, pigmenteve dhe aditivëve. Parametrat kryesorë – masa e dozimit, koha e përzierjes dhe identifikimi i lëndëve – regjistrohen për gjurmueshmërinë e serisë.

Mostra e serisë kontrollohet para lirimit për paketim. Produkti konform kalon në makinën e paketimit, mbyllet në ambalazh të përshtatshëm, etiketohet dhe transportohet me shirit drejt paletizimit. Produkti jo-konform

izolohet dhe vlerësohet për rikthim të kontrolluar në të njëjtin formulim; nëse rikthimi nuk është teknikisht i pranueshëm, menaxhohet si mbeturinë sipas përbërjes.

Pikat e transferimit, dozimit, përzierjes dhe paketimit lidhen me aspirim lokal dhe filtër pluhuri. Sistemi elektrik dhe paneli qendror kontrollojnë sekuencën e pajisjeve dhe bllokimet operative, duke zvogëluar derdhjet, mbidozimin dhe emetimet difuze.

Për kontakt-betonin dhe suvatuesit dekorativë për fasada, uji teknologjik dhe lëndët përbërëse dozohen në mënyrë të kontrolluar në enën e përzierjes. Mbushësit mineralë, lidhësit, aditivët funksionalë dhe pigmentet, vetëm kur parashihen në formulimin e dokumentuar, shtohen sipas rendit të recetës. Përzierja/dispergimi vazhdon deri në homogjenitetin e kërkuar; seria kontrollohet sipas specifikimit dhe më pas ambalazhohet. Uji i parë i larjes grumbullohet veçmas dhe nuk shkarkohet në tokë ose në drenazhimin atmosferik.

Guri gëlqeror 0–30 mm pranohet vetëm nga furnizues/burim i autorizuar dhe dërgohet në njësinë e bluarjes; origjina dhe sasia dokumentohen për çdo furnizim. Pas zvogëlimit të madhësisë, materiali klasifikohet në separator; fraksioni mbi madhësinë e kërkuar rikthehet në bluarje, ndërsa fraksioni i përshtatshëm ruhet në mënyrë të mbyllur dhe përdoret si mbushës në prodhimin vetanak. Ky material nuk planifikohet për tregtim.

Bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror për nevoja vetanake

Njësia ekzistuese pranon gur gëlqeror me granulometri hyrëse 0–30 mm. Dokumentacioni teknik i përdorur në këtë Raport jep kapacitet orientues të deklaruar rreth 20 m³/orë; kjo vlerë nuk paraqitet si prodhim i matur ose kapacitet i autorizuar. Materiali pranohet vetëm nga furnizues/burim i autorizuar, dokumentohet me evidencën e furnizimit dhe përdoret vetëm si mbushës mineral për nevojat e brendshme të fabrikës; fraksionet e prodhuara nuk parashihen për shitje si produkt i veçantë.

Pas kontrollit vizual të pastërtisë dhe lagështisë, guri shkarkohet në bunkerin furnizues. Shiriti furnizues e dërgon materialin në mulli me rrjedhë të rregulluar, në mënyrë që pajisja të mos mbingarkohet dhe të ruhet granulometria e synuar. Dokumentacioni teknik i përdorur në Raport jep rreth 1 620 rrotullime/minutë si vlerë të deklaruar të mullirit; parametri nominal dhe kufijtë e operimit verifikohen në pllakën teknike/datasheet-in e pajisjes para se të përdoren si kriter kontrolli ose mirëmbajtjeje.

Sipas dokumentacionit teknik të përdorur në Raport, materiali i bluar ngrihet me elevator në grupet e sitave dhe klasifikohet me hapje 3.0 mm, 2.0 mm, 1.2 mm dhe 0.6 mm, sipas fraksionit të kërkuar. Këto madhësi trajtohen si parametra teknike të deklaruar dhe verifikohen me inventarin/dokumentacionin e pajisjeve. Fraksioni që plotëson specifikimin transferohet në silosin ose zonën përkatëse të ruajtjes, ndërsa materiali mbi madhësinë e lejuar kthehet për ribluarje.

Procesi zhvillohet në hapësirë të mbuluar. Mulliri, elevatori dhe sitat lidhen me sistem aspirimi e filtrimi; pluhuri i kapur rikthehet vetëm në procesin e njëjtë dhe vetëm kur kontrolli i cilësisë konfirmon përshtatshmërinë. Materiali i depozituar mbahet i mbrojtur nga lagështia dhe përhapja nga era, ndërsa pikat e transferimit pastrohen me metoda që nuk krijojnë pluhur sekondar.

Tharja termike dhe djegia nuk janë pjesë e projektit të vlerësuar, sepse në konfigurimin teknik të këtij projekti nuk janë dokumentuar pajisje tharjeje, burim nxehtësie ose sistem djegieje. Instalimi i një pajisjeje të tillë në të ardhmen do të përbënte ndryshim të projektit dhe duhet të shqyrtohet paraprakisht nga aspekti teknik dhe mjedisor para përdorimit.

Pas prodhimit, ambalazhi etiketohet me të dhënat e produktit dhe serisë, vendoset në magazinën e produktit final dhe lirohet për dërgesë vetëm pas pranimit nga kontrolli i cilësisë. Evidenca e serisë duhet të lidhë lëndët hyrëse, parametrat e procesit, rezultatet e kontrollit, sasinë e prodhuar, humbjet dhe mbetjet.

2.5. Paraqitjen e llojit dhe sasisë së burimeve të nevojshme

Burimet kryesore të nevojshme për funksionim janë lëndët e para minerale dhe kimike, uji, energjia elektrike, materialet e paketimit dhe puna njerëzore. Tabela vijuese integron sasitë e deklaruar nga operatori dhe dallon qartë kapacitetin nominal, prodhimin e planifikuar dhe të dhënat që duhet të verifikohen përmes regjistrave operativë.

Tabela 7. Llojet dhe sasitë e burimeve të nevojshme për operim

Burimi	Përdorimi	Gjendja e të dhënave
Gur gëlqeror 0–30 mm / karbonat kalciumi	Bluarje/separim dhe mbushës mineral; 5 000 t/vit karbonat kalciumi të deklaruar; njësia e bluarjes rreth 20 m ³ /orë	Deklarim teknik i operatorit; origjina, sasia e hyrjes dhe konsumi vetanë verifikohen me faturat/fletëpërcjellëset dhe regjistrat e prodhimit.
Çimento, gëlqere, rërë/fraksione minerale	Çimento 2 000 t/vit; gëlqere 1 000 t/vit; rëra/fraksionet sipas recetës	Sasitë e çimentos dhe gëlqeres janë deklarime teknike; rëra dhe fraksionet e tjera mbyllen me faturat, magazinën dhe bilancin material.
Aditivë polimerikë, celulozë, pigmente dhe aditivë funksionalë	Polimer 40 t/vit; përbërësit tjerë sipas recetës dhe SDS-së	Sasia e polimerit është deklarim teknik; përbërësit e tjerë verifikohen me inventarin real dhe SDS-të e produkteve të përdorura.
Ujë	Rrjet publik; përdorim në formulim, larje dhe nevoja sanitare	Furnizimi nga rrjeti publik; konsumi real përcaktohet nga matësi/faturat.
Energji elektrike	Transformator 100 kW për pajisjet dhe ndriçimin – kapacitet i deklaruar	Kapaciteti i transformatorit verifikohet me pllakën teknike/dokumentacionin elektrik; konsumi real i energjisë merret nga faturat në kWh.
Ambalazh	Thasë, kova, bidonë, etiketa, paleta dhe film mbështjellës	Konsumi vjetor dhe kthimi/riciklimi evidentohen nga regjistrat e furnizimit dhe menaxhimit të ambalazhit.
Personel	Prodhim, magazinë, mirëmbajtje dhe administratë	8 punëtorë dhe një ndërrim 08:00–16:00 përdoren si deklarim operativ i skenarit; verifikohen me evidencën zyrtare të personelit/orarit.

Operatori mban bilanc mujor dhe vjetor në ton për materialet e ngurta, m³ për ujin, kWh për energjinë dhe njësi për ambalazhin. Të dhënat e deklaruar shërbejnë si pikënisje dokumentare, ndërsa faturat, regjistrat e prodhimit, evidenca e magazinës dhe matësi i ujit përdoren për përcaktimin e konsumit real dhe raportimin sipas kushteve mjedisore të zbatueshme.

Bilanci material dhe verifikimi i kapacitetit. Sipas deklarimit teknik të operatorit, për skenarin aktual të funksionimit janë deklaruar rreth 5 000 t/vit karbonat kalciumi, 2 000 t/vit çimento, 1 000 t/vit gëlqere dhe 40 t/vit aditiv polimerik. Këto sasi përfaqësojnë vetëm komponentët për të cilët është dhënë vlerë numerike në dokumentacionin teknik dhe nuk përbëjnë vetvetiu bilancin e plotë të materialeve për prodhimin e planifikuar prej 9 000 t/vit, pasi formulimet përfshijnë edhe rërë dhe fraksione të tjera minerale, pigmente, celulozë, aditivë funksionalë, përbërës të produkteve të lëngshme dhe ujë, sasitë e të cilave varen nga receta dhe nga struktura faktike e prodhimit.

Bilanci përfundimtar material duhet të ndërtohet nga regjistrat realë të prodhimit sipas parimit: **lëndët hyrëse + ndryshimi i inventarit = produkti i përfunduar + materiali i rikthyer në proces + produkti jokonform + mbeturinat dhe humbjet e dokumentuara.** Për secilin grup produktesh operatori duhet të evidentojë

lëndët e konsumuara, sasinë e prodhuar, materialin e rikthyer, produktin jokonform dhe mbeturinat, duke i verifikuar me faturat e furnizimit, urdhrat e prodhimit, recetat dhe evidencën e magazinës.

Për këtë Raport, kapaciteti i vlerësuar i linjës së prodhimit është 4 t/orë, deri në 32 t/ditë dhe deri në 9 000 t/vit, me 300 ditë pune. Këto vlera përdoren në mënyrë të njëjtë në përshkrimin e projektit, vlerësimin e ndikimeve, masat dhe programin e monitorimit. Çdo rritje mbi 9 000 t/vit trajtohet si ndryshim i kapacitetit të vlerësuar dhe i nënshtrohet shqyrtimit paraprak mjedisor.

Çdo rritje e qëndrueshme e prodhimit mbi 9 000 t/vit, ndryshim i numrit të ndërrimeve ose ndryshim i rëndësishëm i teknologjisë apo formulimeve duhet të shqyrtohet paraprakisht për ndikimin në konsumin e burimeve, emetimet, zhurmën, trafikun, ujërat dhe gjenerimin e mbeturinave, si dhe për procedurën mjedisore që kërkohet nga legjislacioni. Inventari i substancave dhe përzierjeve kimike mbahet për lëndët që përdoren në prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka dhe kontakt-betonit. Për secilën lëndë ruhet Fleta e të Dhënave të Sigurisë – SDS.

Inventari duhet të përmbajë së paku emrin tregtar të materialit, furnizuesin, funksionin në proces, gjendjen fizike, sasinë maksimale të ruajtur në lokacion, konsumin vjetor kur është i disponueshëm, klasifikimin e rrezikut sipas SDS-së, vendin e magazinimit dhe datën/versionin e SDS-së.

Asnjë substancë, formulim ose produkt i ri që ndryshon në mënyrë materiale profilin e rrezikut të projektit nuk duhet të futet në proces pa SDS-në përkatëse, kontrollin e pajtueshmërisë së magazinimit dhe vlerësimin paraprak të nevojës për masa ose monitorim shtesë.

2.6. Vlerësimin e gjenerimit të llojit dhe sasisë së mbeturinave, emetimeve gjatë procesit teknologjik

Gjatë operimit mund të gjenerohen emetime në ajër, zhurmë, ujëra të ndotura, mbeturina të ngurta dhe, varësisht përbërjes, mbeturina të rrezikshme. Vlerësimi përfundimtar sasior duhet të bazohet në matje, regjistra operative dhe bilanc material; në mungesë të tyre, më poshtë jepen burimet dhe rrugët e pritshme të gjenerimit pa pretenduar sasi të pakonfirmuara.

Tabela 8. Burimet e emetimeve dhe rrjedhat e mbeturinave gjatë operimit

Lloji	Burimi	Kontrolli dhe gjendja e të dhënave
Pluhur mineral	Shkarkimi, bluarja, separimi, transferimi, sitja, përzierja dhe paketimi	Aspirim lokal, mbyllje e pikave, filtra dhe mirëmbajtje; sasia/matjet mungojnë.
Zhurmë dhe vibrim	Mulli, separator, mikserë, kompresorë, aspirim dhe automjete	Izolim, mirëmbajtje dhe kufizim operacional; matjet në kufirin e parcelës mungojnë.
Ujëra të larjes	Pastrimi i enëve, mikserëve dhe pajisjeve	Ndarje sipas përbërjes; ripërdorim i kontrolluar kur lejohet; sasia dhe mënyra e shkarkimit mungojnë.
Ujëra sanitare	Punëtorët dhe objektet administrative	Grumbullim në gropën septike të re, të papërshkueshme dhe të mbyllur; pa shkarkim në tokë ose ujëra; zbrazje periodike e dokumentuar nga operator i autorizuar.
Mbetje të produktit dhe llum	Seri jo-konforme, filtrim, funde enësh dhe pastrim	Rikthim vetëm kur teknikisht i kontrolluar; ndryshe klasifikim dhe dorëzim te operatori i licencuar.
Ambalazh i zbrazët/ndotur	Thasë, kova, bidonë, fuçi, paleta dhe film	Ndarje, pastrim vetëm kur lejohet, riciklim ose dorëzim sipas klasifikimit.
Mbetje mirëmbajtjeje	Filtera, vajra, absorbues, pjesë dhe lecka të ndotura	Ruajtje e veçantë, etiketim dhe dorëzim te operator i licencuar.

Emetimet difuze nga automjetet dhe ngarkim-shkarkimi menaxhohen me shpejtësi të kufizuar, sipërfaqe të mirëmbajtura, pastrim pa ngritje pluhuri dhe planifikim të dërgesave. Ujërat atmosferike të pastra duhet të mbahen të ndara nga zonat ku mund të ketë rrjedhje kimikatesh ose pluhur mineral. Çdo derdhje aksidentale izolohet, mbliidhet me absorbues dhe evidentohet.

Vlerësimi sasior dhe gjurmueshmëria e mbeturinave. Meqenëse N.N.P. “BNF-i” është impiant ekzistues në operim, sasitë e mbeturinave duhet të përcaktohen nga evidenca reale e gjenerimit dhe jo nga vlera të përgjithshme ose koeficientë të supozuar. Për këtë qëllim operatori duhet të mbajë regjistër mujor dhe vjetor të mbeturinave, të mbështetur në peshime, fletëpranime, dokumente transporti, kontrata dhe evidencën e operatorëve pranues.

Evidentimi sasior duhet të mbulojë së paku produktin e thatë jashtë specifikimit; produktet me bazë ujore dhe produktet e lëngshme jokonforme; ujin e parë të larjes dhe llumin e procesit; ambalazhin e pastër; ambalazhin e kontaminuar; pluhurin e filtrave kur nuk rikthehet në proces; filtrat, absorbuesit dhe lecat e përdorura; vajrat e përdorura kur gjenerohen; si dhe mbeturinat komunale.

Për secilën rrymë duhet të regjistrohen kodi, burimi, sasia në kg ose ton, data e gjenerimit ose dorëzimit, mënyra e ruajtjes, transportuesi dhe operatori pranues. Materiali që rikthehet në të njëjtin proces në mënyrë të kontrolluar dhe të dokumentuar evidentohet veçmas si material i rikthyer dhe nuk duhet të paraqitet njëkohësisht si mbeturinë e dorëzuar.

Në mungesë të një serie historike të plotë dhe të verifikueshme, ky Raport nuk paraqet sasi të sajara. Bilanci fillestar sasior krijohet nga regjistrat e periudhës së parë të plotë të monitorimit dhe përditësohet në baza mujore dhe vjetore. Çdo vlerë e raportuar duhet të jetë e gjurmueshme deri te dokumenti burimor.

2.7. Prezantimi i teknologjisë së trajtimit, përpunimit, riciklimit dhe asgjësimit të të gjitha llojeve të mbeturinave

Menaxhimi i mbeturinave zbatohet sipas hierarkisë: parandalim, zvogëlim në burim, ripërdorim ose rikthim i kontrolluar në proces, riciklim, trajtim dhe, vetëm si zgjidhje e fundit, asgjësim. Ndalohet përzierja e mbeturinave që ndryshon klasifikimin e tyre ose e vështirëson rikuperimin. Çdo rrymë identifikohet në pikën e gjenerimit dhe vendoset në enë të përshtatshme, të mbyllur dhe të etiketuar.

Pluhuri i kapur nga filtrat mund të rikthehet në të njëjtin proces vetëm nëse përbërja, pastërtia dhe kontrolli i cilësisë e lejojnë. Produktet me bazë ujore të mbetura dhe uji i parë i larjes mund të ripërdoren në seri të përshtatshme vetëm sipas një procedure të dokumentuar; përndryshe ruhen si mbetje teknologjike. Mbetjet e lëngshme ose të kontaminuara që, sipas SDS-së, klasifikohen si të rrezikshme, si dhe vajrat, filtrat dhe absorbuesit e kontaminuar, mbahen veçmas në enë rezistente, mbi sipërfaqe të papërshkueshme dhe me mbajtje sekondare.

Ambalazhi i pakontaminuar, kartoni, plastika, metali dhe paletat ndahen për riciklim. Ambalazhi i kontaminuar nuk pastrohet ose ripërdoret pa vlerësuar rrezikun dhe pa procedurë të përshtatshme. Mbetjet komunale ruhen veçmas. Të gjitha mbeturinat që nuk trajtohen ligjërisht brenda impiantit i dorëzohen operatorëve të licencuar, me dokumentacion për sasinë, kodin, transportuesin dhe destinacionin.

Zona e përkohshme e mbeturinave duhet të jetë e mbuluar, e shënuar, me qasje të kontrolluar, dyshme të papërshkueshme, ndarje të materialeve të papajtueshme dhe mjete për reagim ndaj derdhjeve. Nuk parashihet djegie, groposje, shkarkim në tokë ose derdhje në kanalizim të mbetjeve teknologjike.

Tabela 9. Rrjedhat e mbeturinave, kodet orientuese dhe mënyra e menaxhimit

Kodi sipas katalogut shtetëror për mbeturina (UDHËZIM ADMINISTRATIV Nr. 13/2013 PËR KATALOGUN SHETËROR TË MBETURINAVE)	Rryma	Grumbullimi dhe ruajtja	Trajtimi / destinacioni
Proces i brendshëm	Pluhur mineral i kapur nga filtrat	Enë/silos i mbyllur; identifikim sipas linjës	Rikthim vetëm në të njëjtin proces pas kontrollit të cilësisë; përndryshe klasifikim dhe dorëzim te operatori i licencuar.
16 03 04 / 16 03 03*	Përzierje minerale e thatë jashtë specifikimit	Big-bag ose enë e mbyllur, e etiketuar; zonë e mbuluar	Ripunim i kontrolluar kur është teknikisht i pranueshëm; ndryshe dorëzim te operatori i licencuar. Kodi përfundimtar varet nga përbërja.
Për t'u përcaktuar sipas përbërjes dhe klasifikimit	Produkt me bazë ujore jashtë specifikimit	Enë e mbyllur dhe e etiketuar, mbi dysheme të papërshkueshme; mbajtje sekondare kur kërkohet nga karakteristikat e produktit	Rikthim vetëm në seri të përputhshme dhe pas kontrollit të cilësisë; ndryshe dorëzim te operatori i licencuar. Kodi përfundimtar përcaktohet sipas përbërjes dhe katalogut shtetëror.
Për t'u përcaktuar sipas burimit dhe përbërjes	Ujë i parë i larjes dhe llum nga pajisjet e produkteve me bazë ujore	Enë të veçuara sipas produktit, të mbyllura dhe të etiketuara	Ripërdorim në seri të përputhshme vetëm sipas procedurës së dokumentuar; ndryshe dorëzim për trajtim. Ndalohet shkarkimi në tokë, ujë ose kanalizim pa autorizim.
15 01 01; 15 01 02; 15 01 03; 15 01 04	Ambalazh i pastër: karton, plastikë, dru/paleta dhe metal	Kontejnerë të ndarë në zonë të thatë	Ripërdorim ose riciklim përmes grumbulluesit/operatorit të licencuar.
15 01 10*	Ambalazh me mbetje ose i kontaminuar nga substanca të rrezikshme	Enë e mbyllur, etiketë rreziku dhe mbajtje sekondare për enët/ambalazhet që përmbajnë mbetje të lëngshme ose substanca me rrezik rrjedhjeje	Dorëzim te operatori i licencuar për mbeturina të rrezikshme; pa pastrim të pakontrolluar në impiant.
15 02 03 / 15 02 02*	Filtra, absorbues, lecka dhe pajisje mbrojtëse të përdorura	Qese/enë të mbyllura dhe të ndara sipas kontaminimit	Dorëzim për riciklim ose trajtim; rryma e kontaminuar me substanca të rrezikshme mbahet veçmas.
13 02 08*	Vajra të përdorura nga mirëmbajtja, kur gjenerohen	Enë rezistente, e mbyllur, mbi vaskë mbajtëse	Dorëzim vetëm te operatori i licencuar; ndalohet përzierja me ujëra ose mbeturina të tjera.
20 03 01	Mbeturina komunale të përziera	Kontejner i mbyllur në pikën e caktuar	Dorëzim në shërbimin komunal ose operatorin e autorizuar.

Kodet bazohen në Udhëzimin Administrativ MMPH Nr. 13/2013 për Katalogun Shtetëror të Mbeturinave; shenja * tregon mbeturinë të rrezikshme. Kodi përfundimtar verifikohet sipas burimit, përbërjes dhe Fletës së të Dhënave të Sigurisë (SDS).

Operatori mban regjistrë për secilën rrymë me datën, kodin, burimin, sasinë, enën, vendin e ruajtjes dhe datën e dorëzimit. Sasitë faktike evidentohen me peshim ose dokument të operatorit pranues dhe përmbledhen çdo muaj; kështu krijohet bilanci vjetor i verifikueshëm pa përdorur vlera të supozuara. Çdo dorëzim shoqërohet me kontratë, dokument transporti dhe fletëpranim, të cilat ruhen në dosjen mjedisore të impiantit.

Ruajtja e përkohshme bëhet në zonë të mbuluar, të shënuar, me qasje të kontrolluar, dysHEME të papërshkueshme dhe ndarje të rrymave të papajtueshme. Enët mbajnë etiketën me kodin, përshkrimin, datën e fillimit të grumbullimit dhe shenjat e rrezikut. Afati i qëndrimit nuk tejkalon kufijtë ligjorë ose kushtet e lejes/kontratës. Zona kontrollohet së paku një herë në javë dhe pas çdo incidenti.

Në impiant nuk parashihet trajtim i autorizuar i mbeturinave për palë të treta. Veprimi i vetëm i brendshëm është rikthimi i kontrolluar i materialit në procesin e njëjtë, kur receta, SDS-ja dhe kontrolli i cilësisë dëshmojnë se materiali është teknikisht i përshtatshëm dhe nuk rrit rrezikun mjedisor. Materiali që nuk i plotëson këto kushte trajtohet si mbeturinë dhe i dorëzohet operatorit të licencuar.

Sqarim për termin “trajtim”. N.N.P. “BNF-i” nuk ushtron veprimtari të trajtimit të mbeturinave për palë të treta dhe ky Raport nuk i atribuon operatorit operacione të veçanta rikuperimi ose asgjësimi R/D për të cilat nuk është dokumentuar autorizim. Termi “trajtim” në këtë nënkapitull përdoret në kuptimin e strukturës së kërkuar të Raportit të VNM-së, për të përshkruar mënyrën e menaxhimit dhe destinacionin e rrymave të mbeturinave të gjeneruara nga aktiviteti.

Brenda procesit lejohet vetëm rikthimi i kontrolluar i një materiali në të njëjtin proces kur materiali është i identifikueshëm, teknikisht i përshtatshëm, në përputhje me formulimin dhe i pranuar nga kontrolli i cilësisë. Materialet që nuk plotësojnë këto kushte trajtohen si mbeturina dhe i dorëzohen operatorit të licencuar.

Operacioni përfundimtar i rikuperimit ose asgjësimit R/D përcaktohet sipas autorizimit dhe dokumentacionit të operatorit pranues dhe nuk duhet të caktohet arbitrarisht nga N.N.P. “BNF-i”.

2.8. Program për ndërtimin, kohëzgjatjen e ndërtimit, kohëzgjatjen e planifikuar të funksionimit të projektit, kohën e mundshme të përfundimit të funksionimit të projektit dhe sipas rastit edhe fazën e planifikuar të rehabilitimit të sipërfaqes pas mbarimit të funksionimit të projektit

Për projektin nuk parashihet një fazë e veçantë ndërtimi të kapacitetit prodhues, sepse fabrika dhe linjat kryesore janë ekzistuese dhe në operim. Megjithatë, masat mjedisore të përcaktuara në këtë Raport zbatohen përmes një programi të kufizuar ndërhyrjesh brenda parcelës: projektimi dhe ndërtimi i gropës septike, rregullimi i pllatosë dhe sistemit të drenazhimit me sedimentim dhe separator hidrokarburesh, përmirësimi i aspirimit/filtrimit dhe realizimi i brezit të gjelbër. Punimet dokumentohen me projektet teknike, procesverbalet e zbatimit, fotografitë dhe verifikimin funksional. Çdo zgjerim i objektit, ndryshim i linjës ose rritje e kapacitetit përtej fushës së këtij Raporti i nënshtrohet shqyrtimit paraprak ligjor dhe mjedisor.

Funksionimi planifikohet të vazhdojë për aq kohë sa objekti plotëson kushtet teknike, mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë dhe i posedon autorizimet e nevojshme. Përfundimi i operimit mund të jetë i përkohshëm, për mirëmbajtje ose treg, ose i përhershëm. Në rast mbylljeje, ndalohet furnizimi, përfundojnë ose stabilizohen seritë aktive, largohen produktet dhe lëndët e para, pastrohen pajisjet, çaktivizohen instalimet dhe menaxhohen mbeturinat nga operatorë të licencuar.

Rehabilitimi përfshin kontrollin e dysHEMEVE, rezervuarëve, pusetaVE, zonave të magazinimit dhe tokës për shenja ndotjeje. Nëse konstatohen ndotje, kryhet hetim dhe sanim sipas kërkesave të autoritetit kompetent.

Objektet mund të ruhen për përdorim tjetër vetëm pasi të hiqen rreziqet, të dokumentohet gjendja dhe të sigurohet përputhshmëria e përdorimit të ri.

Fabrika është ekzistuese dhe në operim; për qëllimet e këtij vlerësimi, viti historik i fillimit të operimit nuk përdoret si parametër për llogaritjen e ndikimeve aktuale. Afati i mbylljes nuk është përcaktuar. Operimi parashihet të vazhdojë pa afat të caktuar, përderisa plotësohen kushtet teknike, mjedisore, shëndetësore dhe ligjore.

Mirëmbajtjet e mëdha planifikohen sipas gjendjes së pajisjeve dhe rekomandimeve të prodhuesit, me ndalim të kontrolluar të linjës, izolim të energjisë, menaxhim të pjesëve dhe vajrave të përdorura dhe testim para rifillimit. Kur të merret vendim për mbyllje të përhershme, operatori do të përgatisë planin e çaktivizimit dhe rehabilitimit, me përgjegjësi, afate, inventar të materialeve, pastrim të pajisjeve, largim të mbeturinave, vlerësim të tokës dhe garanci financiare vetëm kur kërkohet nga autoriteti kompetent.

2.9. Të dhëna për infrastrukturën e nevojshme

Infrastruktura kryesore ndodhet brenda parcelës kadastrale P-70202054-00214-7 në ZK Reznik. Situacioni gjeodezik paraqet objektet e prodhimit, zyrat, zonat e qarkullimit, mullirin, separatorin, transformatorin, hyrjen dhe pusetat. Lista e rlevimit të dorëzuar përmban 60 pika me koordinata Y rreth 7,498,195.217–7,498,321.942 dhe X rreth 4,737,583.287–4,737,697.534. Kuotat e listuara shtrihen nga 565.80 m deri në 567.31 m; mesatarja rreth 566.65 m është vlerë e llogaritur për orientim dhe jo kuotë zyrtare e një pike të vetme.

Qasja realizohet përmes rrjetit ekzistues rrugor lokal dhe segmentit të paraqitur me numrin 220 në hartën e rrugëve të dorëzuar. Brenda parcelës ekzistojnë rrugë dhe sipërfaqe manovrimi për furnizim dhe dërgesa. Hekurudha ndodhet rreth 185 m nga fabrika; afërsia e saj merret parasysh në menaxhimin e qarkullimit dhe në planin e reagimit ndaj emergjencave, pa u konsideruar si infrastrukturë e përdorur nga projekti përderisa nuk dokumentohet lidhje funksionale.

Sipas deklaramentit teknik të operatorit, furnizimi me energji elektrike mbështetet nga transformatori ekzistues me kapacitet 100 kW, ndërsa furnizimi me ujë bëhet nga rrjeti publik; këto të dhëna verifikohen me dokumentacionin teknik, matësin dhe faturat. Uji përdoret në formulimet me bazë ujore, pastrim dhe nevoja sanitare. Për ujërat sanitare, ky Raport parasheh si masë të re projektimin dhe ndërtimin e një grope septike të papërshkueshme, të mbyllur dhe pa shkarkim në tokë ose ujëra, me zbrazje periodike të dokumentuar nga operator i autorizuar. Ndarja e ujërave të pastra atmosferike nga rrjedhat e pllatosë operative, pika e sedimentimit dhe separatori i hidrokarbureve janë zgjidhje të projektit që duhet të paraqiten në skemën as-built pas realizimit; nuk trajtohen si gjendje ekzistuese e verifikuar pa dokumentim. Filtrat dhe aspirimi trajtohen si pajisje dhe masa të deklaruara nga operatori. Kapacitetet nominale, datasheet-et e prodhuesit dhe evidenca e servisit nuk janë dorëzuar në dosjen e shqyrtuar; ato sigurohen nga operatori dhe bashkëngjiten si shtojcë teknike para lëshimit të pëlqimit mjedisor.

Burimet: “Shtojca 7 – Koordinatat e pikave për parcelë ndarja”, “Shtojca 9 – Raporti Teknik” dhe “ZK Reznik 214-7 – Situacion i terrenit”, GeoCODE SH.P.K., licenca nr. 73.

2.10. Të dhëna për aktivitete të tjera që mund të nevojiten për zbatimin e projektit, si ndërtimi i kampeve apo rezidencave

Për funksionimin e fabrikës ekzistuese nuk nevojitet ndërtimi i kampeve, rezidencave të punëtorëve, gurorëve të reja, deponive të përhershme ose objekteve të përkohshme jashtë parcelës. Personeli përdor objektet ekzistuese administrative dhe sanitare, ndërsa furnizimi dhe shpërndarja kryhen përmes rrjetit ekzistues rrugor.

Aktivitete ndihmëse janë transporti i lëndëve të para dhe produkteve, mirëmbajtja, kontrolli laboratorik, pastrimi, sigurimi fizik dhe dorëzimi i mbeturinave. Këto aktivitete përfshihen në menaxhimin operativ të fabrikës dhe nuk kërkojnë zënie shtesë të tokës. Nëse në të ardhmen planifikohet magazinë, laborator, parkim,

sistem trajtimi ose objekt tjetër i ri, ai duhet të shqyrtohet para realizimit për nevojën e lejeve dhe të vlerësimit mjedisor.

Aplikuesi konfirmon se, në kuadër të projektit që i nënshtrohet kësaj procedure, nuk parashihen kampe, rezidenca, objekte të përkohshme ose infrastrukturë e re jashtë parcelës. Impianti është funksional dhe të gjitha aktivitetet operative realizohen me objektet dhe infrastrukturën ekzistuese brenda lokacionit.

2.11. Informacion për lejet dhe licencat e nevojshme për projektin

Dokumentacioni i paraqitur përfshin certifikatën e biznesit për Nuhi Ujkani B.I./N.N.P. “BNF-i”, dëshminë e pronësisë për parcelën P-70202054-00214-7 dhe informatën e Drejtorisë për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit të Komunës së Vushtrrisë, ref. 08.Nr.235/26, datë 26.06.2026. Informata komunale është lëshuar për procedurën e pëlqimit dhe licencës mjedisore dhe sqaron se nuk përbën pëlqim urbanistik, kushte ndërtimore, leje ndërtimore ose autorizim tjetër teknik.

Në momentin e hartimit të këtij Raporti, nga dokumentacioni me karakter urbanistik është paraqitur Informata e Drejtorisë për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit të Komunës së Vushtrrisë, ref. 08.Nr.235/26, datë 26.06.2026. Ky Raport përgatitet si dokument bazë për aplikimin për pëlqim mjedisor; prandaj pëlqimi mjedisor nuk paraqitet si leje ekzistuese, por si rezultat i procedurës që do të iniciohet me dorëzimin e Raportit te autoriteti kompetent.

Leja ose dokumenti për statusin legal të objekteve, licenca mjedisore kur kërkohet, lejet ose autorizimet ujore që rezultojnë të zbatueshme nga skema e furnizimit, drenazhimit dhe shkarkimit, dokumentet e mbrojtjes nga zjarri dhe kontratat me operatorët e mbeturinave nuk janë paraqitur si dokumente ekzistuese në dosjen e shqyrtuar dhe, rrjedhimisht, nuk trajtohen si të siguruara. Aplikuesi duhet t’i sigurojë ose verifikojë sipas zbatueshmërisë dhe të zbatojë çdo kusht që vendoset në vendimin e pëlqimit mjedisor.

Fletët e të dhënave të sigurisë, inventari i kimikateve, regjistrat e lëndëve hyrëse e të mbeturinave, evidenca e mirëmbajtjes, raportet e matjeve dhe planet e emergjencës duhet të mbahen të përditësuara në lokacion. Kushtet e çdo lejeje duhet të përkthehen në detyra operative, parametra monitorimi, përgjegjësi dhe afate raportimi.

2.12. Informacion për ndërlidhjet e mundshme të projektit me projekte të tjera ekzistuese

Fabrika është pjesë e një hapësire në bosht zhvillimor ku, sipas informatës komunale të bazuar në PZHK 2016–2024, parashihen përdorime industriale, komerciale dhe banimore. Në afërsi paraqiten objekte industriale/depo, aktivitete shërbyese, banesa të shpërndara, qendra e Reznikut, rrjeti rrugor, hekurudha dhe lumi Sitnica. Projekti nuk ka ndërlidhje të dokumentuar teknologjike me këto objekte, por ndan me zonën infrastrukturën e qasjes, mjedisin pritës dhe receptorët e mundshëm të ndikimit.

Në vlerësimin kumulativ duhet të merren parasysh trafiku i mjeteve të rënda, zhurma, pluhuri, emetimet nga aktivitetet e tjera industriale, rreziku nga zjarri ose derdhjet, ngarkesa në sistemet e ujit dhe afërsia me banimin. Koordinimi me operatorët fqinjë dhe autoritetet është i nevojshëm për qasje emergjente, menaxhim të incidenteve, mbrojtje nga zjarri dhe shmangie të pengimit të rrugëve ose hekurudhës.

Baza planifikuese e përdorur për statusin e parcelës është Informata komunale e datës 26.06.2026, e cila referon PZHK 2016–2024 të miratuar me Vendimin nr. 126/17. Dokumentet PZHK/VSM të publikuara për konsultim gjatë vitit 2026 përdoren vetëm si burime orientuese për kontekstin hapësinor dhe mjedisor dhe nuk paraqiten si plane të miratuara.

Burime: Informata e Komunës së Vushtrrisë, ref. 08.Nr.235/26, datë 26.06.2026; faqja zyrtare e konsultimeve publike e Komunës së Vushtrrisë për dokumentet e PZHK 2024–2032; hartat dhe ortofotot e dorëzuara nga aplikuesi.

Tabela 10. Receptorët e ndjeshëm dhe ndërlidhjet me aktivitetet përreth

Receptori / objekti	Drejtimi	Distanca ajrore nga fabrika
Shtëpia më e afërt nr. 1	Juglindje	137.48 m
Shtëpitë e tjera të afërta	J–JL–JP	159.83 m; 184.13 m; 204.24 m; 453.68 m; 643.68 m
Hekurudha	Lindje–verilindje	185 m
Vërnice – qendra e vendbanimit	Veriperëndim	551.8 m
Reznik – qendra e vendbanimit	Jugperëndim	794.39 m
Drivar – qendra e vendbanimit	Juglindje	1.08 km
Pestovë – qendra e vendbanimit	Verilindje	1.28 km
Qendra e qytetit të Vushtrrisë	Veriperëndim	4.5 km

Burimi: matjet dhe ortofotot e dorëzuara nga aplikuesi. Pikat e objekteve janë ruajtur në pozicionet e paraqitura në hartat burimore; distancat janë në vijë ajrore dhe të rrumbullakosura sipas vlerave të dorëzuara nga aplikuesi. Ato përdoren si bazë konservative e këtij vlerësimi; pozicionet e monitorimit dhe çdo përditësim i kufirit dokumentohen me koordinata në dosjen teknike, ndërsa certifikata kadastrale ka përparësi për sipërfaqen juridike.

Në ortofoto paraqiten edhe një objekt industrial–depo menjëherë në jug të fabrikës, aktiviteti Auto Color/Fuzi Auto Color në juglindje dhe pika e derivateve NTP Liburni në veriperëndim. Në anën lindore–verilindore ndodhen hekurudha dhe Lumi Sitnica. Nuk është konfirmuar ndonjë lidhje teknologjike e drejtpërdrejtë ndërmjet BNF-i dhe këtyre operatorëve; ndërlidhja praktike lidhet kryesisht me përdorimin e rrjetit rrugor, trafikun e furnizimit dhe ekspozimin e përbashkët të receptorëve përreth.

Për ndikimet kumulative, operatori duhet të kontrollojë orarin dhe numrin e automjeteve përmes regjistrimit të hyrje-daljeve, të shmangë përqendrimin e dërgesave në periudhat e ndjeshme, të koordinojë masat kundër zjarrit dhe derdhjeve me objektet fqinje dhe të mbajë nën kontroll pluhurin, zhurmën dhe ujërat sipërfaqësore. Çdo projekt i ri i miratuar në afërsi duhet të përfshihet në rishikimin periodik të vlerësimit kumulativ.

3. PËRSHKRIMI I LOKACIONIT TË PROPOZUAR

3.1. Të dhënat për emrin e lokacionit ku është planifikuar të zbatohet projekti

Projekti i nënshtrohet procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis për funksionimin e fabrikës ekzistuese BNF-i dhe për ndërhyrjet e kufizuara mjedisore që realizohen brenda parcelës për zbatimin e masave të këtij Raporti. Lokacioni përfshihet në Zonën Kadastrale Reznik, në parcelën P-70202054-00214-7, me sipërfaqe të regjistruar 5 630 m² dhe pronësi private të Nuhi Ujkanit, 1/1. Aktiviteti i vlerësuar është: “Funksionimi i fabrikës ekzistuese BNF-i për prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka, kontakt-betonit si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake”.

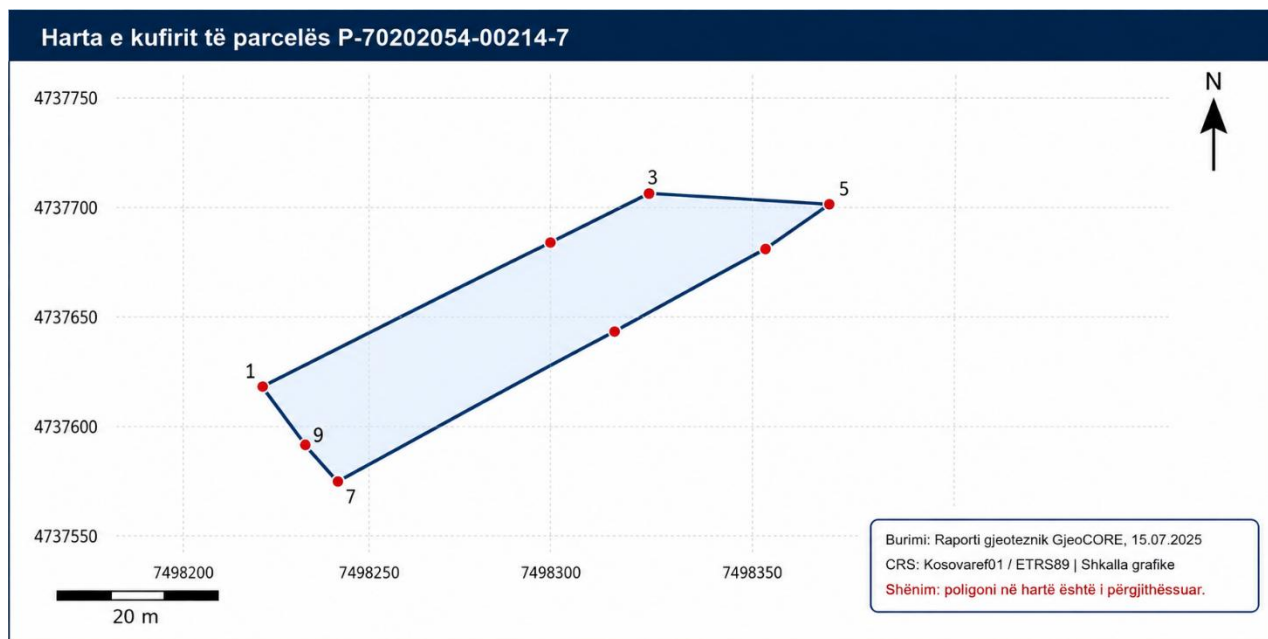
Sipas informatës komunale të planifikimit nr. 08.Nr.235/26, datë 26.06.2026, parcela ndodhet në zonë urbane përgjatë boshtit të zhvillimit, ku përdorimet e planifikuara përfshijnë veprimtari industriale, komerciale dhe banim. Referenca planifikuese e informatës është Plani Zhvillimor Komunal 2016–2024, i miratuar me Vendimin e Kuvendit Komunal nr. 126/17, datë 04.05.2017. Informata komunale përdoret për orientim në procedurën mjedisore dhe nuk zëvendëson aktet e tjera urbanistike apo lejet përkatëse.

Tabela 11. Identifikimi administrativ dhe kadastral i lokacionit

Treguesi	Përshkrimi
Emërtimi i lokacionit	Fabrika ekzistuese N.N.P. “BNF-i”, Reznik
Komuna / zona kadastrale	Vushtrri / ZK Reznik
Numri i parcelës	P-70202054-00214-7
Sipërfaqja e parcelës	5 630 m ²
Pronësia	Pronë private – Nuhi Ujkani, 1/1
Centroid GIS i llogaritur (orientues)	Y = 7,498,279.215; X = 4,737,658.138 (KosovaREF01) – i llogaritur nga të dhënat e dorëzuara; nuk është pikë kadastrale zyrtare.
Kuotat sipas rlevimit të dorëzuar	565.80–567.31 m; mesatarja rreth 566.65 m është vlerë e llogaritur për orientim.
Statusi i përdorimit	Fabrikë ekzistuese në operim sipas deklaramit të aplikuesit, situacionit, fotografive dhe dokumentacionit teknik të dorëzuar.

3.2. Skicën dhe planimetrinë e vendndodhjes së projektit

Harta 1. Paraqitja konceptuale e kufirit sipas koordinatave të listës gjeodezike

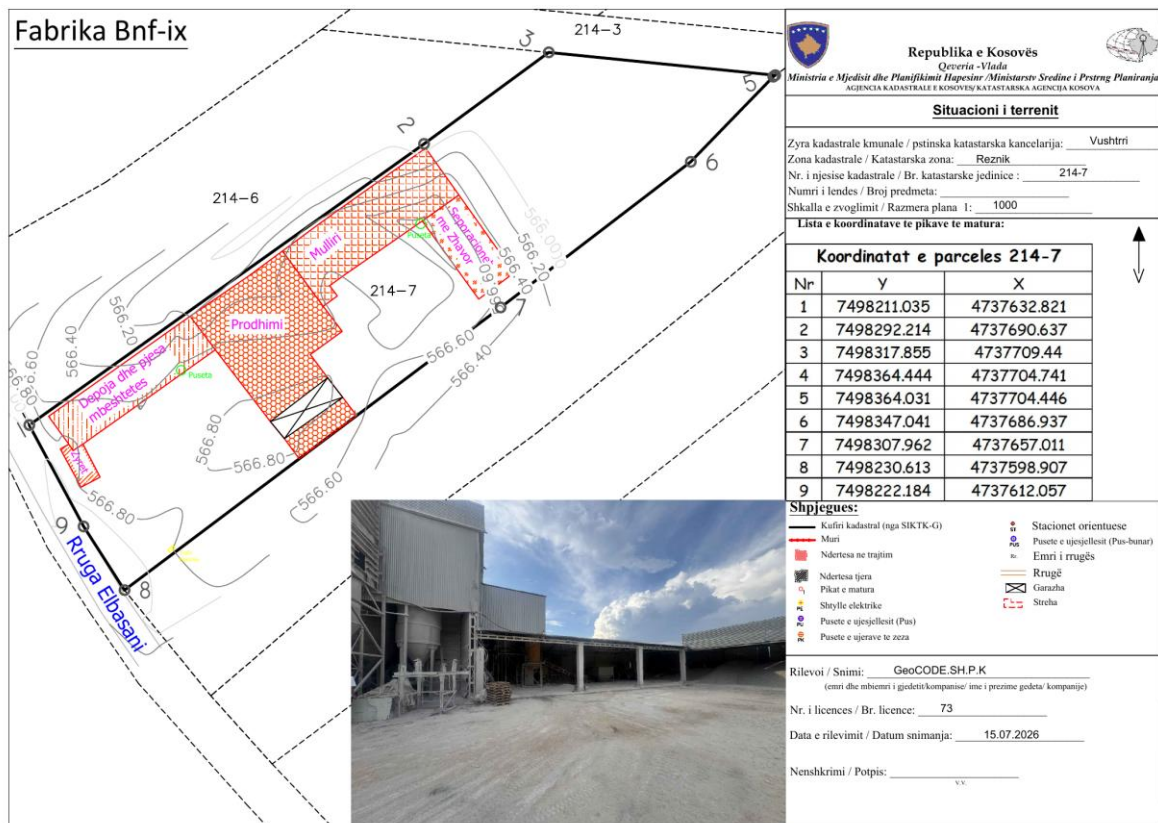

Burimi: dokumentacioni kadastral/gjeodezik dhe GIS i projektit; përpunim GSC, 23.08.2026. Sistemi koordinativ i të dhënave lokale: KosovaREF01; orientimi: veri-lart; shkalla sipas hartës dhe orientuese kur nuk shënohet.

Harta 2. Kopja e planit kadastral dhe evidenca e parcelës

Burimi: dokumentacioni kadastral/gjeodezik dhe GIS i projektit; përpunim GSC, 23.08.2026. Sistemi koordinativ i të dhënave lokale: KosovaREF01; orientimi: veri-lart; shkalla sipas hartës dhe orientuese kur nuk shënohet.

Harta 3. Situacioni gjeodezik i lokacionit

Burimi: dokumentacioni kadastral/gjeodezik dhe GIS i projektit; përpunim GSC, 23.08.2026. Sistemi koordinativ i të dhënave lokale: KosovaREF01; orientimi: veri-lart; shkalla sipas hartës dhe orientuese kur nuk shënohet.

Planimetria e situacionit paraqet kufirin e parcelës, objektet e prodhimit dhe magazinimit, mullirin, separatorin, zonat e qarkullimit, pusetat, pajisjet ndihmëse dhe lidhjen me Rrugën Elbasani. Rilevimi është përgatitur nga GeoCODE SH.P.K., licenca nr. 73, me datë 15.07.2026. Terreni është pothuajse i rrafshët: amplituda ndërmjet kuotës minimale dhe maksimale është rreth 1.51 m, gjë që favorizon qarkullimin e brendshëm, por kërkon kontroll të disiplinuar të ujërave të reshjeve dhe të derdhjeve aksidentale.

Tabela 12. Koordinatat dhe kontrolli gjeodezik i kufirit të parcelës

Pika	Y (m)	X (m)
1	7,498,211.035	4,737,632.821
2	7,498,292.214	4,737,690.637
3	7,498,317.855	4,737,709.440
4	7,498,364.444	4,737,704.741
5	7,498,364.031	4,737,704.446
6	7,498,347.041	4,737,686.937
7	7,498,307.962	4,737,657.011
8	7,498,230.613	4,737,598.907
9	7,498,222.184	4,737,612.057

Qasja rrugore realizohet nga rrjeti lokal dhe segmenti rrugor 220, i cili lidhet me rrjetin më të gjerë rrugor dhe me aksin M2 në drejtim lindor. Hekurudha kalon në lindje-verilindje të lokacionit. Kjo pozitë mundëson furnizimin dhe shpërndarjen pa depërtim të domosdoshëm në qendrat e dendura të vendbanimeve, me kusht që transporti të menaxhohet sipas orarit dhe kapacitetit të rrugëve.

Statusi i kufirit dhe përdorimi i të dhënave GIS. Për qëllime të këtij Raporti, identifikimi i parcelës dhe kufiri kontrollues mbështeten në dokumentacionin kadastral dhe në listën e koordinatave të rilevimit

gjeodezik të dorëzuar nga GeoCODE SH.P.K. Shtresat GIS, përfshirë SHP/SHX/DBF/PRJ dhe KMZ kur përdoren, shërbejnë si mjete ndihmëse për vizualizim, matje dhe analiza hapësinore dhe nuk zëvendësojnë dokumentacionin kadastral ose rilevimin gjeodezik të autorizuar.

Në rast të ndonjë mospërputhjeje grafike ndërmjet shtresës ndihmëse GIS dhe dokumentacionit kadastral/gjeodezik, përparësi kanë certifikata/kopja e planit dhe koordinatat e rilevimit të autorizuar. Për këtë arsye, analizat e distancave, receptorëve dhe përdorimit të tokës në këtë Raport interpretohen në raport me parcelën P-70202054-00214-7 të identifikuar nga dokumentacioni zyrtar.

3.3. Distancën me të dhënat për qendrat e banuara në raport me lokacionin ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar me fotografi

Lokacioni i fabrikës ekzistuese N.N.P. “BNF-i” ndodhet në Zonën Kadastrale Reznik, në një hapësirë me karakter të përzier, ku ndërthuren zona të banuara me dendësi relativisht të ulët, toka bujqësore, infrastrukturë rrugore dhe hekurudhore, si dhe aktivitete të tjera ekonomike e shërbyese. Pozita e lokacionit në raport me vendbanimet përreth është një element i rëndësishëm për identifikimin e receptorëve potencialisht të ndjeshëm dhe për vlerësimin e ndikimeve që mund të lidhen me pluhurin, zhurmën, trafikun, emetimet në ajër dhe aktivitetet operative të fabrikës.

Bazuar në matjet hapësinore dhe ortofotot e përdorura për vlerësimin e lokacionit, **qendra e vendbanimit Reznik ndodhet rreth 794 m në drejtim jugperëndimor**, ndërsa **Dervari rreth 1.08 km në juglindje dhe Pestova rreth 1.28 km në verilindje** të lokacionit. **Qendra e qytetit të Vushtrrisë ndodhet rreth 4.5 km në drejtim veriperëndimor**. Këto distanca janë distanca ajrore dhe shërbejnë për paraqitjen e kontekstit hapësinor të projektit në raport me qendrat kryesore të banuara përreth.

Në shkallë më të detajuar, në afërsi të fabrikës ekziston banim i shpërndarë. Receptorët rezidencialë më të afërt janë evidentuar kryesisht në sektorin jugor dhe juglindor, me shtëpinë më të afërt në distancë rreth **137.48 m**, ndërsa receptorë të tjerë rezidencialë ndodhen në distanca rreth **159.83 m, 184.13 m dhe 204.24 m**. Në lindje–verilindje të lokacionit kalon edhe linja hekurudhore, në distancë rreth **185 m**. Për këtë arsye, vlerësimi i ndikimeve dhe masat e propozuara në këtë raport i kushtojnë vëmendje të veçantë kontrollit të pluhurit, zhurmës, lëvizjes së automjeteve dhe parandalimit të ndikimeve jashtë kufirit të parcelës.

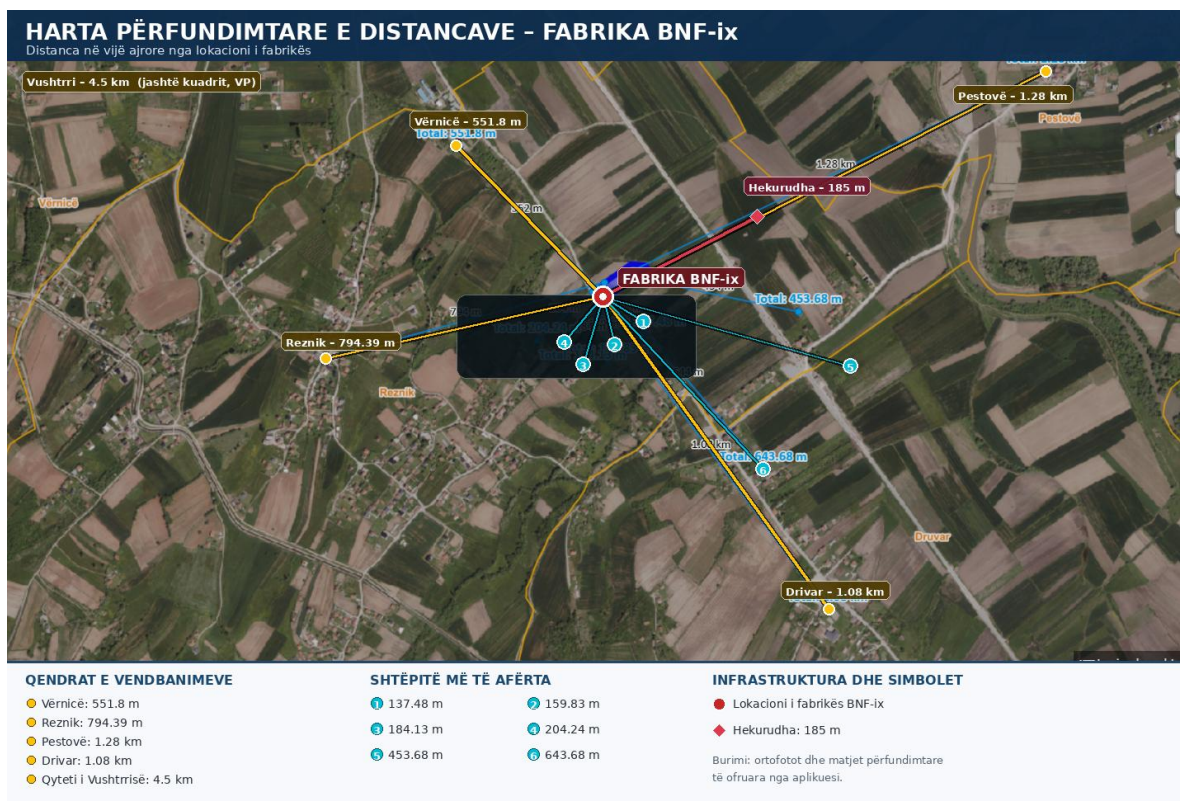
Harta në vijim paraqet pozicionin e përgjithshëm të fabrikës N.N.P. “BNF-i” në raport me Reznikun, qytetin e Vushtrrisë dhe kontekstin territorial përreth, ndërsa hartat dhe tabelat pasuese japin në mënyrë më të detajuar distancat dhe pozicionin e receptorëve të identifikuar.

Harta 4. Pozicioni i përgjithshëm i lokacionit në raport me Vushtrrinë dhe Reznikun

Burimi: ortofotot, koordinatat dhe dokumenti i distancave i aplikuesit; përpunim GSC, 23.08.2026. Veri-lart; shkallë orientuese.
Distancat janë ajrore dhe përdoren me përparësi për screening/monitorim, jo për rilevim kadastral.

Harta 5. Distancat e deklaruara nga receptorët përreth

Burimi: ortofotot, koordinatat dhe dokumenti i distancave i aplikuesit; përpunim GSC, 23.08.2026. Veri-lart; shkallë orientuese.
Distancat janë ajrore dhe përdoren me përparësi për screening/monitorim, jo për rilevim kadastral.

Largësitë janë matur në vijë ajrore nga lokacioni i fabrikës, duke ruajtur pozicionet e objekteve dhe pikave të paraqitura në ortofoto. Zona përreth ka karakter të përzier: tokë bujqësore, banim të shpërndarë, infrastrukturë transporti dhe veprimtari industriale/shërbyese. Receptorët më të ndjeshëm janë banesat më të afërta, veçanërisht ato në sektorin jugor dhe juglindor, për shkak të mundësisë së ekspozimit ndaj pluhurit, zhurmës dhe qarkullimit të automjeteve gjatë operimit.

Tabela 13. Receptorët kryesorë dhe distancat e deklaruar nga lokacioni

Receptori / objekti	Drejtimi i përgjithshëm	Distanca
Shtëpia më e afërt nr. 1	Juglindje	137.48 m
Shtëpia nr. 2	Jug–juglindje	159.83 m
Shtëpia nr. 3	Jug–jugperëndim	184.13 m
Hekurudha	Lindje–verilindje	185 m
Shtëpia nr. 4	Jugperëndim	204.24 m
Shtëpia nr. 5	Lindje–juglindje	453.68 m
Qendra e Vërnicsë	Veriperëndim	551.8 m
Shtëpia nr. 6	Juglindje	643.68 m
Qendra e Reznikut	Jugperëndim	794.39 m
Qendra e Drivarit	Juglindje	1.08 km
Qendra e Pestovës	Verilindje	1.28 km
Qendra e qytetit të Vushtrrisë	Veriperëndim	4.5 km

Nga shpërndarja hapësinore rezulton se lokacioni nuk është i izoluar nga receptorët rezidencialë. Menaxhimi operacional duhet të përqendrohet në kapjen e pluhurit në burim, mbajtjen e dyerve të njërive të mbyllura gjatë proceseve pluhurore, kufizimin e shpejtësisë së automjeteve, pastrimin e sipërfaqeve dhe planifikimin e veprimtarive me zhurmë në orarin ditor. Hekurudha përbën receptor infrastrukturor, ndaj çdo ruajtje e materialeve, manovrim ose aktivitet pranë anës lindore duhet të mbetet brenda kufirit të parcelës dhe pa penguar korridorin hekurudhor.

Lëvizjet operative të automjeteve të fabrikës zhvillohen në intervalin 08:00–16:00. Rruga 220 dhe rrjeti lidhës përdoren edhe si korridor tranziti ndërmjet Vushtrrisë, Skenderajt, Drenasit dhe zonave të tjera; për rrjedhojë, zhurma, pluhuri dhe ngarkesa e trafikut në rrethinë nuk burojnë vetëm nga fabrika. Për vlerësim kumulativ duhet të dallohen kontributi i fabrikës dhe sfondi i trafikut publik, veçanërisht në fillim dhe në fund të orarit të punës.

3.4. Paraqitjen e karakteristikave pedologjike, gjeomorfologjike, gjeologjike, hidrogeologjike dhe sizmologjike të terrenit

Të dhënat gjeologjike, pedologjike, hidrogeologjike dhe sizmologjike japin kontekstin lokal/rajonat; nuk përfaqësojnë studim gjeoteknik ose matje të drejtpërdrejta në parcelë.

Karakteristikat fizike të terrenit janë analizuar për të përcaktuar ndjeshmërinë e lokacionit ndaj ndikimeve që mund të lidhen me stabilitetin e sipërfaqes, infiltrimin dhe rrjedhjen e ujërave, transportin e ndotësve në tokë dhe nëntokë, si dhe kushtet e përgjithshme gjeologjike e sizmike. Vlerësimi është bërë duke u mbështetur në dokumentacionin gjeodezik të projektit, hartat tematike të Kosovës dhe informacionet institucionale të disponueshme. Të dhënat gjeologjike, pedologjike, hidrogeologjike dhe sizmologjike japin kontekstin lokal dhe rajonal dhe nuk përfaqësojnë studim gjeoteknik, shpime, analiza laboratorike apo matje të drejtpërdrejta në parcelë.

Nga aspekti gjeomorfologjik, parcela e fabrikës ekzistuese N.N.P. “BNF-i” karakterizohet nga terren pothuajse i rrafshët. Sipas rievimit të dorëzuar, kuotat e terrenit shtrihen përafërsisht nga 565.80 m deri në 567.31 m, me amplitudë rreth 1.51 m. Një konfigurim i tillë nuk tregon prani të shpateve të theksuara ose kushte morfologjike që do të favorizonin rrëshqitje të tokës në kuadër të operimit ekzistues. Megjithatë, pjerrësia e vogël e terrenit kërkon mirëmbajtje të rregullt të pushtave dhe sistemit të drenazimit, në mënyrë që të shmangët grumbullimi lokal i ujërave atmosferike dhe bartja e sedimenteve apo materialeve të imëta jashtë zonave operative.

Nga aspekti pedologjik, sipas Hartës Pedologjike të Kosovës, lokacioni paraqitet kryesisht në njësinë nr. 49 – Smolnicë e kafenjësuar. Në rrethinë më të gjerë paraqiten gjithashtu njësi deluviale dhe aluviale, përfshirë Deluvionin suargjilor dhe Aluvionin suargjilor, të lidhura me zhvillimin morfologjik

dhe proceset depozituese të pellgut. Brenda parcelës, karakteristikat natyrore të shtresës sipërfaqësore janë modifikuar pjesërisht nga objektet ekzistuese, platformat, zonat e qarkullimit dhe përdorimi shumëvjeçar industrial. Për rrjedhojë, rëndësi më të madhe mjedisore ka parandalimi i kontaminimit lokal nga pluhuri mineral, lëndët e para, vajrat, aditivët dhe ujërat që mund të kenë kontakt me procesin e prodhimit.

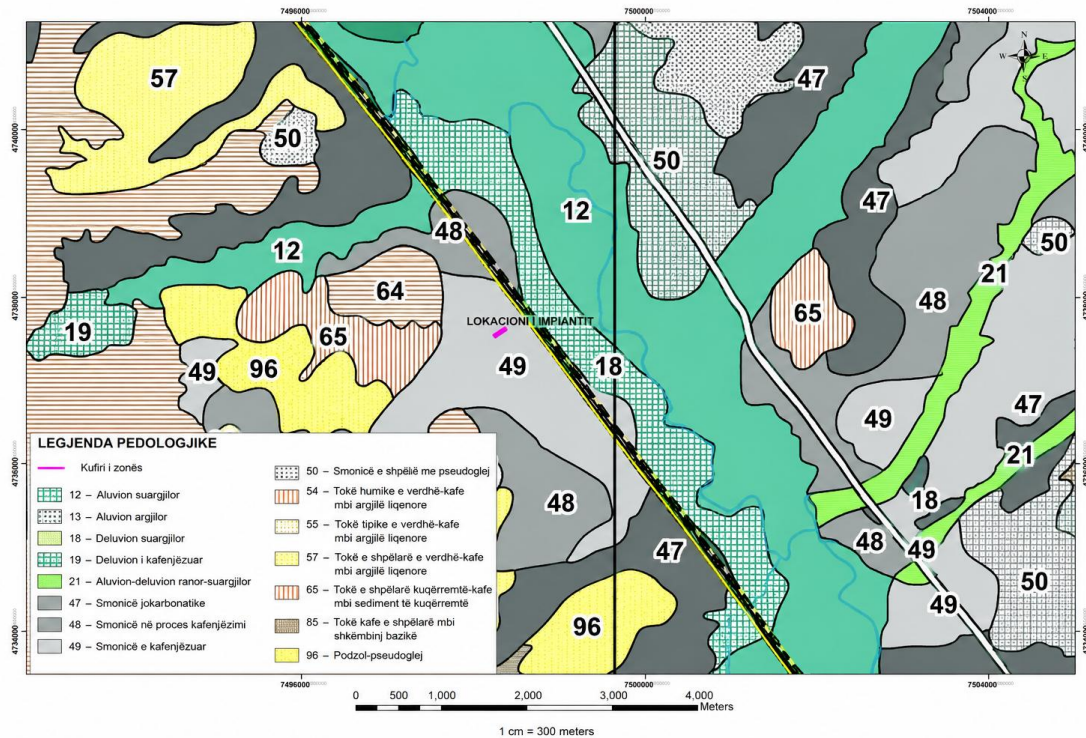
Në aspektin gjeologjik, interpretimi i hartave tematike tregon praninë në zonën e gjerë të depozitimeve kuaternare, përfshirë njësi të tipit Qh dhe Qp. Depozitimet Qh përfaqësohen nga materiale proluviale/fanglomeratike me fragmente shkëmbore dhe matricë ranore–aleuritike, ndërsa në njësitë Qp të rrethinës paraqiten zhavorre, rëra, aleurite dhe argjila liqenore. Këto të dhëna përdoren për interpretimin e kontekstit gjeologjik të lokacionit dhe jo për përcaktimin e kapacitetit mbajtës të themeleve apo parametrave të tjerë gjeoteknikë të parcelës.

Nga aspekti hidrogeologjik, vlerësimi merr parasysh natyrën e depozitimeve të zonës dhe afërsinë e korridorit hidrografik të Lumit Sitnica. Për shkak të pranisë së materialeve me përshkueshmëri të ndryshme, mbrojtja e tokës dhe ujërave nëntokësore duhet të bazohet në parimin e parandalimit në burim. Sipërfaqet ku ruhen ose përdoren produkte me bazë ujore, aditivë, vajra ose materiale të tjera me potencial ndotës duhet të jenë të kontrolluara, ndërsa ujërat e pastra atmosferike duhet të mbahen të ndara nga ujërat sanitare dhe nga çdo rrjedhë që mund të ketë kontakt me procesin teknologjik. Ekzistenca e një njësie hidrogeologjike rajonale nuk interpretohet si dëshmi për drejtimin ose thellësinë e ujërave nëntokësore brenda parcelës pa hulumtime specifike në terren.

Në aspektin gjeotektonik dhe sizmologjik, hartat rajonale evidentojnë struktura dhe thyerje tektonike në territorin më të gjerë të Kosovës, përfshirë struktura të lidhura me zonën e Çiçavicës. Këto të dhëna janë relevante për kuptimin e kontekstit rajonal, por nuk dëshmojnë praninë e një thyerjeje aktive brenda parcelës dhe nuk mund të përdoren si zëvendësim për analizën sizmike ose gjeoteknike të objektit. Duke qenë se projekti përfaqëson funksionimin e një fabrike ekzistuese dhe nuk parashikon ndërtime të reja të rëndësishme, gërmime të thella apo ndryshime të profilit të terrenit, për qëllimet e kësaj VNM-je vëmendja përqendrohet në ruajtjen e integritetit të platformave dhe objekteve ekzistuese, kontrollin e drenazhimit dhe parandalimin e derdhjeve.

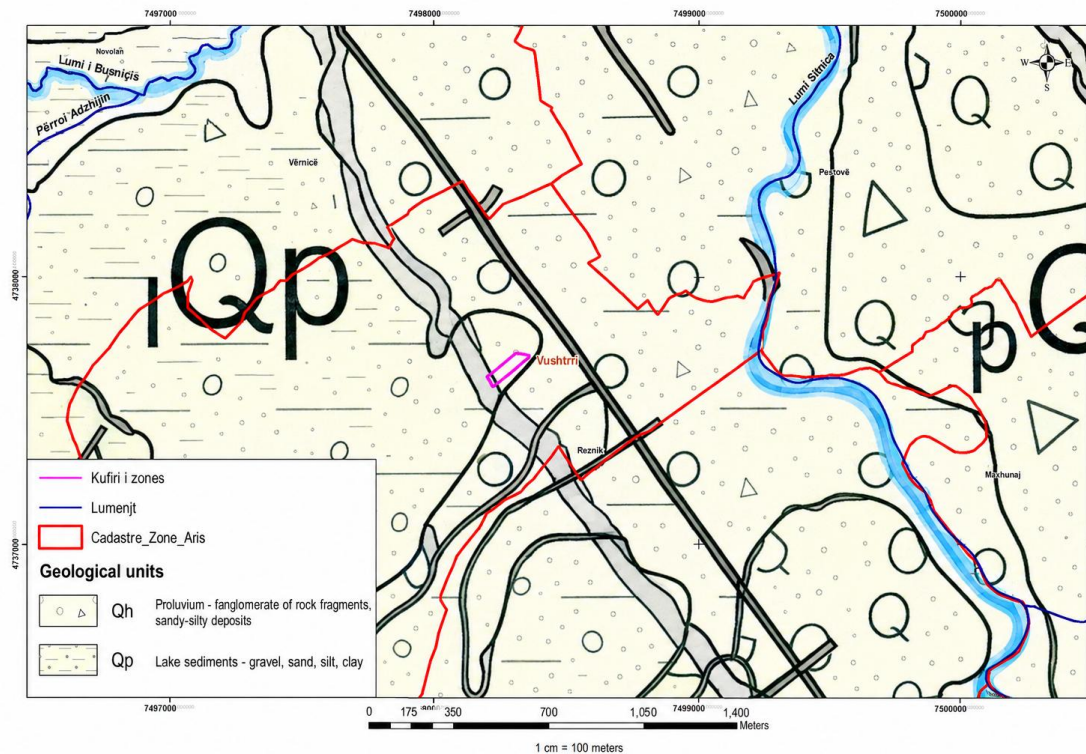
Hartat në vijim paraqesin në mënyrë të veçantë kontekstin pedologjik, gjeologjik, hidrogeologjik dhe gjeotektonik/sizmologjik të zonës së projektit. Ato duhet të interpretohen së bashku me kufizimet metodologjike të mësipërme dhe përdoren si bazë për karakterizimin mjedisor të lokacionit, jo si dokumentacion projektues gjeoteknik.

Harta 6. Konteksti pedologjik i zonës

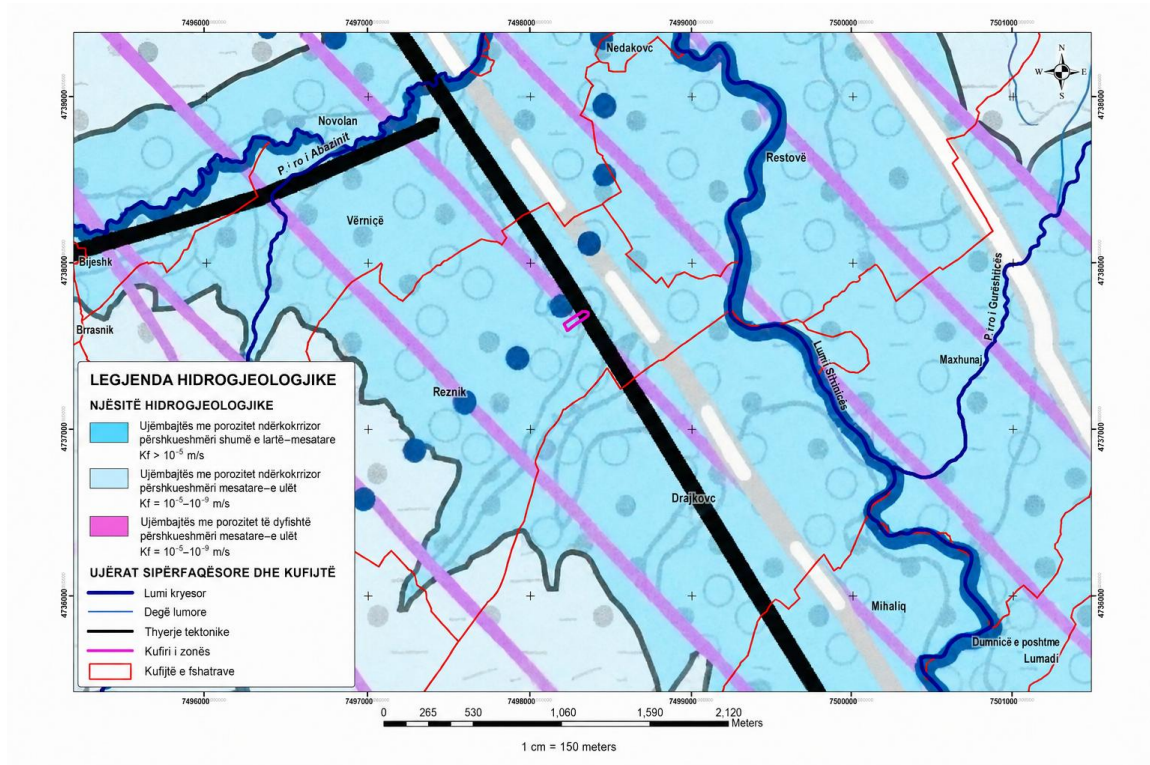
Burimi: hartat tematike të dosjes dhe përpunimi GSC, 23.08.2026. Orientimi: veri-lart; shkalla dhe sistemi koordinativ sipas burimit tematik. Harta është rajonale/orientuese dhe nuk zëvendëson studimin specifik të parcelës.

Harta 7. Konteksti gjeologjik i zonës

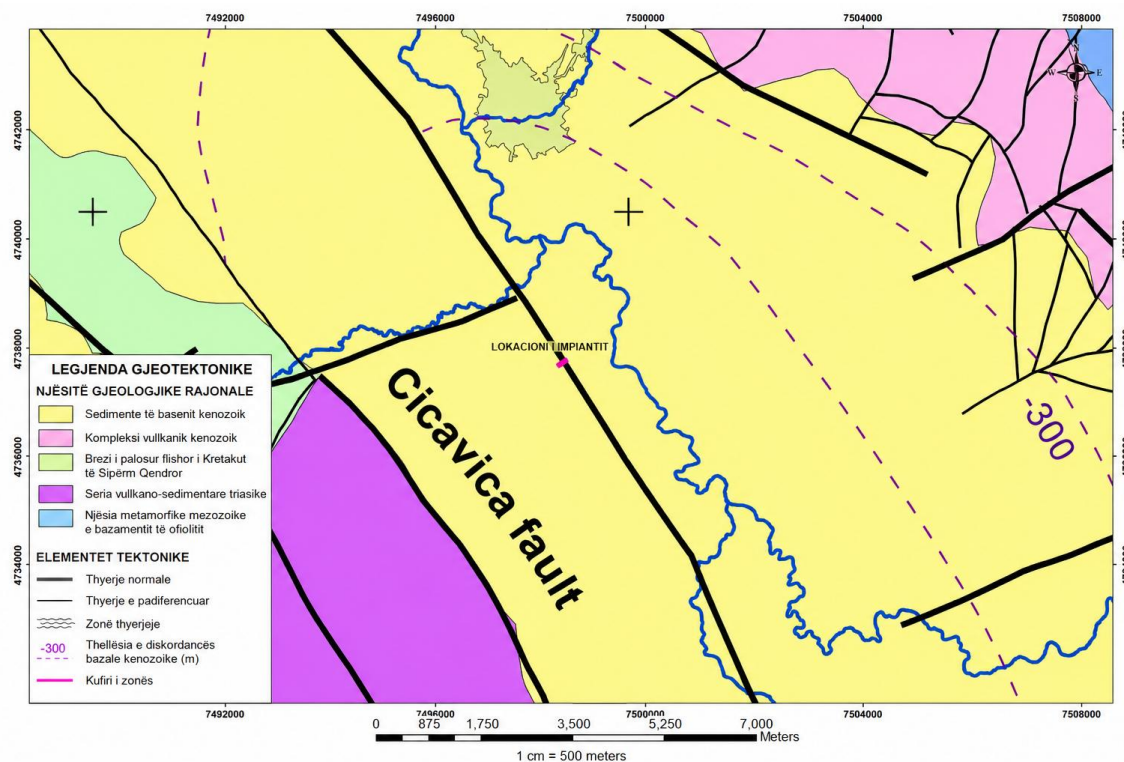
Burimi: hartat tematike të dosjes dhe përpunimi GSC, 23.08.2026. Orientimi: veri-lart; shkalla dhe sistemi koordinativ sipas burimit tematik. Harta është rajonale/orientuese dhe nuk zëvendëson studimin specifik të parcelës.

Harta 8. Konteksti hidrogeologjik i zonës

Burimi: hartat tematike të dosjes dhe përpunimi GSC, 23.08.2026. Orientimi: veri-lart; shkalla dhe sistemi koordinativ sipas burimit tematik. Harta është rajonale/orientuese dhe nuk zëvendëson studimin specifik të parcelës.

Harta 9. Konteksti gjeotektonik dhe sizmologjik

Burimi: hartat tematike të dosjes dhe përpunimi GSC, 23.08.2026. Orientimi: veri-lart; shkalla dhe sistemi koordinativ sipas burimit tematik. Harta është rajonale/orientuese dhe nuk zëvendëson studimin specifik të parcelës.

Karakteristikat pedologjike

Sipas hartës pedologjike, lokacioni i impiantit bie në njësinë nr. 49 – Smolnicë e kafenjëzuar. Në rrethinë shfaqen edhe njësitë nr. 18 – Deluvion suargjilor dhe nr. 12 – Aluvion suargjilor, ndërsa në kontekstin më të gjerë paraqiten smolnica të tjera, toka të verdhë-kafe mbi argjilë liqenore, toka të kuqërremtë-kafe dhe podzol-pseudoglej. Smolnica e kafenjëzuar është tokë me përmbytje të konsiderueshme të fraksionit të imët dhe aftësi relativisht të lartë për mbajtjen e lagështisë. Në lokacion, funksioni natyror i shtresës sipërfaqësore është ndryshuar pjesërisht nga ndërtimet, sheshet e punës dhe qarkullimi industrial.

Për fazën e operimit, rëndësi kanë mbrojtja e tokës së pambuluar nga depozitimi i pluhurit, parandalimi i derdhjeve të lëndëve të para dhe produkteve të lëngshme, si dhe ruajtja e materialeve në sipërfaqe të qëndrueshme e të kontrolluara. Çdo material i derdhur duhet të mblidhet menjëherë, pa shpëlarje drejt tokës ose drenazhimit.

Karakteristikat geomorfologjike

Lokacioni shtrihet në një fushë të ulët, me reliev të butë dhe pjerrësi të vogla, e formuar nga procese akumulative aluviale, proluviale dhe liqenore të pellgut të Kosovës. Matjet topografike në parcelë japin kuota 565.80–567.31 m, me lartësi mesatare rreth 566.65 m. Diferenca e vogël e kuotave tregon terren relativisht të rrafshët, pa shpate të theksuara, prerje të thella ose forma erozive aktive brenda parcelës.

Morfologjia e rrafshët zvogëlon rrezikun e rrëshqitjeve, por mund të favorizojë grumbullimin lokal të ujit gjatë reshjeve intensive nëse kanalet, pusetat ose sipërfaqet e drenazhimit nuk mirëmbahen. Prandaj, kontrolli i rrjedhjeve sipërfaqësore dhe ndarja e ujërave të pastra të reshjeve nga zonat potencialisht të ndotura janë masa themelore operative.

Karakteristikat gjeologjike

Harta gjeologjike e zonës paraqet dy njësi kuaternare. Lokacioni i fabrikës vendoset në njësinë Qh, e përbërë nga depozitime proluviale – fanglomerate me fragmente shkëmbore dhe matricë ranore-aleuritike. Në afërsi, kryesisht në sektorin perëndimor dhe jugperëndimor, paraqitet njësia Qp me sedimente liqenore të përbëra nga zhavorr, rërë, aleurit dhe argjilë. Këto depozitime të pakonsoliduara mund të kenë ndryshueshmëri lokale në granulometri, ngjeshje dhe përshkueshmëri.

Për një objekt ekzistues në operim, rëndësia mjedisore e këtij formacioni lidhet me mundësinë e migrimit të ndotësve nëpër shtresat më të depërtueshme dhe me nevojën për integritet të mirë të dysHEMEVE, platformave, pusetave dhe zonave të magazinimit. Mirëmbajtja duhet të parandalojë depërtimin e vajrave, aditivëve, produkteve me bazë ujore ose ujërave të ndotura në nëntokë.

Karakteristikat hidrogeologjike

Sipas hartës rajonale hidrogeologjike, lokacioni gjendet në afërsi të kontaktit ndërmjet ujëmbajtësve me porozitet ndërkokrrizor dhe brezave me porozitet të dyfishtë. Njësia me porozitet ndërkokrrizor me përshkueshmëri mesatare–të ulët ka koeficient orientues filtrimi $K_f = 10^{-5}$ – 10^{-9} m/s; të njëjtin interval orientues e paraqet edhe njësia me porozitet të dyfishtë në hartë. Në drejtim të pellgut të Sitnicës paraqiten depozitime me përshkueshmëri më të lartë, çka rrit rëndësinë e kontrollit të rrjedhjeve dhe të infiltrimit nga aktivitetet industriale.

Harta eidenton gjithashtu thyerje tektonike rajonale që mund të ndikojnë në heterogjenitetin lokal të rrjedhjes nëntokësore. Për funksionimin e fabrikës kjo kërkon që lëndët e lëngshme, aditivët dhe mbeturinat të ruhen në enë të mbyllura, mbi bazamente të papërshkueshme dhe me mbajtje sekondare, ndërsa derdhjet të trajtohen menjëherë me material absorbues.

Karakteristikat tektonike dhe sizmologjike

Në ndarjen rajonale gjeotektonike, lokacioni përfshihet në sedimentet e basenit kenozoik. Në afërsi paraqitet një strukturë e theksuar me drejtim veriperëndim–juglindje, e lidhur me zonën strukturore të Çiçavicës, si dhe thyerje të tjera normale ose të padiferencuara. Harta është rajonale dhe paraqitja e vijës strukturore nuk duhet interpretuar vetvetiu si dëshmi e aktivitetit bashkëkohor në parcelë.

Territori i Kosovës është sizmiki aktiv në kuptimin rajonal. Materialet referuese të VNM-së për zonën e Vushtrrisë përdorin si tregues orientues intensitetin VIII sipas shkallës MSK-64. Për objektin ekzistues, aspektet relevante janë kontrolli periodik i konstruksioneve mbajtëse, ankorimi i siloseve dhe pajisjeve, stabiliteti i raftëve dhe tubacioneve, si dhe mbyllja e sigurt e enëve me substanca të lëngshme.

3.5. Të dhënat për burimin e furnizimit me ujë

Uji në impiant nevojitet për produktet me bazë ujore, pastrimin e kontrolluar, nevojat sanitare dhe mbrojtjen nga zjarri. Furnizimi deklarohet nga rrjeti publik. Dokumentacioni paraprak përmban vlerën “50 m³” pa periudhë kohore, prandaj kjo vlerë nuk përdoret si konsum mujor ose vjetor në bilancin e këtij Raporti. Konsumi real përcaktohet nga leximet e matësit dhe evidenca mujore e faturimit.

Për dosjen operative ruhet dëshmia e furnizimit nga rrjeti publik dhe evidenca e konsumit të ujit. Leximi i matësit regjistrohet së paku një herë në muaj dhe përdoret për bilancin vjetor, kontrollin e devijimeve dhe krahasimin me prodhimin faktik.

Verifikimi i furnizimit, konsumit dhe shkarkimit të ujërave. Sipas deklaramit teknik të operatorit, fabrika furnizohet me ujë nga rrjeti i ujësjellësit publik. Uji përdoret në proceset me bazë ujore, në pastrimin e pajisjeve dhe për nevoja sanitare; rrjedhimisht, procesi i fabrikës nuk është tërësisht i thatë.

Dokumentacioni teknik ka përmbajtur deklarime të ndryshme për menaxhimin e ujërave sanitare. Për të eliminuar paqartësinë, ky Raport përcakton si zgjidhje të projektit ndërtimin e një grope septike të papërshkueshme, të mbyllur dhe të dedikuar vetëm për ujërat sanitare. Gropa nuk duhet të ketë shkarkim në tokë, në ujëra sipërfaqësore ose në sistemin e ujërave atmosferike. Kapaciteti, materiali, ventilimi dhe detajet e instalimit përcaktohen në projektin teknik sipas numrit të përdoruesve dhe kushteve të lokacionit. Zbrazja kryhet periodikisht nga operator i autorizuar dhe çdo zbrazje dokumentohet në regjistrin mjedisor.

Ujërat atmosferike menaxhohen të ndara nga ujërat sanitare dhe nga ujërat e procesit. Ujërat e pastra nga kulmet mblidhen veçmas. Rrjedhat nga pllatoja operative dhe zonat ku qarkullojnë ose qëndrojnë automjete drejtohen përmes kanaletave dhe një pike sedimentimi; para shkarkimit të kontrolluar parashihet separator hidrokarburesh për të shmangur bartjen e vajrave dhe karburanteve. Pika përfundimtare e shkarkimit dhe skema e drenazhimit paraqiten në skemën operative/as-built dhe verifikohen në terren.

Për qëllime të monitorimit duhet të përgatitet një skemë operative/as-built e ujërave, e cila paraqet çatitë, pllato operative, drejtimet e rrjedhjes, kanalet, pusetat, pikën e sedimentimit, separatorin e hidrokarbureve, gropën septike dhe pikën përfundimtare të kontrollit/shkarkimit të ujërave atmosferike. Ujërat teknologjike dhe uji i parë i larjes mbahen të ndara dhe nuk lidhen me sistemin e ujërave të pastra atmosferike.

3.6. Paraqitjen e karakteristikave klimatike me tregues të përshtatshëm meteorologjik

Zona e Vushtrrisë karakterizohet nga klimë e moderuar kontinentale, me dimra të ftohtë dhe vera të ngrohta e periodikisht të thata. Për shkak të afërsisë gjeografike dhe pozitës së krahësueshme në pellg, stacioni automatik i Mitrovicës i IHMK-së (507 m lartësi mbidetare) merret si stacioni më përfaqësues për orientimin meteorologjik të lokacionit. Të dhënat e vitit 2024 janë të dhëna zyrtare vjetore dhe përdoren si kontekst rajonal; ato nuk zëvendësojnë matjet mikroklimatike në parcelë.

Tabela 14. Treguesit klimatike dhe meteorologjike për zonën e vlerësimit

Treguesi	Karakteristika orientuese	Rëndësia për operim
Tipi klimatik	I moderuar kontinental	Ndryshime të qarta sezonale dhe nevojë për masa verore/dimërore
Temperatura mesatare vjetore	12.9 °C në Mitrovicë më 2024; rreth 10–13 °C në përshkrimet rajonale	Ndikon në ventilim, tharje, viskozitet dhe ruajtjen e produkteve
Periudha e ngrohtë	Mesatare mujore 24.4 °C në korrik dhe 24.0 °C në gusht 2024	Rrit avullimin, pluhurin dhe kërkesën për kontroll të temperaturës
Periudha e ftohtë	Mesatare mujore 2.0 °C në janar 2024; kushtet nën zero mbeten të mundshme në dimër	Rrezik ngrirjeje, akulli dhe dëmtimi të instalimeve ujore
Reshjet vjetore	557.3 mm në stacionin Mitrovicë gjatë vitit 2024	Kërkon mirëmbajtje të drenazhimit dhe pusetae
Muajt me reshje më të larta më 2024	Nëntor 90.1 mm; shtator 79.1 mm	Rritje e rrjedhjeve sipërfaqësore dhe e nevojës për kontroll të depozitave
Erërat me rëndësi	Në përshkrimet rajonale dominojnë drejtimet veriore dhe veriperëndimore	Orienton kontrollin e pluhurit ndaj receptorëve përreth
Ngjarje ekstreme	Reshje intensive, ngrica, borë, erë e fortë dhe valë të nxehtit	Kërkon plan operacional dhe mirëmbajtje parandaluese

Sipas Vjetarit Hidrometeorologjik të Kosovës 2024, temperatura mesatare vjetore në stacionin automatik të Mitrovicës ishte 12.9 °C. Mesataret mujore (Tmes) varionin nga 2.0 °C në janar deri në 24.4 °C në korrik. Shuma vjetore e reshjeve ishte 557.3 mm; u regjistruan 102 ditë me reshje ≥ 0.1 mm, ndërsa maksimumi ditor i raportuar ishte 38.0 mm më 22 nëntor. Këto të dhëna përdoren si bazë rajonale për interpretim. Operimet që gjenerojnë pluhur duhet të përshtaten me kushtet e erës dhe thatësisë, ndërsa para dhe pas reshjeve intensive duhet të kontrollohen pusetat, kanalet dhe zonat e magazinimit.

3.7. Prezantimi i karakteristikave natyrore

Mjedisi natyror rreth fabrikës përbëhet kryesisht nga mozaik bujqësor i parcelave të kultivuara, breza shkurresh e drurësh përgjatë kufijve dhe kanaleve, si dhe korridori riparian i lumit Sitnica në drejtim lindor-verilindor. Brenda parcelës, karakteri natyror është ndryshuar nga objektet prodhuese, sheshet operative, rrugët e brendshme dhe depozitimi i materialeve. Për këtë arsye, vlera kryesore ekologjike lidhet më shumë me brezat vegjetativë periferikë dhe rrjetin ujqor jashtë parcelës sesa me sipërfaqet e zëna nga fabrika.

Meqenëse nuk parashihet ndërtim i ri jashtë parcelës, ndikimet e operimit mbi natyrën duhet të kontrollohen përmes uljes së pluhurit, ndalimit të derdhjeve, menaxhimit të ndriçimit, kufizimit të zhurmës dhe ruajtjes së brezave ekzistues të gjelbërimit. Ndalohet depozitimi i materialeve ose mbeturinave në tokën bujqësore, në kanale dhe në drejtim të korridorit të Sitnicës.

3.8. Rishikimi i karakteristikave themelore të peisazhit

Peisazhi ka karakter rural–bujqësor me ndërhyrje lineare dhe të shpërndara urbane: vendbanimet Reznik, Vërnice, Pestovë dhe Drivar; rruga 220 dhe rrugët lokale; hekurudha; objekte individuale banimi; si dhe veprimtari industriale e shërbyese. Fusha e hapur krijon dukshmëri relativisht të lartë të objekteve nga rruga dhe parcelat përreth, ndërsa brezat e vegjetacionit e zbusin pjesërisht pamjen në sektorin jugor dhe perëndimor.

Fabrika është element ekzistues i këtij peisazhi dhe raporti nuk parashikon zgjerim të ri hapësinor. Menaxhimi vizual duhet të përfshijë organizimin e rregullt të oborrit, kufizimin e lartësisë së stoqeve të jashtme, pastrimin e pluhurit, mirëmbajtjen e fasadave dhe pajisjeve, mbulimin e materialeve të imëta dhe ruajtjen ose plotësimin e gjelbërimit mbrojtës aty ku nuk pengohen qasja dhe siguria teknike.

3.9. Rishikimi i objekteve të mbrojtura të trashëgimisë kulturore dhe historike

Komuna e Vushtrrisë ka trashëgimi të pasur kulturore dhe historike, me përqendrim të objekteve të njohura në zonën urbane të Vushtrrisë. Qendra e qytetit ndodhet rreth 4.5 km nga fabrika. Në materialin ortofotografik paraqitet Xhamia e Reznikut në drejtim jugperëndimor, si objekt fetar dhe komunitar; dokumentacioni i dorëzuar nuk e përcakton statusin e saj ligjor si aset i mbrojtur.

Brenda kufirit të parcelës nuk është evidentuar objekt i trashëgimisë kulturore ose historike. Projekti nuk përfshin ndërtim të ri prodhues ose gjërmime të mëdha; gjërmimet e kufizuara që lidhen me gropën septike, drenazhimin dhe masat e tjera mjedisore kryhen brenda parcelës sipas projektit teknik. Nëse gjatë këtyre punimeve zbulohet gjetje arkeologjike, puna ndalet menjëherë në pikën përkatëse, zona ruhet dhe njoftohet autoriteti kompetent para vazhdimit.

3.10. Të dhënat për popullsinë, përqendrimin e popullsisë dhe karakteristikat demografike në lidhje me projektin e planifikuar

Sipas Profilimit të Komunës së Vushtrrisë, të përgatitur në korrik 2026 mbi të dhënat e Agjencisë së Statistikave të Kosovës dhe Regjistrimit të Popullsisë 2024, komuna ka 61 528 banorë në një sipërfaqe prej 344.9 km². Krahasuar me 69 870 banorë në vitin 2011, popullsia është zvogëluar me 11.9%. Dendësia mesatare komunale është 178 banorë/km². Në vitin 2024, 47.6% e popullsisë jetonte në zonën urbane dhe 52.4% në zonat rurale; dendësia e raportuar ishte 3 480 banorë/km² në zonën urbane dhe 96 banorë/km² në zonën rurale.

Tabela 15. Ndryshimi demografik në Komunën e Vushtrrisë

Treguesi demografik	Vlera / ndryshimi
Popullsia e komunës, 2011	69 870 banorë
Popullsia e komunës, 2024	61 528 banorë
Ndryshimi 2011–2024	–11.9%
Dendësia mesatare, 2024	178 banorë/km ²
Shpërndarja urbane / rurale, 2024	47.6% / 52.4%
Mosha 0–14 vjeç	22.7%
Mosha 15–24 vjeç	16.7%
Mosha 25–64 vjeç	50.0%
Mosha 65–79 vjeç	9.0%
Mosha 80+ vjeç	1.5%

Publikimi zyrtar i ASK-së “Popullsia sipas gjinisë, etnicitetit dhe vendbanimit – Regjistrimi 2024” jep të dhëna edhe në nivel të vendbanimeve për receptorët përreth lokacionit:

Tabela 16. Vendbanimet, popullsia dhe distancat orientuese nga lokacioni

Vendbanimi	Gjithsej	Meshkuj	Femra	Distanca nga fabrika
Reznik	950	492	458	794.39 m
Pestovë	773	402	371	1.28 km
Druar / Drivar	601	322	279	1.08 km
Vërnice (ASK: Vërmice)	473	254	219	551.8 m

Struktura demografike tregon se gjysma e popullsisë është në moshën 25–64 vjeç, ndërsa pesha e grupmoshave të moshuara është në rritje. Për VNM-në, treguesi kryesor nuk është vetëm dendësia komunale, por prania e banesave të shpërndara pranë fabrikës: banesa më e afërt është 137.48 m larg. Prandaj masat e kontrollit duhet të mbrojnë si popullsinë rezidente, ashtu edhe përdoruesit e rrugëve dhe punëtorët në objektet fqinje.

3.11. Të dhëna për objektet ekzistuese

Ortofotot dhe hartat e dorëzuara tregojnë se fabrika gjendet në një zonë me objekte banimi, shërbimi, transporti dhe aktiviteti ekonomik. Distancat e vendbanimeve, banesave dhe hekurudhës janë marrë nga matjet përfundimtare të aplikuesit. Për objektet e tjera dhe tri lokacionet e varrezave, distancat janë vlerësuar në vijë ajrore sipas shkallës grafike të ortofotove të dorëzuara, pa zhvendosur pikat e identifikuara; ato paraqiten si vlera të përafërta dhe ortofotot matëse nuk riprodhohen në raport.

Tabela 17. Objektet dhe infrastruktura ekzistuese me rëndësi mjedisore

Objekti / infrastruktura	Pozita	Distanca	Rëndësia mjedisore
Objekt industrial–depo	Jug–jugperëndim	rreth 0.10 km	Receptor ekonomik dhe burim i mundshëm kumulativ
Auto Color / Fuzi Auto Color	Juglindje	rreth 0.30 km	Aktivitet shërbyes/industrial; trafik dhe zhurmë kumulative
NTP Liburni – pompë e derivateve	Veriperëndim	rreth 0.48 km	Lëndë të ndezshme; rëndësi për emergjencat
SHFMU “Martirët”	Perëndim	rreth 0.97 km	Receptor i ndjeshëm arsimor
Varrezat e Ujkanëve	Perëndim–veriperëndim	rreth 0.45 km	Receptor komunitar; kërkohet qetësi dhe pastërti
Varrezat e Syloviqëve	Veri–veriperëndim	rreth 0.40 km	Receptor komunitar; kërkohet qetësi dhe pastërti
Varrezat e fshatit Reznik	Perëndim	rreth 0.96 km	Receptor komunitar; kërkohet qetësi dhe pastërti
Xhamia e Reznikut	Jugperëndim	rreth 0.83 km	Objekt fetar dhe komunitar
Rruga 220	Qasje e drejtpërdrejtë	pranë parcelës	Transport dhe trafik tranzit rajonal
Hekurudha	Lindje–verilindje	185 m	Korridor transporti dhe receptor infrastrukturor
Lumi Sitnica	Lindje–verilindje	rreth 0.75 km	Receptor ujqor prioritar për parandalimin e ndotjes

Prania e disa veprimtarive ekonomike, infrastrukturës së transportit dhe banimit të shpërndarë krijon mundësi për ndikime kumulative, veçanërisht në zhurmë, pluhur dhe trafik. Fabrika operon me lëvizje të automjeteve në orarin 08:00–16:00, ndërsa rruga përdoret edhe si lidhje tranziti e Vushtrrisë me Skenderajn, Drenasin dhe më gjerë. Zhurma dhe pluhuri i matur në rrethinë duhet të interpretohen duke ndarë, sa është teknikisht e mundur, kontributin e fabrikës nga trafiku publik dhe veprimtaritë fqinje. Matjet duhet të kryhen në kufirin e parcelës dhe te receptorët më të afërt.

3.12. Në varësi të karakteristikave të zonës, përshkrimi i lokacionit përmban edhe të dhëna për zonat e përcaktuara për kërkime shkencore, vendet arkeologjike, zonat veçanërisht të ndjeshme, zonat me qëllime të veçanta dhe të ngjashme

Dokumentet dhe hartat e shqyrtuara nuk paraqesin brenda parcelës zonë të përcaktuar për kërkime shkencore, vend arkeologjik, aset të emërtuar të trashëgimisë kulturore, zonë natyrore të mbrojtur ose zonë me qëllim të veçantë. Elementet e ndjeshme për VNM mbeten banesat duke filluar nga 137.48 m, korridori hekurudhor 185 m, toka bujqësore përreth, SHFMU “Martirët”, tri lokacionet e varrezave, Xhamia e Reznikut dhe korridori ujor i Sitnicës rreth 0.75 km larg.

Draft Raporti i Vlerësimit Strategjik Mjedisor për PZHK-në e Vushtrrisë, i publikuar për konsultim në maj 2026, trajton zonat përgjatë Sitnicës, tokat bujqësore me vlerë, burimet ujore dhe basenet nëntokësore si elemente me rëndësi mjedisore. Dokumenti i njeh rrugët rajonale dhe linjat hekurudhore si korridore kryesore

të zhvillimit dhe kërkon menaxhim të zhurms, emetimeve dhe zonave tampon ndërmjet industrisë dhe vendbanimeve. Në tekstin e shqyrtuar nuk është identifikuar aset i mbrojtur brenda parcelës 214-7 në Reznik.

Nga aspekti i planifikimit, statusi i parcelës mbështetet në informatën urbanistike komunale, e cila e vendos atë në zonë urbane përgjatë boshtit të zhvillimit me përdorime industriale, komerciale dhe banim. Dokumentet PZHK/VSM të publikuara për konsultim në vitin 2026 përdoren vetëm si kontekst orientues; deri në miratimin formal, për statusin e parcelës zbatohen dokumentet dhe aktet zyrtare të autoriteteve kompetente. Për objektin ekzistues në operim nuk parashihet hapje rrugësh të reja, zgjerim jashtë parcelës ose ndërhyrje në zona natyrore.

3.13. Të dhënat për burimet ujore në sipërfaqen ku realizohet projekti dhe në afërsi të saj

Në parcelën ku operon fabrika nuk paraqitet rrjedhë ujore sipërfaqësore e përhershme. Rrjeti hidrografik i zonës drenon drejt lumit Sitnica, i cili kalon në lindje–verilindje të fabrikës dhe përbën receptorin kryesor ujqor të rrethinës. Nga leximi i shkallës grafike të ortofotos së dorëzuar, distanca në vijë ajrore nga lokacioni i fabrikës deri te korridori i Sitnicës është rreth 0.75 km. Kjo vlerë është e mjaftueshme për përshkrimin e kontekstit të VNM-së, ndërsa për projektim hidroteknik do të kërkohej matje topografike/GIS nga kufiri i parcelës.

Ruga potenciale e ndikimit nga fabrika drejt ujërave sipërfaqësore lidhet me bartjen e pluhurit nga reshjet, rrjedhjen nga sheshet, derdhjet aksidentale dhe pastrimin e pakontrolluar të pajisjeve. Masat kryesore janë: ruajtja e lëndëve të lëngshme në zona të papërshkueshme me mbajtje sekondare; pastrimi i thatë paraprak para përdorimit të ujit; ndalimi i shkarkimit të llumit ose ujërave të procesit në kanalet atmosferike; mirëmbajtja e puseta; dhe monitorimi periodik i cilësisë së ujit kur kjo kërkohej nga autoriteti.

Të dhënat rajonale për gjendjen hidrologjike dhe cilësinë e ujërave duhet të mbështeten në publikimet e IHMK-së dhe në rrjetin shtetëror të monitorimit. Për vlerësimin e drejtpërdrejtë të ndikimit të fabrikës, të dhënat rajonale plotësohen me matje të lokacionit dhe me kontroll të pikave reale të drenazhimit.

Burimet e përdorura për Kapitullin 3

- *Informata komunale e planifikimit, nr. 08.Nr.235/26, datë 26.06.2026; PZHK Vushtrri 2016–2024 dhe Vendimi nr. 126/17, datë 04.05.2017.*
- *Certifikata e pronës dhe dokumentet kadastrale për parcelën P-70202054-00214-7, ZK Reznik.*
- *Situacioni i terrenit dhe koordinatat e pikave të parcelës, GeoCODE SH.P.K., licenca nr. 73, rilevimi 15.07.2026.*
- *Harta gjeologjike, pedologjike, hidrogjeologjike dhe gjeotektonike të dorëzuara nga aplikuesi.*
- *Ortofotot dhe matjet përfundimtare të distancave të dorëzuara nga aplikuesi, përfshirë ortofoton me tri lokacionet e identifikuar të varrezave.*
- *Profili i Komunës së Vushtrrisë, korrik 2026, mbi të dhënat e ASK-së dhe Regjistrimit të Popullsisë 2024.*
- *ASK, “Popullsia sipas gjinisë, etnicitetit dhe vendbanimit – Regjistrimi 2024”, botuar korrik 2025: <https://askapi.rks-gov.net/Custom/e4183cd5-1a95-4dfc-a87c-4627e7d3396b.pdf>.*
- *IHMK, Vjetari Hidrometeorologjik i Kosovës 2024, stacioni automatik Mitrovicë.*
- *Komuna e Vushtrrisë, Draft Raporti i VSM-së për PZHK 2024–2032, publikuar për konsultim në maj 2026: <https://vushtrri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2026/05/DRAFT-VLERESIMI-STRATEGJIK-MJEDISOR-I-PLANIT-ZHVILLIMOR-KOMUNAL-TE-VUSHTRRISE-2024-%E2%80%93-2032.pdf>.*
- *Burimet zyrtare online: IHMK – <https://ihmk-rks.net/?page=1%2C11>; Komuna e Vushtrrisë – <https://vushtrri.rks-gov.net/konsultimet-publike/>; MKRS – <https://www.mkrs-ks.org/?page=1%2C169>.*

4. GJENDJA AKTUALE E FAKTORËVE MJEDISOR

4.1. Raport për gjendjen aktuale të faktorëve mjedisor

Gjendja bazë ndahet në evidencë primare të lokacionit dhe të dhëna sekondare institucionale. Mungesa e matjeve bazë shënohet shprehimisht dhe nuk zëvendësohet me vlera të supozuara.

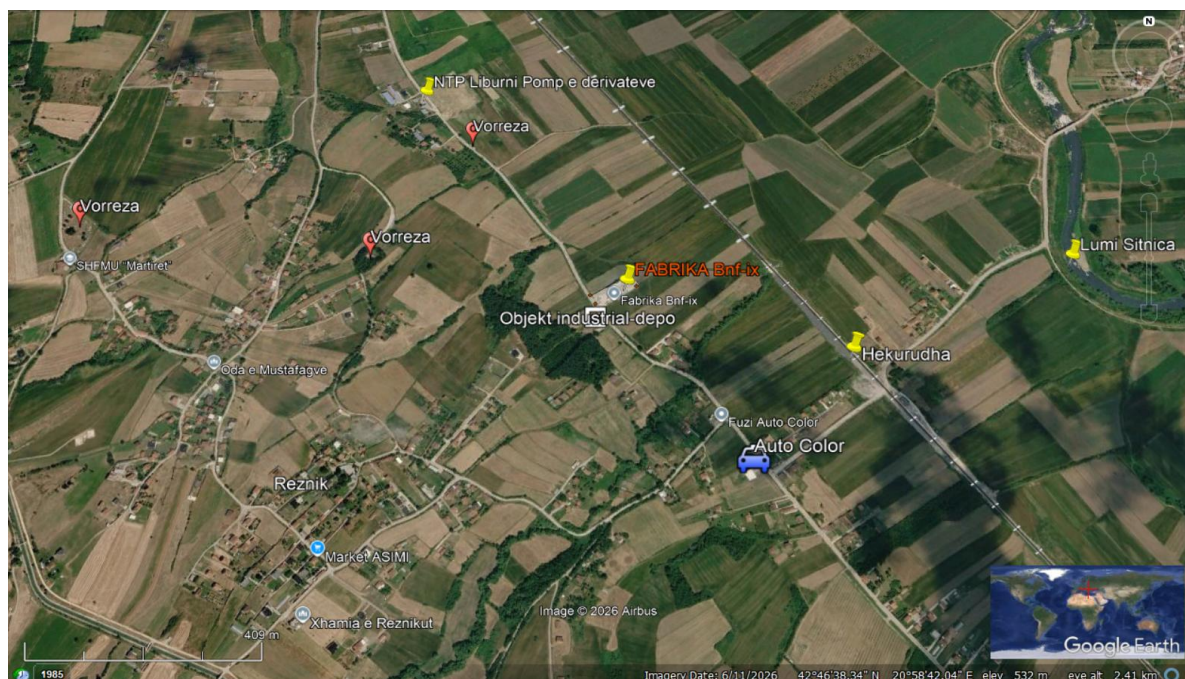
Vlerësimi i gjendjes aktuale të faktorëve mjedisorë është kryer me qëllim të krijimit të një baze të qartë referuese për identifikimin dhe vlerësimin e ndikimeve që lidhen me funksionimin e fabrikës ekzistuese N.N.P. “BNF-i”. Duke qenë se objekti është ekzistues dhe në operim, gjendja e paraqitur në këtë kapitull nuk përfaqëson një **gjendje para realizimit të projektit (pre-construction baseline)**, por një **gjendje aktuale operative**, në të cilën veprimtaria e fabrikës bashkëvepron me përdorimet ekzistuese të tokës, trafikun rrugor, hekurudhën, aktivitetet ekonomike përreth, bujqësinë dhe banimin e shpërndarë.

Për këtë arsye, analiza e gjendjes bazë është zhvilluar sipas dy niveleve të evidencës. **Evidenca primare e lokacionit** përfshin dokumentacionin kadastral dhe gjeodezik, situacionin e parcelës, ortofotot, fotografitë e objektit dhe zonës operative, identifikimin e përdorimeve ekzistuese të tokës, infrastrukturës dhe receptorëve përreth, si dhe matjet hapësinore të distancave. **Të dhënat sekondare** përfshijnë informacionet e publikuara nga institucionet kompetente për gjendjen e mjedisit, klimën dhe hidrometeorologjinë, popullsinë, biodiversitetin dhe planifikimin hapësinor, përfshirë të dhënat e AMMK-së, IHMK-së, ASK-së, dokumentet planifikuese të Komunës së Vushtrrisë dhe burimet zyrtare për florën dhe faunën.

Kjo ndarje është veçanërisht e rëndësishme për interpretimin e rezultateve. Të dhënat institucionale me karakter kombëtar, rajonal ose komunal përdoren për të përshkruar **kontekstin mjedisor të zonës**, por nuk paraqiten si rezultate të matjeve të kryera në parcelën e N.N.P. “BNF-i”. Në mënyrë të veçantë, të dhënat e Raportit Vjetor për Gjendjen e Mjedisit, Raportit për Gjendjen e Ajrit dhe Vjetarit Hidrometeorologjik përdoren për orientim dhe krahasim, ndërsa vlerat e tyre nuk atribuohen automatikisht lokacionit të projektit pa evidencë përkatëse lokale.

Nuk janë evidentuar matje bazë specifike për parcelën për përqendrimet e PM_{10} , $PM_{2.5}$ ose ndotësve të tjerë në ajër, nivelet e zhurmës dhe dridhjeve, parametrat fiziko-kimikë të ujërave sipërfaqësore ose nëntokësore, apo analizat laboratorike të tokës. Për këtë arsye, raporti nuk krijon vlera numerike të supozuara dhe nuk i paraqet të dhënat rajonale si matje të lokacionit. Mungesa e këtyre të dhënave trajtohet si **kufizim i bazës së të dhënave** dhe njëkohësisht si pikë referuese për programin e monitorimit të propozuar në kapitujt përkatës të raportit.

Harta 10. Ortofoto/pamja hapësinore e lokacionit dhe përdorimit përreth

Burimi: ortofotot, koordinatat dhe dokumenti i distancave i aplikuesit; përpunim GSC, 23.08.2026. Veri-lart; shkallë orientuese. Distancat janë ajrore dhe përdoren me përparësi për screening/monitorim, jo për rilevim kadastral.

Figura 4. Pamje e jashtme e objektit ekzistues dhe tokës përreth

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Figura 5. Pamje e zonës së brendshme operative/magazinit

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Tabela 18. Fushëveprimi i vlerësimit të gjendjes fillestare të mjedisit

FOKUSI I VLERËSIMIT: Vlerësimi përqendrohet në funksionimin e impiantit ekzistues dhe përfshin ndërhyrjet e kufizuara mjedisore brenda parcelës për zbatimin e gropës septike, drenazhimit me sedimentim dhe separator hidrokarburesh, rregullimit të pllatosë, përmirësimit të aspirimit/filtrimit dhe brezit të gjelbër. Nuk parashihet kompleks i ri prodhues, hapje rrugësh, zgjerim jashtë parcelës ose kampe dhe objekte të përkohshme jashtë lokacionit. Burimet kryesore janë dokumentet e aplikuesit, hartat përfundimtare, ortofotot, informata urbanistike komunale, Regjistrimi i Popullsisë 2024 i ASK-së, Vjetari 2024 i IHMK-së dhe draft-PZHK/VSM i Vushtrrisë. Aty ku mungojnë matjet e ajrit, zhurmës, tokës dhe ujit, gjendja është përshkruar në mënyrë cilësore dhe nevoja për plotësim është përmbledhur në fund të kapitullit.
--

Konteksti hapësinor dhe receptorët aktualë

Lokacioni ndodhet në një zonë rurale-bujqësore në transformim, me përdorim të përzier industrial, komercial, transportues dhe banim të shpërndarë. Fabrika lidhet drejtpërdrejt me rrugën 220, ndërsa hekurudha kalon në lindje-verilindje. Në drejtim lindor ndodhet korridori i lumit Sitnica. Banesa më e afërt është 137.48 m larg, prandaj kontrolli i pluhurit, zhurmës, trafikut dhe derdhjeve ka rëndësi të drejtpërdrejtë për shëndetin dhe mirëqenien e banorëve.

Tabela 19. Faktorët mjedisorë dhe receptorët e ndjeshëm të vlerësuar

Receptori / elementi	Distanca	Ndjeshmëria kryesore
Banesa më e afërt	137.48 m	Ajër, zhurmë, trafik dhe siguri
Objekt industrial–depo	rreth 0.10 km	Ndikime kumulative industriale
Hekurudha	185 m	Zhurmë, dridhje dhe siguri infrastrukturore
Auto Color / Fuzi Auto Color	rreth 0.30 km	Trafik, zhurmë dhe emetime kumulative
Varrezat e Syloviqëve	rreth 0.40 km	Qetësi dhe pastërti
Varrezat e Ujkanëve	rreth 0.45 km	Qetësi dhe pastërti
NTP Liburni – pompë e derivateve	rreth 0.48 km	Siguri, zjarr dhe derdhje aksidentale
Lumi Sitnica	rreth 0.75 km	Cilësia e ujit dhe korridori ekologjik
Xhamia e Reznikut	rreth 0.83 km	Receptor fetar dhe komunitar
Varrezat e fshatit Reznik	rreth 0.96 km	Qetësi dhe pastërti
SHFMU “Martirët”	rreth 0.97 km	Receptor i ndjeshëm arsimor

Gjendja aktuale e ajrit

Nuk janë dorëzuar matje bazë ose periodike të PM10, PM2.5, pluhurit të depozituar ose parametrave të tjerë të ajrit në kufirin e parcelës dhe te receptorët. Për rrjedhojë, cilësia aktuale e ajrit nuk mund të shprehet me përqendrimet të verifikuara dhe nuk mund të ndahet në mënyrë sasiore kontributi i fabrikës nga sfondi i zonës.

Burimet aktuale të pluhurit mineral brenda impiantit lidhen me pranimin e gurit gëlqeror 0–30 mm, furnizimin e mullirit, bluarjen me kapacitet të deklaruar rreth 20 m³/orë, separimin, kthimin e fraksionit të trashë, transferimin në silosë, dozimin, përzierjen dhe paketimin e produkteve të thata. Burime difuze shtesë janë lëvizja e automjeteve, ngarkim-shkarkimi, sipërfaqet e thata të oborrit dhe mbajtja e materialeve të imëta. Proceset e kontakt-betonit dhe suvaturesve dekorativë për fasada zhvillohen me bazë ujore; çdo erë specifike vlerësohet vetëm nëse dokumentohet nga lëndët reale dhe SDS-të përkatëse.

Jashtë parcelës, ajri ndikohet nga trafiku në rrugën 220 dhe rrugët lidhëse, lëvizjet tranzite ndërmjet Vushtrrisë, Skenderajt dhe Drenasit, trafiku hekurudhor, punimi sezonal i tokës dhe veprimtaritë ekonomike fqinje. Në mungesë të matjeve, gjendja cilësore vlerësohet si e ndjeshme ndaj pluhurit dhe gazeve të trafikut, sidomos gjatë motit të thatë, erërave dhe periudhave me qarkullim më të lartë.

Kushtet klimatike dhe ndikimi i tyre në gjendjen mjedisore

Zona e Vushtrrisë ka klimë të moderuar kontinentale. Stacioni automatik i Mitrovicës i IHMK-së, në lartësi 507 m, përdoret si stacioni më përfaqësues për kontekstin rajonal. Të dhënat e vitit 2024 janë tregues zyrtarë të afërt për kushtet që ndikojnë në shpërndarjen e pluhurit, avullimin, rrjedhjet sipërfaqësore dhe funksionimin e pajisjeve, por nuk përfaqësojnë matje në vetë parcelën.

Tabela 20. Treguesit klimatike sipas të dhënave të IHMK-së

Treguesi i IHMK-së	Vlera për stacionin Mitrovicë, 2024	Lidhja me gjendjen aktuale
Temperatura mesatare vjetore	12.9 °C në Mitrovicë më 2024; rreth 10–13 °C në përshkrimet rajonale	Ndikon në avullim, ventilim dhe ruajtjen e produkteve
Muaji më i ngrohtë	Korrik, 24.4 °C	Rrit tharjen e sipërfaqeve dhe potencialin e pluhurit
Mesatarja e gushtit	24.0 °C	Kërkon ventilim dhe kontroll të materialeve të lëngshme
Mesatarja e janarit	2.0 °C	Rrezik ngrirjeje dhe akulli në sheshe
Minimumi ditor i vitit	–5.3 °C më 22 janar 2024 – minimumi i temperaturës mesatare ditore	Rrezik për instalimet ujore dhe sigurinë në oborr
Reshjet vjetore	557.3 mm në stacionin Mitrovicë gjatë vitit 2024	Rëndësi për drenazhimin dhe bartjen e ndotësve
Ditë me reshje	102 ditë me reshje ≥ 0.1 mm	Rrit nevojën për ndarje të ujërave të pastra dhe të ndotura
Muajt me reshje më të larta	Nëntor 90.1 mm; shtator 79.1 mm; maksimum ditor 38.0 mm më 22 nëntor	Periudha kritike për pusetat dhe rrjedhjet sipërfaqësore

Në përshkrimet rajonale dominojnë erërat veriore dhe veriperëndimore. Në hapësirën e hapur bujqësore, era mund të transportojë pluhurin jashtë parcelës, ndërsa reshjet intensive mund të shpëllajnë pluhurin dhe materialet e derdhura drejt pikave të ulëta. Valët e nxehtit, thatësisir, reshjet e shkurtra intensive, ngricat dhe erërat e forta janë faktorët kryesorë klimatike për menaxhimin aktual të impiantit.

Gjendja akustike, zhurma dhe dridhjet

Nuk janë paraqitur matje të nivelit ekuivalent të zhurmës gjatë ditës, matje të banesa më e afërt ose matje të dridhjeve. Gjendja akustike është rezultat i përbashkët i mullirit dhe separatorit, mikserëve, elevatorëve, transportuesve, aspiratorëve, kompresorëve, paketimit, ngarkim-shkarkimit dhe automjeteve të fabrikës, si dhe trafikut publik e hekurudhor. Për shkak të operimit ekzistues, një matje e vetme pa regjistrim të gjendjes së pajisjeve dhe trafikut nuk do të mund ta ndajë kontributin e secilit burim.

Lëvizjet operative të fabrikës zhvillohen në orarin 08:00–16:00. Ky kufizim e mban ekspozimin kryesisht në periudhën ditore, por përkon me orët e aktivitetit të banorëve dhe të trafikut lokal. Hekurudha 185 m larg dhe përdorimi tranzit i rrugës 220 krijojnë sfond të ndryshueshëm. Receptorët prioritarë për vlerësim janë banesa 137.48 m larg, banesat e tjera të afërta, objekti industrial-depo dhe kufiri i parcelës në drejtim të Reznikut.

Gjendja e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore

Brenda parcelës nuk paraqitet rrjedhë ujore sipërfaqësore e përhershme. Receptor i uhor kryesor është lumi Sitnica, rreth 0.75 km në lindje-verilindje. Distanca dhe terreni ndërmjet fabrikës dhe lumit e zvogëlojnë mundësinë e ndikimit të drejtpërdrejtë, por nuk e përjashtojnë transportin indirekt përmes drenazhimit, kanaleve, tokës ose ujërave nëntokësore.

Harta hidrogeologjike e vendos zonën në afërsi të ujëmbajtësve me porozitet ndërkokrrizor dhe brezave me porozitet të dyfishtë, me interval orientues të koeficientit të filtrimit $K_f = 10^{-5}$ – 10^{-9} m/s. Drejt pellgut të Sitnicës shfaqen depozitime më të përshkueshme. Rrugët potenciale të ndotjes janë ujërat e larjes së pajisjeve, derdhjet e produkteve me bazë ujore, aditivëve ose vajrave, rrjedhja nga zonat me pluhur mineral dhe ujërat atmosferike që kalojnë nëpër sipërfaqe operative.

Operatori deklaron furnizim nga rrjeti publik dhe përdorim të ujit në proceset me bazë ujore, pastrim dhe nevoja sanitare. Për ujërat sanitare, zgjidhja e këtij Raporti është ndërtimi i një grope septike të papërshkueshme dhe të mbyllur, me zbrazje periodike të dokumentuar nga operator i autorizuar dhe pa shkarkim në tokë ose ujëra. Uji i parë i larjes dhe çdo rrymë teknologjike mbahen veçmas dhe nuk shkarkohen në gropën septike ose në drenazhimin atmosferik.

Gjendja e tokës, relievit dhe nëntokës

Lokacioni shtrihet në terren relativisht të rrafshët, me kuota të rilevuara 565.80–567.31 m dhe lartësi mesatare rreth 566.65 m. Terreni ka pjerrësi të vogla dhe nuk paraqet forma të theksuara erozive ose shpate të paqëndrueshme brenda parcelës. Megjithatë, relievi i butë mund të favorizojë grumbullimin lokal të ujit kur pusetat ose kanalet nuk mirëmbahen.

Sipas hartës pedologjike, impianti ndodhet kryesisht në njësinë nr. 49 – Smolnicë e kafenjësuar. Në rrethinë paraqiten njësitë 18 – Deluvion suargjilor dhe 12 – Aluvion suargjilor, si dhe toka të tjera bujqësore. Brenda parcelës, funksioni natyror i tokës është ndryshuar nga objektet, sheshet e punës, qarkullimi dhe depozitimi operacional. Nuk janë dorëzuar analiza të tokës për pH, hidrokarbure, metale ose parametra të tjerë relevantë, prandaj gjendja kimike e tokës nuk është e verifikuar.

Harta gjeologjike tregon se lokacioni vendoset në njësinë kuaternare Qh, të përbërë nga depozitime proluviale me fragmente shkëmbore dhe matricë ranore-aleuritike. Në afërsi paraqitet Qp me sedimente liqenore: zhavorr, rërë, aleurit dhe argjilë. Heterogjeniteti i këtyre depozitimeve nënkupton se migrimi i një ndotësi të lëngshëm mund të ndryshojë lokalisht, ndaj integriteti i dysHEMEVE, pusetave dhe zonave të ruajtjes është kontrolli kryesor i gjendjes së nëntokës.

Në kontekstin rajonal tektonik, lokacioni përfshihet në sedimentet e basenit kenozoik dhe ndodhet pranë strukturave me drejtim veriperëndim–juglindje të lidhura me zonën e Çiçavicës. Harta është rajonale dhe nuk dëshmon aktivitet lokal të një thyetjeje në parcelë. Për fazën operative, rëndësi kanë gjendja e konstruksioneve, ankorimi i siloseve dhe pajisjeve, stabiliteti i raftëve e tubacioneve dhe sigurimi i enëve me lëndë të lëngshme. Harta tektonike mbulon përshkrimin bazë; verifikim i veçantë gjeoteknik ose sizmik kërkohet vetëm nëse e kërkon autoriteti ose një ndërhyrje konstruktive e ardhshme.

Gjendja e biodiversitetit dhe natyrës

Parcela është e transformuar nga përdorimi industrial ekzistues. Rreth saj shtrihet një mozaik i parcelave bujqësore, breza shkurresh dhe drurësh përgjatë kufijve, kanaleve dhe rrugëve, si dhe zona me vegjetacion më të dendur në jug dhe perëndim. Korridori ekologjik më i rëndësishëm në zonën e gjerë është brezi riparian i Sitnicës, rreth 0.75 km larg.

Nuk janë dorëzuar lista inventarizuese të florës dhe faunës për parcelën. Për shkak se projekti është ekzistues dhe nuk parashikon zgjerim, shpyllëzim ose zënie të re të habitatit, vlerësimi mbështetet në skining dokumentar dhe në evidencën vizuale. Mungesa e të dhënave nuk interpretohet si mungesë e specieve në lokacion. Vrojtim i synuar në terren aktivizohet nëse kërkohet nga autoriteti, nëse planifikohet ndërhyrje në gjelbërim/habitat, ose nëse monitorimi identifikon receptor biologjik me rëndësi.

Tabela 21. Skriningu dokumentar i biodiversitetit dhe relevanca për lokacionin

Grupi	Specia potenciale / evidencia	Statusi	Habitati	Relevanca	Masa
Flora vaskulare	Nuk është identifikuar specie e veçantë për parcelën në burimet e shqyrtuara; Libri i Kuq është përdorur për skring, jo si provë e pranisë.	Pa inventar specifik në parcelë	Parcelë industriale; vegjetacion ruderal dhe toka bujqësore në periferi	E ulët brenda parcelës; mesatare në periferi	Ruajtje e vegjetacionit ekzistues; brez i gjelbër me specie vendore; ndalim i depozitimit jashtë parcelës.
Shpendët	Nuk është dokumentuar specie e caktuar; përdorimi i mundshëm i habitateve bujqësore/periferik e nuk përjashtohet.	Pa vërtetim ornitologjik specifik	Toka bujqësore, gardhe, ndërtesa dhe korridori më i gjerë i Sitnicës	Mesatare jashtë gjurmës operative	Ndriçim i orientuar poshtë; kufizim i zhurmës; kontroll para ndërhyrjeve në gjelbërim gjatë sezonit të folezimit.
Gjitarët	Nuk është identifikuar specie e mbrojtur në parcelë; mungesa e të dhënave nuk interpretohet si mungesë e specieve.	Pa inventar specifik	Habitatet të fragmentuara rurale dhe bujqësore përreth	E ulët–mesatare	Kufizim i shpejtësisë; menaxhim i mbetjeve ushqimore; parandalim i derdhjeve dhe ndriçimit të panevojshëm.
Herpetofauna dhe amfibët	Nuk ka evidencë specifike për parcelën; elementet ujore dhe korridori i Sitnicës mund të kenë rëndësi në shkallë më të gjerë.	Pa vërtetim specifik	Kanale, zona me lagështi dhe korridore ujore jashtë parcelës	E ulët në parcelë; potencialisht më e lartë drejt ujërave	Ndarje e ujërave të pastra; ndalim i shkarkimeve; kontroll i pushtave dhe reagim ndaj derdhjeve.
Habitatet / zonat e mbrojtura	Në hartat dhe dokumentet e shqyrtuara nuk është identifikuar habitat ose zonë e mbrojtur brenda parcelës; kjo nuk zëvendëson verifikimin institucional.	Skrining dokumentar	Parcelë e transformuar dhe peizazh rural-industrial	E ulët në gjurmën ekzistuese	Pa zgjerim jashtë parcelës; rishikim i masave nëse autoriteti identifikon receptor të mbrojtur.

Burimet: Libri i Kuq i Florës Vaskulare të Republikës së Kosovës; Libri i Kuq i Faunës së Republikës së Kosovës; dokumentet PZHK/VSM; ortofotot dhe fotografitë e projektit. Tabela është skring dokumentar dhe nuk paraqet inventar sezonal të parcelës.

Peizazhi dhe përdorimi aktual i tokës

Peizazhi është kryesisht rural-bujqësor, i ndërprerë nga rruga 220, hekurudha, rrugët lokale, vendbanimet Reznik, Vërnice, Pestovë dhe Drivar, banesat individuale dhe veprimtaritë ekonomike. Fabrika është element ekzistues dhe i dukshëm i këtij peizazhi. Sipërfaqet e hapura dhe relievi i rrafshët rrisin dukshmërinë nga rrugët e parcelat përreth, ndërsa brezat e vegjetacionit e zbusin pjesërisht pamjen.

Draft-VSM/PZHK i Vushtrrisë, i publikuar në vitin 2026, e trajton korridoren e Sitnicës, tokat bujqësore, burimet ujore dhe basenet nëntokësore si elemente me ndjeshmëri të veçantë dhe kërkon menaxhim të emetimeve, zhurmës dhe zonave tampon ndërmjet industrisë dhe vendbanimeve. Dokumenti është ende draft dhe përdoret si burim orientues. Informata urbanistike komunale e vendos parcelën përgjatë boshtit me përdorime industriale, komerciale dhe banim.

Popullsia, shëndeti dhe receptorët socialë

Sipas Profilit të Komunës së Vushtrrisë dhe Regjistrimit të Popullsisë 2024, komuna ka 61 528 banorë në sipërfaqe 344.9 km² dhe dendësi mesatare 178 banorë/km². Në krahasim me vitin 2011, popullsia është zvogëluar me 11.9%. Rreth 52.4% e banorëve jetojnë në zonat rurale. Këto të dhëna tregojnë rëndësinë e receptorëve të shpërndarë, edhe kur dendësia e përgjithshme nuk është e lartë.

Tabela 22. Treguesit demografikë të vendbanimeve përreth

Vendbanimi	Popullsia 2024	Meshkuj	Femra	Distanca nga fabrika
Reznik	950	492	458	794.39 m
Pestovë	773	402	371	1.28 km
Druar / Drivar	601	322	279	1.08 km
Vërnice (ASK: Vërnice)	473	254	219	551.8 m

Receptorët socialë me ndjeshmëri të shtuar janë banesat duke filluar nga 137.48 m, SHFMU “Martirët”, Xhamia e Reznikut dhe tri lokacionet e varrezave. Ndikimet relevante për shëndetin lidhen kryesisht me pluhurin, zhurmën, trafikun dhe rrezikun aksidental. Në mungesë të matjeve dhe të dhënave shëndetësore të lidhura drejtpërdrejt me impiantin, nuk mund të vërtetohet një lidhje shkakësore ndërmjet operimit dhe gjendjes shëndetësore të popullsisë.

Trashëgimia kulturore, zonat e mbrojtura dhe elementet e ndjeshme

Në parcelë nuk është evidentuar objekt i mbrojtur i trashëgimisë kulturore, vend arkeologjik, zonë natyrore e mbrojtur ose zonë me qëllim të veçantë. Xhamia e Reznikut paraqitet rreth 0.83 km larg si objekt fetar dhe komunitar, por dokumentet e dorëzuara nuk e përcaktojnë statusin e saj ligjor si aset i mbrojtur. Asetet kryesore të njohura të Vushtrrisë, si Kalaja, Ura e Gurit dhe Hamami i Vjetër, lidhen me zonën urbane, rreth 4.5 km nga fabrika.

Për shkak se nuk parashihet ndërtim i ri prodhues ose zgjerim jashtë parcelës, rreziku i drejtpërdrejtë ndaj trashëgimisë mbetet i ulët. Ndërrhyrjet e kufizuara për gropën septike, drenazhimin, separatorin dhe rregullimin e pllatores mund të përfshijnë germime lokale; çdo gjetje e rastësishme gjatë këtyre punimeve kërkon ndalimin e menjëhershëm të punës në pikën përkatëse dhe njoftimin e institucionit kompetent.

Infrastruktura, trafiku dhe pasuritë materiale

Rruga 220 është qasja kryesore e fabrikës dhe njëkohësisht pjesë e lidhjeve që përdoren nga shumë fshatra dhe nga trafiku ndërmjet Vushtrrisë, Skenderajt, Drenasit dhe më gjerë. Fabrika e zhvillon lëvizjen e automjeteve në orarin 08:00–16:00, por nuk është dorëzuar numri ditor i hyrje-daljeve. Hekurudha ndodhet 185 m larg dhe përbën si burim të sfondit akustik, ashtu edhe korridor me kërkesa sigurie.

Në afërsi gjenden objektet industrial-depo, Auto Color/Fuzi Auto Color dhe NTP Liburni. Këto veprimtari e forcojnë karakterin ekonomik të zonës, por krijojnë mundësi për ndikime kumulative në trafik, pluhur, zhurmë, siguri nga zjarri dhe reagim ndaj derdhjeve. Nuk parashihen lidhje të reja infrastrukturore ose zhvendosje të objekteve ekzistuese në kuadër të këtij VNM-je.

Gjendja aktuale e mbeturinave dhe përdorimit të burimeve

Nga procesi operativ mund të krijohen pluhur mineral i kapur nga filtrat, përzierje të thata jashtë specifikimit, produkte me bazë ujore jokonforme, ujë i parë i larjes dhe llum, ambalazh kartoni/plastike/druri/metali, ambalazh i kontaminuar, filtra, absorbues, lecka të ndotura, vajra të përdorura dhe mbeturina komunale. Dokumentacioni nuk përmban sasi faktike vjetore, regjistra, kontrata ose fletëdorëzime që të dëshmojnë gjendjen e menaxhimit për secilën rrymë.

Gjendja e pranueshme operative kërkon ndarje në burim, enë të mbyllura dhe të etiketuara, zonë të mbuluar me dyshe me papërshkueshme, mbajtje sekondare për lëngjet dhe dorëzim të operatorët e licencuar. Pluhuri i kapur dhe materialet jashtë specifikimit mund të rikthehen vetëm në të njëjtin proces pas kontrollit të

cilësisë. Në impiant nuk parashihet trajtim i mbeturinave për palë të treta, djegie, groposje ose shkarkim në tokë, ujë dhe kanalizim.

Nuk është dorëzuar bilanci faktik i ujit, energjisë, lëndëve të para, ambalazhit dhe karburanteve të përdorura. Pa këtë bilanc nuk mund të llogaritet intensiteti mjedisor për ton produkti ose të identifikohen devijimet nga performanca normale.

Ndjeshmëria ndaj ndryshimeve klimatike dhe ngjarjeve aksidentale

Për gjendjen aktuale operative, rreziqet klimatike më relevante janë reshjet intensive dhe mbingarkimi i drenazhimit, periudhat e thata me ngritje pluhuri, valët e nxehtit që rrisin avullimin dhe ngarkesën e ventilimit, ngricat që ndikojnë instalimet ujore dhe sheshet, si dhe erërat e forta që mund të shpërndajnë pluhur ose ambalazh të lehtë. Masat e reziliencës lidhen me mirëmbajtjen e puseta, mbulimin dhe fiksimin e materialeve, kontrollin e temperaturës, rezervën për ndërprerje energjie dhe reagimin ndaj derdhjeve.

Ngjarjet aksidentale me rëndësi janë zjarri, derdhja e produkteve me bazë ujore, aditivëve ose vajrave, dëmtimi i enëve, mosfunksionimi i filtrit ose aspirimit, bllokimi i drenazhimit dhe aksidentet e automjeteve. Afërsia e NTP Liburni dhe veprimtarive industriale kërkon koordinim të reagimit emergjent, pa supozuar lidhje teknike ndërmjet objekteve.

Vlerësimi i gjendjes kumulative

Gjendja aktuale e zonës është rezultat i ndërthurjes së fabrikës BNF-i me trafikun tranzit, hekurudhën, objektet ekonomike, bujqësinë dhe banimin. Pluhuri mund të vijë nga proceset minerale të fabrikës, qarkullimi në sipërfaqe të thata dhe punimi i tokës; zhurma nga pajisjet, automjetet dhe hekurudha; ndërsa rreziku për tokën dhe ujin nga disa burime të veçuara të magazinimit dhe transportit. Kjo e bën të domosdoshëm monitorimin me regjistrim paralel të gjendjes së pajisjeve, erës, trafikut dhe aktiviteteve fqinje.

Në bazë të të dhënave të disponueshme, receptorët me prioritet janë banesa 137.48 m larg, kufiri perëndimor-jugperëndimor drejt Reznikut, korridori i hekurudhës 185 m larg dhe rruga e mundshme e drenazhimit drejt Sitnicës. Ndikimi nuk duhet të konsiderohet automatikisht i ulët vetëm për shkak se impianti është ekzistues; niveli i pranueshmërisë duhet të dëshmohet me kontroll operacional dhe matje.

Përmbledhje e gjendjes aktuale

Tabela 23. Përmbledhja e gjendjes fillestare sipas faktorëve mjedisorë

Faktori	Gjendja e vlerësuar	Ndjeshmëria	Siguria e të dhënave
Ajri	Burime lokale të pluhurit nga bluarja, sitja, transferimi, përzierja, paketimi dhe trafiku; pa matje bazë specifike për parcelën.	E lartë të punëtorët dhe banesa më e afërt 137.48 m; mesatare të receptorët e tjerë përreth.	E ulët, për shkak të mungesës së matjeve bazë specifike në lokacion.
Zhurma/dridhjet	Burime industriale, rrugore dhe hekurudhore;	Mesatare–e lartë	E ulët
Ujërat	Pa rrjedhë ujore të përhershme në parcelë; Sitnica rreth 0.75 km. Gjendja e sistemit ekzistues të drenazhimit; ky Raport përcakton zgjidhjen e propozuar për ndarjen dhe kontrollin e rrjedhave.	Mesatare, me prioritet parandalues	E ulët–mesatare
Toka/nëntoka	Pjesërisht e vulosur; njësia 49 dhe formacioni Qh;	Mesatare	Mesatare për tipin, e ulët për cilësinë
Biodiversiteti	Parcelë e transformuar; vlera periferike dhe korridori i Sitnicës	E ulët në parcelë, më e lartë jashtë saj	Mesatare
Peizazhi	Rural-bujqësor me përdorim të përzier dhe infrastrukturë	Mesatare	E lartë

Faktori	Gjendja e vlerësuar	Ndjeshmëria	Siguria e të dhënave
Popullsia/shëndeti	Banesa nga 137.48 m; receptorë komunitarë përreth	E lartë	E lartë për distancat, e ulët për ekspozimin
Mbeturinat	Rrymat njihen; sasitë dhe dorëzimet	Mesatare–e lartë	E ulët

Burimet e përdorura për Kapitullin 4

- Kapitulli 2 – Përshkrimi i projektit BNF-i, versioni i përditësuar; proceset teknologjike, burimet e emetimeve dhe rrymat e mbeturinave.
- Kapitulli 3 – Përshkrimi i lokacionit BNF-i, versioni i rishikuar; distancat, popullsia, klima, hartat dhe receptorët.
- Informata komunale e planifikimit nr. 08.Nr.235/26, datë 26.06.2026, dhe dokumentet kadastrale për parcelën P-70202054-00214-7, ZK Reznik.
- Situacioni i terrenit dhe koordinatat e parcelës, GeoCODE SH.P.K., rilevimi 15.07.2026.
- Hartat gjeologjike, pedologjike, hidrogeologjike dhe gjeotektonike të dorëzuara nga aplikuesi.
- Ortofotot dhe matjet përfundimtare të distancave, përfshirë identifikimin e tri lokacioneve të varrezave.
- Profili i Komunës së Vushtrrisë, korrik 2026, dhe ASK, “Popullsia sipas gjinisë, etnicitetit dhe vendbanimit – Regjistrimi 2024”.
- IHMK, Vjetari Hidrometeorologjik i Kosovës 2024, stacioni automatik Mitrovicë.
- Komuna e Vushtrrisë, Draft Raporti i VSM-së për PZHK 2024–2032, publikuar për konsultim në maj 2026.
- VNM Vushtrri sipas UA 04/2025, e kontrolluar dhe harmonizuar, si burim krahasues për kontekstin rajonal të faktorëve mjedisorë.

5. PËRSHKRIMI I ALTERNATIVAVE TË PROJEKTIT

5.1. Përshkrimi i alternativave të realizueshme

Analiza e alternativave është përshtatur me statusin real të projektit. N.N.P. “BNF-i” është fabrikë ekzistuese dhe në operim në parcelën P-70202054-00214-7, ZK Reznik; rrjedhimisht nuk krahasohen variante të një kantieri të ri, por alternativa të realizueshme për vazhdimin, kontrollin, organizimin ose ndërprerjen e operimit. Analiza përfshin vendndodhjen, qasjen, teknologjinë, metodat e punës, materialet, madhësinë e lokacionit dhe performancën mjedisore.

Tabela 24. Parimet e analizës së alternativave të realizueshme

PARIMI I ANALIZËS Alternativa e përzgjedhur duhet të zvogëlojë ndikimet në burim, të shfrytëzojë objektet dhe infrastrukturën ekzistuese, të mos zërë tokë të re dhe të jetë teknikisht e zbatueshme gjatë operimit. Asnjë alternativë nuk përfshin ndërtim të ri, hapje rrugësh, kamp, rezidencë, zhvendosje të receptorëve ose zgjerim jashtë parcelës. Përmirësimet që ndryshojnë kapacitetin, natyrën e procesit ose gjurmën e projektit do t'i nënshtrohen shqyrtimit paraprak nga autoritetet kompetente.
--

Tabela 25. Alternativat e realizueshme të shqyrtuara

Kodi	Alternativa	Përmbajtja kryesore
A0	Ndërprerja e operimit / alternativa pa projekt	Ndalimi i prodhimit dhe çaktivizimi i kontrolluar i impiantit. Eliminon ndikimet operative lokale, por kërkon menaxhimin e stoqeve, mbeturinave dhe gjendjes së parcelës gjatë mbylljes.
A1	Vazhdimi i operimit me masat e VNM-së – alternativa e përzgjedhur	Vazhdimi në parcelën ekzistuese me mbyllje të pikave të pluhurit, aspirim e filtrim, kontroll të derdhjeve, ndarje të ujërave, menaxhim të dokumentuar të mbeturinave, mirëmbajtje preventive dhe monitorim.
A2	Vazhdimi pa përmirësime të kontrollit mjedisor	Ruajtja e mënyrës aktuale pa masa plotësuese. Është teknikisht e mundur afatshkurtër, por nuk konsiderohet alternativë e pranueshme sepse nuk adreson boshllëqet e identifikuar në ajër, zhurmë, ujë, tokë dhe mbeturina.
A3	Zhvendosja në lokacion tjetër	Transferimi i linjave në një zonë tjetër industriale. Mund të largojë burimet nga receptorët aktualë, por krijon zënie të re të tokës, ndërtim, transport të pajisjeve, kërkesa të reja infrastrukturore dhe ndikime të reja.
A4	Blerja e mbushësit gëlqeror të bluar	Mosoperimi i mullirit/separatorit dhe furnizimi me material të gatshëm. Ul pluhurin dhe zhurmën brenda parcelës, por mund të rrisë transportin, varësinë nga furnizuesi dhe kostot; mbetet variant rezervë nëse kontrolli i bluarjes nuk përmbush kërkesat.
A5	Optimizimi operacional dhe logjistik	Prodhim me seri, transferim sa më të mbyllur, pastrim i thatë paraprak, planifikim i dërgesave 08:00–16:00 dhe mirëmbajtje sipas gjendjes. Ky variant zbatohet brenda alternativës A1.

Alternativa A2 mbahet në analizë vetëm si skenar krahasues dhe jo si zgjidhje e rekomanduar. A4 mund të aktivizohet përkohësisht ose në mënyrë të përhershme nëse matjet dhe kontrolli teknik tregojnë se bluarja e brendshme nuk mund të operojë brenda kushteve mjedisore. A5 përfaqëson mënyrën e organizimit të A1 dhe jo një lokacion të ri.

5.2. Përshkrimi i alternativave të realizueshme përmban edhe përshkrimin e arsyeve kryesore për zgjedhjen e një alternative të caktuar duke ju referuar:

Përzgjedhja është bërë duke krahasuar shmangien e ndikimeve të reja, mbrojtjen e receptorëve, përdorimin e burimeve, realizueshmërinë teknike, lidhjet infrastrukturore dhe nevojën për monitorim. Vlerësimi është cilësor, sepse nuk janë dorëzuar matje bazë të ajrit e zhurmës, bilanci material, numri ditor i automjeteve dhe kapacitetet e verifikuara të të gjitha pajisjeve. Për këtë arsye nuk paraqiten rezultate numerike që do të krijonin saktësi të rreme.

Tabela 26. Krahasimi shumëkriterial dhe përzgjedhja e alternativës

Alternativa	Mjedisi dhe shëndeti	Tokë / burime	Realizueshmëria	Përfundimi
A0 – ndërprerje	Shumë i favorshëm pas mbylljes	Kërkon çaktivizim dhe rehabilitim	Nuk mbështet vazhdimin e veprimtarisë	Alternativë rezervë vetëm për mbyllje
A1 – operim me masa	I favorshëm me zbatimin e detyrueshëm të masave të këtij Raporti	Shfrytëzon parcelën dhe pajisjet ekzistuese	E realizueshme gjatë operimit	E rekomanduar
A2 – pa përmirësime	I pafavorshëm	Nuk zë tokë të re	E thjeshtë afatshkurtër, por me rrezik mospërputhjeje	Nuk pranohet
A3 – zhvendosje	Mund të përmirësojë gjendjen lokale, por transferon ndikimet	Kërkon tokë, ndërtim dhe lidhje të reja	Kosto dhe ndikime të larta	Nuk arsyetohet për projektin ekzistues
A4 – material i bluar i gatshëm	Ul burimet e pluhurit/zhurmës në parcelë	Rrit transportin dhe varësinë nga furnizimi	E realizueshme si variant rezervë	Të rishikohet sipas rezultateve të monitorimit

A1 është zgjedhur sepse kombinon vazhdimësinë teknike me përmirësimin e kontrollit mjedisor, pa ndërtim të një kompleksi të ri prodhues dhe pa zënie të re të tokës. Alternativa përdor objektet dhe linjat ekzistuese, ndërsa ndërhyrjet e kufizuara për gropën septike, pllantonë/drenazhimin, separatorin, filtrimin dhe gjelbërimin zbatohen brenda parcelës si masa të detyrueshme të kontrollit mjedisor. Përzgjedhja nuk e përjashton A4: furnizimi me mbushës të gatshëm mbetet masë korrigjuese nëse sistemi i aspirimit, filtrimit dhe izolimit akustik nuk siguron performancë të pranueshme.

5.3. Vendndodhjes ose rrugës

Alternativa e vendndodhjes është ruajtja e impiantit në parcelën ekzistuese P-70202054-00214-7, me sipërfaqe 5 630 m², në Reznik. Parcelës i shërben rruga 220 dhe rrjeti lokal ekzistues; nuk kërkohet rrugë e re. Hekurudha kalon 185 m larg, ndërsa qendra e Vushtrisë ndodhet rreth 4.5 km larg. Zhvendosja nuk rekomandohet, sepse do të kërkonte kantier të ri, objekte të reja, lidhje energjetike e ujore, rrugë të brendshme dhe transferim të pajisjeve, duke krijuar ndikime që nuk shfaqen në alternativën e përzgjedhur.

Planifikimi i transportit duhet të mbajë lëvizjet e fabrikës në intervalin 08:00–16:00, të shmangë pritjen me motor të ndezur, mbingarkimin dhe përqendrimin e dërgesave. Rruga 220 përdoret edhe nga trafiku tranzit që lidh Vushtrinë me Skenderajn, Drenasin dhe më gjerë; prandaj zhurma dhe pluhuri në rrugë nuk i atribuohen automatikisht vetëm fabrikës. Regjistri i hyrje-daljeve dhe itinerareve është i nevojshëm për ndarjen e kontributit të operatorit nga sfondi publik.

Tabela 27. Kriteret hapësinore dhe receptorët në analizën e vendndodhjes

Elementi hapësinor	Distanca / lidhja	Roli në përzgjedhjen e alternativës
Banesa më e afërt	137.48 m	Kërkon kontroll të pluhurit, zhurmës dhe trafikut në burim
Objekt industrial–depo	rreth 0.10 km	Kërkon vlerësim të ndikimeve kumulative
Hekurudha	185 m	Korridor ekzistues; kërkohen distancë dhe siguri operative
Auto Color / Fuzi Auto Color	rreth 0.30 km	Burim/receptor kumulativ i trafikut dhe zhurmës
NTP Liburni	rreth 0.48 km	Rëndësi për koordinimin e emergjencave dhe zjarrit
Lumi Sitnica	rreth 0.75 km	Kërkon parandalim të rrjedhjeve dhe derdhjeve
SHFMU “Martirët”	rreth 0.97 km	Receptor i ndjeshëm; favorizon orarin ditor dhe kontrollin e emetimeve

5.4. Ndikimet në mjedis dhe shëndetin e njeriut

Krahasimi mjedisor fokusohet në receptorët realë të fazës operative: banesat e shpërndara, punëtorët, përdoruesit e rrugës 220, objektet fqinje, tokat bujqësore, ujërat nëntokësore dhe korridori i Sitnicës. Në alternativën A1, ndikimet mbeten të kontrollueshme vetëm nëse masat e VNM-së bëhen pjesë e procedurave ditore dhe verifikohen me monitorim. Operimi pa këto masa nuk konsiderohet bazë e pranueshme për pëlqimin mjedisor.

Tabela 28. Ndikimet dhe kontrollat kryesore për alternativën e rekomanduar

Faktori	Kontrolli në alternativën A1	Ndikimi që mbetet për t'u verifikuar
Ajri	Mbyllje e transferimeve; aspirim dhe filtrim; shpejtësi e kufizuar; pastrim pa ngritje pluhuri	Pluhur mineral dhe emetime nga automjetet; erëra vetëm kur dokumentohen nga lëndët reale dhe SDS-të
Zhurma dhe dridhjet	Mirëmbajtje; izolim; barriera teknike; orari 08:00–16:00; fikje e pajisjeve kur nuk përdoren	Mulliri, sitat, elevatorët, mikserët, kompresorët dhe trafiku
Uji dhe toka	Dysheme të papërshkueshme; mbajtje sekondare; ndarje e rrjedhave; ndalim shkarkimi të ujit të procesit	Derdhje, ujë i parë i larjes, llum dhe bartje e pluhurit me reshje
Mbeturinat	Ndarje, etiketim, ruajtje e mbuluar, dorëzim i dokumentuar; rikthim vetëm pas kontrollit të cilësisë	Ambalazh i kontaminuar, filtra, absorbues, vajra, mbetje produkti
Shëndeti i punëtorëve	Mbyllje e procesit, ventilim lokal, SDS, PPE, trajnim dhe higjienë	Pluhur respirabil, kontakt me kimikate, zhurmë, zjarr dhe pajisje lëvizëse
Komuniteti	Kontroll në kufi, planifikim transporti, reagim ndaj ankesave dhe monitorim te receptorët	Banesa 137.48 m, shkolla, xhamia dhe tri lokacionet e varrezave
Klima dhe energjia	Mirëmbajtje efikase, shmangie e punës bosh, seri të optimizuara dhe reduktim i humbjeve	Konsumi i energjisë dhe karburantit; transporti i lëndëve dhe produkteve

A0 do të zvogëloonte emetimet dhe zhurmën pas mbylljes, por vetë çaktivizimi duhet të menaxhojë kimikatet, produktet, pluhurin e depozituar dhe tokën. A3 do të largonte ndikimet nga receptorët aktualë, por do t'i krijonte në lokacion tjetër dhe do të shtonte ndikimet e ndërtimit. A4 ul burimet e mullirit, por mund të rrisë

numrin ose distancën e transporteve. Për këto arsye, A1 jep bilancin më të arsyeshëm për projektin ekzistues, me kusht që performanca të dëshmohet me matje.

5.5. Proceset, teknologjia e prodhimit

Teknologjia përfshin dy grupe kryesore: prodhimin e përzierjeve të thata dhe përgatitjen e produkteve të lëngshme/pastë, të mbështetura nga bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake. Alternativa teknologjike e rekomanduar nuk ndryshon portofolin e produkteve; ajo përmirëson mbylljen, dozimin, aspirimin, pastrimin, kontrollin e serisë dhe menaxhimin e materialeve.

Përzierjet e thata

Lëndët minerale ruhen në silosë ose ambalazh të mbyllur dhe transferohen me transportues me vidë drejt peshimit. Aditivët me dozë të vogël shtohen veçmas sipas recetës. Pas kontrollit të identitetit, materiali peshohet, futet në mikser, homogjenizohet, kontrollohet dhe paketohet. Pikat e shkarkimit, peshimit, përzierjes dhe mbushjes duhet të jenë të mbyllura dhe të lidhura me aspirim lokal. Produkti jo-konform izolohet; rikthimi lejohet vetëm në të njëjtin formulim dhe pas miratimit të kontrollit të cilësisë.

Bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror

Guri gëlqeror me granulometri hyrëse 0–30 mm pranohet vetëm nga furnizues ose burim i autorizuar; origjina dhe sasia dokumentohen me faturë, fletëpërcjellëse ose dokument tjetër të furnizimit. Materiali përdoret vetëm si mbushës për nevojat e brendshme, jo për shitje. Sipas dokumentacionit teknik të dorëzuar, kapaciteti orientues i deklaruar i bluarjes është rreth 20 m³/orë dhe klasifikimi paraqitet me sita 3.0 mm, 2.0 mm, 1.2 mm dhe 0.6 mm. Këto parametra trajtohen si të deklaruar dhe verifikohen me inventarin/datasheet-in e pajisjes; fraksioni konform dërgohet në silos ose në ruajtje, ndërsa fraksioni i trashë kthehet në qark për ribluarje kur është teknikisht i përshtatshëm.

Alternativa A1 kërkon që mulliri, elevatori, sitat dhe transferimet të funksionojnë në hapësirë të mbuluar dhe me aspirim/filtrim. Pluhuri i kapur rikthehet vetëm në të njëjtin proces kur plotëson specifikimin. Nëse matjet tregojnë tejkalime që nuk korrigjohen me mbyllje, filtrim, izolim ose mirëmbajtje, zbatohet A4: ndërprerja e bluarjes dhe furnizimi me mbushës të gatshëm.

Produktet me bazë ujore dhe pastat

Kontakt-betoni dhe suvatesit dekorativë për fasada përgatiten me dozimin e kontrolluar të komponentëve në enë përzierëse, homogjenizim, kontroll të parametrave të produktit dhe ambalazhim. Pastrimi fillon me heqjen mekanike të materialit të mbetur; uji i parë i larjes mblidhet veçmas dhe nuk shkarkohet në tokë, kanale atmosferike ose ujëra. Materialet e lëngshme dhe aditivët ruhen në enë të mbyllura dhe mbi sipërfaqe të papërshkueshme.

5.6. Metodat e punës gjatë zbatimit dhe funksionimit të projektit

Meqenëse impianti është ekzistues, “zbatimi” nënkupton integrimin e kushteve të pëlqimit mjedisor në procedurat operative, jo ndërtim të ri. Metoda e përzgjedhur është kontrolli në burim, punë me seri, gjurmueshmëri e lëndëve, mirëmbajtje preventive, pastrim i kontrolluar dhe verifikim përmes regjistrave e matjeve.

Tabela 29. Metodat e punës gjatë zbatimit të alternativës së rekomanduar

Faza operative	Metoda e punës në alternativën A1
Furnizimi dhe pranimi	Dërgesa të planifikuara 08:00–16:00; kontroll dokumentesh, SDS-je, ambalazhi dhe rrjedhjeve; fikje e motorit gjatë pritjes
Magazinimi	Ndarje sipas përputhshmërisë; mbulim; etiketim; dysHEME e papërshkueshme; mbajtje sekondare për lëngjet
Prodhimi	Recetë e autorizuar; dozimi i mbyllur; aspirim aktiv para nisjes; bllokim i linjës kur filtri nuk punon

Faza operative	Metoda e punës në alternativën A1
Pastrimi	Pastrimi i thatë paraprak; aspirator industrial; mbledhje e ujit të parë të larjes; ndalim i larjes së pakontrolluar
Mirëmbajtja	Izolim i energjisë; ndalim i kontrolluar; menaxhim i vajrave dhe pjesëve; testim pa ngarkesë para rifillimit
Mbeturinat	Ndarje në pikën e gjenerimit; ruajtje e mbyllur; evidencë dhe dorëzim te operatorët e licencuar
Emergjencat	Ndalim i procesit; izolim i derdhjes; absorbues; njoftim; dokumentim; koordinim me objektet fqinje kur kërkohet
Monitorimi	Kontroll i filtrit, pluhurit, zhurmës, pusetave, konsumit, ankesave dhe trafikut; veprim korrigjues sipas rezultateve

Metodat që nuk rekomandohen janë transferimi i hapur i pluhurave, pastrimi me ajër të kompresuar pa kapje, larja drejt drenazhimit, përzierja e mbeturinave, djegia ose groposja, ruajtja e kimikateve pa mbajtje sekondare, puna e mullirit pa aspirim dhe dërgesat e pakontrolluara jashtë orarit të përcaktuar.

5.7. Planin e lokacionit

Plani i përzgjedhur ruan kufirin e parcelës dhe objektet ekzistuese. Organizimi funksional duhet të ndajë zonat e pluhurit mineral nga proceset e lëngshme, produktet e gatshme, mbeturinat dhe qarkullimi i automjeteve. Ndryshimi i brendshëm i rrjedhës së materialit lejohet vetëm kur nuk rrit kapacitetin, nuk bllokoi dalje të emergjencës dhe nuk e zhvendos burimin më afër receptorëve të ndjeshëm.

Zona e pranimit dhe magazinimit të lëndëve të para, me kontroll të derdhjeve dhe pluhurit.

Zona e bluarjes/separimit dhe linja e përzierjeve të thata, me aspirim e filtrim të centralizuar ose lokal.

Zona e produkteve me bazë ujore dhe e lëndëve ndihmëse, e organizuar sipas përputhshmërisë së materialeve dhe kërkesave të SDS-së.

Zona e paketimit, paletizimit dhe magazinimit të produktit të gatshëm, pa ndërthurje me rrjedhën e mbeturinave.

Zona e përkohshme e mbeturinave, e mbuluar, e shënuar, me dyshe të papërshkueshme dhe qasje të kontrolluar.

Rruga e brendshme e automjeteve, vendi i ngarkim-shkarkimit, dalje të emergjencës, pajisjet kundër zjarrit dhe pikat e grumbullimit.

Pusetat dhe drenazhimi, me ndarje ndërmjet ujërave të pastra atmosferike dhe zonave ku mund të ketë ndotës.

Plani nuk parashikon kamp, rezidencë, objekt të përkohshëm, rrugë të re ose infrastrukturë jashtë parcelës. Çdo ridispozim i ardhshëm i siloseve, mullirit, rezervuarëve, magazinimit të kimikateve ose sistemit të drenazhimit duhet të kontrollohet për nevojën e lejes dhe vlerësimit të ri.

5.8. Llojin dhe përzgjedhjen e materialeve për realizimin e projektit

Përzgjedhja e materialeve duhet të bazohet në funksionin teknik, përputhshmërinë me recetën, klasifikimin e rrezikut, përmbajtjen e substancave të rrezikshme, potencialin për pluhur ose emetime në ajër, mundësinë e rikuperimit dhe kërkesat e magazinimit. Alternativa A1 nuk miraton formulime të reja pa SDS dhe pa vlerësim të ndikimit në ajër, ujë, mbeturina, zjarr dhe shëndetin e punëtorëve.

Tabela 30. Kriteret mjedisore për përzgjedhjen e materialeve

Grupi i materialeve	Kriteri i përzgjedhjes	Përfitimi mjedisor
Guri gëlqeror 0–30 mm	Burim i ligjshëm; lagështi dhe granulometri e kontrolluar; vetëm për nevoja vetanake	Më pak humbje dhe pluhur; cilësi e qëndrueshme e mbushësit
Lëndë minerale, lidhës dhe pigmente	Ambalazh/silos i mbyllur; përmbajtje e dokumentuar; dozë sipas recetës	Më pak pluhur, derdhje dhe produkt jashtë specifikimit
Aditivë	SDS, dozë minimale efektive, enë të mbyllura dhe materiale sa më pak të rrezikshme	Zvogëlim i rrezikut kimik dhe i mbetjeve
Komponentë për produkte me bazë ujore	Përzgjedhje sipas formulimit, performancës teknike dhe SDS-së; preferohen alternativa me klasifikim më të ulët rreziku kur janë teknikisht të barasvlershme	Më pak rrezik kimik dhe menaxhim më i thjeshtë i magazinimit
Ambalazh	I përshtatshëm për produktin, i mbyllshëm, i etiketueshëm dhe sa më i riciklueshëm	Më pak rrjedhje dhe më shumë rikuperim material
Absorbues, filtra dhe mjete pastrimi	Të përshtatura me llojin e ndotësit dhe të ruajtura pranë pikave të rrezikut	Reagim më i shpejtë dhe kufizim i përhapjes

Nuk përzgjidhet material vetëm mbi bazën e kostos. Kur dy materiale japin performancë të krahasueshme, përparësi ka ai me klasifikim më të ulët të rrezikut, emetime më të ulëta, më pak ambalazh dhe mundësi më të mirë për riciklim. Çdo ndryshim i lëndës së parë duhet të dokumentohet në recetë, SDS, regjistrin e furnizimit dhe kontrollin e cilësisë.

5.9. Afati kohor për ekzekutimin dhe përfundimin e funksionimit të projektit sipas legjislacionit

Për projektin nuk ka afat ndërtimi ose datë ekzekutimi të një kantieri të ri, sepse impianti është funksional. Zbatimi i alternativës A1 fillon me përfshirjen e kushteve të pëlqimit mjedisor në procedurat e operimit dhe vazhdon gjatë gjithë jetës së impiantit. Masat organizative që nuk kërkojnë punime – regjistrat, ndarja e mbeturinave, kontrolli i dërgesave, procedurat e pastrimit dhe emergjencës – zbatohen menjëherë; përmirësimet teknike kryhen sipas afateve që përcakton autoriteti dhe planit të mirëmbajtjes.

Viti i mbylljes nuk përcaktohet, sepse kohëzgjatja e funksionimit varet nga gjendja teknike, kërkesa e tregut dhe vlefshmëria e autorizimeve. Operimi vazhdon vetëm përderisa respektohen kushtet mjedisore, të sigurisë dhe shëndetit në punë. Mirëmbajtjet e mëdha planifikohen sipas rekomandimeve të prodhuesve dhe gjendjes së pajisjeve, me ndalim të kontrolluar dhe testim para rifillimit.

Tabela 31. Afatet orientuese për zbatimin dhe operimin e projektit

Horizonti	Veprimi
Menjëherë / faza e parë operative	Procedurat, përgjegjësitë, SDS-të, regjistrat, ndarja e mbeturinave, kontrolli i pastrimit dhe trafikut
Sipas kushteve të pëlqimit mjedisor	Përmirësimi i aspirimit/filtrimit, ruajtjes, drenazhimit, sigurisë nga zjarri dhe programit të monitorimit
Gjatë gjithë operimit	Mirëmbajtje preventive, matje, evidencë, trajnim, auditim dhe veprime korrigjuese
Në rast ndalimi të përkohshëm	Stabilizim i serive, sigurim i kimikateve, pastrim, kontroll i pluhurit dhe i ujërave
Në rast mbylljeje të përhershme	Plan çaktivizimi: largim i stoqeve, pastrim, çmontim i sigurt, dorëzim i mbeturinave dhe vlerësim/rehabilitim i tokës sipas kërkesave ligjore

5.10. Madhësia e lokacionit ose objektit

Alternativa e përzgjedhur kufizohet në parcelën P-70202054-00214-7, ZK Reznik, me sipërfaqe 5 630 m². Nuk parashihet zgjerim i kufirit, zënie e tokës bujqësore përreth, objekt i ri jashtë parcelës ose rritje e sipërfaqes së impiantit në kuadër të këtij raporti. Madhësia e lokacionit është përparësi e A1 sepse e mban ndikimin brenda gjurmës ekzistuese dhe shmang ndërtimin e një kompleksi të ri.

Vlerësimi nuk përdor sipërfaqe të pakonfirmuara për objektet individuale, magazinat, oborrin, sipërfaqet e gjelbra dhe rrugët e brendshme. Situacioni topografik shërben si bazë grafike, ndërsa tabela përfundimtare e sipërfaqeve duhet të harmonizohet me dokumentacionin teknik dhe statusin legal të objekteve. Çdo zgjerim, rritje kapaciteti ose vendosje e pajisjeve jashtë organizimit të vlerësuar kërkon kontroll paraprak të lejeve dhe nevojës për VNM të re ose plotësuese.

Tabela 32. Përfundimi për madhësinë dhe përshtatshmërinë e lokacionit

PËRFUNDIMI I ANALIZËS SË ALTERNATIVAVE Alternativa A1 – vazhdimi i operimit në lokacionin ekzistues me masat e VNM-së – është alternativa e rekomanduar. A1 shmang tokën dhe ndërtimin e ri, ruan lidhjet ekzistuese, lejon kontroll në burim dhe mund të zbatohet pa ndërprerje të panevojshme të veprimtarisë. Pranueshmëria e saj kushtëzohet nga dokumentimi i kapaciteteve të materialeve, funksionimi i aspirimit dhe filtrimit, menaxhimi i ujërave e mbeturinave, kontrolli i zhurmës, trafikut dhe zjarrit, si dhe monitorimi të kufiri i parcelës dhe receptorët.

Burimet e përdorura për Kapitullin 5

- Kapitulli 2 – Përshkrimi i projektit BNF-i, versioni i përditësuar: proceset, pajisjet, burimet, emetimet dhe rrymat e mbeturinave.
- Kapitulli 3 – Përshkrimi i lokacionit, versioni i rishikuar: parcela, infrastruktura, receptorët, popullsia, hartat tematike dhe distancat.
- Kapitulli 4 – Gjendja aktuale e faktorëve mjedisor: ajri, zhurma, uji, toka, biodiversiteti, shëndeti, trafiku dhe ndikimet kumulative.
- Informata urbanistike e Komunës së Vushtrrisë dhe dokumentet e pronës/kadastrit për parcelën P-70202054-00214-7.
- Situacioni i terrenit, koordinatat e parcelës, harta e rrugëve dhe ortofotot e objekteve/receptorëve përreth.
- Skemat e procesit: linja e përzierjeve të thata dhe bluarja/separimi i gurit gëlqeror për nevoja vetanake.
- Regjistrimi i Popullsisë 2024 i ASK-së, Vjetari Hidrometeorologjik 2024 i IHMK-së dhe draft-PZHK/VSM i Vushtrrisë, si burime konteksti të përdorura në kapitujt paraprakë.

5.11. Vëllimi i prodhimit

Vëllimi i prodhimit vlerësohet për impiantin ekzistues në Reznik dhe për linjat tashmë funksionale, pa supozuar shtim të kapacitetit, objekt të ri ose zgjerim jashtë parcelës P-70202054-00214-7. Veprimtaria përfshin prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka dhe kontakt-betonit, si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake.

Dokumentacioni i përdorur në këtë Raport përmban dy grupe treguesish sasiorë të deklaruar. Për linjën e prodhimit të materialeve ndërtimore përdoret skenari 4 t/orë, deri në 32 t/ditë dhe deri në 9 000 t/vit për 300 ditë pune. Për njësinë e bluarjes/separimit të gurit gëlqeror deklarohet kapacitet teknik orientues rreth 20 m³/orë. Këta tregues janë të dhëna të deklaruar të projektit dhe nuk paraqiten si prodhim i matur, kapacitet i aprovuar me pëlqim mjedisor ose sasi e tregtuar.

Tabela 33. Treguesit e vëllimit të prodhimit

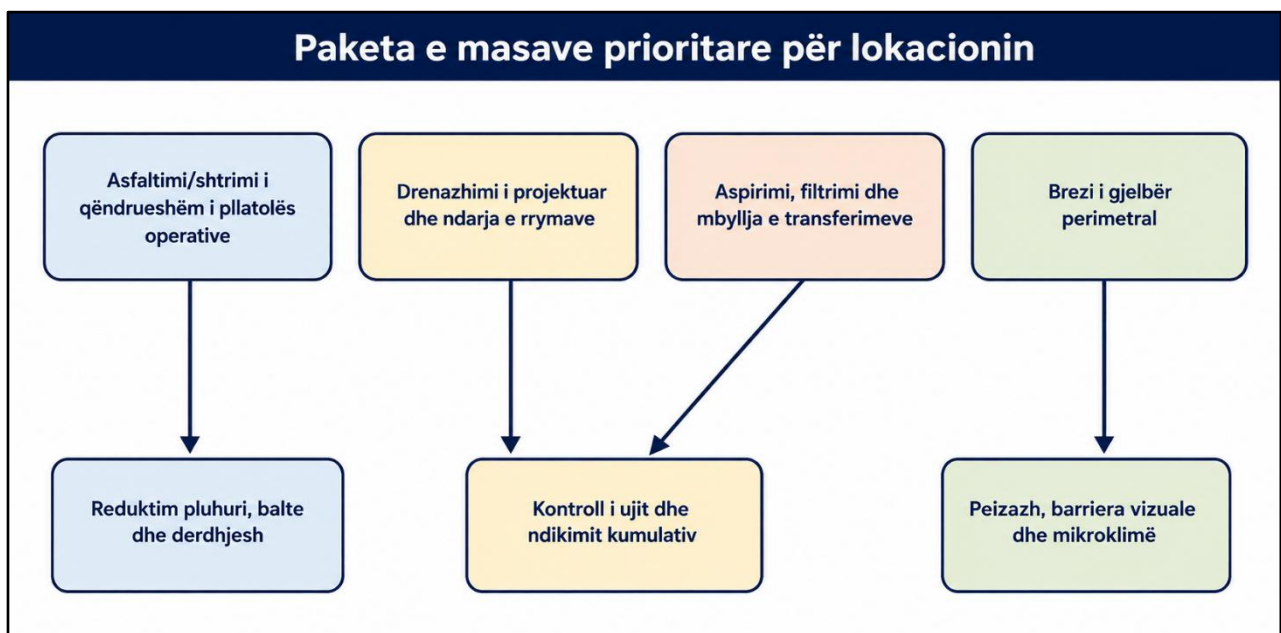
Linja / produkti	Treguesi i njohur	Interpretimi për vlerësimin mjedisor
Linja e prodhimit të produkteve sipas titullit	4 t/orë; deri në 32 t/ditë; deri në 9 000 t/vit; 300 ditë/vit – skenar i deklaruar	Përdoret si kufi i skenarit të VNM-së; verifikohet me bilancin e nënshkruar, regjistrat e serive dhe prodhimin e paketuar; nuk paraqitet si kapacitet i matur ose i autorizuar.
Bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror	Rreth 20 m ³ /orë; hyrje 0–30 mm – vlerë teknike e deklaruar	Nuk konvertohet në t/orë ose t/vit pa dendësi, lagështi dhe orë reale pune; materiali përdoret vetëm për nevoja vetanake.
Shpërndarja sipas grupeve të produkteve	Nuk janë dorëzuar sasi vjetore të verifikuara për secilin grup produktesh.	Për secilin grup gjurmohen lëndët hyrëse, seria, sasia e paketuar, materiali i rikthyer, produkti jokonform dhe mbeturinat.

Kapaciteti rreth 20 m³/orë përdoret vetëm si karakteristikë teknike e deklaruar e njësisë së bluarjes/separimit dhe nuk konvertohet në prodhim ditor ose vjetor pa dendësinë faktike, lagështinë, orët reale të punës dhe faktorin e shfrytëzimit. Në të njëjtën mënyrë, skenari 4 t/orë / 9 000 t/vit i linjës së prodhimit verifikohet me bilancin dhe regjistrat realë. Këto dy tregues nuk duhet të përzihen, sepse përdorin njësi dhe funksione të ndryshme brenda impiantit.

Për alternativën e përzgjedhur, vëllimi kontrollohet përmes peshimit ose faturave të lëndës së parë, regjistrat të orëve të mullirit, raportit të serive, peshës së produkteve të paketuara, konsumit të energjisë dhe evidencës së materialit të kthyer në proces. Çdo rritje e kapacitetit përtej konfigurimit të vlerësuar ose ndryshim i destinimit të gurit të bluar për shitje kërkon shqyrtim paraprak të kushteve dhe autorizimeve përkatëse.

5.12. Kontrolli i ndotjes

Kontrolli i ndotjes vlerësohet si paketë teknike: mbyllje/aspirim/filtrim në burim, mirëmbajtje, pastrim i pllatoës, organizim trafiku dhe menaxhim i ujërave atmosferike.

Figura 6. Paketa e masave specifike: kontrolli i pluhurit, pllatoja, drenazhimi dhe brezi i gjelbër

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Kontrolli i ndotjes mbështetet në hierarkinë e veprimit: parandalim në burim, izolim i procesit, kapje e emetimit, mirëmbajtje e pajisjeve, monitorim të kufiri i parcelës dhe ndërhyrje korrigjuese. Për impiantin

ekzistues këto masa integrohen në funksionimin e përditshëm, pa paraqitur veprimtarinë si projekt të ri ndërtimor.

Kontrolli i emetimeve në ajër

Pikat kryesore të pluhurit janë pranimi i gurit gëlqeror, furnizimi i mullirit, bluarja, elevatori, sitat, shiriti kthyes, transferimi në silos, peshimi, përzierja dhe mbushja e thasëve. Materialet minerale mbahen në zona të mbuluara; transportuesit dhe pikat e shkarkimit mbyllen sa është teknikisht e mundshme; ndërsa mulliri, sita dhe paketimi lidhen me aspirim lokal e filtrim. Aspirimi duhet të vihet në punë para procesit dhe defekti i filtrit duhet të çojë në ndalim të kontrolluar të pajisjes përkatëse.

Pluhuri i mbledhur në filtër rikthehet vetëm në të njëjtin proces dhe vetëm kur identiteti, pastërtia e kontrolli i cilësisë e lejojnë. Sipërfaqet pastrohen me aspirator industrial ose me metodë të kontrolluar; shmanget fryrja e pluhurit me ajër të kompresuar. Kamionët me materiale pluhurore mbulohen, shpejtësia në oborr kufizohet dhe pritja me motor të ndezur shmanget. Për produktet me bazë ujore dhe aditivët zbatohen enë të mbyllura, kontroll i derdhjeve dhe ventilim i përshtatshëm sipas SDS-së.

Kontrolli i ujërave, tokës dhe sipërfaqeve të punës

Pikat e ruajtjes së produkteve me bazë ujore, aditivëve, vajrave dhe mbetjeve të lëngshme vendosen mbi dysheme të papërshkueshme dhe, kur materiali paraqet rrezik rrjedhjeje, me mbajtje sekondare. Ujërat e pastra atmosferike mbahen të ndara nga zonat operative dhe nga ujërat e procesit.

Ndalohet shkarkimi i produkteve me bazë ujore, aditivëve, llumit, ujit të parë të larjes, vajrave ose materialeve minerale në tokë, kanale atmosferike, kanalizim ose në drejtim të Lumit Sitnica, i cili ndodhet rreth 0.75 km nga impianti. Çdo rrjedhë e tillë grumbullohet dhe menaxhohet sipas karakteristikave të saj.

Kontrolli i zhurmës, trafikut dhe ekspozimit

Burimet kryesore të zhurmës janë mulliri, sita, elevatori, përzierëset, kompresorët, sistemi i aspirimit dhe automjetet. Zbutja realizohet me mirëmbajtje preventive, balancim të pjesëve rrotulluese, izolim të makinerive, mbajtje të deryve teknologjike të mbyllura gjatë proceseve me pluhur dhe fikje të pajisjeve që nuk përdoren. Lëvizja e automjeteve të fabrikës organizohet në orarin 08:00–16:00.

Interpretimi i matjeve duhet të dallojë kontributin e fabrikës nga zhurma e rrugës 220, hekurudhës 185 m larg dhe trafikut tranzit që lidh Vushtrinë me Skenderajn, Drenasin dhe vendbanimet përreth. Kontrolli i receptorëve i kushton rëndësi banesës më të afërt, në rreth 137.48 m, objektit industrial–depo rreth 0.10 km, Auto Color/Fuzi Auto Color rreth 0.30 km, varrezave të Syloviqëve rreth 0.40 km, varrezave të Ujkanëve rreth 0.45 km, NTP Liburni rreth 0.48 km, varrezave të fshatit Reznik rreth 0.96 km dhe SHFMU “Martirët” rreth 0.97 km.

Tabela 34. Prioritetet për kontrollin e ndotjes

Faktori	Burimi kryesor	Masa prioritare	Verifikimi
Ajri / pluhuri	Bluarje, sitje, transferim, peshim, paketim	Mbyllje, aspirim lokal, filtrim dhe pastrim i kontrolluar	Inspektim ditor; matje sipas programit të miratuar
Uji / toka	Derdhje, larje, vajra, drenazhim	Dysheme e papërshkueshme; mbajtje sekondare; ndarje rrjedhash	Kontroll i pusetave, enëve dhe incidenteve
Zhurma	Mulli, mikserë, kompresorë, trafik	Izolim, mirëmbajtje, orar ditor, ndalim i punës bosh	Matje te kufiri dhe banesa më e afërt
Trafiku	Automjete të fabrikës dhe sfondi publik	Planifikim 08:00–16:00; mbulim dhe regjistër hyrje-daljes	Numërim i mjeteve; evidencë ankesash

5.12.1. Alternativa e asfaltimit/shtresimit të plotë të pllato së operative

Rekomandohet që e gjithë pllatoja ku zhvillohet qarkullimi, ngarkimi, shkarkimi dhe aktiviteti kryesor të shtrohet ose asfaltohet plotësisht, për aq sa kjo është teknikisht e arsyeshme. Masa redukton pluhurin fugjitiv dhe bartjen e baltës, e bën pastrimin të kontrollueshëm dhe lehtëson menaxhimin e rrjedhjeve. Sipërfaqja e papërshkueshme rrit rrjedhjen atmosferike; për këtë arsye shtresimi/asfaltimi zbatohet së bashku me pjerrësi të projektuara, kanale, puseta dhe sedimentim. Rrjedhat nga pllatoja operative dhe zonat e qarkullimit ose qëndrimit të automjeteve kalojnë në separator hidrokarburesh para daljes së kontrolluar.

5.12.2. Alternativa e brezit të gjelbër perimetral

Propozohet brez i gjelbër perimetral për barrierë vizuale, kapje të pjesshme të pluhurit të bartur nga era, amortizim të kufizuar të zhurmës, stabilizim të sipërfaqeve dhe integrim peizazhor. Kjo është masë e propozuar dhe jo gjendje ekzistuese. Speciet, distancat dhe numri i fidanëve nuk përcaktohen pa plan të verifikuar të parcelës, rrjeteve nëntokësore, kërkesave të zjarrit, dukshmërisë së trafikut dhe kushteve pedologjike. Preferohen specie vendore rezistente; haloret/pishat mund të përdoren vetëm aty ku vlerësimi ekologjik dhe teknik i konsideron të përshtatshme.

Tabela 35. Krahasimi multicriterial i alternativave të kontrollit operacional

Alternativa	Ajri/pluhur i	Uji/toka	Zhurma/peizazhi	Operimi	Kosto	Zbatueshmëria	Vlerësimi
0 – Pa projekt	Nuk shton emisione	Nuk shton rrjedhje sipërfaqësore	Nuk shton zhurmë	Nuk realizon aktivitetin	E ulët	Jo në përputhje me objektivin	Referencë bazë
Gjendja aktuale pa përmirësime	Rrezik më i lartë fugjitiv	Kontroll i kufizuar	Barrierë e kufizuar	E realizueshme, por jo optimale	E ulët afatshkurtër	E lartë	Nuk rekomandohet si zgjidhje përfundimtare
Kontroll në burim + asfaltim + drenazhim	Reduktim i madh operacional	Rrjedhje sipërfaqësore më i madh, por i kontrollueshëm	Përmirësim indirekt	Pastrueshmëri e lartë	Mesatare/lartë	E realizueshme pas projektimit	Rekomandohet me kusht
Paketa e mësipërme + brez i gjelbër	Përfitim plotësues	Kërkon menaxhim të tokës/ujitjes	Përfitimi më i lartë	Kërkon mirëmbajtje	Mesatare	E realizueshme pas planit	Alternativa e preferuar

5.13. Trajtimin e mbeturinave, përfshirë riciklimin, ripërdorimin, asgjësimin dhe deponimin përfundimtar

Menaxhimi i mbeturinave bazohet në parandalim, minimizim, ripërdorim të kontrolluar, riciklim dhe, vetëm kur këto alternativa nuk janë të mundshme, trajtim ose deponim përfundimtar nëpërmjet operatorëve të licencuar. Fabrika nuk autorizohet me këtë raport si impiant për trajtimin e mbeturinave të palëve të treta. Rikthimi i materialit në të njëjtin proces lejohet vetëm kur kontrolli i cilësisë dhe përputhshmëria e formulimit dëshmojnë se materiali mbetet i përdorshëm pa krijuar rrezik shtesë.

Tabela 36. Rrjedhat e mbeturinave, grumbullimi dhe destinacioni i tyre

Kodi sipas katalogut shtetëror për mbeturina (UDHËZIM ADMINISTRATIV Nr. 13/2013 PËR KATALOGUN SHTETËROR TË MBETURINAVE)	Rryma e mbeturinës	Grumbullimi / destinacioni
Proces i brendshëm	Pluhur mineral i kapur nga filtrat	Enë ose silos i mbyllur; rikthim vetëm në procesin e njëjtë pas kontrollit të cilësisë.
16 03 04 / 16 03 03*	Përzierje minerale të thata jashtë specifikimit	Big-bag ose enë e mbyllur; ripunim i kontrolluar ose operator i licencuar.
Për t'u përcaktuar sipas përbërjes dhe klasifikimit	Mbetje të produkteve me bazë ujore / produkt i lëngshëm jokonform	Enë e mbyllur, dysHEME e papërshkueshme dhe mbajtje sekondare sipas rrezikut; dorëzim te operatori i licencuar.
08 01 16 / 08 01 15*	Ujë i parë i larjes dhe llum nga produktet	Ndarje sipas produktit; ripërdorim i kontrolluar ose trajtim te operatori i licencuar.
15 01 01 / 02 / 03 / 04	Kartoni, plastika, paletat dhe metali i pastër	Kontejnerë të ndarë e të thatë; ripërdorim ose dorëzim për riciklim.
15 01 10*	Ambalazh i kontaminuar nga substanca të rrezikshme	Enë e shënuar dhe e mbyllur; operator i licencuar për mbeturina të rrezikshme.
15 02 03 / 15 02 02*	Filtra, absorbues, lecka dhe mjete mbrojtëse	Ndarje sipas kontaminimit; riciklim/trajtim nga operatori përkatës.
13 02 08*	Vajra të përdorura nga mirëmbajtja	Enë rezistente mbi vaskë mbajtëse; dorëzim vetëm te operatori i licencuar.
20 03 01	Mbeturina komunale të përziera	Kontejner i mbyllur; shërbim komunal ose operator i autorizuar.

Kodet janë orientuese dhe mbështeten në klasifikimin e përdorur në dokumentacionin teknik të projektit; shenja (*) tregon rrymë potencialisht të rrezikshme. Klasifikimi përfundimtar konfirmohet sipas origjinës, përbërjes, SDS-së, Katalogut Shtetëror të Mbeturinave dhe vlerësimit të operatorit të licencuar. Alternativa me yll zbatohet vetëm kur karakteristikat reale të materialit e kërkojnë; një mbetje nuk klasifikohet si e rrezikshme ose jo e rrezikshme vetëm nga supozimi.

Zona e ruajtjes së përkohshme duhet të jetë brenda parcelës ekzistuese, e mbuluar, e shënuar, me qasje të kontrolluar, dysHEME të papërshkueshme dhe ndarje të materialeve të papajtuësme. Enët mbajnë kodin, emërtimin, datën e grumbullimit, shenjat e rrezikut dhe, kur kërkohet, mbajtje sekondare. Mbetjet e lëngshme nuk përzihen me ujërat atmosferike, mbeturinat komunale ose pluhurin mineral.

Për çdo rrymë mbahet evidencë me datën, burimin, kodin, sasinë, enën, vendin e ruajtjes, transportuesin, operatorin pranues dhe dokumentin e dorëzimit. Kartoni, plastika, metali dhe paletat e pastra orientohen për riciklim ose ripërdorim. Kur materiali nuk mund të rikupërohet në mënyrë të sigurt, trajtimi dhe deponimi përfundimtar kryhen jashtë impiantit në instalime të autorizuar. Në parcelë nuk lejohet djegie, groposje, deponim i pakontrolluar ose trajtim i paautorizuar.

N.N.P. “BNF-i” nuk kryen trajtim të autorizuar të mbeturinave për palë të treta; operacioni përfundimtar R/D përcaktohet dhe dokumentohet nga operatori pranues i licencuar.

5.14. Rregullimi i infrastrukturës rrugore të qasjes në projekt dhe rrugë të komunikacionit

Qasja në fabrikën ekzistuese realizohet përmes rrjetit rrugor lokal dhe segmentit 220. Kjo rrugë e lidh zonën e Reznikut me Vushtrrinë, Skenderajn, Drenasin dhe vendbanimet përreth. Projekti nuk kërkon hapje të rrugëve të reja, zgjerim të korridorit publik, devijim të komunikacionit ose ndërhyrje infrastrukturore jashtë parcelës; përmirësimi i propozuar ka karakter organizativ dhe lidhet me menaxhimin e trafikut ekzistues.

Automjetet e fabrikës qarkullojnë në intervalin 08:00–16:00. Furnizimi dhe shpërndarja planifikohen në mënyrë që hyrja, ngarkim-shkarkimi dhe dalja të mos bllokojnë rrugën publike, hyrjet e banesave ose qasjen e mjeteve emergjente. Automjetet me materiale minerale duhet të jenë të mbuluara; ndalohet humbja e ngarkesës dhe pritja e zgjatur me motor të ndezur. Sipërfaqet e brendshme të qarkullimit mirëmbahen dhe pastrohen pa krijuar pluhur shtesë.

Hekurudha ndodhet rreth 185 m nga lokacioni dhe përfaqëson korridor ekzistues të transportit. Operatori nuk planifikon kalim të ri hekurudhor, lidhje industriale hekurudhore ose ndërhyrje në brezin e mbrojtjes së hekurudhës. Lidhja eventuale me rrugën publike dhe çdo kusht mbrojtës i korridoreve respektohen sipas dokumenteve të lëshuara nga institucionet kompetente.

Vlerësimi kumulativ merr në konsideratë trafikun tranzit dhe lëvizjet e objekteve fqinje, përfshirë objektin industrial–depo, Auto Color/Fuzi Auto Color dhe NTP Liburni. Zhurma dhe pluhuri i rrugës nuk i atribuohen automatikisht fabrikës: për çdo fushatë monitorimi evidentohen njëkohësisht automjetet e operatorit, trafiku publik, gjendja e sipërfaqes, era dhe aktiviteti i hekurudhës.

5.15. Përgjegjësia dhe procedura për menaxhimin e mjedisit

Përgjegjësinë kryesore për pajtueshmërinë mjedisore e mban operatori N.N.P. “BNF-i”. Për aktivitetin ekzistues duhet të caktohet një person përgjegjës për koordinimin e masave mjedisore, administrimin e dokumentacionit, bashkëpunimin me GSC/ekspertët, komunikimin me autoritetet dhe ndjekjen e veprimeve korrigjuese. Detyrat operacionale shpërndahen sipas funksionit, jo sipas emrave të pakonfirmuar të punonjësve.

Tabela 37. Përgjegjësitë për menaxhimin e mjedisit

Funksioni përgjegjës	Përgjegjësia kryesore	Dokumentimi
Drejtuesi i operatorit	Miraton burimet, masat, përgjegjësitë dhe ndalon procesin kur ekziston rrezik serioz.	Vendim për përgjegjësit; plan veprimi; komunikim me autoritetin.
Përgjegjësi mjedisor	Koordinon monitorimin, mbeturinat, kontrollat, ankesat dhe raportimin.	Regjistër mjedisor; raporte monitorimi; dosje pëlqimi.
Përgjegjësi i prodhimit	Kontrollon recetat, seritë, mbylljen e proceseve dhe përdorimin e aspirimit.	Regjistër serish, orësh pune dhe ndalimesh teknike.
Përgjegjësi i mirëmbajtjes	Kontrollon mullirin, sitat, filtrat, ventilimin, motorët dhe pajisjet kundër zjarrit.	Plan mirëmbajtjeje; fletë kontrolli; evidencë defektesh.
Magazinieri / përgjegjësi i mbeturinave	Ndan materialet, verifikon etiketat, SDS-të, enët dhe dorëzimin.	Inventar kimikatesh; SDS; kode, sasi dhe fletëdorëzime.
Punonjësit dhe kontraktorët	Zbatojnë procedurat, përdorin PPE dhe njoftojnë devijimet ose incidentet.	Dëshmi trajnimi; njoftime incidenti; kontroll hyrjeje.

Procedura e menaxhimit ndjek ciklin: identifikim i aspektit mjedisor; përcaktim i masës dhe përgjegjësit; kontroll para fillimit të punës; regjistrim i gjendjes; matje kur kërkohet; vlerësim i ankesës ose devijimit; zbatim i masës korrigjuese; dhe verifikim i efektit. Kur aspirimi, ventilimi, mbajtja sekondare ose masat kundër zjarrit nuk janë funksionale, procesi me rrezik përkatës ndërpritet deri në eliminimin e shkakut.

Dosja mjedisore përmban informacionin urbanistik komunal ekzistues, raportin e VNM-së, pëlqimin mjedisor pasi të lëshohet, listën e pajisjeve, SDS-të, regjistrat e prodhimit, transportit e mbeturinave, raportet e monitorimit, inspektimet, trajnimet, ankesat dhe veprimet korrigjuese. Në këtë fazë nuk pretendohet se operatori tashmë disponon pëlqim mjedisor ose licenca të tjera të padokumentuara; raporti shërben për procedurën e aplikimit.

5.16. Trajnime

Trajnimi është pjesë e kontrollit operacional dhe u drejtohet punonjësve të prodhimit, mirëmbajtjes, magazinimit, ngarkim-shkarkimit dhe personelit përgjegjës për mbrojtjen e mjedisit. Programi përqendrohet

në rreziqet reale të impiantit ekzistues dhe në situatat që mund të prekin punëtorët, banesat e afërta, tokat bujqësore, rrugën publike dhe korridorin e Sitnicës.

Përdorimi i linjës së bluarjes, sitjes dhe elevatorit me mbrojtëset, mbylljet, aspirimin dhe filtrimin aktiv.

Peshimi dhe përzierja e materialeve minerale; parandalimi i pluhurit respirabil; përdorimi i maskave, syzeve dhe mbrojtjes së dëgjimit sipas vlerësimit të rrezikut.

Leximi i SDS-ve, etiketimi, papajtueshmëria e kimikateve, trajtimi i aditivëve dhe procedurat për ruajtjen e sigurt të produkteve me bazë ujore.

Ndarja e mbeturinave sipas rrymës dhe kodit, ruajtja e ambalazhit të kontaminuar, menaxhimi i vajrave dhe dokumentimi i dorëzimit.

Pastrimi mekanik para larjes, mbledhja e ujit të parë të larjes dhe ndalimi i shkarkimit në tokë, drenazhim ose ujëra.

Reagimi ndaj derdhjes, zjarrit, defektit të filtrit, ndërprerjes së energjisë dhe aksidentit gjatë transportit; përdorimi i absorbuesve dhe pajisjeve kundër zjarrit.

Qarkullimi në orarin 08:00–16:00, mbulimi i ngarkesës, siguria pranë rrugës/hekurudhës dhe komunikimi me komunitetin.

Trajnimi jepet gjatë hyrjes në punë, periodikisht sipas planit të operatorit, pas ndryshimit të pajisjes/formulimit/procedurës dhe pas një incidenti ose moskonformiteti. Ushtrohen praktikisht reagimi ndaj derdhjes dhe ndalimi i sigurt i linjës. Çdo trajnim dokumentohet me temën, datën, personin përgjegjës, listën e pjesëmarrësve, materialin e përdorur dhe verifikimin e kuptimit.

5.17. Monitorimi

Monitorimi synon të verifikojë performancën e impiantit ekzistues, jo të krijojë një gjendje të supozuar para ndërtimit. Programi kombinon kontrolle operative, regjistra, matje të autorizuar dhe vlerësim të receptorëve të afërt. Parametrat dhe frekuencat përfundimtare përcaktohen nga kushtet e pëlqimit mjedisor, kërkesat e autoritetit dhe rezultatet e matjeve fillestare; frekuencat e mëposhtme përbëjnë program të propozuar të menaxhimit.

Tabela 38. Monitorimi mjedisor në kuadër të alternativës së rekomanduar

Faktori / pika	Parametrat / metoda	Frekuenca e propozuar	Qëllimi
Aspirimi, filtri dhe pikat e pluhurit	Gjendja, rrjedhjet e dukshme, integriteti i filtrit; treguesi i presionit kur ekziston	Kontroll para nisjes dhe gjatë operimit; regjistër defektesh	Të shmangët funksionimi i mullirit/sitës pa kontroll pluhuri.
Ajri në kufirin e parcelës	PM10/PM2.5 ose pluhur i sedimentueshëm sipas metodës dhe autoritetit	Matje fillestare; periodike sipas pëlqimit; shtesë pas ankese	Të vlerësohen pluhuri mineral dhe ndikimi te banesa më e afërt.
Zhurma te kufiri / banesa	LAeq dhe tregues sipas metodës së zbatueshme; shënohen trafik, erë dhe pajisje aktive	Matje fillestare; përsëritje sipas pëlqimit ose pas ankese	Të ndahet kontributi i impiantit nga rruga, hekurudha dhe aktivitetet fqinje.
Drenazhimi dhe ujërat e larjes	Kontroll i pusetave, rrjedhjeve dhe ruajtjes; pH, lëndë pezull, vajra/COD kur kërkohet	Inspektim i rregullt dhe pas reshjeve/incidentit; analiza sipas kërkesës	Të parandalohet bartja e ndotësve drejt tokës dhe Sitnicës.
Mbeturinat dhe kimikatet	Kodin, sasinë, etiketën, gjendjen e enës, SDS-në dhe fletëdorëzimin	Kontroll periodik; evidencë në çdo krijim/dorëzim	Të sigurohet ndarja, gjurmueshmëria dhe dorëzimi i ligjshëm.
Trafiku dhe receptorët	Numri i mjeteve, hyrje-daljet, orari, ankesat dhe trafiku publik	Regjistër ditor; analizë periodike të ndikimeve kumulative	Të verifikohet orari 08:00–16:00 dhe ngarkesa reale e fabrikës.

Faktori / pika	Parametrat / metoda	Frekuenca e propozuar	Qëllimi
Konsumi dhe prodhimi	Orë pune, seri produkti, gur 0–30 mm, ujë, energji, ambalazh	Regjistrim sipas serisë/dërgesës; përmbledhje periodike	Të krijohen bilanci material dhe treguesit e performancës.

Pika prioritare për monitorimin e ajrit dhe zhurmës vendoset në kufirin e parcelës nga ana e banesës më të afërt, 137.48 m larg. Matja fillestare përfshin edhe një pikë reference jashtë ndikimit të drejtpërdrejtë të burimeve të fabrikës, për të ndarë kontributin e trafikut në rrugën 220, aktivitetet fqinje dhe hekurudhës. Në interpretimin e rezultateve shënohen gjendja e mullirit, numri i automjeteve të fabrikës, intensiteti i trafikut tranzit drejt Skenderajt/Drenasit, qarkullimi hekurudhor, drejtimi i erës dhe aktivitetet fqinje.

Të dhënat klimatike orientuese të IHMK-së për stacionin automatik të Mitrovicës përdoren për interpretim rajonal dhe jo si zëvendësim i matjeve në lokacion. Për vitin 2024, temperatura mesatare vjetore ishte 12.9 °C dhe reshjet vjetore 557.3 mm. Nëntori (90.1 mm) dhe shtatori (79.1 mm) ishin ndër muajt me reshjet më të larta, çka mbështet nevojën për kontroll të rregullt të drenazhimit dhe inspektime pas reshjeve intensive.

Çdo rezultat që tregon moskonformitet, rritje të vazhdueshme, rrjedhje, pluhur të dukshëm ose ankesë të arsyetuar shkakton hetim të burimit, ndërprerje ose kufizim të procesit përkatës, korrigjim teknik dhe verifikim pas ndërhyrjes. Rezultatet ruhen në dosjen mjedisore dhe vihen në dispozicion të autoriteteve sipas kushteve të pëlqimit.

5.18. Planet për situata emergjente

Plani i emergjencës bazohet në konfigurimin ekzistues të fabrikës, në skenarin operativ të deklaruar prej 8 punëtorësh dhe një ndërrimi 08:00–16:00, në llojin e materialeve të përdorura dhe në praninë e rrugës publike, hekurudhës, objektit industrial-depo, Auto Color/Fuzi Auto Color, NTP Liburni dhe receptorëve të banimit. Plani nuk mbështetet në pajisje ose skenarë të padokumentuar; për çdo incident përcaktohen përgjegjësia, rruga e lirë e evakuimit, mjetet e reagimit dhe njoftimi i shërbimeve kompetente kur kërkohet.

Tabela 39. Skenarët e emergjencës dhe masat e reagimit

Skenari	Veprimi i menjëhershëm	Kontrolli pas incidentit
Derdhje produkti me bazë ujore, aditivi ose vaji	Ndalo burimin; izolo zonën; mbro pusetat; përdor absorbues të përshtatshëm.	Mblidh mbetjen, klasifiko sipas SDS-së, dokumento dhe riparo shkakun.
Zjarr / ndezje	Ndal linjën dhe energjinë kur është e sigurt; alarmo, evakuo dhe thirr shërbimet emergjente.	Izolo materialet e prekura; kontrollo ujin e fikjes; rifillo vetëm pas verifikimit.
Defekt i aspirimit ose filtrit	Ndal mullirin, sitën, peshimin ose paketimin që gjeneron pluhur; kufizo qasjen.	Riparo pajisjen, pastro me aspirator industrial dhe testo para rifillimit.
Rrjedhje drejt drenazhimit / reshje intensive	Blloko pikën e rrjedhjes; izolo pusetat; transfero enët e ekspozuara.	Inspekto parcelën dhe kanalet; kryej analizë kur kërkohet; korrigjo drenazhimin.
Aksident gjatë ngarkim-shkarkimit / transportit	Siguro zonën, ndalo trafikun e brendshëm, jep ndihmën e parë dhe lajmëro.	Mblidh materialin e derdhur; dokumento mjetin, sasinë dhe masat korrigjuese.
Ndërprerje energjie ose defekt mekanik	Ndal në mënyrë të kontrolluar dozimin, mullirin dhe përzierëset; siguro energjinë.	Kontrollo mbetjet në linjë, ruajtjen e kimikateve dhe funksionimin e aspirimit.

Për çdo material që, sipas SDS-së, ka klasifikim të veçantë rreziku, masat e ruajtjes, ventilimit, mbrojtjes nga zjarri dhe reagimit përcaktohen sipas karakteristikave reale të atij materiali. Guri gëlqeror është material mineral; vlerësimi i rrezikut të zjarrit lidhet kryesisht me instalimet elektrike, ambalazhin, vajrat dhe materialet e tjera të pranishme në lokacion.

Operatori mban listë të kontakteve emergjente, emërton përgjegjësin e ndërrimit, identifikon pikën e grumbullimit dhe siguron qasje të lirë për zjarrfikësit. Kur incidenti ka potencial të prekë objektet fqinje ose trafikun publik, njoftohen pa vonesë palët potencialisht të prekura dhe autoritetet/shërbimet kompetente sipas natyrës së incidentit. Çdo incident shoqërohet me raport mbi datën, shkakun, materialin, masën e përhapjes, sasinë e rikuperuar dhe veprimin korrigjues.

5.19. Demolimi dhe rehabilitimi

Për alternativën e përzgjedhur nuk parashihet demolim, prishje objekteve, largim i infrastrukturës ose rehabilitim i menjëhershëm, sepse fabrika ekziston dhe është në operim. Ky seksion paraqet vetëm parimet që zbatohen në rast të një mbylljeje të ardhshme ose kur autoriteti kërkon çaktivizim; nuk përcaktohet vit përfundimi, pasi data e mbylljes nuk dihet dhe varet nga vendimi i operatorit, gjendja teknike dhe vlefshmëria e autorizimeve.

Kur ndodh ndërprerja e përhershme, fillimisht ndalet furnizimi, përfundohen ose stabilizohen seritë dhe inventarizohen lëndët e para, produktet, guri gëlqeror, kimikatet, vajrat, filtrat dhe mbeturinat. Materialet e përdorshme u kthehen furnitorëve ose transferohen ligjërisht; mbetjet klasifikohen dhe dorëzohen te operatorët e licencuar. Enët, mikserët, silosët, mulliri, sita dhe aspirimi pastrohen me procedurë të kontrolluar pa krijuar pluhur ose ujë të pakontrolluar.

Çmontimi eventual i pajisjeve kryhet pas izolimit të energjisë dhe sigurimit të materialeve. Metali, kabllo, paletat dhe materialet e riciklueshme ndahen; mbetjet e kontaminuara, vajrat dhe absorbuesit ruhen veçmas. Punimet e prishjes realizohen vetëm nëse vendoset realisht prishja dhe pasi të sigurohen lejet përkatëse; ato nuk paraqiten si pjesë e operimit aktual.

Pas largimit të pajisjeve dhe mbetjeve kontrollohen dyshemetë, pikat e ruajtjes së kimikateve, zona e mbeturinave, drenazhimi dhe gjendja e tokës. Nëse identifikohet kontaminim, përcaktohet shtrirja dhe zbatohet pastrim/rehabilitim sipas kërkesave të autoritetit. Qëllimi është që parcela të mbetet e sigurt, pa burime aktive ndotjeje dhe e përshtatshme për përdorim të lejuar nga dokumentet planifikuese.

5.20. Plani për menaxhimin e mjedisit

Plani për menaxhimin e mjedisit është mekanizmi zbatues i alternativës A1: vazhdimi i operimit në lokacionin ekzistues me masa teknike, organizative dhe kontroll të dokumentuar. Ai përqendrohet në parandalimin e ndikimeve në burim, mbrojtjen e punëtorëve dhe receptorëve të jashtëm, përdorimin e kujdesshëm të lëndëve, menaxhimin e trafikut, gatishmërinë për emergjencë dhe përmirësimin e vazhdueshëm.

Tabela 40. Masat e Planit të Menaxhimit Mjedisor

Aspekti	Masa kryesore	Përgjegjësi	Afati / frekuenca	Treguesi i kontrollit
Pluhur mineral	Mbyll pikat e transferimit; mbaj aspirimin/filtrin aktiv; përdor pastrim të kontrolluar.	Prodhimi + mirëmbajtja	Gjatë çdo operimi	Kontroll ditor; regjistër filtri; matje sipas pëlqimit.
Produkte me bazë ujore / aditivë	Verifiko SDS-në; mbaj enët të mbyllura; siguro ruajtje dhe ventilim të përshtatshëm sipas karakteristikave reale.	Magazina + prodhimi	Në pranim dhe përdorim	Inventar kimikatesh; kontroll i ruajtjes dhe ventilimit.
Zhurme / vibrim	Mirëmbaj mullirin, sitat, mikserët e kompresorët; izolo burimet; respekto orarin.	Mirëmbajtja + prodhimi	Gjatë operimit	Matje te kufiri dhe banesa 137.48 m; evidencë ankesash.

Aspekti	Masa kryesore	Përgjegjësi	Afati / frekuenca	Treguesi i kontrollit
Ujë / drenazhim	Ndaj ujërat atmosferike; mblihdh ujin e parë të larjes; mbro pusetat.	Prodhimi + përgjegjësi mjedisor	I vazhdueshëm; pas reshjeve	Inspektim i rrjedhjeve; analiza kur kërkohen.
Tokë / Sitnicë	Ruaj lëngjet në dyshe të papërshkueshme dhe me mbajtje sekondare.	Magazina + mirëmbajtja	Gjatë ruajtjes dhe transferimit	Kontroll i enëve, derdhjeve dhe drejtimit të drenazhimit.
Mbeturina	Ndaj sipas kodit; ruaj të mbuluara; riciklo materialet e pastra; dorëzo te operatorë të licencuar.	Përgjegjësi i mbeturinave	Në krijim dhe dorëzim	Regjistër sasish, kode, kontrata dhe fletëdorëzime.
Trafik / qasje	Planifiko lëvizjet 08:00–16:00; mbulo ngarkesat; shmang bllokimin dhe motorët në pritje.	Operatori + shoferët	Çdo dërgesë	Regjistër hyrje-daljes; numër mjete; ankesa.
Punonjës / komunitet	Përdor PPE; kufizo ekspozimin; informo dhe trajto ankesat e receptorëve.	Operatori + përgjegjësi mjedisor	Gjatë operimit	Regjistra trajnimit, PPE, ankesa dhe masa korrigjuese.
Materiale / energji	Kontrollo recetat; regjistro orët, seritë, energjinë, ujin dhe kthimin në proces.	Prodhimi + magazina	Sipas serisë; raport periodik	Bilanc material dhe energjetik; produkt jashtë specifikimit.
Emergjencia	Mbaj absorbues, pajisje kundër zjarrit, rrugë evakuimi dhe kontakte të përditësuara.	Operatori + mirëmbajtja	Gjithmonë; ushtrime periodike	Inspektim pajisjesh; ushtrime; raport incidenti.
Leje / raportim	Integro kushtet e pëlqimit mjedisor pasi të lëshohet dhe përditëso dosjen.	Drejtuesi + përgjegjësi mjedisor	Sipas afateve të aktit	Dosje autoriteti; raport monitorimi; kontroll pajtueshmërie.

Prioritetet zbatohen sipas rrezikut: masa të menjëhershme janë funksionimi i aspirimit, ndarja e mbeturinave, mbrojtja e enëve dhe kontrolli i derdhjeve; masa të vazhdueshme janë orari i trafikut, pastrimi, mirëmbajtja dhe regjistrat; masa të programuara janë matjet mjedisore, trajnimit, auditimi i brendshëm dhe përditësimi i procedurave. Kostot mbulohen nga operatori dhe konkretizohen në planin financiar të mirëmbajtjes, pa paraqitur shifra të pambështetura.

Kur kontrolli ose monitorimi tregon se një masë nuk funksionon, përgjegjësi i prodhimit ndërpret ose kufizon procesin, përgjegjësi mjedisor dokumenton devijimin, drejtuesi cakton masën korrigjuese dhe personi kompetent verifikon rezultatin para kthimit në regjim normal. Për linjën e bluarjes, furnizimi me mbushës gëlqeror të gatshëm mbetet alternativë rezervë nëse kontrolli i pluhurit ose zhurmës nuk mund të sigurohet në mënyrë të pranueshme.

Plani rishikohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor, pas ndryshimit të formulimeve/pajisjeve, pas incidentit, pas ankesave të përsëritura ose kur rezultatet e monitorimit e kërkojnë. Ai nuk autorizon zgjerim të parcelës, ndërtim të objekteve të reja, rritje të kapacitetit, shitje të gurit gëlqeror të bluar ose trajtim të mbeturinave të palëve të treta.

5.21. Përshkrimi i alternativave pa veprim

Për një impiant ekzistues dhe funksional, alternativa “pa veprim” nuk përfaqëson ruajtjen e një sipërfaqeje të paprekur para ndërtimit, sepse objekti, linjat dhe infrastruktura tashmë ekzistojnë. Në kuptim praktik mund të shqyrtohen dy skenarë: ndërprerja e kontrolluar e operimit ose vazhdimi i gjendjes aktuale pa zbatimin e masave të raportit. Këta skenarë kanë pasoja të ndryshme dhe nuk mund të konsiderohen të barasvlershëm.

Tabela 41. Alternativa pa veprim dhe pasojat e pritshme

Alternativa	Rezultati i pritshëm	Vlerësimi për projektin ekzistues
Pa veprim A0: ndërprerja e operimit	Ul emetimet, zhurmën dhe trafikun e fabrikës pasi të përfundojë çaktivizimi; kërkon menaxhim të stoqeve, kimikateve dhe mbetjeve.	E realizueshme vetëm si mbyllje e kontrolluar; nuk mbështet vazhdimin e veprimtarisë ekonomike.
Pa veprim A2: operim pa përmirësime	Vazhdon aktivitetin pa siguri të mjaftueshme për filtrimin, mbeturinat, drenazhimin, monitorimin dhe receptorët.	Nuk rekomandohet dhe nuk konsiderohet bazë e pranueshme për aplikimin për pëlqim mjedisor.
Veprim A1: operim me masa mjedisore	Ruan parcelën dhe pajisjet ekzistuese; kontrollon pluhurin, zhurmën, derdhjet, trafikun dhe mbeturinat.	Alternativa e përzgjedhur, e kushtëzuar nga zbatimi dhe verifikimi i planit të menaxhimit.

Ndërprerja A0 do të zvogëlonte ndikimet e drejtpërdrejta industriale pas largimit të sigurt të materialeve, por nuk eliminon trafikun publik të rrugës 220, hekurudhën, objektet ekonomike fqinje, punimet bujqësore ose presionet ekzistuese në pellgun e Sitnicës. Ajo do të sillte gjithashtu humbje të funksionit prodhues dhe nevojë për menaxhim të veçantë të mbylljes. Për këtë arsye A0 mbetet alternativë referuese dhe jo zgjidhja e preferuar për aktivitetin aktual.

Vazhdimi pa ndërhyrje mjedisore A2 do të linte të paadresuara ekspozimin e mundshëm të banesës më të afërt, ndikimet kumulative me trafikun tranzit, menaxhimin e pluhurit mineral, produkteve me bazë ujore jokonforme, ujërave të larjes, mbeturinave dhe drenazhimit. Për këtë arsye A2 nuk konsiderohet alternativë e pranueshme.

Tabela 42. Përfundimi i analizës për pikat 5.11–5.21

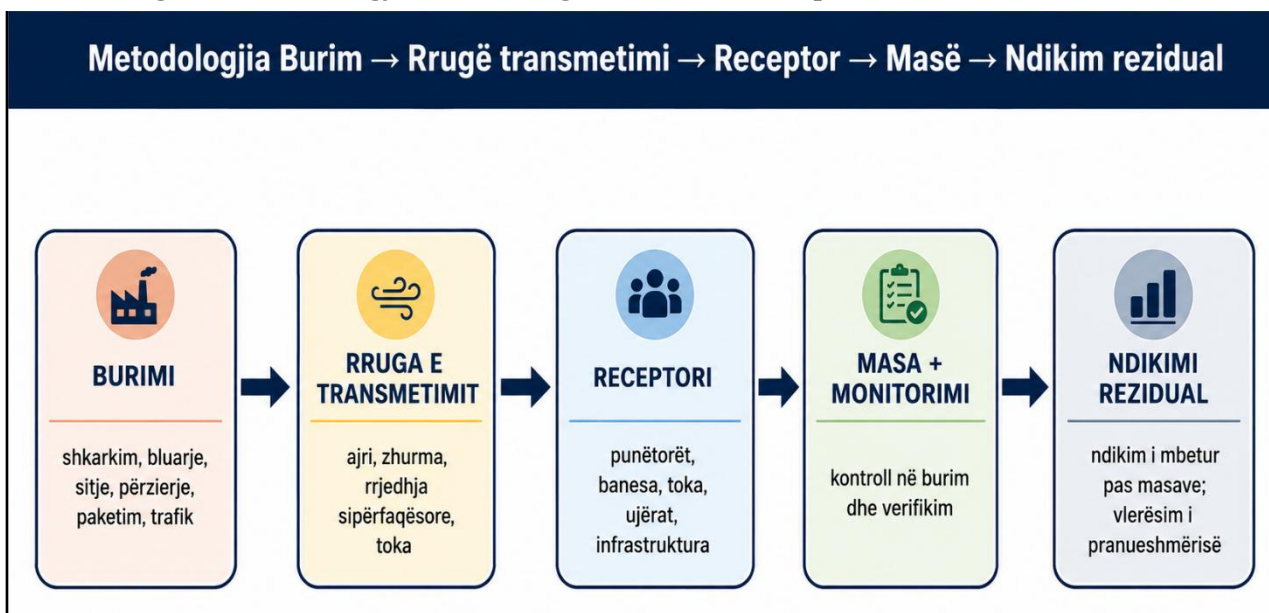
PËRFUNDIMI I PIKAVE 5.11–5.21 Për fabrikën ekzistuese BNF-i përzgjidhet vazhdimi i operimit në parcelën P-70202054-00214-7, pa zgjerim, pa objekte ose rrugë të reja dhe me zbatimin e Planit të Menaxhimit Mjedisor. Pranueshmëria e operimit lidhet me funksionimin e aspirimit dhe filtrimit, kontrollin e zhurmës, ruajtjen e sigurt të materialeve, menaxhimin e mbeturinave dhe ujërave, orarin 08:00–16:00, trajnimin, gatishmërinë për emergjenca dhe monitorimin. Bluarja e gurit gëlqeror me kapacitet teknik orientues rreth 20 m³/orë mbetet vetëm për nevoja vetanake. Prodhimi faktik, konsumi i ujit, dorëzimi i mbeturinave dhe rezultatet e monitorimit dokumentohen gjatë operimit në regjistrat përkatës dhe ruhen në dosjen mjedisore.

6. PËRSHKRIMI I NDIKIMIT TË PROJEKTIT NË MJEDIS

6.1. Përshkrimi i ndikimeve të projektit në mjedis përfshinë

Vlerësimi i ndikimit përqendrohet në funksionimin e impiantit ekzistues N.N.P. “BNF-i”, në parcelën P-70202054-00214-7, Zona Kadastrale Reznik, Komuna e Vushtrrisë, me sipërfaqe 5 630 m², dhe përfshin gjithashtu ndikimet e ndërhyrjeve të kufizuara brenda parcelës për zbatimin e masave mjedisore të këtij Raporti. Projekti nuk paraqitet si kompleks i ri prodhues, hapje miniere, hapje rruge, zgjerim jashtë parcelës ose krijim i një linje për shitjen e gurit gëlqeror. Analiza mbështetet në gjendjen aktuale të lokacionit, procesin teknologjik të dorëzuar, dokumentacionin komunal, ortofotot dhe hartat tematike të Kosovës.

Figura 7. Metodologjia burim–rrugë transmetimi–receptor–masë–ndikim rezidual

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Veprimtaria përfshin prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka dhe kontakt-betonit, si dhe bluarjen dhe separimin mekanik të shkëmbit gëlqeror 0–30 mm për përdorim të brendshëm. Kapaciteti orientues i deklaruar për linjën e bluarjes është rreth 20 m³/orë dhe nuk paraqet sasinë reale vjetore, kapacitet të miratuar ose intensitet të matur të emetimeve.

Metodologjia përdor lidhjen burim–rrugë bartjeje–receptor. Çdo ndikim vlerësohet sipas natyrës, kohëzgjatjes, shtrirjes, mundësisë së përsëritjes, ndjeshmërisë së receptorëve, gjendjes para masave dhe ndikimit të mbetur pas zbatimit të kontrollit operacional. Kur mungojnë matjet bazë ose të dhënat sasiore, vlerësimi mbetet cilësor; nuk paraqiten si matje vlerat teorike, të dhënat rajonale apo referencat ndërkombëtare.

Tabela 43. Burimet kryesore të ndikimit dhe receptorët mjedisorë

Faktori	Burimi / rruga e ndikimit	Receptori kryesor	Vlerësimi paraprak
Ajri	Bluarje, sitje, transferim, përzierje, paketim dhe transport; erëra vetëm kur dokumentohen nga lëndët reale.	Punonjësit, banesa 137.48 m, parcelat dhe objektet fqinje.	Lokal; potencialisht mesatar pa filtrim; i ulët me kapje dhe kontroll.
Klima	Energjia elektrike, karburanti i mjeteve dhe furnizimet.	Bilanci i gazeve serrë; funksionimi gjatë vapës, erës dhe reshjeve.	Kontribut operacional indirekt; nuk ka CO ₂ nga kalcinimi.
Uji	Derdhje, ujë larjeje, pluhur i mobilizuar nga reshjet, ujëra sanitare.	Toka, akuiferi lokal dhe koridori i Sitnicës rreth 0.75 km.	Rrezik i parandalueshëm; i ulët me ndarje, mbajtje dhe mosshkarkim.
Toka	Depozitim pluhuri; rrjedhje produktesh me bazë ujore, aditivësh ose vajrash.	Smolnica e kafenjësuar nr. 49 dhe tokat bujqësore përreth.	Lokal; i kontrollueshëm me bazament të papërshkueshëm.

Ndikimi kumulativ vlerësohet në raport me trafikun ekzistues të rrugës 220, qarkullimin tranzit që lidh Vushtrinë me Skenderajn, Drenasin dhe fshatrat përreth, hekurudhën rreth 185 m larg dhe veprimtaritë pranë parcelës, përfshirë objektin industrial–depo, Auto Color/Fuzi Auto Color dhe pompën NTP Liburni. Lëvizja e automjeteve të fabrikës zhvillohet gjatë orarit 08:00–16:00; kontributi i trafikut publik nuk i atribuohet automatikisht operatorit.

6.2. Cilësinë e ajrit:

Cilësia e ajrit në rrethinën e impiantit ndikohet nga sfondi rajonal, aktivitetet bujqësore, ngrohja sezonale e vendbanimeve, automjetet në rrugën 220, trafiku tranzit, hekurudha dhe aktivitetet komerciale/industriale ekzistuese. Fabrika shton burime lokale operative, kryesisht pluhur mineral dhe emetime nga automjetet. Për produktet me bazë ujore, çdo erë ose përbërës volatil vlerësohet vetëm kur dokumentohet nga lëndët reale dhe SDS-të përkatëse; nuk merret si burim i konfirmuar i projektit pa evidencë.

Burimet operative dhe mekanizmat e emetimit

Linja e gëlqerorit përfshin pranimin e materialit 0–30 mm, furnizimin me shirit, bluarjen, ngritjen me elevator, separimin në sita, qarkun e kthimit të fraksionit të papërshtatshëm dhe dërgimin drejt pikave të përzierjes ose silosëve. Pikërisht transferimi, rënia e lirë e materialit, sitja, rrjedhjet nga mbulesat dhe paketimi mund të krijojnë pluhur të sedimentueshëm, grimca PM10 dhe, në varësi të granulometrisë, PM2.5. Procesi është mekanik: nuk përfshin furrë, djegie të gëlqerorit, prodhim klinkeri ose transformim termik të CaCO₃.

Në linjat e produkteve të thata emetimet lidhen me shkarkimin e mbushësit mineral, çimentos dhe aditivëve, peshimin, përzierjen dhe mbushjen e thasëve. Në prodhimin e kontakt-betonit dhe suvatesve dekorativë për fasada, burimi kryesor i pluhurit është manipulimi i lëndëve pluhurore para përfshirjes së tyre në matricën ujore; pas përzierjes, mundësia e emetimit të pluhurit zvogëlohet ndjeshëm.

Tabela 44. Burimet e emetimeve në ajër dhe masat e kontrollit

Burimi	Ndotësi i mundshëm	Kushti që rrit ndikimin	Kontrolli operacional
Mulli, sitë, elevator	Pluhur total, PM10; PM2.5 sipas fraksionit.	Sistem i hapur, filtër i dëmtuar, punë në erë.	Mbyllje, aspirim lokal, filtër tekstili, mirëmbajtje.
Peshim / përzierje / thasë	Pluhur mineral dhe i përbërësve të thatë.	Rënie e lirë, thasë të dëmtuar, pastrim me ajër.	Kapje në pikë, dozimi i kontrolluar, aspirator industrial.
Produkte me bazë ujore / aditivë	Spërkatje ose erëra vetëm sipas përbërjes reale të lëndëve.	Enë të hapura, derdhje ose ventilim i pamjaftueshëm.	Enë të mbyllura sa është teknikisht e mundur, ventilim i përgjithshëm dhe kontroll sipas SDS-së.

Burimi	Ndotësi i mundshëm	Kushti që rrit ndikimin	Kontrolli operacional
Automjete dhe oborr	Pluhur i ringritur, NO _x , CO dhe grimca nga djegia.	Ngarkesë e pambuluar, shpejtësi, pritje me motor ndezur.	Mbulim, pastrim, shpejtësi e ulët dhe orar 08:00–16:00.

Receptori prioritar është banesa rreth 137.48 m larg; banesat e tjera gjenden rreth 159.83 m, 184.13 m dhe 204.24 m. Në vlerësim përfshihen edhe objekti industrial–depo rreth 0.10 km, Auto Color rreth 0.30 km, varrezat e Syloviqëve rreth 0.40 km, varrezat e Ujkanëve rreth 0.45 km, NTP Liburni rreth 0.48 km dhe SHFMU “Martirët” rreth 0.97 km. Efekti varet nga drejtimi i erës, zgjatja e operimit, efienca e aspirimit dhe kontributi i trafikut publik.

Në përputhje me IFC EHS Guidelines for Cement and Lime Manufacturing (24.06.2022; korrigjimi i Tabelës 4, prill 2025), për këtë impiant merren si analogji teknike vetëm mbyllja e transferimit, presioni negativ aty ku zbatohet, aspirimi, filtrat tekstilë, mbulimi i transportuesve dhe kontrolli në paketim. Kapitujt e standardit që lidhen me furra, klinker, djegie, kalcinim ose gazra të procesit termik nuk janë të zbatueshëm për fabrikën BNF-i, sepse këto veprimtari nuk zhvillohen në lokacion.

6.3. Nivelin dhe përqendrimin e substancave ndotëse në ajër dhe krahasimin me treguesit e përcaktuar me norma dhe standardet sipas legjislacionit në fuqi

Dokumentacioni i analizuar nuk përmban matje të akredituara të cilësisë së ajrit në kufirin e parcelës, te banesa më e afërt ose në pikat eventuale të shkarkimit të aspirimit. Prandaj nuk mund të raportohet përqendrim ekzistues i PM₁₀, PM_{2.5}, pluhurit total ose NO₂, as të deklarohet përputhshmëri numerike me normat pa matje. Ky kapitull përcakton parametrat, logjikën e krahasimit dhe referencat që duhen përdorur gjatë monitorimit.

Ligji nr. 08/L-025 për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja, Udhëzimi Administrativ MMPHI nr. 09/2023 për mënyrën e monitorimit të cilësisë së ajrit dhe aktet në fuqi për shkarkimet nga burimet e palëvizshme përbëjnë bazën detyruese kombëtare. Kufijtë ligjorë konkretë merren nga akti nënligjor në fuqi për parametrin dhe periudhën mesatarizuese përkatëse, si dhe nga kushtet që do të përcaktohen në pëlqimin mjedisor. Vlerat e WHO-së dhe IFC-së janë standarde orientuese të praktikës së mirë dhe nuk zëvendësojnë normat kombëtare.

Tabela 45. Vlerat udhëzuese të cilësisë së ajrit të përdorura për krahasim

Parametri	Periudha / treguesi	Referenca shëndetësore WHO 2021	Përdorimi në projekt
PM _{2.5}	Mesatare vjetore	5 µg/m ³	Objektiv udhëzues; krahasimi detyrues bëhet me normën kombëtare në fuqi.
PM _{2.5}	Mesatare 24-orëshe	15 µg/m ³	Vlerësim i ekspozimit afatshkurtër te kufiri dhe receptori rezidencial.
PM ₁₀	Mesatare vjetore	15 µg/m ³	Tregues orientues për ndikimin afatgjatë të pluhurit mineral.
PM ₁₀	Mesatare 24-orëshe	45 µg/m ³	Tregues orientues gjatë bluarjes, përzierjes dhe trafikut.
NO ₂	Mesatare vjetore / 24 orë	10 / 25 µg/m ³	Rëndësi për ndikimin kumulativ të automjeteve; matet kur kërkohet.
Pluhur në dalje / emetime të tjera të dokumentuara	Sipas substancës, pikës dhe metodës	Pa kufi unik të transferueshëm.	Përcaktohet sipas burimit real, teknologjisë, aktit kombëtar dhe pëlqimit.

Vlerat e tabelës janë udhëzime shëndetësore të Organizatës Botërore të Shëndetësisë për ajrin mjedisor dhe nuk janë rezultate matjeje në Reznik. Gjithashtu, përqendrimi në ajrin mjedisor në $\mu\text{g}/\text{m}^3$ nuk krahasohet drejtpërdrejt me emisionin në kanal ose oxhak në mg/Nm^3 : këto janë dy media, dy pika matjeje dhe dy baza metodologjike të ndryshme.

Si referencë teknike krahasuese, udhëzimi IFC për Cement and Lime Manufacturing (2022) paraqet vlerë orientuese prej $25 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ për pluhurin nga burime të tjera pikësore, përfshirë bluarjen e çimentos. Kjo nuk është automatikisht kufiri ligjor i BNF-i: përdoret vetëm si pikë referimi e praktikës së mirë për një dalje të kanalizuar të krahasueshme, nëse një dalje e tillë ekziston dhe nëse autoriteti e pranon. Kufiri juridik i zbatueshëm përcaktohet nga legjislacioni vendor dhe kushtet e pëlqimit.

IFC General EHS Guidelines, seksioni 1.1, sugjeron që, për projekte me burime të rëndësishme emetimi në një pellg ajror jo të degraduar, kontributi i projektit të mos konsumojë përgjithësisht më shumë se 25% të standardit përkatës të cilësisë së ajrit. Ky është parim planifikimi, jo prag ligjor universal dhe nuk mund të llogaritet për BNF-i pa sfondin real, emetimet, drejtimin e erës dhe të dhënat e shpërndarjes. Klasifikimi i ajrit si i degraduar apo jo kërkon të dhëna institucionale, jo supozim.

Monitorimi fillestar përfshin së paku dy pika: një pikë në kufirin e parcelës nga ana e banesës 137.48 m larg dhe një pikë reference jashtë ndikimit të drejtpërdrejtë të burimeve të fabrikës, për të dalluar kontributin e rrugës 220, aktiviteteve fqinje dhe hekurudhës. Në fushatat pasuese pika në kufirin e parcelës ruhet si pikë fikse, ndërsa pika e referencës përsëritet kur qëllimi i matjes është ndarja e kontributit të fabrikës nga sfondi. Në procesverbal shënohen orari 08:00–16:00, statusi i mullirit dhe filtrave, numri i lëvizjeve të fabrikës, fluksi i trafikut publik, drejtimi i erës dhe kushtet meteorologjike. Kur konstatohet tejkalim i vlerës kufizuese të zbatueshme, procesi problematik kufizohet ose ndalet deri në identifikimin e shkakut, zbatimin e masës korrigjuese dhe verifikimin me matje pasuese.

6.4. Ndikimin e projektit në klimë, lloji dhe vëllimi i emetimeve të gazeve serrë dhe ndjeshmëria e projektit ndaj ndryshimeve klimatike

Ndikimi klimatik i impiantit lidhet kryesisht me konsumin e energjisë elektrike nga mulliri, sita, elevatori, mikserët, aspirimi, ndriçimi dhe pajisjet ndihmëse; me përdorimin e karburantit në automjetet e furnizimit/shpërndarjes; si dhe me gjurmën e furnizimit të lëndëve të para dhe ambalazhit. Në mungesë të faturave vjetore të energjisë, sasive të karburantit, orëve reale të punës dhe faktorëve zyrtarë të emisionit, nuk mund të përcaktohet me besueshmëri vëllimi vjetor i CO_2 -ekuivalent.

Tabela 46. Të dhënat e nevojshme për vlerësimin e gazeve serrë

Kategoria	Burimi i mundshëm	E dhëna për llogaritje	Kufizimi i interpretimit
Emetime direkte	Karburanti i automjeteve ose pajisjeve që zotërohen/kontrollohen nga operatori.	Litra karburant $\times$ faktor i verifikuar i emisionit.	Nuk është konfirmuar flota, konsumi ose gjeneratori.
Emetime indirekte të energjisë	Energjia elektrike e mullirit, mikserëve, filtrave dhe objektit.	kWh të faturuar $\times$ faktor zyrtar i rrjetit.	Nuk janë dorëzuar faturat vjetore dhe faktori i rrjetit.
Emetime të zinxhirit të vlerës	Furnizimi me çimento, pigmente, aditivë, ambalazh dhe transport i kontraktuar.	Sasia e blerë $\times$ faktor i dokumentuar i furnitorit.	Analizë opsionale; nuk shpiken faktorë ose tonazhe.
Emetime termike të procesit	Kalcinim, furrë ose prodhim klinkeri.	Nuk aplikohet.	Në BNF-i kryhet vetëm bluarje/separim mekanik.

Për shkëmbin gëlqeror duhet bërë dallimi thelbësor ndërmjet zvogëlimit mekanik të përmasës dhe kalcinimit. Bluarja nuk e dekomponon termikisht karbonatin e kalciumit; për këtë arsye fabrikës nuk i atribuohet emisioni kimik $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$, karakteristik për furrat e gëlqeres ose prodhimin e klinkerit. Emetimet e lidhura me këtë linjë janë ato indirekte nga energjia elektrike dhe emetimet nga transporti, jo çlirimi kimik i CO_2 nga guri.

IFC Performance Standard 3 kërkon përdorim efikas të energjisë e ujit dhe parandalim të ndotjes. Në projektet që prodhojnë mbi 25 000 tonë CO₂-ekuivalent në vit, standardi parashikon kuantifikim të emetimeve direkte dhe të emetimeve indirekte të lidhura me energjinë, brenda kuadrit të zbatimit të IFC-së. Pa bilanc energjie dhe karburanti nuk mund të vlerësohet numerikisht pozita e BNF-i ndaj këtij pragu; ai nuk paraqitet si prag automatik i legjislacionit të Kosovës.

Ndjeshmëria e operimit ndaj kushteve klimatike

Vjetari Hidrometeorologjik 2024 i IHMK-së, për stacionin automatik të Mitrovicës, paraqet temperaturë mesatare vjetore 12.9 °C dhe reshje vjetore 557.3 mm. U raportuan 102 ditë me reshje ≥ 0.1 mm; maksimumi ditor ishte 38.0 mm më 22 nëntor. Këto janë të dhëna rajonale të një viti reference dhe nuk përfaqësojnë matje mikroklimatike në parcelë.

Reshjet intensive mund të mobilizojnë pluhurin dhe materialet e derdhura, të mbingarkojnë pusetat dhe të rrisin rrezikun e bartjes drejt Sitnicës. Periudhat e thata dhe era favorizojnë ringritjen e pluhurit; temperaturat e larta mund të ndikojnë në ruajtjen dhe viskozitetin e produkteve me bazë ujore, ndërsa ngricat mund të ndikojnë në tubacione, instalimet ujore dhe qarkullimin. Masat e përshtatjes përfshijnë mbulimin e materialeve, kontrollin e filtrave, pastrimin e drenazhimit para reshjeve intensive dhe mbrojtjen e instalimeve nga ngrirja.

Ulja e gjurmës së karbonit arrihet përmes motorëve dhe aspiratorëve të mirëmbajtur, punës së linjave sipas ngarkesës reale, reduktimit të punës boshe, mirëmbajtjes së kompresorëve, ndriçimit efikas, grupimit të dërgesave dhe shmangies së motorëve të ndezur gjatë pritjes. Përzjerja e mbushësit të prodhuar për nevoja vetanake mund të zvogëlojë dërgesat e jashtme, por përfitimi klimatik nuk kuantifikohet pa krahasim të dokumentuar të distancave, konsumit dhe energjisë.

6.5. Mundësinë e ndikimit në ndotjen ndërkuftare të ajrit

Nga natyra, shkalla dhe vendndodhja e aktivitetit nuk identifikohet rrugë e besueshme për ndikim të konsiderueshëm ndërkuftar në ajër. Prandaj pika vlerësohet ‘NUK ZBATOHEM – ME ARSYETIM’; detyrimet për kontroll lokal mbeten të plota.

Impianti ndodhet në Reznik, në brendësi të territorit të Kosovës, dhe nuk përfshin burime të mëdha termike, furra industriale, kalcinim, djegie të mbeturinave ose oxhaqe me emetime masive që do të krijonin në mënyrë të besueshme transport ndërkuftar të identifikueshëm. Ndikimet e pritshme të pluhurit nga bluarja, sitja, paketimi dhe lëvizja në oborr kanë kryesisht shtrirje lokale dhe lidhen me kushtet meteorologjike në rrethinën e parcelës.

Emetimet nga trafiku i fabrikës janë pjesë e qarkullimit rajonal, por në mungesë të një burimi të madh dhe të një rruge të drejtpërdrejtë ekspozimi ndërkuftar, nuk identifikohet ndikim i veçantë domethënës për shtetet fqinje. Efekti i gazeve serrë, si fenomen global, trajtohet në pikën 6.4 dhe nuk duhet ngatërruar me ndotjen lokale ndërkuftare të ajrit.

Ky përfundim vlen për konfigurimin ekzistues dhe për operimin e kontrolluar. Çdo shtim i burimeve termike, ndryshim i ndjeshëm i kapacitetit, instalim i një procesi të ri me substanca volatile ose zgjerim i aktivitetit kërkon rishqyrtim sipas legjislacionit për VNM përpara realizimit.

6.6. Cilësia e ujit:

Në parcelën e impiantit nuk identifikohet rrjedhë sipërfaqësore e përhershme. Receptori kryesor rajonal është Lumi Sitnica, në lindje-verilindje, në distancë të përafërt rreth 0.75 km në vijë ajrore nga lokacioni. Prania e tij nuk nënkupton ekzistencë të një tubacioni, shkarkimi ose lidhjeje të drejtpërdrejtë të verifikuar nga fabrika drejt lumit; rreziku analizohet si mundësi bartjeje përmes sipërfaqes, drenazhimit, kanaleve lokale ose infiltrimit.

Harta Hidrogeologjike e Kosovës në shkallën 1:200 000 dhe prerja tematike e zonës paraqesin ujëmbajtës me porozitet ndërkokrrizor dhe breza me porozitet të dyfishtë. Për njësitë me përshkueshmëri mesatare-të

ulët, harta jep interval orientues $K_f = 10^{-5} - 10^{-9}$ m/s. Ky interpretim është rajonal; nuk përcakton thellësinë reale të nivelit të ujit nëntokësor, drejtimin lokal të rrjedhjes, rendimentin e një pusi ose një lidhje hidraulike të provuar me Sitnicën.

Dokumentet e dorëzuara nuk përmbajnë analiza bazë të ujit sipërfaqësor, ujit nëntokësor, ujit të furnizimit ose një shkarkimi të identifikuar nga lokacioni. Rrjedhimisht nuk raportohet status numerik i pH-së, përçueshmërisë elektrike, oksigjenit të tretur, lëndëve të ngurta pezull, COD/BOD, vajrave minerale, hidrokarbureve ose metaleve. Parametrat zgjidhen sipas materialeve të përdorura, SDS-ve, rrymës reale të ujit dhe kushteve të autoritetit.

Tabela 47. Rrjedhat ujore dhe mënyra e menaxhimit të tyre

Rryma e ujit	Karakteristika / rreziku	Parimi i menaxhimit
Ujë për formulimet	Përdoret në produkte ujore dhe pastrim, sipas procesit.	Matje e konsumit; optimizim i dozimit dhe i larjes.
Ujëra sanitare	Ngarkesë organike dhe mikrobiologjike nga personeli.	Sistem ekzistues i kontrolluar; destinacioni verifikohet me dokument.
Ujë i parë i larjes	Pigmente, lidhës, lëndë pezull, pH; përbërja varet nga formulimi.	Grumbullim i veçantë; kthim vetëm në seri të përputhshme ose dorëzim i autorizuar.
Reshje nga zona të pastra	Zakonisht pa kontakt me kimikate ose materiale.	Ndarje nga rrymat sanitare dhe nga sipërfaqet me rrezik ndotjeje.
Reshje nga zona operative	Mund të bartin pluhur, baltë, vaj ose material të derdhur.	Pastrimi në burim, kontroll i pusetave dhe ndalim i shkarkimit të kontaminuar.

Udhëzimi Administrativ MMPHI nr. 02/2022 përcakton kushtet, mënyrat, parametrat dhe vlerat kufizuese për shkarkimin e ujërave të ndotura në rrjetin publik të kanalizimit dhe në trupin ujqor. Zbatimi i parametrave bëhet vetëm pasi të konfirmohet nëse ekziston shkarkim, destinacioni i tij, lloji i ujit dhe dokumenti autorizues. Raporti nuk deklaron se fabrika ka leje ujore, marrëveshje kanalizimi ose sistem trajtimi industrial, sepse këto nuk janë dorëzuar.

6.7. Ndikimi i ndotësve në cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore

Ndikimi në ujëra nuk buron nga marrja e drejtpërdrejtë e gurit nga lumi ose nga shfrytëzimi minierar në parcelë, sepse projekti përfshin vetëm përpunimin mekanik të materialit të sjellë për nevoja vetanake dhe prodhimin e materialeve ndërtimore. Rreziku kryesor është humbja e kontrollit mbi materialet minerale, produktet e lëngshme, ujërat e larjes dhe vajrat gjatë operimit ekzistues.

Rrugët e mundshme të bartjes së ndotjes

Pikat e transferimit përfshijnë derdhjen në dysHEME gjatë furnizimit ose formulimit; grumbullimin e pluhurit në oborr; shpëlarjen e materialit gjatë reshjeve; hyrjen e rrymës së ndotur në pusetë ose kanal; infiltrimin përmes një sipërfaqeje të pambrojtur; dhe bartjen drejt receptorëve ujorë. Ekzistenca e një rruge teorike nuk dëshmon që ndotja ka ndodhur: lidhja burim–rrugë–receptor duhet të kontrollohet në terren dhe të ndërpritet me masa parandaluese.

Tabela 48. Ndotësit, rrugët e përhapjes dhe masat për mbrojtjen e ujërave

Materiali / ndotësi	Efekti i mundshëm	Rruga e bartjes	Masa mbrojtëse
Pluhur gëlqeror dhe mbushës mineral	Rritje e turbullirës/lëndëve pezull; ndryshim lokal i alkalinitetit.	Shpëlarje nga oborri dhe pikat e transferimit.	Mbyllje, aspirim, pastrim i thatë i kontrolluar, mbulim.
Produkte me bazë ujore, lidhës dhe pigmente	Lëndë pezull, COD dhe përbërës sipas formulimit.	Uji i parë i larjes ose derdhje aksidentale.	Grumbullim i ndarë, dysheme e papërshkueshme dhe menaxhim i kontrolluar.
Vajra / karburante	Film hidrokarburik dhe ndikim në tokë/akuifer.	Mirëmbajtje e pajisjeve ose incident i automjetit.	Absorbues, mbajtje sekondare, ndalim i shpëlarjes.
Ujëra sanitare	Ngarkesë organike, mikrobiologjike dhe lëndë ushqyese.	Sistem jo i rregullt ose rrjedhje e instalimeve.	Lidhje/sistem i verifikuar dhe mirëmbajtje e dokumentuar.

Karbonati i kalciumit i bluar mund të shtojë lëndën e ngurtë pezull dhe, varësisht nga sasia e kontaktit, të ndikojë në alkalinitetin lokal; ai nuk duhet të trajtohet si gëlqere e gjallë e prodhuar me kalcinim. Përmbajtja e metaleve të pigmenteve, biocideve ose përbërësve të tjerë specifikë nuk supozohet: vlerësohet vetëm kur SDS-ja, etiketa ose analiza laboratorike dokumenton praninë e tyre.

Depozitimet kuaternare Qh përbëhen nga material proluvial/fanglomerat me fragmente shkëmbore dhe matricë ranore–aleuritike, ndërsa njësia Qp në rrethinë përfshin zhavorr, rërë, aleurit dhe argjilë liqenore. Ndryshueshmëria e granulometrisë nënkupton se një pjesë e shtresave mund të lejojë lëvizje më të shpejtë të ujit se shtresat argjilore; për këtë arsye izolimi i dyshemesë dhe mbajtja e rrymave të ndotura kanë përparësi ndaj mbështetjes vetëm të përshkueshmëria rajonale e ulët.

Harta gjeotektonike paraqet thyerje dhe struktura rajonale, përfshirë zonën e thyerjes së Çiçavicës. Këto të dhëna përdoren për të kuptuar heterogjenitetin rajonal të terrenit; nuk provojnë një kanal të drejtpërdrejtë të ndotjes nga parcela, as nuk imponojnë automatikisht hulumtim gjeoteknik ose sizmik shtesë për objektin ekzistues. Për këtë VNM mjafton kontrolli i integritetit të platformave, zonave të ruajtjes dhe drenazhimit.

Mbrojtja e ujërave dhe kontrolli në burim

Ujërat e pastra atmosferike ndahen nga ujërat sanitare dhe nga rrymat që kanë kontakt me prodhimin. Zonat e produkteve me bazë ujore, aditivëve dhe vajrave duhet të kenë bazament të papërshkueshëm, enë të etiketuara dhe mbajtje sekondare sipas rrezikut. Ujërat sanitare mblidhen në gropën septike të papërshkueshme, ndërsa ujërat nga pllatoja operative kalojnë në sedimentim dhe separator hidrokarburesh para shkarkimit të kontrolluar.

Në rast derdhjeje ndërpritet burimi, mbrohen pusetat, vendosen barriera/absorbues, mblidhet materiali i kontaminuar dhe regjistrohet incidenti. Nuk lejohet përdorimi i ujit për ta shtyrë ndotësin drejt kanalizimit, tokës ose Sitnicës. Monitorimi i pH-së, lëndëve pezull, COD/BOD, vajrave/hidrokarbureve dhe përbërësve specifikë kërkohet vetëm kur ekziston rrymë reale e kontrollueshme, incident ose kusht konkret i autoritetit.

6.8. Mundësinë e ndikimit në ndotjen ndërkufitare të ujërave

Nuk identifikohet trup ujqor ndërkufitar ose rrugë e besueshme e transmetimit nga ky aktivitet deri te një receptor ndërkufitar. Pika vlerësohet ‘NUK ZBATOHEM – ME ARSYETIM’, pa përfshirë mbrojtjen e ujërave lokale.

Rrjeti hidrografik i zonës lidhet në kuptim rajonal me sistemin e Sitnicës dhe më tej me rrjedhat e pellgut të Ibrit; megjithatë, lidhja gjeografike e një pellgu nuk është e barabartë me ndotje të provuar ose ndikim ndërkufitar. Brenda parcelës nuk është identifikuar rrjedhë e përherëshme, as dokument që provon shkarkim teknologjik të drejtpërdrejtë nga impianti në Sitnicë. Lumi ndodhet rreth 0.75 km larg dhe rreziku i trajtuar është parandalimi i rrjedhjeve lokale.

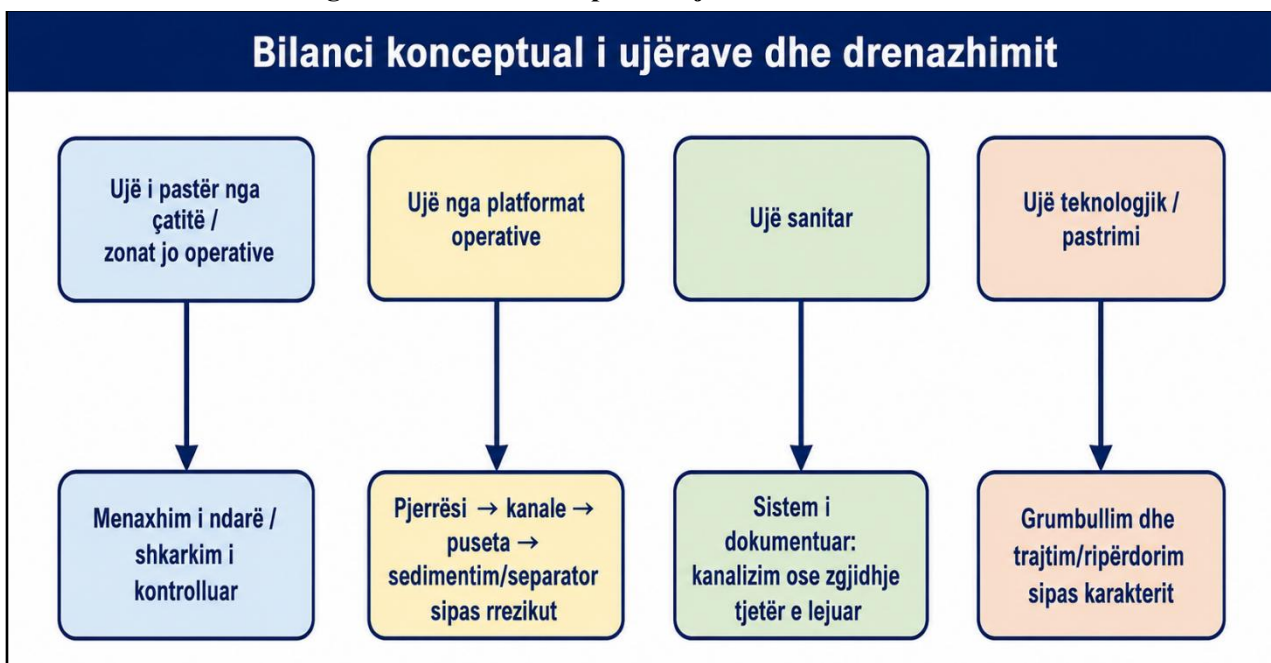
Për funksionimin aktual të fabrikës, me ruajtje të kontrolluar, ndarje të ujërave atmosferike, menaxhim të ujit të parë të larjes dhe ndalim të shkarkimeve të paautorizuara, nuk identifikohet një mekanizëm realist për

ndikim të matshëm ndërkufitar në cilësinë e ujërave. Vëmendja operative duhet të mbetet te parandalimi i ndotjes në burim dhe mbrojtja e tokës, akuiferit lokal dhe korridorit të Sitnicës.

Në skenarin e një incidenti madhor, për shembull derdhje e produktit të lëngshëm dhe bartje gjatë një stuhie, operatori duhet të reagojë menjëherë, të ndërpresë rrjedhjen, të izolojë drenazhimin, të njoftojë institucionet sipas kërkesave ligjore dhe të menaxhojë materialin e mbledhur. Kjo është masë parandaluese ndaj një ngjarjeje të jashtëzakonshme, jo deklaratë se projekti shkakton aktualisht ndotje ndërkufitare.

6.9. Ndryshimet hidromorfologjike, sasia dhe cilësia me referencë të veçantë për shkarkimet e ujërave të zeza

Figura 8. Bilanci konceptual i ujërave dhe drenazhimit

Burimi: dokumentacioni i projektit / përpunim GSC, 2026. Paraqitja përdoret sipas kufizimeve të shënuara në tekst.

Impianti është ekzistues dhe funksional; projekti i vlerësuar nuk parasheh devijim të lumit, rregullim të shtratit të Sitnicës, argjinatura, ura të reja, kapje të ujit sipërfaqësor, gjermim në breg, hapje të kanaleve të reja ose zgjerim jashtë parcelës. Prandaj nuk identifikohet ndërhyrje e drejtpërdrejtë në hidromorfologjinë e trupave ujorë. Ndikimi i mundshëm mbetet funksional: administrimi i ujit të reshjeve, sipërfaqeve ekzistuese dhe rrymave sanitare/teknologjike gjatë operimit.

Bilanci orientues i reshjeve në sipërfaqen e parcelës

Për të ilustruar rendin e madhësisë së ngarkesës klimatike, sipërfaqja e parcelës 5 630 m² mund të shumëzohet me reshjet vjetore rajonale 557.3 mm (0.5573 m). Rezultati i llogaritjes është rreth 3 138 m³ ujë reshesh në vit mbi projeksionin horizontal të parcelës. Për shtatorin me 79.1 mm rezultojnë rreth 445 m³, ndërsa për nëntorin me 90.1 mm rreth 507 m³.

Tabela 49. Vëllimet teorike të ujërave atmosferike në parcelë

Periudha / reshjet e IHMK-së	Llogaritja orientuese për 5 630 m ²	Kuptimi i saktë i rezultatit
Viti 2024: 557.3 mm	0.5573 m × 5 630 m ² ≈ 3 138 m ³	Volum teorik reshesh mbi parcelë; nuk është shkarkim, konsum ose ujë i ndotur.
Shtator 2024: 79.1 mm	0.0791 m × 5 630 m ² ≈ 445 m ³	Tregon rëndësinë e inspektimit të pusetave dhe zonave të magazinimit.
Nëntor 2024: 90.1 mm	0.0901 m × 5 630 m ² ≈ 507 m ³	Nuk përfaqëson debit piku dhe nuk zëvendëson llogaritjen hidrologjike.

Vlerat nuk janë sasi e matur rrjedhjeje, sepse pjesë e reshjeve mund të avullojë, të infiltrojë, të mbahet në sipërfaqe ose të devijohet nga çatitë; gjithashtu nuk janë njohur përqindja e sipërfaqeve të papërshkueshme, koeficienti i rrjedhjes dhe kapaciteti i drenazhimit. Llogaritja shërben vetëm për të arsyetuar mirëmbajtjen e kanaleve, mbulimin e lëndëve të para, ndarjen e rrymave dhe kontrollin para/mbas reshjeve intensive.

Ujërat sanitare dhe rrymat nga larja teknologjike

Ujërat e zeza sanitare lindin nga nevojat e personelit. Për dimensionimin dhe planifikimin operacional merret si pikënisje skenari i deklaruar prej 8 punëtorësh; numri verifikohet me evidencën zyrtare të personelit. Për këtë Raport parashihet ndërtimi i një grope septike të papërshkueshme dhe të mbyllur, të dedikuar vetëm për ujërat sanitare. Gropa zbrazet periodikisht nga operator i autorizuar dhe çdo zbrazje dokumentohet. Nuk lejohet shkarkimi i ujërave sanitare në tokë, në drenazhimin atmosferik ose në ujëra sipërfaqësore. Debiti ditor nuk përcaktohet pa një seri leximesh të matësit dhe pa të dhëna reale të përdorimit.

Uji nga pastrimi i përzierëseve, enëve dhe pajisjeve që kanë kontakt me produkte me bazë ujore, lidhës ose lëndë të imëta nuk duhet të përzihet me ujërat e pastra atmosferike ose me ujërat sanitare. Larja fillon me largim mekanik të mbetjes; rryma e parë mblidhet veçmas dhe mund të rikthehet në proces vetëm kur receta, pastërtia dhe kontrolli i cilësisë e lejojnë. Kur rikthimi nuk është i mundur, materiali klasifikohet sipas përbërjes dhe dorëzohet sipas procedurës së ligjshme.

Për konfigurimin e vlerësuar nuk parashihet shkarkim i ujërave sanitare në kanalizim publik ose në trup ujqor; ato mblidhen në gropën septike. Nëse në të ardhmen propozohet shkarkim i ndonjë rryme tjetër të ujërave të ndotura, duhet të verifikohen autorizimi, pika e shkarkimit dhe vlerat kufizuese sipas UA MMPHI nr. 02/2022. Parametrat përzgjidhen në bazë të rrymës reale. Asnjë rrymë e kontaminuar nuk shkarkohet drejt tokës, kanalit atmosferik ose Sitnicës pa plotësuar kushtet ligjore.

Morfologjia e parcelës është e butë, me kuota të referuara rreth 565.80–567.31 m. Ky konfigurim redukton rrezikun e rrëshqitjeve të lidhura me operimin, por favorizon grumbullim lokal në pika të ulëta nëse pusetat mbushen me material mineral. Zgjidhja është mirëmbajtja e infrastrukturës ekzistuese, pastrimi i sedimenteve, kontrolli i dysHEMEVE dhe ndarja funksionale e ujërave; nuk propozohet hapje e rrugëve apo modifikim i lumit.

6.10. Toka:

Sipas Hartës Pedologjike të Kosovës dhe prerjes tematike të lokacionit, parcela e fabrikës shtrihet kryesisht në njësinë nr. 49 – Smolnicë e kafenjësuar. Në rrethinë paraqiten edhe njësinë nr. 18 – Deluvion suargjilor dhe njësinë nr. 12 – Aluvion suargjilor, krahas njërive të tjera pedologjike që pasqyrojnë mozaikun bujqësor dhe proceset aluviale/deluviale të pellgut. Sipërfaqja brenda parcelës është transformuar pjesërisht nga objektet, platformat dhe përdorimi industrial ekzistues.

Nga këndvështrimi i fazës operative, ndikimet fizike të tokës lidhen me ngarkesën mbi sipërfaqet tashmë të zëna, lëvizjen e automjeteve brenda oborrit dhe mirëmbajtjen e platformave. Nuk parashihet zhveshje e re e shtresës humusore në shkallë të parcelës, shpronësim, hapje e karrierës, zgjerim i parcelës ose zënie e re e tokës bujqësore. Gërmimet kufizohen në punimet lokale të nevojshme për gropën septike, drenazhimin, separatorin dhe masat e tjera mjedisore të përcaktuara në projektet teknike përkatëse. Për këtë arsye ndikimi shtesë nga ndryshimi i përdorimit të tokës vlerësohet i ulët, me kusht që veprimtaria të mbetet brenda kufirit ekzistues.

Burimet potenciale të ndikimit në tokë

Rreziku kryesor është kontaminimi lokal nga pluhuri i gëlqerorit, lëndët e imëta të prodhimit, produktet me bazë ujore, aditivët, ujërat e larjes dhe vajrat e mirëmbajtjes. Pluhuri mineral i pastër mund të krijojë shtresim në bimësi ose sipërfaqe, ndërsa lëngjet e derdhura mund të depërtojnë në tokë kur dysHEMEJA është e çarë ose materiali ruhet jashtë zonës së papërshkueshme. Rreziku kimik vlerësohet vetëm nga përbërja faktike e materialit dhe SDS-ja.

Tabela 50. Ndikimet e mundshme në tokë dhe masat e kontrollit

Aspekti	Ndikimi i mundshëm	Masa e kontrollit	Vlerësimi pas masave
Pluhur mineral	Depozitim në oborr, kufij dhe toka bujqësore.	Aspirim, mbulim, pastrim i kontrolluar dhe kufizim shpejtësie.	I ulët; kërkon kontroll të vazhdueshëm.
Produkte me bazë ujore / aditivë	Ndotje e pikëzuar nga rrjedhje dhe pastrim i gabuar.	Enë të mbyllura, bazament i papërshkueshëm, mbajtje sekondare.	I ulët në operim normal; mesatar në incident të pakontrolluar.
Vajra / karburant	Infiltrim lokal dhe rrezik për ujërat nëntokësore.	Absorbues, mirëmbajtje, grumbullim dhe operator i autorizuar.	I ulët me reagim të menjëhershëm.
Mbeturina / ambalazh	Shpërndarje jashtë parcelës dhe ndotje estetike/fizike.	Ndarje, kontejnerë të mbuluar, riciklim dhe dokumentim.	I ulët me menaxhim të rregullt.
Reshje dhe baltë	Mobilizim i sedimentit dhe bartje në pusetë.	Pastrimi i platformave dhe kontrolli para/mbas reshjeve.	I ulët; i lidhur me mirëmbajtjen.

Harta Gjeologjike e Kosovës 1:200 000 dhe harta gjeotektonike përdoren për të interpretuar sfondin rajonal të depozitimeve kuaternare dhe strukturave; ato nuk dëshmojnë ndotje aktuale të tokës, as nuk zëvendësojnë analiza laboratorike. Udhëzimi IFC EHS 1.8 “Contaminated Land” mbështet qasjen e vlerësimit sipas lidhjes burim–rrugë–receptor dhe sipas përdorimit të tokës. Mostrimi i tokës ka kuptim kur ka shenja të njollosjes, incident të regjistruar, dyshim të arsyetuar ose kërkesë të autoritetit; nuk paraqitet si detyrim i pambështetur për çdo sipërfaqe ekzistuese.

Masat prioritare janë mbajtja e të gjitha materialeve dhe mbeturinave brenda parcelës, ruajtja e lëndëve të lëngshme mbi dysheme të papërshkueshme, kontrolli i plasaritjeve të platformave, mbrojtja e pusetave, pastrimi pa shpëlarje në tokë dhe dorëzimi i mbetjeve sipas kodeve e kontratave përkatëse. Në incident largohet materiali i derdhur, izolohet sipërfaqja, vlerësohet nevoja e marrjes së mostrës dhe ndërmerret sanimi proporcional me rrezikun real.

Meqenëse fabrika ndodhet në një zonë të përzier me banim, tokë bujqësore dhe veprimtari komerciale, mbrojtja e tokës jashtë kufirit të parcelës përfaqëson edhe masë për mbrojtjen e komunitetit. Nuk lejohet depozitimi i gëlqerorit të bluar, produkteve me bazë ujore, ambalazheve, llumit ose mbetjeve të procesit në parcela fqinje, breza vegjetacioni, korridore rrugore/hekurudhore ose në drejtim të Sitnicës.

Referencat teknike, kartografike dhe normative

- Ligji nr. 08/L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis.
- UA (MMPHI) nr. 04/2025 për përmbajtjen, metodologjinë dhe përputhshmërinë e raportit të VNM-së.
- Ligji nr. 08/L-025 për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja.
- UA MMPHI nr. 09/2023 për monitorimin e cilësisë së ajrit, të dhënat, kriteret dhe metodologjinë.
- UA (QRK) nr. 07/2021 për rregullat dhe normat e shkarkimeve në ajër nga burimet e palëvizshme.
- Ligji nr. 04/L-147 për Ujërat e Kosovës – versioni i konsoliduar, 2026.
- UA MMPHI nr. 02/2022 për kushtet, parametrat dhe vlerat kufizuese të shkarkimit të ujërave të ndotura.
- Ligji nr. 03/L-025 për Mbrojtjen e Mjedisit – versioni i konsoliduar, publikuar më 20.05.2026.
- Harta Gjeologjike e Kosovës 1:200 000 – njësitë Qh dhe Qp; harta tematike e lokacionit BNF-i.
- Harta Hidrogeologjike e Kosovës 1:200 000 – ujëmbajtësit, përshkueshmëria dhe korridori i Sitnicës.
- Harta Gjeotektonike e Kosovës – njësitë rajonale, thyerjet dhe pozita e impiantit.
- Harta Pedologjike e Kosovës – njësia 49 dhe njësitë aluviale/deluviale të rrethinës.

- Ligji nr. 03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës – versioni i konsoliduar, publikuar më 22.04.2026.
- Ligji nr. 04/L-197 për Kimikate – versioni i konsoliduar, publikuar më 22.05.2025.
- Ligji nr. 08/L-261 për Mbrojtje nga Zjarri – publikuar më 12.08.2024; ka shfuqizuar Ligjin nr. 04/L-012.
- IFC Performance Standards 1, 3 dhe 4 (2012) dhe IFC General EHS Guidelines përdoren vetëm si praktikë e mirë plotësuese.
- IFC/WBG EHS Guidelines for Cement and Lime Manufacturing (24.06.2022; korrigjimi i Tabelës 4, prill 2025) – vetëm analogjitë e bluarjes, pluhurit dhe filtrimit.
- WHO Global Air Quality Guidelines (2021) – objektiva shëndetësore jo zëvendësuese të normave vendore.
- IHMK: Vjetari Hidrometeorologjik 2024 – stacioni automatik i Mitrovicës.
- Draft-VSM/PZHK i Komunës së Vushtrrisë, dokument planifikues në konsultim, 2026.
- Dokumentacioni i projektit: parcela 214-7; situacioni; procesi teknologjik; distancat e deklaruara dhe hartat e receptorëve; kapitujt 1–5.

6.11. Ndikimi fizik, ndryshimi në topografinë lokale, erozioni i tokës, rrëshqitjet e tokës, etj

Vlerësimi i ndikimit fizik i referohet ekskluzivisht funksionimit të fabrikës ekzistuese N.N.P. “BNF-i”, në parcelën P-70202054-00214-7, Zona Kadastrale Reznik. Projekti nuk parashikon hapje miniere, shfrytëzim të shkëmbit nga nëntoka e lokacionit, zgjerim jashtë kufirit kadastral, ndërtim objektesh të reja, hapje rrugësh, kampe pune ose ndryshim të profilit ekzistues të terrenit. Guri gëlqeror 0–30 mm pranohet si lëndë e parë dhe bluhet/separohet mekanikisht vetëm për nevojat e prodhimit vetanak.

Topografia lokale e parcelës është tashmë e modifikuar nga objekti prodhues, sipërfaqet operative dhe qasja ekzistuese. Si rrjedhojë, vazhdimi i operimit nuk krijon prerje ose mbushje të reja të terrenit, nuk ndryshon kuotat natyrore të parcelave fqinje dhe nuk paraqet burim të ri të lëvizjes masive të dherave. Sipërfaqja e përgjithshme kadastrale është 5 630 m², por kjo vlerë nuk barazohet me sipërfaqe të re të zënë, sipërfaqe të re të betonuar apo masë të re të dherave të gërmuara.

Rreziku fizik gjatë operimit lidhet kryesisht me ngjeshjen lokale të sipërfaqeve nga mjetet, konsumimin e veshjes së oborrit, erozionin pikësor në dalje të ujërave atmosferike, shpëlarjen e materialit pluhuror gjatë reshjeve intensive dhe dëmtimin e skajeve të pashtuara. Këta mekanizma kanë shtrirje të kufizuar dhe kontrollohen përmes mirëmbajtjes së sipërfaqeve ekzistuese, pastrimit të thatë industrial, organizimit të lëvizjes së mjeteve dhe mbajtjes funksionale të sistemit të kullimit.

Terreni i zonës ka karakter të ultësirës/aluvioneve të pellgut të Sitnicës dhe nuk identifikohet në hartat e dorëzuara si shpat i pjerrët ose zonë me rrëshqitje të evidentuara brenda parcelës. Prandaj mundësia që vetë operimi i fabrikës të shkaktojë rrëshqitje të tokës vlerësohet e ulët. Nuk parashihi minime, shpërthime, vibrime të tipit minerar ose gërmime që do të destabilizonin terrenin.

Tabela 51. Ndikimet fizike, topografike dhe rreziku i erozionit

Faktori fizik	Burimi gjatë operimit	Gjendja / masa kontrolluese	Ndikimi i mbetur
Topografia	Shfrytëzimi i objekteve dhe shesheve ekzistuese.	Pa nivelime ose gërmime të lidhura me zgjerim prodhues; vetëm ndërhyrje lokale për masat mjedisore brenda parcelës.	I papërfillshëm.
Erozioni	Reshje intensive, dalje e pakontrolluar e ujërave dhe pluhur i ekspozuar.	Kullim funksional, pastrim, material nën mbulim.	I ulët dhe lokal.
Ngjeshja	Lëvizja e mjeteve në qasjen dhe oborrit ekzistues.	Itinerare të përcaktuara; pa hyrje në parcelat bujqësore.	I ulët; brenda parcelës.

Faktori fizik	Burimi gjatë operimit	Gjendja / masa kontrolluese	Ndikimi i mbetur
Rrëshqitjet	Nuk ka prerje shpatore, minime ose ndryshim relievi.	Kontroll i kullimit dhe gjendjes së sipërfaqeve.	I papërfillshëm.

Të dhënat rajonale të IHMK-së për stacionin automatik të Mitrovicës, Vjetari 2024, tregojnë 557.3 mm reshje vjetore, përfshirë 79.1 mm në shtator dhe 90.1 mm në nëntor. Këta tregues përdoren vetëm për të arsyetuar kontrollin sezonal të kullimit; nuk janë matje të parcelës, nuk provojnë përmbajtje ekzistuese dhe nuk përbëjnë llogaritje të shkarkimit nga impianti.

6.12. Ndikimi i emetimeve të ndotësve në vendndodhjen e projektit të planifikuar dhe në tokën përreth dhe krahasimi me treguesit e përcaktuar me norma dhe standarde sipas legjislacionit përkatës

Mekanizmat e mundshëm të ndikimit në tokë gjatë operimit janë depozitimi i pluhurit mineral nga bluarja, sitja, përzierja dhe paketimi; shpërndarja e çimentos ose përzierjeve të thata; derdhja e produkteve me bazë ujore, aditivëve, dispersantëve ose polimerëve; rrjedhja e vajrave dhe karburanteve nga pajisjet e mjetet; dhe depozitimi i parregullt i ambalazhit apo mbetjeve të procesit. Rëndësia e ndikimit varet nga përbërja reale e materialeve, sasia, gjendja e sipërfaqes dhe shpejtësia e ndërhyrjes.

Pluhuri i karbonatit të kalciumit ka kryesisht karakter mineral dhe mund të depozitohet mbi sipërfaqen e parcelës, vegjetacionin dhe tokën bujqësore përreth; në përqendrimet të larta mund të ndryshojë lokalisht vetitë fizike të shtresës sipërfaqësore ose pH-në. Përzierjet me çimento kanë potencial alkaline më të theksuar. Për aditivët, pigmentet dhe produktet me bazë ujore, rreziku kimik përcaktohet vetëm nga fletët e sigurisë SDS dhe jo nga supozime të përgjithshme.

Akti vendor i identifikuar për krahasimin e treguesve të ndotjes së tokës është Udhëzimi Administrativ (QRK) nr. 11/2018 për Vlerat Kufitare të Emisioneve të Materieve Ndotëse në Tokë. Sipas Gazetës Zyrtare, ky akt e ka shfuqizuar Udhëzimin Administrativ nr. 02/2009; për rrjedhojë, akti i vitit 2009 nuk paraqitet si standard në fuqi. Vlera kufitare konkrete përcaktohet nga parametri, destinimi i tokës, thellësia e marrjes së mostrës dhe metoda laboratorike përkatëse.

Tabela 52. Ndotësit potencialë të tokës dhe receptorët përkatës

Burimi	Treguesi që vlerësohet sipas burimit ose incidentit	Rruga / receptori	Kriteri i interpretimit
Pluhur gëlqerori / çimentoje	Depozitim, pH, ndryshim fizik i shtresës sipërfaqësore.	Kufiri i parcelës; tokat bujqësore dhe bimësia.	Vrojtim; analizë vetëm kur ka indikacion ose kërkesë.
Vajra dhe karburante	Hidrokarbure të naftës; parametra të lidhur me produktin.	Pikat e mirëmbajtjes, parkimi dhe kullimi.	UA 11/2018 dhe metoda e laboratorit të akredituar.
Aditivë, pigmente dhe produkte me bazë ujore	Parametra specifike vetëm nëse identifikohen në SDS ose nga analiza.	Zona e magazinimit, përzierjes dhe derdhjes.	Krahasim sipas substancës së dokumentuar; pa supozime kimike.
Ujë larjeje / mbetje	pH, lëndë të suspenduara dhe ndotës të përcaktuar nga procesi.	Tokë, kanal ose pikë e paautorizuar e shkarkimit.	Ndalim i shkarkimit në tokë; kontroll sipas aktit përkatës.

Nuk janë dorëzuar analiza laboratorike të tokës, prandaj nuk mund të deklarohet se lokacioni tejkalon apo respekton një vlerë numerike të caktuar. Kampionimi i tokës aktivizohet kur: (i) ndodh derdhje që ka kontakt me tokë të pambrojtur; (ii) pas pastrimit mbetet njollë, erë ose shenjë tjetër e kontaminimit; (iii) dokumentohet ankesë që lidhet me ndotjen e tokës; ose (iv) kampionimi kërkohet nga autoriteti kompetent. Merret një mostër në zonën e ndikimit dhe një mostër reference jashtë ndikimit të drejtpërdrejtë; parametrat përcaktohen nga

materiali i përfshirë, SDS-ja dhe natyra e incidentit. Rezultatet interpretohen nga laborator i akredituar kundrejt legjislacionit vendor.

Parandalimi bazohet në aspirimin dhe filtrimin e pluhurit, mbajtjen e lëndëve nën mbulim, sipërfaqe të papërshkueshme në zonat e manipulimit, mbajtje sekondare të lëngjeve sipas rrezikut dhe vëllimit, materiale absorbente, ndalim të larjes së pakontrolluar të oborrit dhe dorëzim të mbetjeve të operatorëve të autorizuar. Sipas IFC PS3 dhe General EHS Guidelines, hierarkia e kontrollit fillon me parandalimin në burim dhe vazhdon me izolimin, menaxhimin e incidentit dhe rehabilitimin e pikës së prekur.

6.13. Ndikimi në shfrytëzimin e tokës dhe burimeve natyrore

Funksionimi i fabrikës zhvillohet brenda parcelës ekzistuese prej 5 630 m², pa përvetësim të parcelave fqinje, pa ndryshim të ri të destinimit të tokës dhe pa nevojë për rrugë ose infrastrukturë të re jashtë kompleksit. Mjedisi përreth përfshin toka bujqësore, banesa të shpërndara, rrugën 220, hekurudhën, veprimtari komerciale dhe korridorin e lumit Sitnica. Vlerësimi i ndikimit lidhet me ruajtjen e përdorimeve ekzistuese përreth, jo me transformim të ri territorial.

Burimet natyrore të përdorura gjatë operimit përfshijnë shkëmbin gëlqeror, mbushës të tjerë mineralë, ujë për formulime dhe nevoja sanitare, energji elektrike dhe materiale paketimi. Guri gëlqeror pranohet vetëm nga furnizues ose burim i autorizuar dhe origjina/sasia e tij dokumentohen me evidencën e furnizimit. Linja e bluarjes/separimit me kapacitet orientues të deklaruar rreth 20 m³/orë përpunon gur 0–30 mm vetëm si lëndë e parë për nevoja vetanake; në parcelë nuk kryhet nxjerrje minerare dhe materiali i bluar/separuar nuk trajtohet si produkt i veçantë për tregtim.

Nga këndvështrimi i efijencës së burimeve, ulja e humbjeve në transferim, rikthimi i kontrolluar i pluhurit të pastër në proces, dozimi sipas recetës, menaxhimi i stokut dhe mirëmbajtja e filtrave zvogëlojnë konsumin specifik të materialeve. Uji i larjes mund të rikthehet vetëm kur është teknikisht i përshtatshëm, i pajtueshëm me cilësinë e produktit dhe i lejuar; ndalohet përdorimi ose shkarkimi i pakontrolluar i ujërave të ndotura.

Sasia 20 m³/orë nuk shndërrohet në ton/orë ose ton/vit pa densitetin faktik të materialit, lagështinë, orët reale të punës dhe faktorin e shfrytëzimit. Po ashtu, mungesa e bilancit faktik të energjisë, ujit dhe lëndëve të para nuk lejon llogaritje të konsumit specifik. Këta tregues plotësohen në bazë të regjistrave të operatorit dhe nuk zëvendësohen me vlera të shpikura.

Tabela 53. Përdorimi i burimeve natyrore dhe masat e efikasitetit

Burimi	Përdorimi	Rreziku i humbjes / ndikimit	Praktika e rekomanduar
Tokë	Parcelë ekzistuese 5 630 m ² .	Zgjerim i paautorizuar ose përdorim i tokës fqinje.	Ruajtje e kufirit dhe e qasjes ekzistuese.
Gëlqeror	Mbushës mineral për produktet vetanake.	Humbje në pluhur dhe transferim.	Origjinë e ligjshme, aspirim dhe rikthim i kontrolluar.
Ujë	Përzierje, pastrim i kontrolluar dhe sanitare.	Konsum i tepërt ose përzierje e rrjedhave.	Matje, dozë e kontrolluar dhe ndarje e rrjedhave.
Energji	Mulli, sita, elevatorë, mikserë dhe aspirim.	Punë boshe dhe pajisje të pamirëmbajtura.	Mirëmbajtje, fikje jashtë ciklit dhe regjistrim kWh.

6.14. Sasia dhe cilësia e tokës bujqësore të humbur

Meqenëse fabrika është ndërtuar dhe funksionon, projekti që i nënshtrohet këtij vlerësimi nuk parashikon zënie shtesë, shpronësim, shndërrim të parcelave të reja bujqësore ose hapje të rrugëve të reja. Për fazën aktuale të operimit, humbja shtesë e tokës bujqësore e shkaktuar nga projekti i vlerësuar është 0 m², për aq kohë sa aktiviteti mbetet brenda konfigurimit ekzistues dhe nuk autorizohet zgjerim.

Sipërfaqja kadastrale 5 630 m², respektivisht 0.563 ha, është sipërfaqja totale ekzistuese e parcelës dhe nuk duhet të raportohet si 0.563 ha humbje e re e tokës bujqësore. Pa situacion të detajuar të sipërfaqeve të

ndërtuara, të pashtuara dhe të gjelbra, nuk mund të përcaktohet as përqindja reale e sipërfaqes së mbuluar, as historia e ndryshimit të përdorimit të tokës para ndërtimit të fabrikës.

Harta pedologjike e përdorur për zonën tregon se lokacioni shtrihet kryesisht në njësinë nr. 49 – Smolnicë e kafenjësuar, ndërsa në rrethinë paraqiten njësi nr. 18 – Deluvion suargjilor dhe njësi nr. 12 – Aluvion suargjilor, si edhe njësi të tjera rajonale. Këto toka përfaqësojnë burim të rëndësishëm bujqësor të peizazhit rural; cilësia dhe përdorimi i tyre duhet të mbrohen nga depozitimi i pluhurit, derdhjet dhe ngjeshja nga mjetet.

Nuk janë paraqitur të dhëna kadastrale për klasën e bonitetit, kulturën bujqësore ose rendimentin e parcelave fqinje. Për këtë arsye nuk llogaritet vlerë monetare e prodhimit të humbur dhe nuk pretendohet dëmtrim i provuar i kulturave. Nëse paraqitet ankesë konkrete për pluhurosje ose derdhje, vlerësimi bëhet në parcelën e prekur, duke dokumentuar kulturën, vendin, burimin e mundshëm dhe kushtet meteorologjike.

6.15. Ndikimi në karakteristikat gjeologjike dhe gjeomorfologjike

Sipas Hartës Gjeologjike të Kosovës 1:200 000 dhe interpretimit lokal të bashkëngjitur, zona karakterizohet nga depozitime kuaternare Qh dhe Qp. Njësia Qh lidhet me materiale proluviale me fragmente shkëmbore dhe depozitime ranore–pluhurore, ndërsa Qp përfaqëson sedimente liqenore me zhavorr, rërë, pluhur dhe argjilë. Këto informacione paraqesin interpretim hartografik rajonal dhe nuk zëvendësojnë profilin gjeoteknik specifik të çdo objekti.

Vazhdimi i operimit nuk përfshin nxjerrje të shkëmbit në lokacion, hapje fronte minerare, shpërthime, shpime të thella, ndryshim të shtresëzimit, ndërhyrje në strukturat tektonike ose devijim të rrjetit hidrografik. Gëlqerori i përdorur në bluarje duhet të vijë nga furnizim i jashtëm i autorizuar dhe trajtohet si material i sjellë; origjina dokumentohet në evidencën e furnizimit. Për rrjedhojë, projekti i vlerësuar nuk përfshin shfrytëzim të rezervave gjeologjike të nëntokës së parcelës.

Harta gjeotektonike rajonale vendos lokacionin brenda sedimenteve të basenit kenozoik dhe paraqet struktura të thyerjeve në shkallë rajonale, përfshirë zonën e thyerjes së Çiçavicës. Prania e një vije në hartën rajonale nuk është provë se thyerja kalon nën themelin e objektit ose se operimi e aktivizon strukturën. Me fushëveprimin aktual, pa nxjerrje minerare dhe pa gjurmime të thella, ndikimi i drejtpërdrejtë mbi karakteristikat gjeologjike dhe gjeomorfologjike vlerësohet i ulët; ky vlerësim nuk mbulon zgjerime konstruktive të ardhshme.

Masat e kujdesit kufizohen në ruajtjen e stabilitetit të sipërfaqeve ekzistuese, mirëmbajtjen e kullimit, parandalimin e infiltrimit të ndotësve dhe kryerjen e mirëmbajtjeve pa gjurmime të panevojshme. Çdo ndryshim i ardhshëm konstruktiv ose zgjerim do të trajtohej veçmas sipas kërkesave të autoritetit; ai nuk është pjesë e projektit aktual.

6.16. Popullsia lokale:

Popullsia lokale e receptorëve përreth identifikohet sipas publikimit zyrtar të Agjencisë së Statistikave të Kosovës “Popullsia sipas gjinisë, etnicitetit dhe vendbanimit – Regjistrimi 2024”. Të dhënat janë të nivelit të vendbanimit dhe shoqërohen me distancat në vijë ajrore të përdorura në dosjen e projektit; këto distanca mbeten objekt i verifikimit përfundimtar GIS/teren dhe nuk përfaqësojnë numrin e personave realisht të ekspozuar, pasi ekspozimi varet nga pozita e shtëpisë, era, koha e punës dhe masat e kontrollit.

Tabela 54. Vendbanimet, popullsia dhe distancat në zonën e ndikimit

Vendbanimi	Gjithsej	Meshkuj	Femra	Distanca nga fabrika
Reznik	950	492	458	794.39 m
Pestovë	773	402	371	1.28 km
Druar / Drivar	601	322	279	1.08 km
Vërnice (ASK: Vërmice)	473	254	219	551.8 m

Vendbanimi	Gjithsej	Meshkuj	Femra	Distanca nga fabrika
Gjithsej	2 797	1 470	1 327	Katër qendra vendbanimesh

Katër vendbanimet numërojnë së bashku 2 797 banorë, prej të cilëve 1 470 meshkuj dhe 1 327 femra. Në nivel të Komunës së Vushtrrisë, Profili Komunal i bazuar në Regjistrimin 2024 raporton 61 528 banorë; kështu, katër vendbanimet përfaqësojnë rreth 4.55% të popullsisë komunale. Ky raport është tregues orientues territorial dhe nuk nënkupton se e gjithë kjo popullsi ndikohet nga operimi i fabrikës.

Për vlerësimin e ndikimit, receptorët e drejtpërdrejtë janë banesat e izoluar më afër kompleksit: 137.48 m, 159.83 m, 184.13 m dhe 204.24 m. Receptorë të tjerë të rëndësishëm janë SHFMU “Martirët” rreth 0.97 km, Xhamia e Reznikut rreth 0.83 km, tri lokacionet e varrezave, objekti industrial–depo rreth 0.10 km, Auto Color/Fuzi Auto Color rreth 0.30 km dhe NTP Liburni rreth 0.48 km. Prania e fëmijëve, të moshuarve dhe personave me sëmundje respiratore kërkon qasje parandaluese, por nuk mund të kuantifikohet pa të dhëna të posaçme.

6.17. Ndryshimet në numrin dhe strukturën e popullsisë dhe ndikimet të lidhura me mjedisin, popullsinë, përqendrimi dhe migrimi

Projekti nuk përfshin ndërtim të ri, kampe, rezidenca punëtorësh, shpronësim, zhvendosje fizike të familjeve ose marrje të parcelave të banuara. Për rrjedhojë, gjatë fazës së operimit nuk parashikohet rritje e menjëhershme e popullsisë lokale, përqendrim i ri i banorëve, ndryshim i strukturës gjinore/moshore ose migrim i imponuar nga vetë projekti.

Sipas Profilit të Komunës së Vushtrrisë, popullsia komunale është zvogëluar nga 69 870 banorë në vitin 2011 në 61 528 banorë në vitin 2024, respektivisht rreth 11.9%. Kjo tendencë është tregues demografik komunal dhe nuk mund t’i atribuohet fabrikës BNF-i. Një impiant i vetëm i materialeve ndërtimore nuk përbën bazë faktike për të shpjeguar migrimin rajonal, ndryshimin e lindshmërisë ose strukturën demografike të vendbanimeve.

Ndikimi i mundshëm i projektit mbi cilësinë e jetesës lidhet me ekspozimin ndaj pluhurit, zhurmës, trafikut, erërave eventuale dhe perceptimit të sigurisë. Nëse nuk kontrollohen, këta faktorë mund të shkaktojnë shqetësim lokal të familjet pranë parcelës; megjithatë, mungesa e matjeve dhe e ankesave të verifikuara nuk lejon konkluzion se projekti ka shkaktuar shpërngulje ose ulje të numrit të banorëve.

Mbrojtja e komunitetit kërkon prioritet për banesën më të afërt 137.48 m, respektim të orarit 08:00–16:00, kontroll të transportit dhe mekanizëm të thjeshtë për pranimin, regjistrimin dhe trajtimin e ankesave. Në përputhje me IFC PS1 dhe PS4, vlerësimi i shqetësimeve duhet të marrë në konsideratë ekspozimin kumulativ nga rruga 220, trafiku tranzit Vushtrri–Skenderaj–Drenas, hekurudha dhe objektet komerciale fqinje, pa ia atribuuar të gjitha burimet operatorit.

6.18. Ndikimet vizuale të vendbanimeve

Peizazhi rreth fabrikës paraqet kombinim rural–bujqësor me banesa të shpërndara, rrugë lokale e rajonale, hekurudhë, parcelim bujqësor, objekte industriale/depo, shërbime komerciale dhe breza vegjetativë. Objekti BNF-i është element ekzistues i këtij konfigurimi; vlerësimi nuk parashikon volum të ri ndërtimor, oxhak të ri të lartë, depo masive në terren të hapur ose ndryshim të profilit të vendbanimeve.

Ndikimi vizual i operimit mund të vijë nga grumbullimi i parregullt i lëndëve të para, materialit mineral ose paletave; mbetjet e ambalazhit; shenja pluhuri në fasadë, sipërfaqe ose rrugë; kamionë në pritje; ndriçimi i orientuar gabimisht; dhe mungesa e mirëmbajtjes së objektit. Ky ndikim lidhet me menaxhimin e oborrit dhe nuk kërkon ndryshime të peizazhit për t’u parandaluar.

Tabela 55. Receptorët vizualë dhe masat për integrimin peizazhor

Receptori vizual	Distanca orientuese	Ndjeshmëria	Masa e përshtatshme
Banesat më të afërta	137.48–204.24 m	E lartë: cilësi jetese dhe pamje nga oborri.	Ruajtje e pastërtisë; material nën mbulim; pa dritë drejt banesave.
Varrezat e Syloviqëve	Rreth 0.40 km	Komunitare dhe simbolike.	Pa depo të hapura, pluhur të dukshëm ose punë jashtë orarit.
Varrezat e Ujkanëve	Rreth 0.45 km	Komunitare dhe simbolike.	Rregull vizual, qetësi dhe komunikim gjatë vizitave.
Varrezat e fshatit Reznik	Rreth 0.96 km	Komunitare dhe simbolike.	Mbrojtje nga ndikimi i shpërndarë dhe trafiku i panevojshëm.
SHFMU “Martirët” / xhamia	Rreth 0.97 / 0.83 km	Arsimore dhe fetare.	Rregull vizual, kontroll i pluhurit dhe respekt i funksionit komunitar.

Vlerësimi i tri lokacioneve të varrezave bëhet për respektin e funksionit të tyre shoqëror, qetësisë dhe pastërtisë. Identifikimi në ortofoto nuk përbën shpallje automatike të tyre si asete të mbrojtura ligjërisht. Nuk parashihet ndërhyrje fizike, zënie e tokës, qasje përmes varrezave ose zhvendosje e ndonjë elementi komunitar.

Duke qenë se linja operon në orarin ditor 08:00–16:00, ndotja nga ndriçimi gjatë natës nuk paraqitet si ndikim rutinë i procesit; çdo ndriçim sigurie duhet të drejtohet brenda parcelës dhe të shmangë verbimin e përdoruesve të rrugës e banesave. Ndikimi vizual i mbetur vlerësohet i ulët nëse respektohet rendi, mbulimi i materialeve dhe mirëmbajtja e fasadës e oborrit.

6.19. Ndikimet e emetimit të ndotësve, zhurmës, vibrimeve, nxehtësisë dhe të gjitha llojeve të rrezatimit në shëndetin e njeriut

Vlerësimi i shëndetit të njeriut dallon dy grupe receptorësh: punonjësit që ekspozohen drejtpërdrejt gjatë proceseve teknologjike dhe komunitetin jashtë parcelës, përfshirë banesat e afërta, përdoruesit e rrugës, punonjësit e objekteve fqinje, shkollën, xhaminë dhe varrezat. Niveli i ekspozimit nuk mund të përcaktohet numerikisht pa matje, por identifikohen rrugët e kontaktit dhe masat e kontrollit sipas hierarkisë inxhinierike, administrative dhe personale.

Pluhuri, emetimet dhe ekspozimi respirator

Burimet kryesore janë mulliri, sita, elevatori, shiritat transportues, peshimi i mbushësve, dozimi i çimentos, përzierja e produkteve të thata dhe mbushja e thasëve. Pluhuri total, fraksionet PM10/PM2.5 dhe pluhuri respirabil mund të irritojnë rrugët e frymëmarrjes, sytë dhe lëkurën; materiali me çimento mund të ketë karakter alkaline. Rreziku më i lartë operacional paraqitet në pikën e shkarkimit, pastrimit të filtrit, ndërrimit të thasëve dhe mirëmbajtjes së pajisjeve.

Prania e silikës kristalore respirabile nuk supozohet për çdo material gëlqeror; ajo kontrollohet vetëm nëse përbërja mineralogjike ose SDS-ja e lëndës së parë e identifikon. Për produktet me bazë ujore dhe aditivët, çdo rrezik kimik ose erë specifike vlerësohet sipas përbërjes reale dhe SDS-së; raporti nuk i atribuon projektit burime kimike të padokumentuara.

Masa prioritare është mbyllja e procesit dhe aspirimi lokal me filtrim; pasojnë ruajtja nën mbulim, pastrimi industrial pa shpërndarje të pluhurit, kontrolli i mbushjes, ventilimi i përshtatshëm dhe pajisjet personale mbrojtëse. Maska e frymëmarrjes, mbrojtja e syve dhe dorezat përzgjidhen sipas SDS-së dhe vlerësimit të ekspozimit, jo si zëvendësim për aspirimin në burim.

Zhurma e jashtme dhe mbrojtja e komunitetit

Burimet e zhurmës së fabrikës janë mulliri, sita/separatori, elevatori, përzierëset, kompresori, aspiratori dhe automjetet e ngarkim-shkarkimit. Jashtë parcelës, situata akustike përfshin edhe rrugën 220, trafikun tranzit që lidh Vushtrrinë me Skenderajn dhe Drenasin, hekurudhën rreth 185 m larg dhe objektet komerciale përreth. Për rrjedhojë, matjet duhet të dallojnë sa të jetë e mundur funksionimin e pajisjeve të fabrikës nga sfondi i trafikut dhe aktivitetet e tjera.

IFC General EHS Guidelines, si praktikë e mirë ndërkombëtare dhe jo zëvendësim i normës kosovare, përdor vlera udhëzuese njëorëshe LAeq prej 55 dB(A) gjatë ditës dhe 45 dB(A) gjatë natës për receptorët rezidencialë, institucionalë dhe arsimorë; për receptorët industrialë/komercialë paraqiten 70 dB(A) ditën dhe 70 dB(A) natën. Udhëzimi kërkon që ndikimi i zhurmës të mos tejkalojë vlerën përkatëse ose të mos rezultojë në rritje të nivelit të sfondit prej më shumë se 3 dB(A) te receptorin më i afërt jashtë parcelës.

Tabela 56. Vlerat referente për vlerësimin e zhurmës

Receptori / treguesi	Dita	Nata	Interpretimi për BNF-i
Rezidencial, institucional, arsimor – IFC	55 dB(A)	45 dB(A)	LAeq, 1 orë; tregues orientues, jo kufi ligjor i deklaruar.
Industrial / komercial – IFC	70 dB(A)	70 dB(A)	Zbatohet vetëm sipas kategorisë reale të receptorit.
Rritja mbi sfondin ekzistues – IFC	Deri 3 dB(A)	Deri 3 dB(A)	Vlerësohet vetëm kur ka matje të sfondit dhe të projektit.
Orari i fabrikës	08:00–16:00	Pa operim rutinë	Ndikimi rutinë i projektit analizohet për periudhën ditore.

Krahasimi juridik bëhet sipas Ligjit nr. 02/L-102 për Mbrojtjen nga Zhurma – versioni i konsoliduar (22.05.2025), klasifikimit të zonës dhe akteve nënligjore të zbatueshme. Shifrat IFC janë udhëzuese dhe nuk paraqiten si matje në Reznik. Receptori prioritar është banesa 137.48 m larg, pasuar nga banesat në 159.83 m, 184.13 m e 204.24 m; shkolla dhe tri varrezat trajtohen sipas ndjeshmërisë së tyre, ndërsa objekti industrial–depo dhe Auto Color si receptorë ekonomikë e burime të mundshme kumulative. Sipas të njëjtit udhëzim IFC, kalimi i trenave si ngjarje shumë intruzive nuk duhet të përfshihet në përcaktimin e sfondit bazë të zhurmës së impiantit.

Baza për vlerësimin e përhapjes së zhurmës

Fuqia akustike e pajisjes (LWA) dhe niveli i presionit akustik te receptori (LAeq) janë madhësi të ndryshme dhe nuk barazohen. Për këtë projekt nuk paraqitet llogaritje teorike e përhapjes me vlera të supozuara të burimit, sepse nuk janë dorëzuar të dhëna të verifikuara LWA për mullirin, separatorin dhe pajisjet e tjera kryesore. Vlerësimi sasior i ndikimit akustik mbështetet në dokumentacionin teknik të pajisjeve dhe në matjet e realizuara gjatë funksionimit normal të fabrikës, me evidentim të trafikut, hekurudhës dhe burimeve të tjera të sfondit.

Tabela 57. Të dhënat e nevojshme për vlerësimin sasior të zhurmës

Të dhëna / treguesi	Burimi i të dhënës	Përdorimi në vlerësim	Kushti i vlefshmërisë
LWA ose të dhëna ekuivalente për pajisjet kryesore	Datasheet/pllakë teknike ose matje e akredituar	Identifikimi i kontributit të mullirit, separatorit, mikserëve, aspiratorëve dhe kompresorit	Përdoret vetëm kur lidhet me pajisjen reale të instaluar
LAeq në kufirin e parcelës dhe te receptori prioritar 137.48 m	Matje gjatë funksionimit normal	Vlerësimi i ekspozimit real jashtë parcelës	Regjistrohen njëkohësisht pajisjet aktive dhe kushtet meteorologjike

Të dhëna / treguesi	Burimi i të dhënës	Përdorimi në vlerësim	Kushti i vlefshmërisë
Sfondi akustik: trafik, hekurudhë dhe aktivitete fqinje	Matje/vëzhgim paralel gjatë kampanjës	Ndarja e kontributit të fabrikës nga burimet e jashtme	Ngjarjet e jashtëzakonshme shënohen veçmas dhe nuk i atribuohen fabrikës

Përputhshmëria me kërkesat për zhurmën nuk dëshmohet me skenarë numerikë të supozuar. Ajo verifikohet me matje përfaqësuese gjatë operimit normal dhe me interpretim kundrejt legjislacionit vendor të zbatueshëm; vlerat e IFC-së përdoren vetëm si referencë plotësuese e praktikës së mirë.

Zhurma profesionale, vibrimet dhe siguria në punë

Sipas IFC General EHS Guidelines – Occupational Health and Safety, ekspozimi profesional ndaj zhurmës pa mbrojtje të dëgjimit nuk duhet të tejkalojë 85 dB(A) për 8 orë; vlera kulmore nuk duhet të kalojë 140 dB(C). Për çdo rritje prej 3 dB(A), koha orientuese e ekspozimit përgjysmohet: 88 dB(A) për 4 orë, 91 dB(A) për 2 orë dhe 94 dB(A) për 1 orë. Këto janë referenca të praktikës së mirë, ndërsa detyrimet ligjore vendore zbatohen sipas Ligjit nr. 04/L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë – versioni i konsoliduar (23.10.2025).

Kontrolli preferon uljen në burim: kabina/izolim akustik aty ku është teknikisht i përshtatshëm, mirëmbajtje, lubrifikim, balancim të pjesëve rrotulluese, baza elastike, ndarje të zonave të punës dhe kufizim të kohës së ekspozimit. Mbrojtëset e dëgjimit përdoren kur mbetet ekspozim i rëndësishëm; për punonjësit e ekspozuar parashihen udhëzimi, verifikimi i përdorimit dhe kontrolli shëndetësor sipas vlerësimit të rrezikut.

Vibrimet operative lidhen me motorët, mullirin, sitën dhe pajisjet rrotulluese; nuk ka minime, shpërthime ose valë sizmike të prodhuara nga projekti. Izolatorët elastikë, fiksimi i bazamentit, balancimi dhe mirëmbajtja kufizojnë transmetimin drejt konstruksionit. Në distancat e banimit prej 137.48 m e më shumë, nuk ka bazë për të deklaruar vibrime strukturore të provuara pa ankesë, defekt ose matje specifike.

Nxehtësia, rrezatimi dhe rreziqet e aksidentit

Procesi i BNF-i nuk përfshin furrë gëlqereje, kalcinim, prodhim klinkeri, bojler industrial të dokumentuar ose trajtim termik të shkëmbit. Nxehtësia buron kryesisht nga motorët elektrikë, fërkimi mekanik dhe kushtet sezonale të ambientit të punës. Ventilimi, mirëmbajtja, pushimet dhe qasja në ujë të pijshëm zvogëlojnë ekspozimin e punonjësve gjatë periudhave me temperatura të larta.

Nuk janë identifikuar burime të rrezatimit jonizues, materiale radioaktive ose pajisje që gjenerojnë rreze X si pjesë e procesit. Pajisjet elektrike, motorët dhe panelet krijojnë fusha elektromagnetike të zakonshme të përdorimit industrial, por dokumentacioni nuk evidenton burime të veçanta që kërkojnë trajtim si impiant rrezatues. Instalimet elektrike duhet të jenë të tokëzuara, të mbrojtura dhe të mirëmbajtura; çdo pajisje speciale e ardhshme trajtohet sipas specifikimit dhe legjislacionit përkatës.

Rreziqet e aksidentit përfshijnë kontaktin me pjesë rrotulluese, pluhurin, ngarkim-shkarkimin, lëvizjen e mjeteve, rrëshqitjen, ekspozimin ndaj lëndëve kimike dhe rrezikun nga zjarri që lidhet me instalimet elektrike, ambalazhin, vajrat dhe çdo lëndë që SDS-ja e klasifikon si të ndezshme. NTP Liburni ndodhet rreth 0.48 km dhe merret parasysh në koordinimin e përgjithshëm të emergjencave, por nuk pretendohet lidhje infrastrukturore ose skenar i përbashkët pa verifikim faktik.

6.20. Ndikimet socio-ekonomike

Vazhdimi i funksionimit të fabrikës ekzistuese kontribuon në aktivitetin prodhues lokal përmes furnizimit të tregut me materiale ndërtimi, ruajtjes së vendeve ekzistuese të punës, angazhimit të transportit, mirëmbajtjes, paketimit dhe shërbimeve të tjera ndihmëse. Bluarja e gëlqerorit për nevoja vetanake përmirëson lidhjen e brendshme të zinxhirit të prodhimit, por nuk krijon veprimtari të veçantë tregtare të shitjes së gurit ose minierë të re.

Përfitimet ekonomike potenciale përfshijnë të ardhura familjare nga punësimi, kërkesë për furnitorë, qarkullim të mallrave, pagesa dhe tatime sipas regjimit ligjor, si dhe disponueshmëri lokale të produkteve për

ndërtim dhe mirëmbajtje. Nuk paraqiten vlera financiare, paga, xhiro, tatime ose multiplikatorë ekonomikë, sepse dokumentacioni nuk përmban të dhëna të verifikueshme për to.

Kostot dhe shqetësimet e mundshme socio-ekonomike lidhen me pluhurin, zhurmën, trafikun, perceptimin e sigurisë, dëmtimin e mundshëm të kulturave bujqësore në rast incidenti, përdorimin e rrugës publike dhe ruajtjen e qetësisë pranë banesave, shkollës, xhamisë e tri varrezave. Këto ndikime nuk paraqiten si dëme të ndodhura pa evidencë; ato trajtohen si rreziqe të parandalueshme që kërkojnë menaxhim operacional.

Tabela 58. Efektet socio-ekonomike të projektit

Fusha	Efekti pozitiv i mundshëm	Rreziku / kushti kufizues	Vlerësimi
Punësimi	Ruajtje e vendeve ekzistuese dhe të ardhurave.	8 punëtorë dhe një ndërrim 08:00–16:00 sipas deklarimit operativ; verifikimi bëhet me evidencën zyrtare të personelit/orarit.	Pozitiv lokal; vazhdim i punësimit ekzistues. Numri 8 përdoret si deklarim operativ dhe jo si numër i verifikuar i vendeve të punës.
Bizneset lokale	Furnizim, transport, paketim dhe mirëmbajtje.	Trafik shtesë dhe bashkëveprim me objektet fqinje.	Pozitiv me menaxhim të lëvizjeve.
Banorët	Disponueshmëri produktesh dhe ekonomi lokale.	Pluhur, zhurmë, siguri rrugore dhe shqetësim.	I kontrollueshëm me masa dhe orar.
Bujqësia	Pa humbje të re të tokës dhe pa marrje parcelash.	Depozitim pluhuri ose derdhje aksidentale.	Ndikim i ulët me zbatimin e masave parandaluese dhe pa zënie të re të tokës.

Orari 08:00–16:00 e vendos lëvizjen e fabrikës në periudhën ditore. Megjithatë, rruga 220 përdoret edhe nga trafiku tranzit që lidh Vushtrrinë me Skenderajn, Drenasin dhe shumë vendbanime; për këtë arsye, zhurma, pluhuri dhe fluksi total i rrugës nuk mund t'i atribuohen vetëm BNF-i. Ndikimi kumulativ vlerësohet me vëzhgim të qarkullimit, identifikim të automjeteve të operatorit dhe trajtim të ankesave konkrete.

6.21. Ndikimi i projektit në strukturën e ekonomisë lokale, sipas sektorit prodhues dhe degës kryesore të zonës

Zona e Reznikut dhe Vushtrisë karakterizohet nga ndërthurja e bujqësisë, banimit rural, tregtisë, shërbimeve, transportit dhe veprimtarive të vogla e të mesme prodhuese. Fabrika BNF-i përfshihet në sektorin e industrisë përpunuese të materialeve ndërtimore të përcaktuara në titullin e projektit. Bluarja dhe separimi i gurit gëlqeror kryhen vetëm si proces ndihmës për nevoja vetanake; fabrika nuk trajtohet nga ky Raport si minierë ose si subjekt që shet agregat mineral të nxjerrë nga lokacioni.

Prodhimi i llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka dhe kontakt-betonit mbështet zinxhirin lokal të ndërtimit, rinovimit, tregtisë dhe shërbimeve. Përgatitja e brendshme e mbushësit gëlqeror lidh lëndën e parë me procesin e përzierjes dhe mund të ulë humbjet e furnizimit kur kryhet me aspirim dhe kontroll të përshtatshëm.

Tabela 59. Sektorët ekonomikë lokalë dhe ndërveprimi me projektin

Sektori / dega	Lidhja me operimin e BNF-i	Kushti për bashkëjetesë
Bujqësia	Parcelat dhe kulturat përreth mbeten në përdorim.	Ndalim i zënies; kontroll i pluhurit, derdhjeve dhe qasjes.
Industria përpunuese	Prodhimi i materialeve ndërtimore të përcaktuara në titull, përfshirë suvatuesit dekorativë për fasada.	Proces i mbyllur, menaxhim mjedisor dhe gjurmueshmëri.
Tregtia / ndërtimi	Disponueshmëri e produkteve për punime dhe mirëmbajtje.	Cilësi produkti; furnizim i organizuar dhe siguri.
Transporti / shërbimet	Furnizim, shpërndarje, mirëmbajtje dhe shërbime lokale.	Orari 08:00–16:00; kontroll i shpejtësisë dhe ngarkesës.
Aktivitetet fqinje	Bashkëveprim me depo, Auto Color dhe NTP Liburni.	Vlerësim kumulativ pa supozuar lidhje teknike të paqena.

Objekti industrial–depo rreth 0.10 km, Auto Color/Fuzi Auto Color rreth 0.30 km dhe pompa NTP Liburni rreth 0.48 km dëshmojnë praninë e përdorimeve komerciale/industriale të shpërndara. Kjo nuk do të thotë se operatorët kanë të njëjtin pronar, të njëjtën leje, lidhje infrastrukturore ose sistem të përbashkët të ujërave e mbetjeve; secila veprimtari vlerësohet brenda përgjegjësisë së vet.

Në raport me planifikimin hapësinor, dokumentet draft PZHK/VSM të Komunës së Vushtrrisë përdoren si kontekst orientues për ruajtjen e tokës bujqësore, infrastrukturën, receptorët dhe menaxhimin e mjedisit. Drafti nuk paraqitet si dokument i miratuar përfundimisht dhe nuk zëvendëson informacionin urbanistik ose vendimin e autoritetit kompetent për parcelën. Ndikimi në strukturën e ekonomisë lokale vlerësohet i moderuar pozitiv në shkallë lokale, me kusht të kontrollit të ndikimeve mjedisore.

6.22. Numri i vendeve të punës të krijuara gjatë fazave të ndërtimit dhe funksionimit të projektit, si dhe humbjet e mundshme të vendeve të punës në sektorët apo zonat e prekura

Formulimi metodologjik përfshin fazat e ndërtimit dhe funksionimit, ndërsa BNF-i është fabrikë ekzistuese dhe funksionale. Në projektin aktual nuk parashihet fazë e re ndërtimi të kapacitetit prodhues. Ndërhryrjet e kufizuara për masat mjedisore (gropa septike, drenazhimi/separatori, rregullimi i pllatoesë, filtrimi dhe gjelbërimi) mund të realizohen nga personeli teknik ose kontraktorë të përkohshëm, por nuk krijojnë vende të reja të përhershme pune të projektit dhe numri i tyre nuk paraqitet pa dokumentim nga operatori.

Vendet e punës gjatë funksionimit përfshijnë, sipas organizimit real të operatorit, drejtimin e prodhimit, operatorët e mullirit/separatorit, peshimit e përzierjes, paketimit, magazinimit, ngarkim-shkarkimit, kontrollit të cilësisë, administrimit, mirëmbajtjes dhe përgjegjësitë mjedisore e të sigurisë. Këto role përshkruhen funksionalisht, por dokumentacioni i dorëzuar nuk e konfirmon numrin aktual të punonjësve, ndarjen sipas gjinisë, kontratat, ndërrimet ose numrin e të angazhuarve indirekt.

Tabela 60. Punësimi dhe treguesit e vendeve të punës

Kategoria	Gjendja për projektin aktual	Treguesi i saktë
Fazë e re ndërtimi	Nuk parashihet fazë e re ndërtimi të kapacitetit prodhues; parashihen vetëm ndërhyrje të kufizuara për masat mjedisore brenda parcelës.	Nuk krijohen vende të reja të përhershme nga ndërtimi; personeli i përkohshëm i kontraktorëve nuk kuantifikohet pa të dhëna të operatorit.
Punësim operacional ekzistues	Ruhet gjatë vazhdimin të aktivitetit.	8 punëtorë; një ndërrim 08:00–16:00 sipas skenarit të VNM-së; zgjerimi i orarit ose i numrit të ndërrimeve kërkon rishqyrtim.
Punësim i ri operacional	Varet nga nevojat reale të operatorit.	Nuk parashikohet shifër pa deklaratë zyrtare.
Punësim indirekt	Furnizim, transport, paketim dhe mirëmbajtje.	I mundshëm; pa të dhëna për numrin.
Humbje pune në sektorë të tjerë	Nuk ka marrje të tokës, zhvendosje ose ndalim veprimtarie.	Nuk është identifikuar humbje e provuar.

Meqenëse nuk ka zgjerim të parcelës, shpronësim, mbyllje të rrugëve, marrje të tokave bujqësore ose ndërprerje të veprimtarive fqinje, nuk është identifikuar mekanizëm i drejtpërdrejtë që të shkaktojë humbje të vendeve të punës në bujqësi, tregti ose shërbime. Një ndikim i tillë do të mund të shqyrtohej vetëm nëse dokumentohet dëmtim konkret, mbyllje e detyruar ose konflikt i vërtetuar me një përdorim tjetër.

Në përputhje me IFC Performance Standard 2, menaxhimi i fuqisë punëtore duhet të respektojë marrëdhëniet e rregullta të punës, sigurinë dhe shëndetin, informimin, trajnimin, përdorimin e pajisjeve mbrojtëse dhe procedurën e komunikimit të shqetësimeve. Këto parime përdoren si praktikë e mirë; detyrimet ligjore përcaktohen nga legjislacioni i Republikës së Kosovës dhe kushtet përkatëse të punësimit.

Përmbledhje e ndikimeve 6.11–6.22

Tabela 61. Përmbledhja e ndikimeve fizike dhe mjedisore

Faktori / receptori	Gjendja e identifikuar	Vlerësimi me masa
Topografia, erozioni, rrëshqitjet	Pa minime, rrugë ose ndërtime të reja prodhuese; gërmime lokale vetëm për gropën septike dhe drenazhimin/masat mjedisore.	I ulët me zbatimin e masave të kontrollit të erozionit dhe drenazhimit.
Toka / tokat bujqësore	Parcelë ekzistuese 0.563 ha; zënie shtesë 0 m ² .	I ulët me kontroll të pluhurit dhe derdhjeve.
Gjeologjia dhe relievi	Qh/Qp dhe basen kenozoik; pa nxjerrje në lokacion.	I papërfillshëm për strukturat rajonale.
Popullsia / receptorët	2 797 banorë në katër fshatra; banesa 137.48 m.	Lokal; prioritet mbrojtja e banesave.
Peizazhi dhe tri varrezat	Varreza rreth 0.40, 0.45 dhe 0.96 km.	I ulët me pastërti, qetësi dhe orar.
Zhurma dhe shëndeti	Mulli, mikserë dhe trafik; hekurudha 185 m.	I menaxhueshëm me izolim, PPE dhe matje.
Ekonomia dhe punësimi	Ruajtje e aktivitetit ekzistues; pa fazë të re ndërtimi prodhues, me ndërhyrje mjedisore të kufizuara brenda parcelës.	Pozitiv lokal; vazhdim i aktivitetit dhe punësimit ekzistues. Numri 8 trajtohet si deklaram operativ i operatorit.

Burimet dhe referencat teknike

- Kapitujt 2, 3, 4, 5 dhe 6.1–6.10 të VNM-së për fabrikën ekzistuese BNF-i; dokumentacioni i parcelës, proceset teknologjike, dokumentacioni përfundimtar i distancave dhe ortofotoja e receptorëve e varrezave.
- Harta Gjeologjike e Kosovës 1:200 000; Harta Hidrogjeologjike e Kosovës; Harta Gjeotektonike e Kosovës; Harta Pedologjike e Kosovës dhe interpretimet lokale të bashkëngjitura.
- Agjencia e Statistikave të Kosovës: Popullsia sipas gjinisë, etnicitetit dhe vendbanimit – Regjistrimi 2024.
- Profili i Komunës së Vushtrrisë dhe draft-VSM/PZHK 2024–2032, si dokumente orientuese, të cilat nuk paraqiten si plan i miratuar.
- Ligji nr. 08/L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis.
- Udhëzimi Administrativ MMPHI nr. 04/2025 për metodologjinë e hartimit të raportit të VNM-së.
- Udhëzimi Administrativ (QRK) nr. 11/2018 për Vlerat Kufitare të Emisioneve të Materieve Ndotëse në Tokë.
- Ligji nr. 02/L-102 për Mbrojtjen nga Zhurma.
- Ligji nr. 04/L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë.
- IFC Performance Standard 1 – Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts.
- IFC Performance Standard 2 – Labor and Working Conditions.
- IFC Performance Standard 3 – Resource Efficiency and Pollution Prevention.
- IFC Performance Standard 4 – Community Health, Safety, and Security.
- IFC General Environmental, Health, and Safety Guidelines.
- IFC General EHS Guidelines – Environmental, 1.7 Noise: 55/45 dB(A), 70/70 dB(A) dhe rritja maksimale orientuese e sfondit 3 dB(A).
- IFC General EHS Guidelines – Occupational Health and Safety: zhurma profesionale, vibrimet dhe kontrolli inxhinierik.
- IFC EHS Guidelines for Cement and Lime Manufacturing (2022): vetëm analogjia teknike për bluarjen, filtrimin dhe kontrollin e pluhurit.

- Instituti Hidrometeorologjik i Kosovës – Vjetari Hidrometeorologjik 2024.

6.23. Kontributi i projektit në ekonominë rajonale dhe kombëtare

N.N.P. “BNF-i” është impianti ekzistues dhe funksional, prandaj kontributi ekonomik vlerësohet si efekt i vazhdimit të aktivitetit prodhues dhe jo i një faze të re ndërtimore. Veprimtaria përfshin prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitësve për pllaka dhe kontakt-betonit, si dhe bluarjen/separimin mekanik të gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake.

Kontributi ekonomik lidhet me ruajtjen e aktivitetit dhe vendeve ekzistuese të punës, furnizimet me lëndë të para e ambalazh, transportin, mirëmbajtjen dhe shërbimet e tjera. Raporti përdor deklarinimin operativ prej 8 punëtorësh, por pa evidencë zyrtare të personelit, prodhim vjetor të verifikuar, të dhëna për shitjet dhe origjinën/destinacionin e furnizimeve nuk kuantifikohet kontributi monetar rajonal ose kombëtar. Ndikimi socio-ekonomik vlerësohet pozitiv lokal në kuptimin e vazhdimit të aktivitetit dhe punësimit të deklaruar.

6.24. Ekosistemet dhe gjeologjia:

Lokacioni është parcelë tashmë e përdorur për veprimtari prodhuese, brenda një peizazhi rural–bujqësor të modifikuar nga banimi, rrugët, hekurudha dhe veprimtaritë industriale e komerciale. Projekti nuk parashikon zënie të re të tokës ose zgjerim jashtë parcelës 5 630 m²; rrjedhimisht nuk krijon fragmentim të ri të drejtpërdrejtë të habitatit nga zgjerimi territorial.

Në aspektin gjeologjik, nuk parashihen minime, shpërthime, hapje miniere, gërmime të thella ose ndërhyrje që ndryshojnë strukturën gjeologjike dhe regjimin tektonik. Guri gëlqeror sillet në fabrikë dhe vetëm bluhet/separohet mekanikisht. Ndikimet ekologjike potenciale janë indirekte: depozitimi i pluhurit, zhurma, trafiku, ndriçimi dhe rrjedhjet aksidentale. Shqyrtimi dokumentar dhe masat parandaluese janë baza e vlerësimit; vërtetimi i synuar në terren aktivizohet vetëm kur plotësohen kriteret e përcaktuara në raport.

6.25. Humbja dhe dëmtimi i specieve bimore dhe shtazore dhe habitateve të tyre

Nuk parashihet pastrim i një sipërfaqeje të re, shpyllëzim ose zënie e re e habitatit, sepse vlerësohet operimi i fabrikës ekzistuese. Ndikimi potencial mbi florën dhe faunën përreth lidhet me pluhurin, zhurmën, lëvizjen e automjeteve, ndriçimin dhe ndotjen aksidentale të tokës ose ujit.

Mungesa e inventarizimit nuk interpretohet si dëshmi se speciet e mbrojtura ose të rralla mungojnë. Nëse autoriteti, një ndërhyrje e ardhshme ose vërtetimi i synuar identifikon specie/habitate me rëndësi, masat dhe monitorimi përshtaten sipas receptorit të identifikuar.

6.26. Humbja dhe dëmtimi i veçorive gjeologjike, paleontologjike dhe geomorfologjike, biodiversitetit, florës dhe faunës, pasurive natyrore të mbrojtura, specieve të rralla dhe të rrezikuara të bimëve dhe kafshëve të egra dhe habitateve të tyre

Operimi nuk përfshin nxjerrje minerare nga lokacioni, prerje të reja të terrenit ose gërmime që do të ekspozonin apo dëmtonin veçori gjeologjike, paleontologjike ose geomorfologjike. Për këtë komponent ndikimi i drejtpërdrejtë vlerësohet i ulët.

Për biodiversitetin dhe pasuritë natyrore të mbrojtura, vlerësimi mbetet i kushtëzuar nga verifikimi i të dhënave zyrtare dhe terrenit. Kontrolli i pluhurit, ujërave, mbetjeve, zhurmës dhe ndriçimit është masa kryesore për shmangien e dëmtimit indirekt.

6.27. Qëllimi dhe shfrytëzimi i sipërfaqeve

Sipërfaqja përdoret për funksionet ekzistuese prodhuese, magazinim, qarkullim të brendshëm dhe shërbime ndihmëse. VNM-ja nuk parashikon ndryshim destinimi, zgjerim jashtë parcelës ose përdorim të tokës për nxjerrje të gurit. Organizimi i brendshëm duhet të ndajë zonat e prodhimit, magazinimit, mbetjeve, qarkullimit dhe emergjencës.

6.28. Sipërfaqet e ndërtuara dhe të pa ndërtuara

Parcela ka sipërfaqe 5 630 m² dhe është lokacion ekzistues industrial. Raporti nuk duhet të japë përqindje të sajura të sipërfaqeve të ndërtuara dhe të pandërtuara pa planimetri të verifikuar. Sipërfaqet e lira duhet të mbahen të rregulluara, me kullim funksional, pa depozim të pakontrolluar dhe me gjelbërim aty ku nuk pengohet funksioni operacional.

6.29. Shfrytëzimi i tokës

Projekti vazhdon shfrytëzimin ekzistues të parcelës dhe nuk kërkon konvertim të tokës së re. Ndikimet mbi tokën lidhen me depozitimin e pluhurit dhe rrjedhjet e mundshme të produkteve me bazë ujore, aditivëve, vajrave ose ujërave të ndotura. Parandalimi kërkon dysHEME të papërshkueshme në zonat e rrezikut, mbajtje sekondare dhe reagim të menjëhershëm ndaj derdhjeve.

6.30. Infrastruktura komunale:

Fabrika përdor qasjen dhe infrastrukturën ekzistuese. Vlerësimi nuk parashikon ndërtim të rrugëve të reja ose infrastrukturë të re komunale si pjesë të projektit. Ngarkesa mbi rrjetet publike duhet të mbetet brenda kushteve të operatorëve përkatës dhe të dokumentohet me pëlqimet/lidhjet ekzistuese.

6.31. Trafiku

Lëvizjet e lidhura me fabrikën zhvillohen në kuadër të furnizimit me lëndë të para, shpërndarjes së produkteve dhe lëvizjes së personelit. Orari i deklaruar i lëvizjes së automjeteve është 08:00–16:00. Rruga 220 dhe trafiku tranzit ekzistues trajtohen si sfond dhe burim kumulativ, jo si emetim i operatorit.

Masat përfshijnë planifikimin e dërgesave, kufizimin e shpejtësisë në oborr, mbulimin e ngarkesave pluhurore, shmangien e pritjes me motor të ndezur dhe ruajtjen e korridorit të emergjencës.

6.32. Furnizimi me ujë

Uji nevojitet për përdorim sanitar dhe, sipas procesit, për formulime dhe pastrim. Sasia reale dhe burimi duhet të dokumentohen me faturat, kontratën me operatorin e licencuar publik ose autorizimin përkatës. Përdorimi duhet të minimizohet dhe uji i pastër nuk duhet të përziehet me rrymat e kontaminuara.

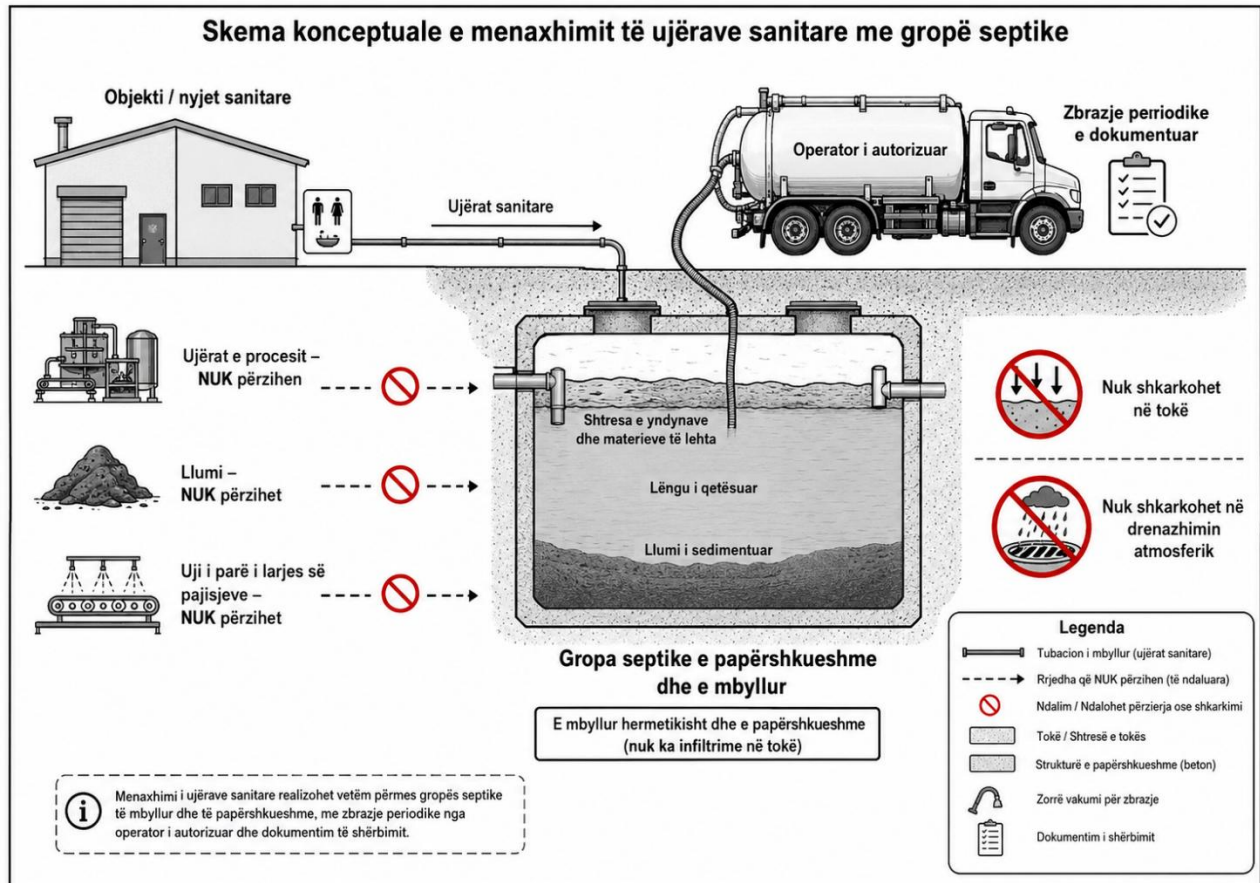
6.33. Energjia

Proceset mekanike dhe prodhuese konsumojnë kryesisht energji elektrike për mullirin, elevatorin, sitat, mikserët, aspirimin, filtrimin, paketimin dhe objektin. Pa faturat vjetore nuk kuantifikohet konsumi. Përmirësimi i efikasitetit, mirëmbajtja dhe shmangia e punës boshe të pajisjeve reduktojnë njëkohësisht kostot dhe emetimet indirekte.

6.34. Ujërat e zeza

Ujërat sanitare mblidhen në gropë septike të papërshkueshme dhe të mbyllur, me kontroll të integritetit dhe zbrazje periodike të dokumentuar nga operator i autorizuar. Ato mbahen të ndara nga ujërat e procesit, llumi dhe uji i parë i larjes; nuk lejohet shkarkimi në tokë, puseta ose drenazhimin atmosferik.

Figura 9. Gropa Septike

6.35. Gjenerimi i mbeturinave

Rymat e mundshme përfshijnë ambalazh letre/kartoni, plastikë, paleta, thasë, pluhur të kapur në filtra, mbetje produkti, llum dhe ujëra pastrimi, si dhe vajra ose materiale të kontaminuara nga mirëmbajtja. Klasifikimi përfundimtar bëhet sipas origjinës dhe përbërjes reale.

Prioriteti është parandalimi, rikthimi në proces vetëm kur lejohet teknikisht dhe nga cilësia, ndarja në burim, ruajtja e sigurt dhe dorëzimi te operatorë të autorizuar. Mbetjet e rrezikshme nuk përzihen me mbetjet komunale.

6.36. Pasuritë e mbrojtura natyrore, kulturore dhe rrethina e tyre, veçoritë e peizazhit

Objekti është element ekzistues i peizazhit rural–bujqësor dhe industrial. Nuk parashihet volum i ri ndërtimor që të ndryshojë profilin vizual. Receptorët komunitarë të identifikuar në analizën paraprake, përfshirë tri lokacionet e varrezave, trajtohen me respekt ndaj qetësisë, pastërtisë dhe funksionit të tyre, pa i shpallur automatikisht si pasuri të mbrojtura ligjërisht.

Ndikimi vizual kontrollohet me rregullimin e oborrit, materialet nën mbulim, kontrollin e pluhurit, menaxhimin e mbetjeve dhe orientimin e ndriçimit larg banesave.

6.37. Përshkrimi i ndikimeve të projektit në mjedis përmban gjithashtu informacione që rezultojnë nga:

Për këtë projekt informacionet plotësuese lidhen me mënyrën reale të operimit, ndërveprimin me aktivitetet ekzistuese, shtrirjen e ndikimeve dhe emetimet gjatë funksionimit. Pikat 6.38–6.44 interpretohen në përputhje me faktin se BNF-i është fabrikë ekzistuese dhe se VNM-ja nuk vlerëson një kantier të ri ndërtimi.

6.38. Zbatimi i projektit, duke përfshirë punimet e largimit, sipas rastit

Nuk parashihen punime të reja ndërtimi ose largimi si pjesë e projektit të vlerësuar. Gjatë mirëmbajtjeve, zëvendësimit të pajisjeve ose çaktivizimit të ardhshëm, materialet dhe mbetjet duhet të largohen në mënyrë të kontrolluar, duke parandaluar pluhurin, derdhjet dhe përzierjen e rrymave të mbetjeve.

6.39. Ndikimet kumulative të projekteve të tjera ekzistuese

Ndikimi kumulativ vlerësohet me trafikun e rrugës 220, qarkullimin tranzit, hekurudhën rreth 185 m dhe aktivitetet industriale/komerciale pranë parcelës. Faktorët kryesorë kumulativë janë pluhuri, zhurma, trafiku dhe presioni i përgjithshëm antropogjen.

Kontributi i BNF-i duhet të ndahet nga sfondi përmes monitorimit të përshtatshëm dhe evidencës operative. Nuk i atribuohen operatorit automatikisht emetimet e trafikut publik ose të veprimtarive të tjera.

6.39.1. Ndikimet dhe kompromiset e masave të propozuara

Asfaltimi/shtresimi i pllatosë ul burimin fugjitiv të pluhurit dhe bartjen e baltës, por rrit koeficientin e rrjedhjes sipërfaqësore. Pa drenazhim funksional ai mund të transferojë sediment ose ndotës drejt tokës dhe ujërave. Brezi i gjelbër ofron përfitim peizazhor dhe kapje të pjesshme të pluhurit, por nuk zëvendëson filtrimin në burim; kërkon hapësirë, ujë të fillestare, mbrojtje nga zjarri dhe mirëmbajtje. Ndikimi rezidual vlerësohet i ulët deri mesatar vetëm pasi këto masa të projektohen dhe mirëmbahen si sistem.

6.40. Të dhëna për shtrirjen e mundshme hapësinore të ndikimit negativ në mjedis,

Ndikimet e drejtpërdrejta priten kryesisht brenda parcelës dhe në afërsinë e saj. Receptorët prioritarë të identifikuar janë banesa më e afërt rreth 137.48 m, hekurudha rreth 185 m dhe korridori i Lumit Sitnica rreth 0.75 km. Shtrirja faktike e pluhurit, zhurmës ose një ndotjeje aksidentale varet nga intensiteti i burimit, kushtet meteorologjike, terreni dhe masat e kontrollit.

Nuk identifikohet mekanizëm normal operativ për ndikim ndërkufitar. Në rast incidenti, shtrirja kufizohet me izolimin e burimit dhe ndalimin e hyrjes së ndotësit në drenazh e tokë.

6.41. Shkarkimi i ujërave të ndotura gjatë fazës së ndërtimit

Kjo pikë nuk aplikohet drejtpërdrejt, sepse projekti i vlerësuar nuk ka fazë të re ndërtimi. Gjatë mirëmbajtjeve eventuale nuk lejohet shkarkimi i ujërave të kontaminuara në tokë, drenazh ose ujëra sipërfaqësore. Uji i ndotur mblidhet dhe menaxhohet sipas karakterit të tij.

6.42. Emetimet e rrezatimit elektromagnetik gjatë ndërtimit

Kjo pikë nuk aplikohet për një fazë të re ndërtimi, pasi e tillë nuk parashihet. Pajisjet elektrike ekzistuese janë pajisje industriale konvencionale dhe dokumentacioni i shqyrtuar nuk identifikon burim të veçantë të rrezatimit elektromagnetik që kërkon vlerësim specifik jashtë kërkesave teknike dhe të sigurisë elektrike.

6.43. Emetimet në ajër të gazrave serrë gjatë operimit

Burimet e gazeve serrë lidhen me energjinë elektrike të konsumuar dhe karburantin e automjeteve ose pajisjeve të kontrolluara nga operatori. Furnizimet dhe transporti i kontraktuar përfaqësojnë burime indirekte të zinxhirit të vlerës. Pa faturat vjetore të energjisë, sasitë e karburantit dhe faktorët zyrtarë të emisionit nuk llogaritet me besueshmëri CO₂-ekuivalenti vjetor.

Bluarja e gurit gëlqeror është proces mekanik dhe nuk përfshin kalcinim; për këtë arsye nuk ka emision kimik të CO₂ nga dekompozimi termik i CaCO₃. Reduktimi i emetimeve arrihet përmes efikasitetit energjetik, mirëmbajtjes dhe optimizimit të transportit.

6.44. Ndikimet në ndryshimet klimatike

Ndikimi i fabrikës në ndryshimet klimatike lidhet kryesisht me emetimet indirekte nga energjia dhe me përdorimin e karburanteve për transport. Në mungesë të bilanci vjetor të energjisë dhe karburantit, madhësia e këtij kontributi nuk kuantifikohet dhe nuk paraqiten vlera të supozuara.

Ndryshimet klimatike mund të ndikojnë edhe mbi vetë funksionimin e impiantit përmes valëve të të nxehtit, reshjeve intensive, erërave të forta dhe periudhave të thata që favorizojnë ngritjen e pluhurit. Masat e përshtatjes përfshijnë mirëmbajtjen e drenazhimit, mbrojtjen e materialeve dhe mbetjeve nga reshjet, kontrollin më të rreptë të pluhurit në periudha të thata e me erë, ventilimin dhe kushtet e sigurta të punës gjatë temperaturave të larta, si dhe planifikimin e reagimit ndaj motit ekstrem.

Me zbatimin e masave të efikasitetit, parandalimit të ndotjes dhe përshtatjes ndaj motit ekstrem, ndikimi klimatik i projektit konsiderohet i menaxhueshëm në kuadër të operimit ekzistues; vlerësimi sasior duhet të përditësohet kur të jenë në dispozicion të dhënat reale vjetore të konsumit.

Në fillim të zbatimit të PMM-së, operatori hap regjistrat për: prodhimin sipas linjave; konsumin mujor të ujit dhe energjisë; hyrje-daljet e automjeteve; lëndët e para dhe SDS-të; mbeturinat dhe fletëdorëzimet; mirëmbajtjen e filtrave; incidentet dhe ankesat. Pika e referencës operative e përdorur në PMM është deklarimi i operatorit: 8 punëtorë, një ndërrim 08:00–16:00, deri në 9 000 t/vit si skenar prodhimi dhe furnizim nga rrjeti publik; këto të dhëna verifikohen me evidencën përkatëse. Çdo ndryshim material kalon në shqyrtim paraprak.

7. PËRSHKRIMI I MASAVE PËR TË PARANDALUAR, REDUKTUAR OSE ELIMINUAR NDIKIMIN NË MJEDIS

Masat e këtij kapitulli janë hartuar për fazën reale të projektit: funksionimin e fabrikës ekzistuese N.N.P. “BNF-i” në parcelën P-70202054-00214-7, ZK Reznik. Ato lidhen drejtpërdrejt me burimet dhe receptorët e identifikuar në kapitujt 4–6 dhe synojnë që ndikimet e operimit të kontrollohen fillimisht në burim, pastaj përgjatë rrugës së transmetimit dhe, vetëm kur kjo nuk është e mjaftueshme, me masa shtesë te receptori. Kjo qasje shmang formulimet e përgjithshme dhe e bën secilën masë të verifikueshme gjatë inspektimit, monitorimit dhe auditimit të brendshëm.

Për lokacionin BNF-i, prioritetet janë kontrolli i pluhurit nga bluarja, separimi, transferimi, dozimi dhe paketimi; mbrojtja e tokës dhe ujërave nga derdhjet dhe ujërat e procesit; menaxhimi i ujërave sanitare përmes gropës septike të papërshkueshme; menaxhimi i zhurmës dhe trafikut për shkak të banesës më të afërt rreth 137.48 m dhe hekurudhës rreth 185 m; menaxhimi i mbeturinave; si dhe parandalimi i bartjes së ndotësve drejt korridorit të Sitnicës, rreth 0.75 km në lindje–verilindje. Efektiviteti i këtyre masave verifikohet përmes Programit të Monitorimit në Kapitullin 8 dhe integrohet në Planin e Menaxhimit Mjedisor të Kapitullit 9.

Struktura 7.1–7.4 ruhet sipas Udhëzimit Administrativ (MMPHI) Nr. 04/2025. Nënndarjet e mëposhtme e shtjellojnë këtë strukturë për proceset specifike të BNF-i, pa supozuar pajisje, kapacitete, matje ose shkarkime që nuk janë dokumentuar në dosjen e projektit.

7.1. Masat e parashikuara me legjislacion

Masat ligjore dhe administrative e bëjnë VNM-në të kontrollueshme. Korniza kryesore përfshin Ligjin Nr. 08/L-181, UA (MMPHI) Nr. 04/2025, Ligjet Nr. 03/L-025, 08/L-025 dhe 04/L-147, UA MMPHI Nr. 02/2022, si dhe legjislacionin në fuqi për mbeturinat, zhurmën, natyrën, kimikatet, sigurinë dhe shëndetin në punë dhe Ligjin Nr. 08/L-261 për Mbrojtje nga Zjarri. Kushtet e pëlqimit mjedisor dhe lejeve përkatëse kanë përparësi kur janë më specifike për lokacionin.

Për shkak se impianti është ekzistues, qëllimi i masave nuk është të përshkruajë një kantier të ri, por të sigurojë që proceset aktuale të funksionojnë brenda fushës së vlerësuar, me kontrole të dokumentuara dhe pa transferuar ndotjen nga një komponent mjedisor në tjetrin. Çdo ndryshim i kapacitetit, teknologjisë, formulimeve, lëndëve të para, numrit të ndërrimeve, mënyrës së shkarkimit ose organizimit të lokacionit duhet të kalojë në kontroll paraprak të nevojës për rishikim të pëlqimeve dhe të VNM-së.

7.1.1. Qasja e përgjithshme e pajtueshmërisë mjedisore

Operatori duhet ta zhvillojë veprimtarinë vetëm brenda kufirit të parcelës, kapaciteteve dhe proceseve të përshkruara në raport. Kushtet e pëlqimit mjedisor duhet të përkthehen në procedura pune, lista kontrolli, përgjegjësi dhe afate të matshme. Dokumentet relevante – SDS-të, regjistrat e prodhimit, mirëmbajtjes, mbetjeve, incidenteve, ankesave, hyrje-daljeve dhe rezultatet e monitorimit – duhet të ruhen në një dosje mjedisore të gjurmueshme.

Me vendim të brendshëm caktohet personi përgjegjës për mjedis. Ky person koordinon kontrollet sipas frekuencave të Kapitullit 8, evidencat e mbeturinave dhe kimikateve, ankesat, incidentet dhe raportimin. Përgjegjësi i prodhimit verifikon recetat dhe kushtet e procesit; mirëmbajtja siguron funksionimin e mullirit, sitave, mikserëve, aspirimit, filtrave dhe pajisjeve të sigurisë; magazinieri kontrollon ndarjen, etiketimin dhe gjendjen e lëndëve të para, kimikateve dhe mbeturinave.

Çdo mospërputhje duhet të ketë veprim të menjëhershëm për kufizimin e rrezikut, analizë të shkakut, person përgjegjës dhe afat mbylljeje. Përsëritja e të njëjtit devijim nuk trajtohet vetëm me pastrim ose riparim të përkohshëm: kërkohet analizë e shkakut rrënjësor dhe, kur devijimi përsëritet ose masa e përkohshme nuk eliminon shkakun, zbatohet ndryshim teknik ose procedural i dokumentuar.

7.1.2. Organizimi i përgjegjësi

Për zbatimin e masave mjedisore përcaktohen përgjegjësi të qarta për menaxhmentin, përgjegjësin mjedisor, prodhimin, mirëmbajtjen dhe magazinën. Secili rol lidhet me detyra të përcaktuara, evidencë të gjurmueshme dhe afat reagimi në rast devijimi.

Përgjegjësi mjedisor koordinon inspektimet, regjistrat, monitorimin, mbeturinat, ankesat dhe incidentet. Përgjegjësi i prodhimit kontrollon recetat, seritë dhe kushtet e procesit; mirëmbajtja siguron funksionimin e mullirit, separatorit, mikserëve, aspirimit, filtrave dhe pajisjeve të sigurisë; magazinieri kontrollon pranimin, etiketimin, ndarjen dhe ruajtjen e lëndëve të para, produkteve dhe mbeturinave.

Çdo devijim regjistrohet me datë, burim, masë të menjëhershme, person përgjegjës dhe afat për mbyllje. Veprimi korrigjues konsiderohet i përfunduar vetëm pasi të verifikohet se shkaku është trajtuar dhe masa është efektive.

7.1.3. Mbrojtja e ajrit nga pluhuri mineral

Burimet prioritare të pluhurit janë pranimi dhe shkarkimi i gurit gëlqeror 0–30 mm, bluarja, separimi, elevatorët dhe pikat e transferimit, siloset, dozimi, sitja, përzierja dhe paketimi i produkteve të thata. Parimi kryesor është kapja e pluhurit në burim: proceset pluhurore duhet të mbahen sa më të mbyllura, ndërsa pikat ku mbyllja e plotë nuk është e mundur lidhen me aspirim lokal dhe filtrim të përshtatshëm.

Mulliri, sitat dhe transferimet që gjenerojnë pluhur nuk duhet të operojnë kur aspirimi ose filtri përkatës është jashtë funksionit. Para fillimit të serisë kontrollohet gjendja e filtrit, kanaleve, ventilatorit dhe pikave të lidhjes; gjatë punës bëhet kontroll vizual për rrjedhje të dukshme dhe depozitim jo normal. Pluhuri i kapur rikthehet në proces vetëm kur është i identifikueshëm, i pastër dhe i përshtatshëm për të njëjtin formulim; përndryshe menaxhohet si mbeturinë.

Sipërfaqet operative, hyrja dhe rrugët e brendshme duhet të mirëmbahen për të shmangur ngritjen sekondare të pluhurit. Pastrimi me ajër të kompresuar që shpërndan pluhurin në ambient duhet të shmanget; preferohet aspirim industrial, pastrim i kontrolluar mekanik ose metoda tjetër që nuk e transferon pluhurin jashtë zonës së punës. Materialet e imëta që ruhen përkohësisht mbulohen ose vendosen në sistem të mbyllur.

Gjatë periudhave të thata dhe me erë, ngarkim-shkarkimi i materialeve pluhurore kufizohet sapo vërehet bartje e pakontrolluar jashtë pikës së punës. Shpejtësia e automjeteve në oborr mbahet e ulët dhe ngarkesat e materialeve pluhurore mbulohen gjatë transportit. Kur monitorimi i Kapitullit 8 evidenton tejkalim të kriterit të zbatueshëm, pluhur të dukshëm përtej kufirit të parcelës ose ankesë të verifikuar të lidhur me aktivitetin, operatori ndalon ose redukton burimin deri në rikthimin e kontrollit dhe përforcon mbylljen, filtrimin, pastrimin ose organizimin e trafikut; nëse masa nuk është e mjaftueshme, aktivizohet alternativa e furnizimit me mbushës të gatshëm e shqyrtuar në Kapitullin 5.

7.1.4. Kontrolli i erërave dhe kimikateve

Për produktet me bazë ujore dhe aditivët, kontrolli bazohet në SDS-të dhe në karakteristikat reale të lëndëve. Enët mbahen të mbyllura kur nuk përdoren, transferimet kryhen në mënyrë të kontrolluar dhe ventilimi i hapësirave të punës mbahet funksional. Monitorimi rutinor i ajrit për këtë konfigurim përqendrohet në pluhurin mineral dhe në burimet e dokumentuara të emetimeve.

Nëse në të ardhmen propozohet përdorimi i një lënde të re me përbërës volatilë ose me klasifikim të veçantë rreziku, ajo nuk futet në proces pa SDS, vlerësim të ndikimit dhe miratim të menaxhimit të ndryshimit. Masat shitesë të ventilimit, mbrojtjes nga zjarri dhe monitorimit përcaktohen para përdorimit rutinë.

Inventari i kimikateve duhet të lidhet me SDS-të, sasinë maksimale të ruajtur, vendin e ruajtjes dhe përdorimin në proces. Çdo ndryshim formulimi që rrit profilin e rrezikut aktivizon rishikim të masave, ventilimit, monitorimit dhe planit emergjent para përdorimit rutinë.

7.1.5. Mbrojtja e ujërave sipërfaqësore

Ujërat e pastra atmosferike ndahen nga sipërfaqet operative ku mund të ketë pluhur mineral, aditivë, vajra, mbetje ose ujëra të procesit. Pusetat dhe kanalet mbahen funksionale dhe kontrollohen para periudhave me reshje intensive. Nuk lejohet përdorimi i drenazhimit atmosferik si rrugë për larjen e pllatisë, pajisjeve ose enëve të procesit.

Uji i parë i larjes së mikserëve, enëve dhe pajisjeve që kanë pasur kontakt me produktin grumbullohet veçmas. Ripërdorimi i tij lejohet vetëm kur procedura teknologjike dhe kontrolli i cilësisë dëshmojnë pajtueshmëri me serinë përkatëse. Rryma që nuk mund të ripërdoret menaxhohet sipas karakterit të saj dhe nuk shkarkohet në tokë, ujë ose kanalizim pa vlerësim dhe autorizim përkatës.

Produktet me bazë ujore, aditivët, vajrat dhe rrymat e tjera të lëngshme me potencial ndotës ruhen mbi dysheme të papërshkueshme, me mbajtje sekondare kur rreziku e kërkon. Platforma, pusetat dhe nyjet e drenazhimit kontrollohen për çarje, dëmtime dhe shenja rrjedhjeje. Derdhjet pastrohen me absorbues ose metoda të tjera që e mbledhin ndotësin; shpëlarja drejt tokës ose drenazhimit nuk lejohet.

Meqenëse Sitnica është receptor ujqor i zonës së gjerë, çdo incident që mund të arrijë jashtë parcelës trajtohet me prioritet të lartë. Shenjat e kontaminimit ose dalja e rrjedhës jashtë zonës së kontrolluar aktivizojnë menjëherë ndalimin në burim, izolimin dhe grumbullimin e materialit. Kampionimi i ujit dhe/ose tokës kryhet kur rrjedha e kontaminuar ka arritur në pusët, në tokë të pambrojtur ose përtej zonës operative të kontrolluar; parametrat përcaktohen nga materiali i përfshirë dhe SDS-ja. Kur ekziston mundësi reale e ndikimit jashtë parcelës, njoftohet autoriteti kompetent sipas procedurës së aplikueshme.

7.1.6. Ujërat sanitare dhe ujërat e procesit

Ujërat sanitare dhe ujërat e procesit menaxhohen si rryma plotësisht të ndara. Ujërat sanitare mblidhen në gropën septike të papërshkueshme, të mbyllur dhe të dedikuar vetëm për këtë qëllim. Integriteti, kapaku dhe niveli i mbushjes kontrollohen të paktën një herë në muaj dhe para çdo zbrazjeje; zbrazja kryhet para arritjes së nivelit maksimal të sigurt të përcaktuar në dokumentacionin teknik të gropës, nga operatori përkatës i autorizuar, ndërsa data, sasia dhe dokumenti i pranimit ruhen në dosjen mjedisore. Ujërat e procesit dhe uji i parë i larjes nuk dërgohen në gropën septike dhe menaxhohen sipas përbërjes së tyre.

Në proceset ku përdoret ujë për pastrimin e mikserëve, enëve, veglave ose sipërfaqeve operative, pastrimi duhet të fillojë me largimin mekanik të sasisë maksimale të materialit të mbetur. **Uji i parë i larjes**, i cili potencialisht përmban përqendrimin më të lartë të mbetjeve të produktit, duhet të grumbullohet veçmas dhe nuk duhet të shkarkohet drejtpërdrejt në tokë, në kanalet atmosferike apo në kanalizim pa vlerësim paraprak.

Kur karakteristikat e produktit dhe kontrolli i cilësisë e lejojnë, një rrymë e tillë mund të ripërdoret në seri teknologjike sipas një procedure të dokumentuar. Në të kundërtën, ajo menaxhohet si rrymë teknologjike ose mbeturinë sipas përbërjes së saj. Operatori mban evidencë mujore për ujin e përdorur në formulim, pastrim dhe nevoja sanitare, si dhe për sasinë e ujit të parë të larjes të ripërdorura ose të menaxhuara si mbetje, në mënyrë që bilanci i ujit të jetë i verifikueshëm.

7.1.7. Mbrojtja e tokës dhe nëntokës

Mbrojtja e tokës dhe nëntokës duhet të mbështetet në parimin e parandalimit të derdhjes dhe infiltrimit në burim. Produktet me bazë ujore, aditivët, vajrat dhe materialet e tjera të lëngshme me potencial ndotës duhet të ruhen në enë të mbyllura dhe të etiketuara, mbi dysheme ose platforma të papërshkueshme dhe të mirëmbajtura.

Për lëndët e lëngshme me rrezik sigurohet mbajtje sekondare e përshtatshme me vëllimin dhe karakterin e materialit. Dyshemetë e zonave të magazinimit, prodhimit, mirëmbajtjes dhe ngarkim-shkarkimit kontrollohen të paktën një herë në muaj dhe menjëherë pas çdo derdhjeje, goditjeje mekanike ose ndërhyrjeje

që mund të dëmtojë sipërfaqen. Çdo plasaritje, dëmtim ose humbje e papërshkueshmërisë sanohet para vazhdimit të përdorimit të zonës së prekur.

Në rast derdhjeje, materiali nuk duhet të shpëlahet me ujë drejt tokës ose drenazhimit. Derdhja izolohet, përthithet me material absorbues dhe mbetja e krijuar vendoset në enë të përshtatshme. Kur një incident është i konsiderueshëm ose ekzistojnë shenja të depërtimit në tokë, nevoja për kampionim dhe analiza përcaktohet në bazë të natyrës së substancës, përmasës së incidentit dhe kërkesës së autoritetit kompetent.

7.1.8. Menaxhimi i mbeturinave

Mbeturinat ndahen në burim sipas origjinës dhe karakterit. Ambalazhet e pastra ndahen për riciklim; mbetjet e kontaminuara, vajrat, absorbuesit dhe materialet me përbërës të rrezikshëm ruhen të etiketuara dhe dorëzohen te operatorët e autorizuar. Për çdo dorëzim mbahet evidencë e sasisë, kodit dhe pranuesit.

Menaxhimi i mbeturinave duhet të zbatohet hierarkinë e parandalimit, zvogëlimit, ripërdorimit, riciklimit dhe dorëzimit për trajtim ose asgjësim të kontrolluar. Mbeturinat ndahen që në pikën e gjenerimit sipas origjinës, përbërjes dhe karakteristikave të tyre, duke shmangur përzierjen e rrymave që mund të riciklohen me mbeturina të kontaminuara.

Ambalazhi i pastër, kartoni, plastika, metali dhe paletat duhet të ruhen veçmas për ripërdorim ose riciklim. Ambalazhet me mbetje të substancave të rrezikshme, vajrat e përdorura, filtrat, absorbuesit, lecat e kontaminuara dhe produktet e lëngshme me karakteristika të rrezikshme, kur një klasifikim i tillë konfirmohet nga SDS-ja, ruhen në enë të mbyllura dhe të etiketuara, në zonë të mbuluar dhe me dyshme të papërshkueshme.

Pluhuri i kapur nga filtrat ose produkti jashtë specifikimit mund të rikthehet në proces vetëm kur është i identifikueshëm, teknikisht i përshtatshëm dhe i aprovuar nga kontrolli i cilësisë për të njëjtin proces. Në të gjitha rastet e tjera trajtohet si mbeturinë. Për secilin dorëzim te operatorët e licencuar duhet të ruhen të dhënat për llojin dhe kodin e mbeturinës, sasinë, datën, transportuesin dhe destinacionin përfundimtar.

7.1.9. Mbrojtja nga zhurma

Pajisjet rrotulluese, mulliri, sita, ventilatorët dhe kompresorët mirëmbahen për të shmangur zhurmën anormale. Punët me zhurmë kryhen brenda orarit të deklaruar 08:00–16:00. Matjet duhet të evidentojnë njëkohësisht trafikun publik, hekurudhën, erën dhe pajisjet aktive, në mënyrë që kontributi i fabrikës të ndahet nga sfondi. Burimet kryesore të zhurmës në BNF-i lidhen me mullirin, separatorin dhe sitat, elevatorët, transportuesit, mikserët, ventilatorët, kompresorët, pajisjet e paketimit dhe lëvizjen e automjeteve. Këto pajisje duhet të mirëmbahen në mënyrë parandaluese për të shmangur rritjen e zhurmës si rezultat i konsumimit të kushinetave, çekuilibrit, vibrimeve, lirim të elementeve lidhëse ose defekteve mekanike.

Aktivitetet me intensitet më të lartë të zhurmës duhet të zhvillohen brenda regjimit të deklaruar të punës **08:00–16:00**, duke shmangur operimin e panevojshëm të pajisjeve kur nuk zhvillohet proces prodhues. Kur matjet tregojnë nevojë, duhet të zbatohen izolim i burimit, amortizim i vibrimeve, mbyllje e pajisjeve ose barriera akustike të përshtatura me pozicionin e receptorëve.

Në interpretimin e matjeve duhet marrë parasysh se zona ndikohet edhe nga rruga 220 dhe hekurudha rreth 185 m larg. Për këtë arsye, gjatë monitorimit duhet të regjistrohen njëkohësisht pajisjet aktive, trafiku i fabrikës, trafiku publik, kalimet hekurudhore dhe kushtet meteorologjike. Receptor prioritar mbetet banesa më e afërt, rreth **137.48 m** nga fabrika.

7.1.10. Trafiku dhe siguria e qasjes

Dërgesat planifikohen për të shmangur grumbullimin e kamionëve. Ngarkesat pluhurore mbulohen, shpejtësia në oborr kufizohet dhe nuk lejohet pritja e panevojshme me motor të ndezur. Hyrje-daljet regjistrohen, ndërsa rruga 220 dhe trafiku tranzit trajtohen si burime kumulative. Transporti i lëndëve të para

dhe produkteve duhet të planifikohet në mënyrë që të mos krijohen kolona të automjeteve në hyrje të fabrikës dhe të mos pengohet qarkullimi në rrjetin publik. Dërgesat dhe ngarkim-shkarkimet duhet, sa është e mundur, të organizohen brenda orarit të punës 08:00–16:00.

Automjetet që transportojnë materiale pluhur-formuese duhet të jenë të mbuluara ose të siguruar kundër humbjes së materialit gjatë transportit. Brenda parcelës duhet të zbatohet kufizim i përshtatshëm i shpejtësisë, të shmanget frenimi ose përsheptimi i panevojshëm dhe të mos lejohet qëndrimi i automjeteve me motor të ndezur pa arsye operative.

Operatori duhet të mbajë regjistër të hyrje-daljeve të automjeteve, veçanërisht të transportit të rëndë. Në këtë mënyrë mund të analizohet kontributi real i fabrikës në trafik dhe të dallohet nga qarkullimi tranzit në rrugën 220. Brenda parcelës duhet të mbeten të lira korridoret e emergjencës dhe të ndahen, sa është praktikisht e mundur, lëvizjet e këmbësorëve nga automjetet.

7.1.11. Mbrojtja e biodiversitetit dhe gjelbërimit

Nuk parashihet zgjerim jashtë parcelës ose humbje e re e habitatit. Gjelbërimi periferik ruhet dhe nuk përdoret për depozim. Nëse identifikohen specie të mbrojtura ose habitate me rëndësi, ndërhyrjet përkatëse ndalen dhe kërkohet vlerësim profesional. Meqenëse projekti lidhet me funksionimin e një fabrike ekzistuese dhe nuk parashikon zgjerim jashtë parcelës, nuk pritet zënie e re e habitatit ose largim i sipërfaqeve natyrore në kuadër të projektit të vlerësuar. Megjithatë, duhet të ruhet vegjetacioni periferik ekzistues dhe të parandalohet çdo depozitim i materialeve, mbeturinave ose ujërave të ndotura jashtë zonave operative.

Gjelbërimi përgjatë kufirit të parcelës mbahet në gjendje të mirë dhe plotësohet me specie vendore në segmentet e disponueshme ku nuk pengohen qasja, rrjetet teknike ose siguria. Bimët e thara ose të dëmtuara zëvendësohen në sezonin e parë të përshtatshëm të mbjelljes. Gjelbërimi kontribuon në integrimin vizual, mikroklimën dhe kapjen plotësuese të pluhurit të bartur, por nuk paraqitet si zëvendësim i aspirimit dhe filtrimit teknik.

Nëse gjatë operimit, mirëmbajtjes ose ndërhyrjeve në gjelbërim identifikohen specie të mbrojtura, folezim aktiv ose habitat me rëndësi, ndërhyrja në pikën përkatëse duhet të ndalet dhe të kërkohet vlerësim profesional para vazhdimit. Kjo është në përputhje me qasjen e raportit, ku Librat e Kuq përdoren për skringing dhe jo si provë automatike e pranisë së specieve në parcelë.

7.1.12. Mbrojtja e komunitetit dhe receptorëve të ndjeshëm

Banesa më e afërt, në distancë rreth 137.48 m, trajtohet si receptor prioritar për kontrollin e pluhurit, zhurmës dhe trafikut. SHFMU “Martirët”, Xhamia e Reznikut dhe tri lokacionet e varrezave të identifikuar në zonën më të gjerë trajtohen me respekt të veçantë ndaj qetësisë dhe pastërtisë së ambientit. Operatori mban mekanizëm të thjeshtë për pranimin, regjistrimin, hetimin, përgjigjen dhe mbylljen e ankesave.

Operatori duhet të shmangë aktivitete të pazakonta me pluhur ose zhurmë jashtë orarit të deklaruar dhe të reagojë menjëherë ndaj emetimeve të dukshme jashtë parcelës. Materialet dhe mbeturinat nuk duhet të shpërndahen në rrugën publike ose jashtë pronës së operatorit.

Duhet të ekzistojë mekanizëm i dokumentuar për pranimin e ankesave nga banorët ose subjektet fqinje. Çdo ankesë regjistrohet, verifikohet në raport me proceset aktive dhe kushtet meteorologjike, dhe mbyllet me dokumentim të rezultatit dhe, kur është e nevojshme, me veprim korrigjues.

7.1.13. Siguria dhe shëndeti në punë

Punonjësit trajnohen për pluhurin, kimikatet, pajisjet rrotulluese, energjinë elektrike, zjarrin dhe reagimin ndaj derdhjeve. PPE përcaktohet sipas detyrës dhe SDS-së. Zonat e rrezikut shënohen, qasja kufizohet dhe mirëmbajtja kryhet vetëm pas izolimit të energjisë.

Pajisjet personale mbrojtëse përcaktohen sipas rrezikut real të vendit të punës dhe mund të përfshijnë mbrojtje respiratore, syze, doreza, këpucë sigurie, mbrojtje të dëgjimit dhe veshje pune. PPE konsiderohet masë plotësuese; prioritet duhet t'u jepet masave inxhinierike si mbyllja, aspirimi, ventilimi dhe izolimi i burimit.

Pajisjet rrotulluese, elevatorët dhe transportuesit duhet të kenë mbrojtëset përkatëse. Para mirëmbajtjes ose ndërhyrjes teknike pajisja ndalet dhe izolohet nga burimi i energjisë. Qasja në zonat me rrezik kufizohet vetëm për personelin e autorizuar.

7.1.14. Efikasiteti i energjisë dhe burimeve

Orët e punës së mullirit, mikserëve, filtrave dhe pajisjeve të tjera regjistrohen. Puna pa ngarkesë minimizohet dhe motorët mirëmbahen. Konsumi i energjisë elektrike, ujit dhe lëndëve kryesore përmbledhet çdo muaj dhe krahasohet me prodhimin e së njëjtës periudhë, duke krijuar tregues të performancës për njësi produkti dhe bazë të verifikueshme për identifikimin e humbjeve, konsumit jonormal dhe emetimeve indirekte të gazeve serrë.

Puna pa ngarkesë e mullirit, transportuesve, mikserëve dhe pajisjeve ndihmëse duhet të minimizohet. Motorët, ventilatorët dhe sistemet e aspirimit mirëmbahen për të funksionuar në parametrat e projektuar. Planifikimi i serive duhet të shmangë ndezje-fikje të panevojshme dhe pastrime të shpeshta që rrisin konsumin e ujit dhe gjenerimin e mbetjeve.

Për llogaritjen eventuale të gazeve serrë duhet të përdoren konsumi real i energjisë dhe karburantit dhe jo vlera të supozuara. Procesi i bluarjes dhe separimit të gurit gëlqeror në BNF-i është mekanik dhe nuk përfshin kalcinim; rrjedhimisht nuk krijohen emetime procesuale të CO₂ nga dekarbonizimi i gurit gëlqeror.

7.1.15. Dokumentimi, inspektimi dhe veprimet korrigjuese

Kontrollet e filtrave, puseta, magazinimit, mbetjeve, pajisjeve kundër zjarrit dhe ankesave dokumentohen. Çdo devijim regjistrohet me shkakun, masën e menjëhershme, personin përgjegjës dhe afatin e mbylljes. Përsëritja e të njëjtës devijim kërkon analizë të shkakut rrënjësor. Zbatimi i masave mjedisore duhet të jetë i dokumentueshëm. Operatorit i kërkohet të mbajë regjistra për kontrollet e filtrave dhe aspirimit, gjendjen e puseta dhe drenazhimit, magazinimin e kimikateve, menaxhimin e mbeturinave, pajisjet kundër zjarrit, mirëmbajtjen, trajnimet, incidentet dhe ankesat.

Çdo mospërputhje duhet të regjistrohet me datën, përshkrimin e problemit, shkakun e mundshëm, masën e menjëhershme, personin përgjegjës dhe afatin për përfundimin e veprimit korrigjues. Pas zbatimit duhet të verifikohet nëse masa ka qenë efektive.

Përsëritja e së njëjtës mospërputhje nuk duhet të trajtohet vetëm me ndërhyrje të përkohshme. Në raste të tilla duhet të kryhet analizë e shkakut rrënjësor dhe, kur nevojitet, të ndryshohet pajisja, procedura, mirëmbajtja ose organizimi i procesit.

7.2. Masat që duhen marrë në rast aksidentesh dhe fatkeqësive të mëdha

Plani emergjent mbulon skenarët realë të fabrikës: derdhje të produkteve, aditivëve ose vajrave, zjarr, defekt të aspirimit/filtrimit, incident me ujërat dhe drenazhimin, aksident trafiku, reshje intensive, erëra të forta dhe ndërprerje të energjisë. Për secilin skenar përcaktohen përgjegjësit, mënyra e njoftimit, pajisjet e ndërhyrjes, masat për mbrojtjen e receptorëve dhe kriteret për rifillimin e punës.

7.2.1. Parimet e reagimit emergjent

Prioriteti në incident është mbrojtja e jetës dhe shëndetit, ndalimi i burimit, kufizimi i përhapjes dhe njoftimi i personave përgjegjës. Asnjë punonjës nuk duhet të ndërhyjë jashtë trajnimit ose pa pajisje të përshtatshme.

Në çdo situatë emergjente, prioritet absolut është mbrojtja e jetës dhe shëndetit. Vetëm pasi personat të jenë jashtë rrezikut bëhet ndalimi i burimit, izolimi i zonës dhe kufizimi i përhapjes së ndotësit.

Punonjësi që evidenton incidentin duhet të njoftojë menjëherë personin përgjegjës. Ndërhyrja kryhet vetëm nga persona të trajnuar dhe me pajisje të përshtatshme. Kur incidenti tejkalon kapacitetet e brendshme, kërkohet ndërhyrja e shërbimeve emergjente.

Rifillimi i procesit lejohet vetëm pasi shkaku të jetë kontrolluar, zona të jetë pastruar, pajisjet të jenë verifikuar dhe përgjegjësi i operimit të konfirmojë se rreziku është eliminuar.

7.2.2. Derdhja e kimikateve ose produkteve

Zona izolohet, burimi ndalet nëse kjo mund të bëhet në siguri, pusetat mbrohen dhe materiali kufizohet me absorbues/barriera. Mbetja e krijuar etiketohet dhe ruhet për trajtim të përshtatshëm. Nuk përdoret ujë për ta shtyrë derdhjen drejt drenazhimit.

Pusetat dhe kanalet e afërta mbrohen menjëherë me barriera, absorbues ose mjete të tjera të përshtatshme.

Materiali mblidhet në enë të mbyllur dhe të etiketuar sipas substancës së derdhur. Nuk lejohet shpëlarja me ujë për të larguar materialin drejt drenazhimit. Sipërfaqja pastrohet deri në eliminimin e mbetjeve dhe kontrollohet për shenja depërtimi.

SDS-ja e materialit përdoret për të përcaktuar pajisjet personale, mënyrën e pastrimit dhe klasifikimin e mbetjeve të krijuara.

7.2.3. Derdhja e vajrave ose karburantit

Në rast rrjedhjeje nga automjeti ose pajisja, motori ose pajisja ndalet dhe burimi kontrollohet sa më shpejt që mund të realizohet në mënyrë të sigurt. Vendosen absorbues ose barriera për të parandaluar përhapjen në tokë dhe drenazhim. Materiali i kontaminuar largohet vetëm në shtrirjen reale të incidentit, ndërsa nevoja për kampionim përcaktohet sipas madhësisë së derdhjes, shenjave të infiltrimit dhe receptorëve të mundshëm.

Absorbuesit, dheu ose materialet e tjera të kontaminuara ruhen veçmas dhe trajtohen sipas karakterit të tyre. Kur ndotësi ka kontaktuar me tokë të pambrojtur ose ka shenja të infiltrimit, përcaktohet shtrirja e zonës së prekur, largohet materiali i kontaminuar që mund të hiqet në mënyrë të sigurt dhe kryhet kampionim verifikues i tokës për të përcaktuar nëse ka mbetur ndotje.

7.2.4. Zjarr në magazinë ose prodhim

Në rast zjarri aktivizohet alarmi, personeli evakuohet përmes rrugëve të përcaktuara dhe energjia ndërpritet vetëm kur kjo mund të bëhet pa ekspozuar personelin ndaj rrezikut. Pajisjet fillestare të fikjes përdoren vetëm nga punonjës të trajnuar dhe vetëm kur zjarri mund të kontrollohet në mënyrë të sigurt; përndryshe njoftohet menjëherë shërbimi profesional i zjarrfikjes. Inventari i materialeve dhe SDS-të mbahen të qasshme për ekipet emergjente.

Pajisjet fillestare për fikje përdoren vetëm nga punonjës të trajnuar dhe vetëm për zjarr që mund të kontrollohet në mënyrë të sigurt. Në të kundërtën njoftohet menjëherë shërbimi profesional i zjarrfikjes.

Inventari i kimikateve dhe SDS-të duhet të jenë të qasshme për ekipet emergjente. Uji ose shkuma e fikjes që ka kontakt me kimikate, vajra ose materiale të derdhura trajtohet si rrjedhë e kontaminuar dhe nuk lejohet të hyjë në sistemin e drenazhimit; pusetat dhe kanalet izolojnë me mjetet e disponueshme të sigurisë dhe rrjedha grumbullohet për menaxhim të kontrolluar.

7.2.5. Shpërthim pluhuri dhe rreziku nga pluhurat

Guri gëlqeror dhe pluhuri mineral nga bluarja nuk kategorizohen automatikisht si pluhur i djegshëm. Megjithatë, grumbullimi i tepërt i pluhurit parandalohet për shkak të ndikimit në shëndetin e punëtorëve, funksionimin e pajisjeve, dukshmërinë dhe pastërtinë industriale. Për aditivë ose materiale të tjera pluhur-formuese, rreziku specifik i zjarrit ose shpërthimit përcaktohet vetëm nga SDS-ja dhe karakteristikat reale të materialit.

Kur përdoren aditivë ose materiale të tjera pluhur-formuese me përbërje organike, karakteristikat e tyre duhet të verifikohen nga SDS-ja. Nëse materiali paraqet rrezik specifik zjarri ose shpërthimi, masat teknike dhe organizative përshtaten me atë klasifikim dhe nuk përgjithësohen nga karakteristikat e gëlqerorit.

7.2.6. Defekt i filtrit ose aspirimit

Defekti i aspirimit ose filtrimit trajtohet si devijim operacional me potencial të drejtpërdrejtë për emetime. Procesi që gjeneron pluhur ndalet ose reduktohet menjëherë; kontrollohen filtri, ventilatori, kanalet, lidhjet, valvulat, sistemi i mbledhjes dhe pikat e transferimit. Prodhimi në kapacitet normal rifillon vetëm pasi sistemi të jetë riparuar dhe të jetë verifikuar funksionimi i kontrollit të pluhurit.

Kontrollohen filtri, ventilatori, kanalet, lidhjet, valvulat dhe pikat e transferimit. Nëse evidentohet rrjedhje pluhuri në ambient, zona pastrohet me metodë që nuk krijon ri-ngritje të materialit.

Prodhimi në kapacitet normal rifillon vetëm pasi sistemi të jetë riparuar dhe të jetë verifikuar funksionimi i tij.

7.2.7. Incident me ujërat dhe drenazhimin

Nëse produkt, aditiv, vaj ose ujë i ndotur hyn në pusët apo kanal, burimi ndalet, rrjedha izolohet kur kjo mund të kryhet pa rrezikuar personelin dhe materiali grumbullohet. Pusetat dhe segmentet e drenazhimit në drejtim të rrjedhës kontrollohen pas incidentit. Analizat kryhen kur materiali ka kaluar përtej pikës së kontrollit, nuk mund të rikuperohet plotësisht ose ekziston mundësi reale që të arrijë receptor jashtë zonës operative. Parametrat përzgjidhen sipas materialit të derdhur dhe SDS-së; nuk aplikohet një listë automatike parametrash për çdo incident.

Pas kontrollit të incidentit dokumentohen segmentet e drenazhimit të inspektuara, materiali i rikuperuar, nevoja eventuale për kampionim dhe masa korrigjuese. Rrjedha rikthehet në regjim normal vetëm pasi të jetë verifikuar se pusetat dhe kanalet janë funksionale dhe se nuk vazhdon bartja e ndotësit jashtë zonës së kontrolluar.

Kur incidenti ka potencial të ndikojë jashtë kufirit të parcelës, autoriteti kompetent njoftohet pa vonesë sipas procedurës së aplikueshme; shërbimet emergjente aktivizohen kur rrezikohen persona, infrastruktura ose mjedisi jashtë kapacitetit të reagimit të brendshëm.

7.2.8. Aksident trafiku brenda parcelës

Në rast aksidenti trafiku ndalohet qarkullimi në segmentin e prekur, sigurohet vendi dhe ofrohet ndihma e parë. Parandalohet derdhja ose përhapja e karburantit dhe e ngarkesës, ndërsa korridori për hyrjen e automjeteve emergjente mbahet i lirë. Incidenti regjistrohet dhe organizimi i qarkullimit rishikohet para rifillimit normal.

Nëse aksidenti shkakton derdhje karburanti, vaji ose ngarkese, zbatohet njëkohësisht procedura përkatëse e kontrollit të derdhjes. Pas përfundimit të incidentit rishikohen shpejtësia, sinjalistika, pozicioni i ngarkim-shkarkimit dhe nevoja për korrigjim të organizimit të trafikut.

7.2.9. Reshje intensive dhe përmbytje lokale

Para reshjeve kontrollohen pusetat, materialet e hapura dhe mbetjet. Gjatë ngjarjes ndalohet manipulimi që mund të shpërndajë material. Pas reshjeve kontrollohen sedimentet, gjurmët e bartjes dhe çdo dëmtim i platformave. Materialet pluhur-formuese dhe mbeturinat që mund të shpëlahen duhet të jenë të mbuluara ose të mbrojtura.

Gjatë reshjeve të forta duhet të kufizohen aktivitetet që mund të rrisin bartjen e materialit me ujë. Pas ngjarjes kontrollohen sedimentet, shenjat e rrjedhjes jashtë trajektores së parashikuar dhe gjendja e platformave.

Çdo përsëritje e grumbullimit të ujit në të njëjtën pikë duhet të trajtohet si sinjal për rishikimin teknik të pjerrësive ose drenazhimit.

7.2.10. Erëra të forta dhe periudha të thata

Gjatë motit shumë të thatë ose me erë rritet kontrolli i burimeve difuze të pluhurit. Ngarkim-shkarkimi i materialeve pluhurore kufizohet kur konstatohet bartje e dukshme jashtë zonës së kontrolluar; materialet mbulohen, pikat e hapura minimizohen dhe pastrimi përshtatet me kushtet meteorologjike.

Dyert e hapësirave të bluarjes, sitjes dhe manipulimit të pluhurit mbahen të mbyllura gjatë operimit dhe hapen vetëm për furnizim, inspektim, pastrim ose mirëmbajtje të kontrolluar. Materialet e hapura mbulohen. Pastrimi kryhet menjëherë pas derdhjeve ose shpërndarjes së materialit dhe sa herë që evidentohet grumbullim i dukshëm i pluhurit.

7.2.11. Ndërprerja e energjisë

Pajisjet vendosen në gjendje të sigurt, materialet në proces sigurohen dhe rifillimi bëhet sipas rendit teknik, duke verifikuar fillimisht aspirimin, ventilimin dhe sistemet e sigurisë. Ndërprerja e energjisë duhet të rezultojë në ndalim të kontrolluar të pajisjeve, pa shkarkim të pakontrolluar të materialit. Materiali që ndodhet në mikserë, elevatorë ose transportues sigurohet për të shmangur derdhjen gjatë ndalimit.

Rifillimi bëhet sipas rendit të përcaktuar teknik. Fillimisht kontrollohen aspirimi, ventilimi, pajisjet e sigurisë dhe sistemet mbrojtëse, pastaj aktivizohen pajisjet e procesit.

Nëse ndërprerja ka shkaktuar defekt, bllokim ose derdhje, procesi nuk rifillon para korrigjimit.

7.2.12. Evakuimi dhe komunikimi

Rrugët dhe daljet e evakuimit, si dhe pika e grumbullimit, shënohen dhe mbahen të lira në çdo kohë; harta e evakuimit vendoset në zona të dukshme dhe lista e kontakteve emergjente mbahet e përditësuar. Pas çdo incidenti me potencial mjedisor, drejtuesi dhe përgjegjësi mjedisor përcaktojnë dhe dokumentojnë nevojën e njoftimit të autoritetit përkatës.

Lista e personave dhe institucioneve që kontaktohen në emergjencë duhet të mbahet e përditësuar. Punonjësit duhet të dinë qartë kujt i raportojnë dhe kush ka autoritet për ndalimin e procesit.

Incidentet me potencial të rëndësishëm mjedisor i raportohen autoritetit kompetent kur këtë e kërkon legjislacioni ose kushtet e lejes.

7.2.13. Hetimi pas incidentit

Çdo incident i rëndësishëm dokumentohet dhe analizohet për të identifikuar shkakun, pasojën, masën e menjëhershme dhe veprimin parandalues. Regjistri përfshin vendin, datën, aktivitetin, materialin, sasinë e përafërt, receptorët e mundshëm, fotografitë, materialet e përdorura për pastrim, mënyrën e menaxhimit të mbetjeve dhe verifikimin e mbylljes së veprimit korrigjues.

Dokumentohen fotografitë, absorbuesit e përdorur, mbetjet e krijuara dhe dokumentet e dorëzimit të tyre. Kur konstatohet mangësi në procedurë ose pajisje, përcaktohet veprimi korrigjues dhe afati.

Masat e reja duhet të komunikohen te personeli për të parandaluar përsëritjen e incidentit.

7.2.14. Ushtrimet dhe trajnimet emergjente

Personeli trajnohet për zjarr, derdhje, evakuim dhe ndihmë të parë para caktimit në detyrë dhe rifreskohet të paktën një herë në vit, si dhe sa herë ndryshon pajisja, procedura ose rreziku. Ushtrimet përdoren për të testuar qasjen, kohën e reagimit dhe qartësinë e roleve dhe dokumentohen me skenar, pjesëmarrës, rezultat dhe masa korrigjuese.

Ushtrimet praktike përdoren për të kontrolluar kohën e reagimit, qasjen te pajisjet e fikjes dhe absorbuesit, funksionimin e komunikimit dhe njohjen e rrugëve të evakuimit.

Rezultatet e ushtrimeve dokumentohen dhe mangësitë e identifikuar shndërrohen në veprime korrigjuese.

7.3. Planet dhe zgjidhjet teknike për mbrojtjen e mjedisit

Zgjidhjet teknike kanë përparësi sepse kontrollojnë ndotjen në burim. Ato duhet të integrohen në mirëmbajtjen dhe organizimin e përditshëm të fabrikës.

7.3.1. Sistemi i aspirimit dhe filtrimit

Zgjidhja teknike prioritare është kapja e pluhurit në burim. Aspirimi duhet të mbulojë pikat kryesore të gjenerimit, kanalet të jenë të mbyllura dhe filtri të kontrollohet për integritet e rrjedhje. Treguesi i presionit diferencial, kur ekziston, përdoret si tregues operacional dhe regjistrohet. Sistemi i aspirimit dhe filtrimit përbën masën teknike kryesore për kontrollin e pluhurit mineral.

Kanalet dhe lidhjet duhet të kontrollohen për çarje, shkëputje dhe rrjedhje. Elementet filtrues kontrollohen dhe pastrohen ose zëvendësohen sipas gjendjes dhe rekomandimeve teknike.

Kur ekziston matës i presionit diferencial ose tregues tjetër performance, ai duhet të përdoret në mirëmbajtjen preventive. Rënia e performancës duhet të aktivizojë kontroll teknik para shfaqjes së emetimeve të dukshme.

Sipas deklarimit teknik të operatorit, konfigurimi aktual përfshin **8 silosë metalikë me kapacitet rreth 20 t secili dhe lartësi rreth 9 m**, ndërsa secili silos deklarohet i pajisur me filtër në kokën e silosit. Furnizimi i materialeve mund të realizohet në mënyrë mekanike dhe pneumatikisht nga autocisterna. Operatori deklaron se gjatë funksionimit normal nuk vërehet pluhur i dukshëm rreth siloseve. Këto të dhëna përshkruajnë gjendjen operative të deklaruar dhe nuk zëvendësojnë dokumentacionin teknik të pajisjeve.

Për çdo filtër, aspirator ose njësi kapëse duhet të krijohet kartelë teknike me kod identifikues, vendndodhjen, procesin që kontrollon, prodhuesin dhe modelin kur janë të disponueshëm, tipin e filtrit, debitin nominal dhe sipërfaqen filtruese vetëm kur këto mbështeten me datasheet ose pllakë teknike, parametrin normal të funksionimit, intervalet e inspektimit dhe mirëmbajtjes dhe datat e zëvendësimit të elementeve filtrues.

Për filtrat e silosëve duhet të evidentohet individualisht silosi dhe filtri përkatës; për mullirin, separatorin, sitat, pikat e transferimit, mikserët dhe paketimin duhet të identifikohet njësia reale e aspirimit që i shërben secilit burim. Çdo vlerë teknike që nuk mbështetet me manual, datasheet, pllakë pajisjeje ose matje nuk duhet të paraqitet si e konfirmuar.

Defektet, alarmet, servisimet dhe zëvendësimet duhet të regjistrohen. Prosesi që gjeneron pluhur nuk duhet të vazhdojë në regjim normal kur aspirimi ose filtrimi përkatës është jashtë funksionit.

7.3.2. Mbyllja e transferimit të materialeve

Pikat e rënies së materialit, elevatorët, sitat dhe transportuesit duhet të kenë kapakë, mbështjellje ose mbyllje të përshtatshme që kufizojnë shpërndarjen e pluhurit. Lartësia e rënies minimizohet, numri i pikave të hapura të transferimit reduktohet dhe nyjet mirëmbahen për të shmangur rrjedhjet e materialit.

Lartësia e rënies së materialit duhet të minimizohet dhe lidhjet ndërmjet pajisjeve të mbahen të shtrënguara. Çdo vrimë ose hapje që krijon rrjedhje të dukshme pluhuri duhet të trajtohet si defekt.

Mbyllja fizike duhet të projektohet në mënyrë që të mundësojë inspektim dhe mirëmbajtje të sigurt.

7.3.3. Magazinimi teknik i lëndëve pluhurore

Guri gëlqeror i bluar, çimentoja, gëlqerja dhe mbushësit mineralë duhet të ruhen në silosë, kontejnerë, ambalazh ose zona të mbrojtura nga era dhe reshjet. Mbushja e siloseve duhet të kryhet me sistemin e filtrimit përkatës funksional.

Nuk duhet të krijohen grumbuj të pakontrolluar të materialit të imët në oborr ose pranë kufirit të parcelës. Çdo derdhje e materialit të thatë mblidhet sa më shpejt me metodë që nuk krijon ri-ngritje të pluhurit.

Materialet duhet të identifikohen në mënyrë që të shmanget përzierja e paqëllimshme dhe gjenerimi i produktit jokonform.

7.3.4. Magazinimi i kimikateve dhe lëngjeve

Kimikatet dhe produktet e lëngshme ruhen sipas klasifikimit dhe SDS-së. Enët duhet të jenë të mbyllura, të padëmtuara dhe me etiketë të lexueshme.

Zonat e ruajtjes duhet të kenë sipërfaqe të papërshkueshme dhe, sipas rrezikut, mbajtje sekondare. Substancat e papajtueshme ndahen për të parandaluar reaksione në rast derdhjeje.

Nëse në të ardhmen propozohet një lëndë e re me klasifikim të veçantë rreziku, ajo nuk përdoret pa vlerësimin paraprak të ndryshimit, verifikimin e SDS-së dhe përcaktimin e masave teknike, të magazinimit, mbrojtjes nga zjarri dhe monitorimit që kërkon klasifikimi real i lëndës.

7.3.5. Zona e mbeturinave

Zona e përkohshme e mbeturinave duhet të jetë qartë e shënuar dhe e organizuar sipas rrymave. Mbeturinat e riciklueshme, komunale, teknologjike dhe të rrezikshme nuk duhet të përzihen.

Rrymat e ndjeshme ndaj reshjeve ruhen të mbuluara. Mbetjet e lëngshme ose të kontaminuara vendosen mbi bazament të papërshkueshëm dhe në enë të mbyllura.

Qasja duhet të kontrollohet, ndërsa enët kontrollohen për rrjedhje, etiketa dhe mbushje. Dorëzimi organizohet para tejmbushjes së zonës.

Drenazhimi i parcelës

Pusetat dhe kanalet mirëmbahen dhe pastrohen nga sedimenti. Rrymat e pastra atmosferike duhet, sa është e mundur, të mbahen të ndara nga zonat me potencial kontaminimi.

7.3.6. Menaxhimi i ujit të larjes

Sistemi i drenazhimit siguron largim të kontrolluar të ujërave atmosferike dhe shmang kalimin e tyre nëpër zona të kontaminuara. Pusetat, grilat dhe kanalet kontrollohen të paktën një herë në javë dhe pas çdo reshjeje që krijon rrjedhje sipërfaqësore; sedimenti largohet para se të pengojë kapacitetin hidraulik ose të bartet drejt daljes së kontrolluar.

Ujërat e pastra të çative dhe zonave jo operative mbahen të ndara nga rrjedhjet e pllatosë operative dhe nuk drejtohen përmes zonave ku mund të marrin pluhur, vajra, aditivë ose mbetje të procesit.

Çdo ndryshim i drejtimit të rrjedhjeve ose shenjë e përmbytjes lokale duhet të dokumentohet dhe të çojë në kontroll teknik të sistemit.

Larja duhet të organizohet në mënyrë që të përdoret sasia minimale e nevojshme e ujit. Para përdorimit të ujit duhet të hiqet mekanikisht sa më shumë produkt nga mikseri ose pajisja.

Uji i parë i larjes grumbullohet veçmas. Ripërdorimi lejohet vetëm në seri të pajtueshme dhe vetëm kur kontrolli i cilësisë konfirmon se nuk ndikon në produkt.

Uji që nuk mund të ripërdoret nuk shkarkohet automatikisht në kanalizim, por karakterizohet dhe menaxhohet sipas kushteve përkatëse.

Organizimi teknik i trafikut

Shënohen drejtimet e lëvizjes, zonat e ngarkim-shkarkimit, parkimi dhe korridori i emergjencës. Qarkullimi i këmbësorëve ndahet sa është praktikisht e mundur nga mjetet.

7.3.7. Kontrolli teknik i zhurmës

Masat teknike duhet të synojnë zvogëlimin e zhurmës në burim. Prioritet kanë mirëmbajtja mekanike, balancimi, përdorimi i elementeve antivibruese, mbyllja e kapakëve dhe izolimi i pajisjes.

Kur matjet tregojnë tejkalim të vlerës kufizuese të zbatueshme të kufiri i parcelës ose të receptori i vlerësuar, identifikohet burimi dominues dhe zbatohen masa shtesë akustike, si izolimi i pajisjes, barriera akustike ose ndërhyrje teknike ekuivalente. Pas zbatimit të masës kryhet matje verifikuese para mbylljes së veprimit korrigjues.

Masat administrative dhe mbrojtja e dëgjimit të punëtorëve plotësojnë, por nuk duhet të zëvendësojnë kontrollin inxhinierik.

Mbrojtja nga zjarri

Pajisjet e mbrojtjes nga zjarri, sinjalistika dhe rrugët e evakuimit mbahen funksionale dhe të qasshme sipas dokumentacionit përkatës të mbrojtjes nga zjarri. Qasja të pajisjet e fikjes dhe daljet emergjente nuk bllokohet me lëndë të para, produkte, paleta ose automjete.

Ndalohet përdorimi i flakës së hapur dhe burimeve të pakontrolluara të ndezjes në zonat e magazinimit dhe prodhimit. Lëndët me klasifikim të veçantë rreziku ruhen sipas SDS-së dhe ndahen nga materialet e papajtueshme.

Personeli trajnohet për alarmimin, evakuimin, ndërprerjen e sigurt të procesit dhe përdorimin fillestar të pajisjeve kundër zjarrit. Çdo ngjarje ose defekt i pajisjeve të sigurisë regjistrohet dhe korrigjohet para rifillimit të aktivitetit përkatës.

7.3.8. Sinjalistika dhe etiketimi

Sinjalistika vendoset në pikat ku punonjësi ose vizitori duhet të marrë vendim për sigurinë. Shënohen qartë zonat e PPE-së, kimikateve, mbeturinave, rrezikut elektrik, ndalimit të duhanit, rrugët e evakuimit dhe pajisjet emergjente. Çdo enë dytësore me material ose mbetje duhet të jetë e identifikuar dhe e etiketuar.

Të gjitha enët me kimikate ose produkte duhet të kenë etiketë të lexueshme. Materiali i transferuar në enë sekondare nuk duhet të lihet pa identifikim.

Sinjalistika e dëmtuar ose e palexueshme zëvendësohet.

7.3.9. Kontrolli i energjisë gjatë mirëmbajtjes

Para ndërhyrjeve në mullirin, separatorin, elevatorët, mikserët, transportuesit dhe pajisjet elektrike duhet të zbatohet izolimi i energjisë sipas procedurës përkatëse.

Personi që kryen mirëmbajtjen duhet të sigurohet se pajisja nuk mund të ndizet pa autorizim. Pas përfundimit të punës kontrollohen mbrojtëset dhe largohen veglat dhe materialet.

Rifillimi bëhet vetëm pasi të jetë verifikuar edhe funksionimi i aspirimit dhe sistemeve të tjera të sigurisë.

7.3.10. Gjelbërimi dhe rregullimi i kufirit

Gjelbërimi ekzistues ruhet si element vizual dhe ndihmës kundër pluhurit, pa e paraqitur si zëvendësim të filtrimit. Kufiri mbahet pa mbetje dhe material të shpërndarë. Vegjetacioni ekzistues periferik duhet të ruhet dhe të mirëmbahet. Plotësimi me mbjellje të reja duhet të bëhet me specie të përshtatshme për kushtet lokale dhe pa cenuar rrjetet, qasjen e zjarrfikësve ose dukshmërinë në trafik.

Kufiri i parcelës duhet të mbahet pa mbeturina, ambalazhe dhe stoqe të çrregullta. Kjo masë përmirëson njëkohësisht peizazhin dhe kontrollin e shpërndarjes së materialeve.

Gjelbërimi duhet të trajtohet si masë plotësuese dhe jo si zëvendësim i kontrollit teknik të pluhurit.

7.3.11. Monitorimi si verifikim i zgjidhjeve

Monitorimi përdoret për të verifikuar nëse masat funksionojnë në praktikë. Matjet e ajrit dhe zhurmës, kontrolli i ujërave sipas rrezikut, inspektimi i filtrave dhe evidencat e mbetjeve lidhen me burimin dhe receptorin përkatës. Çdo rezultat që tregon devijim aktivizon masë korrigjuese, verifikim pas ndërhyrjes dhe dokumentim të mbylljes.

Rezultatet që tregojnë përkeqësim, devijim ose ankesë të përsëritur duhet të aktivizojnë inspektim dhe masë korrigjuese.

Pas zbatimit të masës duhet të kryhet verifikim për të konfirmuar efektivitetin e saj. Lidhja e drejtpërdrejtë me Programin e Monitorimit të Kapitullit 8 duhet të ruhet.

7.3.12. Pllatoja operative, pastrimi dhe drenazhimi

Para zbatimit hartohet plan teknik i pllatores me ndarje të zonave të pastra dhe potencialisht të ndotura, pjerrësi, kanale, puseta, pikë sedimentimi, separator hidrokarburesh për rrjedhjet nga pllatoja operative dhe zonat e qarkullimit ose qëndrimit të automjeteve, si dhe pikë të kontrolluar të daljes. Ujërat e pastra të kulmeve mbahen të ndara nga kjo rrjedhë. Pllatoja pastrohet me metodë që minimizon ri-ngritjen e pluhurit dhe materiali i mbledhur menaxhohet sipas karakteristikave të tij.

Pllatoja operative duhet të mirëmbahet si sipërfaqe e qëndrueshme që minimizon baltën, pluhurin dhe infiltrimin. Zonat e pastra dhe ato me potencial kontaminimi duhet të dallohen funksionalisht.

Pjerrësitë, kanalet dhe pusetat duhet të mundësojnë mbledhje dhe kontroll të rrjedhjeve. Në pika ku pritet sediment duhet të parashikohet mundësi pastrimi dhe grumbullimi të kontrolluar.

Separatori i hidrokarbureve inspektohet dhe pastrohet sipas planit të mirëmbajtjes, ndërsa llumi ose materiali i mbledhur largohet në mënyrë të kontrolluar dhe evidentohet. Pas reshjeve ose çdo incidenti kontrollohen pusetat, sedimenti dhe dalja e separatorit; çdo bllokim, tejmbushje ose gjurmë vaji trajtohet menjëherë si mospërputhje dhe mbyllet vetëm pas verifikimit të funksionimit.

7.3.13. Brezi i gjelbër perimetral

Operatori përgatit plan të gjelbërimit që përcakton kufirin e mbjelljes, speciet vendore të përshtatshme, distancat nga objektet dhe rrjetet, kërkesat e sigurisë, mënyrën e ujitjes dhe programin e mirëmbajtjes. Fidanët e dëmtuar ose të tharë zëvendësohen në sezonin e parë të përshtatshëm.

Funksioni i brezit është peizazhor, mikroklimatik dhe plotësues për kapjen e pluhurit; kontrolli kryesor i emetimeve mbetet filtrimi dhe kontrolli në burim.

7.4. Masa të tjera që mund të ndikojnë në parandalimin, zvogëlimin ose neutralizimin e efekteve të dëmshme në mjedis

Masat plotësuese mbështesin performancën afatgjatë, komunikimin me komunitetin, përshtatjen klimatike dhe përmirësimin e vazhdueshëm.

7.4.1. Menaxhimi i ankesave

Vendoset kanal i qartë kontakti për komunitetin. Çdo ankesë regjistrohet me datë, receptor, natyrë, kushtet meteorologjike, proceset aktive dhe përgjigjen. Ankesa nuk trajtohet si provë automatike e shkakut, por si sinjal për verifikim. Operatori duhet të përcaktojë një kanal të qartë për pranimin e ankesave ose vërejtjeve nga komuniteti. Ankesa regjistrohet me datën, llojin e shqetësimit, receptorin, kohën dhe informacionin e kontaktit kur ai ofrohet.

Në të njëjtën kohë duhet të kontrollohen pajisjet aktive, operationet e fabrikës, hyrje-daljet e automjeteve dhe kushtet meteorologjike. Kjo mundëson analizë objektive dhe shmang atribuirimin automatik të çdo shqetësimi fabrikës.

Rezultati i hetimit, masa e ndërmarrë dhe mbyllja e ankesës dokumentohen.

7.4.2. Komunikimi me fqinjët

Për ndërhyrje të mëdha të mirëmbajtjes, aktivitet të pazakontë ose ndryshim të përkohshëm të organizimit të trafikut që pritet të ndryshojë orarin normal 08:00–16:00, të pengojë qasjen ose të krijojë zhurmë apo pluhur jashtë regjimit normal të operimit, operatori njofton paraprakisht receptorët e afërt që mund të preken.

Komunikimi duhet të jetë i shkurtër dhe i qartë dhe të përfshijë kohëzgjatjen dhe masat e kontrollit.

Kjo masë është veçanërisht e rëndësishme për aktivitetet e jashtëzakonshme që ndryshojnë përkohësisht profilin normal të zhurmës ose trafikut.

7.4.3. Prokurimi mjedisor

Para përdorimit të një lënde të parë të re duhet të sigurohet SDS-ja dhe të kontrollohen rreziku, kërkesat e magazinimit dhe karakteristikat e mbetjeve.

Kur ekzistojnë alternativa me funksion teknik të barasvlershëm, duhet të preferohen materiale me rrezik më të ulët, emetime më të ulëta në ajër, ambalazh më të riciklueshëm ose humbje më të vogla.

Prokurimi duhet të koordinohet me personin përgjegjës për mjedisin dhe prodhimin për të shmangur futjen e materialeve që ndryshojnë profilin mjedisor të impiantit pa vlerësim.

7.4.4. Mirëmbajtja parandaluese

Mirëmbajtja zhvillohet sipas planit preventiv të pajisjeve dhe jo vetëm pas defektit. Mulliri, sitat, elevatorët, transportuesit, mikserët, filtrat, ventilatorët, vulat, tubacionet dhe motorët kontrollohen sipas intervalit të

prodhuesit ose planit të miratuar të mirëmbajtjes; defekti që prek kontrollin mjedisor trajtohet menjëherë dhe pajisja nuk rikthehet në punë para verifikimit funksional.

Frekuenca përcaktohet sipas rekomandimeve të prodhuesit, orëve të punës dhe përvojës operative.

Evidenca e mirëmbajtjes duhet të përfshijë datën, pajisjen, defektin, pjesët e zëvendësuara dhe personin përgjegjës. Kjo ndihmon edhe në identifikimin e pajisjeve që krijojnë vazhdimisht pluhur, zhurmë ose humbje materiali.

7.4.5. Pastërtia industriale

Pastërtia e fabrikës është pjesë e kontrollit mjedisor. Pluhuri, materiali i derdhur dhe mbeturinat duhet të largohen rregullisht nga dyshemetë, zonat e transferimit dhe rrugët e brendshme.

Pastrimi duhet të kryhet me metoda që nuk e shpërndajnë pluhurin në ajër. Përdorimi i ajrit të kompresuar për zhvendosjen e pluhurit duhet të shmanget kur nuk ekziston kapje efektive.

Hyrja në parcelë dhe segmentet që përdoren nga kamionët duhet të kontrollohen për bartje të baltës ose materialit në rrugën publike.

7.4.6. Kontrolli i kontraktorëve

Kontraktorët që punojnë brenda fabrikës duhet të informohen paraprakisht për kërkesat mjedisore dhe të sigurisë së BNF-i.

Ata duhet të respektojnë ndarjen e mbetjeve, ndalimin e derdhjeve, rregullat e trafikut, kontrollin e pluhurit, zonat e ndaluara dhe procedurat emergjente.

Personi përgjegjës nga operatori mbikëqyr punimet dhe sigurohet që pas përfundimit zona të mbetet e pastër dhe mbeturinat të jenë larguar ligjërisht.

7.4.7. Menaxhimi i ndryshimeve

Çdo ndryshim në formulim, lëndë të parë, pajisje, kapacitet, sistem filtrimi, orar ose numër ndërrimesh duhet të shqyrtohet para zbatimit.

Duhet të vlerësohet nëse ndryshimi rrit pluhurin, emetimet në ajër, zhurmën, konsumin e ujit, mbeturinat, trafikun ose rrezikun emergjent.

Kur ndryshimi është material dhe mund të ndryshojë përfundimet e VNM-së ose kushtet e lejes, ai duhet t'i nënshtrohet shqyrtimit nga autoriteti kompetent para realizimit.

Përshtatja ndaj ndryshimeve klimatike

Para periudhave me reshje intensive pastrohet drenazhimi; gjatë thatësisë dhe erës forcohet kontrolli i pluhurit; produktet ruhen sipas temperaturave të përcaktuara në SDS; punonjësit mbrohen gjatë valëve të të nxehtit.

7.4.8. Reduktimi i gazeve serrë

Konsumi i energjisë dhe karburantit regjistrohet. Ulen punët boshe, optimizohen dërgesat dhe favorizohet mirëmbajtja që rrit efikasitetin. Nuk i atribuohet linjës së gëlqerorit CO₂ nga kalcinimi, sepse procesi është vetëm mekanik. Masat operative duhet të përshtaten me reshjet intensive, periudhat e thata, valët e të nxehtit, ngricat dhe erërat e forta.

Para reshjeve duhet të kontrollohen pusetat dhe materialet e ruajtura; gjatë thatësisë dhe erës rritet kontrolli i pluhurit. Produktet dhe kimikatet duhet të ruhen sipas temperaturave të përcaktuara në SDS.

Gjatë temperaturave të larta duhet të merren masa edhe për mirëqenien e punëtorëve dhe ventilimin e ambienteve.

Puna bosh e pajisjeve duhet të minimizohet dhe dërgesat të planifikohen në mënyrë efikase. Mirëmbajtja e motorëve dhe pajisjeve ndihmon në zvogëlimin e konsumit.

Procesi i bluarjes së gurit gëlqeror në fabrikë është mekanik dhe nuk përfshin kalcinim; për këtë arsye raporti nuk i atribuon emetime procesuale të CO₂ nga dekarbonizimi.

7.4.9. Auditimi i brendshëm

Zbatimi i masave, dokumentacioni, zonat e magazinimit, mbeturinat, filtrat, drenazhimi, gropa septike, pajisjet emergjente dhe mbyllja e veprimeve korrigjuese auditohen së paku çdo tre muaj. Auditimi dokumenton gjetjen, evidencën, përgjegjësin, afatin dhe verifikimin e mbylljes; çështja me rrezik të menjëhershëm trajtohet pa prituri ciklin tremujor.

Gjetjet dokumentohen dhe për secilën mospërputhje caktohet veprim korrigjues, përgjegjës dhe afat.

7.4.10. Rishikimi i performancës

Menaxhmenti shqyrton së paku çdo tre muaj rezultatet e monitorimit, konsumin e burimeve, mbeturinat, ankesat, incidentet dhe mospërputhjet. Rishikimi përfundon me vendime të dokumentuara për investim, mirëmbajtje, trajnim ose ndryshim procedure, me përgjegjës dhe afat për secilin veprim.

Trend negativ, përsëritje e incidenteve ose rritje e konsumit për njësi prodhimi duhet të analizohet dhe të çojë në masë korrigjuese.

Rishikimi duhet të përdoret edhe për përcaktimin e objektivave të reja për reduktimin e humbjeve, ujit, energjisë dhe mbeturinave.

7.4.11. Masat për mbylljen eventuale

Në rast të ndërprerjes së përhershme të operimit, furnizimi ndalohet dhe stoqet e lëndëve të para, kimikateve dhe produkteve largohen ose transferohen në mënyrë të ligjshme.

Pajisjet pastrohen pa shkarkime të pakontrolluara, çaktivizohen në mënyrë të sigurt dhe mbeturinat i dorëzohen operatorëve të autorizuar.

Zonat e kimikateve, vajrave dhe çdo vend ku ka pasur incident ose shenja kontaminimi kontrollohen. Njolla e qëndrueshme, era karakteristike, materiali i derdhur ose evidenca e infiltrimit aktivizon hetimin e tokës; kur ndotja konfirmohet, zbatohet rehabilitimi dhe verifikimi pasues deri në mbylljen e rastit.

Hierarkia e masave

Prioriteti është shmangia e ndikimit në burim, pastaj kontrolli teknik, kontrolli administrativ dhe në fund mbrojtja personale. Kompensimi nuk përdoret për të justifikuar një ndikim që mund të parandalohet teknikisht.

7.4.12. Përfundimi i masave

Masat duhet të zbatohen sipas hierarkisë: **shmangie e ndikimit në burim → kontroll teknik → kontroll administrativ → monitorim dhe korrigjim → pajisje personale mbrojtëse.**

Kontrolli teknik ka përparësi ndaj masave që varen vetëm nga sjellja e punëtorit. Për shembull, pluhuri duhet të kapet me mbyllje dhe aspirim përpara se mbrojtja respiratore të konsiderohet masa kryesore.

Masat kompensuese nuk duhet të përdoren për të justifikuar ndikime që mund të parandalohen teknikisht.

Efektiviteti i tyre duhet të verifikohet nga Programi i Monitorimit në Kapitullin 8.

Matrica përmbledhëse e ndikimeve, masave zbutëse dhe përgjegjësi

Tabela 62. Matrica përmbledhëse e ndikimeve dhe masave zbutëse

Aspekti	Masa kryesore	Përgjegjësia	Dëshmia
Ajri/pluhuri	Mbyllje, aspirim, filtrim, pastrim i kontrolluar	Prodhim + mirëmbajtje	Regjistër filtri/defektesh
Kimikatat / aditivët	SDS, enë të mbyllura, ventilim i përshtatshëm dhe mbajtje sekondare sipas rrezikut	Prodhim + magazinë	Inventar SDS dhe regjistër magazinimi
Ujërat	Ndarje rrymash, mbrojtje pusetash, kontroll larjeje	Mjedis + mirëmbajtje	Kontroll drenazhimi
Toka	Dyshe e papërshkueshme, absorbues, sanim incidenti	Mjedis + magazinë	Regjistër incidentesh
Mbeturinat	Ndarje, etiketa, operatorë të autorizuar	Magazinë/mjedis	Kode, sasi, fletëdorëzime
Zhurma	Mirëmbajtje, orar, matje te receptorët	Mirëmbajtje/mjedis	Matje + regjistër
Trafiku	Plan dërgesash, shpejtësi, mbulim ngarkese	Logjistikë	Regjistër hyrje-daljes
Komuniteti	Ankesa, komunikim, kontroll receptorësh	Menaxhment/mjedis	Regjistër ankesash
Emergjencia	Evakuim, zjarr, derdhje, kontakte	Menaxhment/HSE	Ushtrime/raporte
Klima/energji	Efikasitet, drenazhim, pluhur në thatësi	Menaxhment/mirëmbajtje	Konsum + kontrolle

Tabela 63. Masat kryesore të verifikueshme në terren

Kodi	Ndikimi	Masa	Faza	Përgjegjësi	Afati	Indikatori	Evidenca
M-AJ-01	Pluhur nga transferimet	Mbyllje/aspirim/filtrim; kontroll vizual dhe mirëmbajtje preventive	Operim	Operatori / mirëmbajtja	Para nisjes dhe gjatë çdo ndërimi; servis sipas planit të mirëmbajtjes	Pa pluhur të dukshëm jashtë pikës së kontrolluar; filtri funksional	Lista kontrolli, servis, foto
M-AJ-02	Pluhur nga pllatoja/trafi ku	Shtresim/asfaltim i plotë i sipërfaqeve operative dhe qarkulluese që gjenerojnë pluhur ose baltë, me përjashtim të sipërfaqeve të gjelbra dhe zonave ku projekti teknik kërkon zgjidhje tjetër të papërshkueshme; pastrim dhe kufizim shpejtësie.	Projektim/operim	Operatori	Gjatë zbatimit të PMM-së dhe para përfundimit të rregullimit të pllatoes	Pllato e vazhdueshme; rrugë e pastër	Procesverbale, foto, regjistër pastrimi

Kodi	Ndikimi	Masa	Faza	Përgjegjësi	Afati	Indikatori	Evidenca
M-UJ-01	Rrjedhje sipërfaqësore nga sipërfaqet operative	Ndarje e ujit të pastër; kanale/puseta/sedimentim; separator hidrokarburesh për rrjedhjet nga pllatoja operative dhe zonat e automjeteve; dalje e kontrolluar.	Projektim/operim	Projektuesi + operatori	Kontroll javor dhe pas çdo reshjeje që krijon rrjedhje sipërfaqësore; separatorin së paku një herë në muaj	Pa bllokim, tejmbushje, rrjedhje të pakontrolluar ose film vaji në dalje	Projekt, inspektim, mirëmbajtje
M-UJ-02	Ujërat sanitare	Gropë septike e papërshkueshme dhe e mbyllur; kontroll i nivelit/integritetit; zbrazje e dokumentuar para arritjes së nivelit maksimal të sigurt	Operim	Përgjegjësi mjedisor / operatori	Mujor dhe para çdo zbrazjeje	Pa rrjedhje, tejmbushje ose shkarkim të pakontrolluar	Listë kontrolli, foto, faturë/fletëpranim zbrazjeje
M-PE-01	Peizazh/pluhur i bartur	Brez i gjelbër perimetral me specie të verifikuara dhe program mirëmbajtjeje	Projektim/operim	Operatori + specialisti	Kontroll sezonal; zëvendësim në sezonin e parë të përshtatshëm pas konstatimit të tharjes/dëmtimit	Mbijetesa dhe vazhdimësia e brezit	Plan, foto, regjistër zëvendësimit
M-ZH-01	Zhurmë nga pajisjet/trafi ku	Mirëmbajtje; izolim/mbyllje akustike kur matja tregon tejkalim të kufirit të zbatueshëm ose ankesa e verifikuar lidhet me burimin; orar 08:00–16:00 dhe menaxhim trafiku	Operim	Operatori	Kontroll operacional gjatë çdo ndërrimi; matje fillestare, vjetore dhe pas ndryshimit/ankesës së verifikuar	Pa tejkalim të kufirit të zbatueshëm dhe pa zhurmë anormale të vazhdueshme	Matje, ankesa, servis
M-MB-01	Mbeturina dhe rrjedhje	Ndarje, etiketim, magazinim mbi sipërfaqe të mbrojtur dhe dorëzim operatorit të autorizuar	Operim	Përgjegjësi mjedisor	Kontroll javor i zonës; evidencë në çdo dorëzim dhe bilanc mujor	Gjurmueshmëri e plotë	Fletë-përcjellje, kontrata

8. PROGRAMI I MONITORIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS

8.1. Programi i monitorimit të ndikimit në mjedis:

8.1.1. Qëllimi i programit

Monitorimi duhet të krijojë një lidhje të kontrollueshme ndërmjet burimit, masës së zbatuar dhe receptorit. Ai nuk kufizohet në analiza laboratorike, por përfshin inspektime operative, matje, regjistra të prodhimit, konsumit, mbeturinave, trafikut, ankesave dhe incidenteve.

Zbatimi dhe verifikimi: të dhënat duhet të lidhen me procesin real në momentin e kontrollit. Kur mungon informacioni për burimin, nuk duhet të nxirret përfundim numerik ose të atribuohet automatikisht ndikimi fabrikës. Çdo rezultat jashtë pritshmërisë kërkon verifikim të burimit, kontroll të masave të Kapitullit 7 dhe dokumentim të veprimit korrigjues.

Rezultatet e programit përdoren drejtpërdrejt në Planin e Menaxhimit Mjedisor. Ato duhet të tregojnë nëse aspirimi dhe filtrimi, pastrimi i pllatosë, kontrolli i drenazhimit, menaxhimi i mbeturinave, organizimi i trafikut dhe reagimi ndaj ankesave po funksionojnë sipas qëllimit. Monitorimi, për rrjedhojë, është mjet vendimarrjeje dhe jo vetëm detyrim dokumentar.

8.1.2. Parimet e monitorimit

Parametrat dhe frekuencat duhet të jenë proporcionale me rrezikun real, por frekuencat minimale të përcaktuara në këtë Kapitull zbatohen si program i brendshëm i BNF-it. Pas lëshimit të pëlqimit ose lejes, çdo kërkesë zyrtare më e rreptë për parametër, pikë ose frekuencë ka përparësi. Kur një rezultat tregon devijim, frekuenca rritet përkohësisht deri në verifikimin e efektivitetit të masës korrigjuese; parametër shtesë aktivizohet vetëm kur ekziston burim i dokumentuar që e arsyeton.

Përfaqësueshmëria sigurohet duke dokumentuar gjendjen reale të operimit gjatë kontrollit: llojin e produktit, pajisjet në punë, ritmin e prodhimit, ngarkim-shkarkimet dhe kushtet meteorologjike. Një matje e kryer gjatë ndalimit të burimeve kryesore nuk duhet të paraqitet si karakteristike për ngarkesën normale të fabrikës.

Gjurmueshmëria kërkon që rezultati të krahasohet me baseline-in operacional, kriterin e zbatueshëm dhe seritë e mëparshme. Ndryshimi i qëndrueshëm i trendit, pluhuri i dukshëm, zhurma anormale, bllokimi i drenazhimit, incidenti ose ankesa e arsyetuar trajtohen si sinjale për kontroll të shtuar dhe jo si të dhëna të izoluar.

8.1.3. Përgjegjësitë

Përgjegjësi mjedisor koordinon programin, ndërsa prodhimi, mirëmbajtja, magazina dhe logjistika sigurojnë të dhënat operative. Matjet që kërkojnë akreditim ose metodë standarde realizohen nga subjekte kompetente sipas kërkesave ligjore.

Emri i personit përgjegjës, zëvendësi dhe detyrat e secilit funksion duhet të përcaktohen me vendim të brendshëm. Operatori i linjës kryen kontrollin para dhe gjatë punës, mirëmbajtja eidenton gjendjen e filtrave dhe pajisjeve, magazina administron kimikatet e mbeturinat, ndërsa logjistika mban të dhënat e hyrje-daljeve.

Përgjegjësi mjedisor kontrollon plotësinë e regjistrave, autorizon përmbledhjen e rezultateve dhe ndjek mbylljen e veprimeve korrigjuese. Menaxhmenti siguron burimet për matje dhe mirëmbajtje; laboratorit ose subjekti i jashtëm mban përgjegjësi për metodën, pajisjet, kalibrimin dhe raportin teknik brenda fushës së kompetencës së vet.

8.1.4. Kontrolli i cilësisë së të dhënave

Çdo matje duhet të ketë datën, orën, pikën, pajisjen/metodën, kushtet meteorologjike kur janë relevante, proceset aktive dhe personin/subjektin që e ka realizuar. Rezultatet pa këto të dhëna shoqëruese kanë vlerë të kufizuar për atribuimin e ndikimit.

Para matjes duhet të miratohet plani me parametrin, pikën, kohëzgjatjen, metodën dhe kushtet e operimit që synohen të përfaqësohen. Mostrat, fotografitë dhe formularët identifikohen me kod unik; kur përdoret

laborator, dokumentohet zinxhiri i ruajtjes dhe dorëzimit të mostrës, si dhe vlefshmëria e metodës për matricën përkatëse.

Përgjegjësi mjedisor kontrollon arsyeshmërinë e rezultatit kundrejt regjistratit të procesit, motit dhe ngjarjeve të ditës. E dhëna e paplotë ose e dyshimtë nuk fshihet: shënohet kufizimi, hetohet shkaku dhe, kur është e nevojshme, matja përsëritet. Vetëm të dhënat e verifikuara përdoren për konkluzionin e pajtueshmërisë.

8.2. Prezantimin e gjendjes mjedisore përpara se projekti të vihet në punë ose fillimi i aktiviteteve në vendet ku ndikimi mjedisor pritet

8.2.1. Përshtatja me statusin e fabrikës ekzistuese

Meqenëse BNF-i është impiant ekzistues dhe funksional, nuk ekziston më një gjendje e matshme 'para vënies në punë'. Për këtë arsye programi përdor matje fillestare të gjendjes aktuale si baseline operacional, duke e deklaruar qartë se këto matje nuk përfaqësojnë gjendjen para ndërtimit.

Fushata fillestare duhet të përshkruajë qartë konfigurimin ekzistues të BNF-it: proceset aktive, pajisjet e kontrollit, orarin 08:00–16:00, produktin ose serinë në prodhim dhe qarkullimin e automjeteve. Kështu, rezultatet e ardhshme mund të krahasohen me një gjendje operative të dokumentuar dhe jo me një përshkrim të përgjithshëm.

Baseline-i operacional nuk është i pandryshueshëm. Ai rishikohet pas ndryshimit material të pajisjes, filtrit, recetës, kapacitetit, orarit, organizimit të pllatores ose drenazhimit. Rezultati i ri ruhet bashkë me përshkrimin e ndryshimit, në mënyrë që përmirësimi ose përkeqësimi të mos i atribuohet gabimisht variacionit normal të prodhimit.

8.2.2. Baseline i ajrit

Duhet të kryhet matje fillestare e PM10/PM2.5 ose pluhurit të sedimentueshëm, sipas metodës së zgjedhur dhe kërkesës së autoritetit. Pika prioritare është kufiri i parcelës në drejtim të receptorit më të ndjeshëm, me dokumentim të erës dhe proceseve aktive.

Matja duhet të përkojë me operim përfaqësues të burimeve pluhurformuese, veçanërisht bluarjen/separimin e gurit gëlqeror, transferimet, përzierjen, paketimin dhe trafikun e brendshëm. Shënohen drejtimi dhe shpejtësia e erës, gjendja e sipërfaqes operative, dërgesat dhe çdo burim i jashtëm që mund të ndikojë rezultatin.

Kur kushtet në terren e lejojnë, pika drejt receptorit plotësohet me pikë krahasuese në drejtimin nga vjen era. Raporti i baseline-it duhet të dallojë përqendrimin ose depozitimin e matur nga vëzhgimi i pluhurit të dukshëm dhe nga treguesit e funksionimit të filtrave; ai shërben si referencë për masat, jo si deklaratë automatike pajtueshmërie.

Matja fillestare e ajrit duhet të realizohet gjatë një regjimi përfaqësues të funksionimit të fabrikës, duke përfshirë funksionimin normal të bluarjes/separimit dhe aktiviteteve kryesore që mund të gjenerojnë pluhur. Raporti i matjes duhet të identifikojë datën, kohën, pikën dhe koordinatat e matjes, metodën, instrumentin, kushtet meteorologjike, drejtimin dhe shpejtësinë e erës dhe proceset aktive gjatë matjes.

Pika prioritare duhet të jetë kufiri i parcelës në drejtim të receptorit rezidencial më të afërt, rreth 137.48 m, ndërsa një pikë tjetër, kur konfigurimi i lokacionit dhe drejtimi i erës e lejojnë, përdoret për interpretimin e sfondit. Parametrat kryesorë për verifikimin fillestar përcaktohen nga profili real i burimeve dhe duhet të përfshijnë së paku materien grimcore relevante për procesin, sipas metodës dhe kërkesave ligjore të zbatueshme.

Rezultatet krahasohen me kriteret përkatëse të përdorura në Kapitullin 6 dhe shërbejnë për të verifikuar efektivitetin e aspirimit, filtrimit, mbylljes së transferimeve, pastrimit të pllatores dhe organizimit të trafikut. Çdo

rezultat jo i kënaqshëm aktivizon identifikimin e burimit, masën korrigjuese dhe matjen verifikuese pas zbatimit.

8.2.3. Baseline i zhurmës

Matja fillestare e zhurmës përbën baseline-in instrumental të projektit dhe duhet të përfshijë kufirin e parcelës dhe, kur është e realizueshme, receptorin më të afërt. Raporti i matjes shënon trafikun publik, kalimin e trenit, erën dhe pajisjet aktive, në mënyrë që kontributi i fabrikës të ndahet nga sfondi.

Matja kryhet gjatë një konfigurimi të dokumentuar të punës, duke përfshirë mullirin, sitën, ventilatorët, kompresorët, mikserët dhe lëvizjet e automjeteve kur këto janë aktive. Kohëzgjatja dhe treguesit zgjidhen sipas metodës së zbatueshme, ndërsa ngjarjet kalimtare shënohen në fletën e terrenit.

Kalimi i trenit, trafiku në rrugën 220, aktivitetet fqinje dhe era mund ta rrisin nivelin e matur pa qenë burim i fabrikës. Kur këto ngjarje ndikojnë materialisht rezultatin, të dhënat interpretohen veçmas ose matja përsëritet në kushte të përshtatshme. Rezultati lidhet me burimet aktive dhe me gjendjen e mirëmbajtjes së tyre.

Matja fillestare e zhurmës duhet të realizohet gjatë regjimit përfaqësues të operimit **08:00–16:00** dhe të përfshijë së paku kufirin e parcelës në drejtim të receptorit rezidencial më të afërt dhe, kur qasja e mundëson, një pikë reprezentative pranë receptorit. Në procesverbalin e matjes duhet të evidentohen pajisjet aktive, përfshirë mullirin, separatorin/sitat, aspirimin, mikserët dhe ngarkim-shkarkimin, si dhe trafiku publik, kalimet eventuale të trenit dhe kushtet meteorologjike.

Interpretimi duhet të synojë ndarjen, sa është teknikisht e realizueshme, të kontributit të fabrikës nga sfondi i rrugës publike, hekurudhës dhe veprimtarive fqinje. Kur konstatohet tejkalim i kriterit përkatës ose ankesë e përsëritur e verifikuar, identifikohet burimi dominues, zbatohet masa teknike ose operative dhe realizohet matje verifikuese pas korrigjimit.

8.2.4. Gjendja e ujërave dhe drenazhimit

Për programin e ujërave përdoret skema operative: **ujësjellës publik për furnizim; gropë septike e papërshekueshme dhe e mbyllur për ujërat sanitare; ujëra të pastra atmosferike të ndara; rrjedhat nga pllatoja operative përmes sedimentimit dhe separatorit të hidrokarbureve; dhe ujë i parë i larjes i mbledhur veçmas. Pikat reale të kontrollit dokumentohen në planin as-built dhe verifikohen në terren.**

Para përcaktimit të pikave të mostrimit bëhet verifikimi në terren i pjerrësive, kanaleve, pusetave, zonave të larjes, magazinimit dhe drejtimit të shkarkimit. Skema shënohet në planin e gjendjes së realizuar (as-built) dhe shoqërohet me fotografi, duke dalluar ujërat e pastra atmosferike nga rrjedhat e sipërfaqeve operative me potencial për sediment, mbetje produkti ose vaj.

Mostrimi i ujërave aktivizohet për rrjedhën e pllatoës operative kur shfaqen shenja ndotjeje, si sediment i dukshëm, turbullirë ose gjurmë vaji, pas një incidenti që ka prekur drenazhimin, ose kur kërkohet nga kushti i pëlqimit/lejes përkatëse. Mostra merret në pikë përfaqësuese pas masës së kontrollit dhe para shkarkimit, pa hollim artificial. Pas reshjeve kontrollohen sedimentet, ngjyra, turbullira, gjurmët e vajit dhe funksionimi i pusetave. Çdo mangësi lidhet me pastrimin, izolimin ose përmirësimin përkatës të drenazhimit.

8.2.5. Gjendja e tokës

Mostrimi fillestar i tokës nuk paraqitet si detyrim automatik pa burim ose shenjë kontaminimi. Ai aktivizohet kur ka njolla, incident të dokumentuar, dyshim të arsyetuar, kërkesë të autoritetit ose nevojë për verifikim të një zone me magazinim të lëngjeve.

Baseline-i administrativ i tokës plotësohet me hartë dhe regjistër fotografik të zonave me rrezik: magazinimi i lëngjeve, transferimi i kimikateve, mirëmbajtja, parkimi dhe pikat ku janë evidentuar njolla. Ky regjistër lejon që ndryshimet e mëvonshme të dallohen nga gjendja ekzistuese.

Kur aktivizohet mostrimi, plani përcakton zonën, thellësinë, pikën e krahasimit dhe parametrat sipas substancës së dokumentuar në SDS ose incident. Rezultatet përdoren për të kufizuar shtrirjen e mundshme, për të zgjedhur sanimin dhe për të verifikuar pastrimin; nuk përgjithësohen për tërë parcelën pa mbulim të mjaftueshëm.

8.2.6. Inventari fillestar

Duhet të krijohet inventari i kimikateve/SDS-ve, mbeturinave, pajisjeve të filtrimit, pusëve, pajisjeve kundër zjarrit, burimeve të zhurmës dhe automjeteve. Ky inventar shërben si pikë reference për ndryshimet e ardhshme.

Secili element i inventarit duhet të ketë kod, përshkrim, lokacion, gjendje, person përgjegjës dhe dokument provues. Për filtrat dhe pajisjet mjedisore shënohen identifikimi teknik dhe kërkesat e mirëmbajtjes; për kimikatet shënohen sasia, vendi i ruajtjes, klasifikimi dhe versioni i SDS-së.

Inventari verifikohet gjatë rishikimeve të PMM-së dhe sa herë futet pajisje, lëndë e parë ose produkt i ri. Artikulli i larguar nuk fshihet pa gjurmë, por shënohet si jashtë përdorimit me datë dhe mënyrë të largimit. Kjo ruan historikun e burimeve dhe e bën monitorimin të krahasueshëm.

8.3. Parametrat në bazë të të cilave mund të përcaktohen efektet e dëmshme në mjedis

8.3.1. Ajri

Parametrat kryesorë për ajrin janë PM10, PM2.5 ose pluhuri i sedimentueshëm, sipas metodës së monitorimit, së bashku me kontrollin vizual të emetimeve difuze dhe gjendjen e filtrave. Parametra të tjerë të ajrit përfshihen vetëm kur një burim konkret dokumentohet nga procesi, SDS-ja, ankesa ose kërkesa e autoritetit kompetent.

Treguesit operacionalë plotësojnë matjet instrumentale: pluhuri i dukshëm në transferime, gjendja e mbylljeve, alarmet ose treguesit e filtrit kur pajisja i disponon, depozitimi në sipërfaqe dhe pastërtia e rrugëve të brendshme. Kontrolli bëhet kur burimet janë aktive dhe rezultati lidhet me pajisjen ose aktivitetin konkret.

Interpretimi i PM-ve ose pluhurit të sedimentueshëm merr parasysh pikën krahasuese, erën, reshjet, trafikun dhe procesin. Rezultati i pafavorshëm kërkon verifikimin e kapjes në burim, integritetit të filtrit, mbylljes së transferimeve, pastrimit dhe shpejtësisë së automjeteve, pastaj kontroll pas zbatimit të masës.

8.3.2. Zhurma

Parametrat përfshijnë LAeq dhe treguesit e tjerë që kërkon metoda/legjislacioni i zbatueshëm. Evidentohen njëkohësisht burimet e jashtme: trafiku, hekurudha, aktivitetet fqinje dhe kushtet meteorologjike.

Matja në kufi ose te receptori lidhet me konfigurimin e pajisjeve dhe kohën e funksionimit. Përveç treguesit kryesor regjistrohen karakteri tonal ose impulsiv kur metoda e kërkon, zhurma anormale e kushinetave dhe ventilatorëve, si dhe ngjarjet e trafikut ose hekurudhës që ndikojnë leximin.

Kur rezultati ose ankesa tregon burim të mundshëm, kryhen kontrole diagnostikuese pranë mullirit, sitës, kompresorit, ventilatorit ose pajisjes rrotulluese. Masa mund të përfshijë servisimin, balancimin, izolimin, mbylljen ose riorganizimin e orarit; efektiviteti verifikohet në të njëjtat kushte të krahasueshme.

8.3.3. Ujërat

Sipas rrymës reale dhe rrezikut, parametrat mund të përfshijnë pH, lëndët pezull, COD dhe vajra/hidrokarbure. Parametra të tjerë shtohen vetëm kur përbërja e dokumentuar e produkteve ose një incident i caktuar e justifikon.

Kontrolli vizual i rrymës, sedimentit, ngjyrës, erës dhe gjurmëve të vajit paraprin përzgjedhjen e parametrave laboratorikë. Ujërat sanitare, atmosferike të pastra dhe rrjedhat nga sipërfaqet operative nuk bashkohen në interpretim, sepse kanë burim, rrezik dhe mënyrë menaxhimi të ndryshme.

Rezultati shoqërohet me të dhënat për reshjen, pastrimin, produktin në proces dhe incidentet e fundit. Kur shfaqet shenjë ndotjeje, rrjedha ndalohet në burim dhe izolohet menjëherë me valvul, bllokim pusete, barrierë

ose mjet tjetër të përshtatshëm, pa rrezikuar personelin; më pas identifikohet burimi dhe përcaktohet trajtimi. Parametrat zgjerohen vetëm kur SDS-ja ose hetimi jep bazë konkrete.

8.3.4. Toka

Treguesit zgjidhen sipas substancës së derdhur ose burimit të dyshuar. Nuk propozohet panel i gjerë metalesh ose organikësh pa bazë në SDS, incident ose histori të dokumentuar.

Monitorimi rutinor mbështetet në inspektimin e sipërfaqeve të papërshkueshme, mbajtjes sekondare, zonave të transferimit dhe gjurmëve të derdhjes. Vëzhgimi dokumentohet me lokacion dhe fotografi; dëmtimi i pllatosë ose rrjedhja drejt tokës së pambrojtur trajtohet si devijim edhe para se të ketë rezultat laboratorik.

Mostrimi përdoret për pyetje të përcaktuara: a ka ndotje nga substanca e derdhur, sa është shtrirja dhe a ka qenë sanimi efektiv. Parametrat, pikat dhe thellësitë përcaktohen nga burimi dhe kushtet e terrenit. Rezultati i një pike nuk përdoret për të deklaruar gjendjen e tërë parcelës.

8.3.5. Mbeturinat

Monitorohen kodi, përshkrimi, sasia, burimi, mënyra e ruajtjes, data e dorëzimit dhe operatori pranues. Për rrymat potencialisht të rrezikshme kontrollohen etiketa, ena dhe SDS-ja.

Regjistri duhet të pajtojë sasinë e gjeneruar, gjendjen në magazinë dhe sasinë e dorëzuar, duke ruajtur fletëdorëzimin ose dokumentin tjetër provues. Mbetjet e filtrave, pluhuri i mbledhur, ambalazhet, absorbuesit, vajrat dhe mbeturinat komunale dallohen sipas origjinës e karakterit dhe nuk grupohen pa vlerësim.

Inspektimi kontrollon ndarjen, etiketimin, integritetin e enëve, mbulimin, kapacitetin e zonës dhe papajtueshmëritë kimike. Sasia e pazakontë krahasohet me prodhimin dhe incidentet, sepse mund të tregojë rrjedhje, defekt të filtrit ose praktikë joefikase. Devijimi mbyllet me korrigjim dhe evidencë dorëzimi.

8.3.6. Konsumi i burimeve

Regjistrohen uji, energjia elektrike, karburanti kur përdoret, sasia e gurit 0–30 mm dhe sasi të kryesore të lëndëve të para. Të dhënat lidhen me prodhimin për të krijuar tregues të intensitetit.

Leximet e matësit dhe faturat regjistrohen me periudhën e saktë, ndërsa sasi të lëndëve të para verifikohen me dokumentet e pranimit dhe regjistrat e prodhimit. Vlera paraprake “50 m³” pa periudhë nuk përdoret si konsum referues; bilanci real i ujit ndërtohet nga regjistrimi mujor i matësit.

Treguesit për njësi produkti llogariten vetëm pasi prodhimi dhe konsumi t'i referohen së njëjtës periudhë dhe të njëjtit kufi procesi. Rritja e pashpjeguar e ujit, energjisë ose materialit hetohet për rrjedhje, punë boshe, humbje, recetë ose gabim regjistrimi dhe lidhet me veprimin përkatës.

8.3.7. Trafiku

Regjistrohen hyrje-daljet ditore, lloji i automjetit, orari dhe, kur ka ankesë, itinerari. Kjo lejon verifikimin e ngarkesës reale të fabrikës ndaj rrjetit rrugor.

Regjistri dallon automjetet e furnizimit, shpërndarjes, shërbimit dhe vizitorëve, duke shënuar materialin ose qëllimin. Përmbledhja eidenton orët e ngarkesës së lartë, pritjen, motorët në punë boshe, mbulimin e ngarkesës dhe respektimin e shpejtësisë brenda parcelës.

Të dhënat e fabrikës nuk ngatërrohen me trafikun tranzit të rrugës 220. Në rast ankesë ose incidenti, ora dhe automjeti krahasohen me regjistrin e portës, procesin e ngarkimit dhe itinerarin e dokumentuar. Masa korrigjuese mund të jetë riorganizimi i dërgesave, sinjalistika ose disiplinimi i transportuesit.

8.3.8. Komuniteti

Monitorohen numri dhe natyra e ankesave, koha e reagimit, rezultati i verifikimit dhe masa e marrë. Ankesa analizohet bashkë me të dhënat operative dhe meteorologjike.

Regjistri i ankesave përfshin datën, lokacionin, llojin e shqetësimit, kohën e ngjarjes dhe mënyrën e kontaktit, duke respektuar të dhënat personale. Verifikimi bëhet kundrejt prodhimit, filtrave, trafikut, motit, incidenteve dhe matjeve të disponueshme, me fokus te banesa më e afërt dhe receptorët e tjerë relevantë.

Përgjegjësi mjedisor përmbledh ankesat çdo muaj dhe kontrollon përsëritjen sipas llojit, vendit dhe orës, edhe kur secila ankesë veçmas nuk provon tejkalim. Çdo ankesë regjistrohet në ditën e pranimit dhe verifikimi fillon jo më vonë se dita e ardhshme e punës. Trendi i përsëritur aktivizon kontroll të burimit dhe matje të synuar kur lidhja me aktivitetin nuk mund të përjashtohet teknikisht.

8.3.9. Incidentet

Regjistrohen derdhjet, zjarret, defektet e filtrit, tejmbushjet e pusetave, aksidentet e trafikut dhe çdo ngjarje me potencial mjedisor, përfshirë sasinë, zonën dhe veprimin korrigjues.

Tabela 64. Programi i integruar i monitorimit

Kodi	Parametri	Lokacioni	Metoda	Frekuenca	Kufiri / kriteri aktivizues	Përgjegjësi	Evidenca	Veprimi korrigjues
MON-AJ-01	Pluhur i dukshëm / gjendja e filtrave	Burimet dhe kufiri	Inspektim para nisjes dhe gjatë ndërrimit; matje PM nga subjekt kompetent	Kontroll çdo ndërrim; matje fillestare dhe 1 herë/vit; shtesë pas ndryshimit, defektit ose ankesës së verifikuar	Pluhur i dukshëm jashtë zonës së kontrolluar ; tejkalim i kriterit të zbatueshëm; ankesë e verifikuar	Operatori/lab oratori	Listë, raport matjeje	Ndal burimin; riparo; rimat
MON-UJ-01	Kanale, puseta, sediment, shenja hidrokarbure sh	Pllato dhe pika e kontrollit	Inspektim; analizë e rrjedhës kur ka shkarkim përfaqësues ose aktivizohet kriteri	Kanale/puseta çdo javë dhe pas çdo reshjeje me rrjedhje; separator 1 herë/muaj dhe pas incidentit	Bllokim, tejmbushje , film vaji, rrjedhje e pakontrolluar ose rezultat mbi kriterin e zbatueshëm	Operatori/lab oratori	Regjistër, foto, analizë	Pastro/izolo; trajto; verifiko
MON-SAN-01	Niveli, integriteti dhe zbrazja e gropës septike	Gropa septike	Inspektim vizual + regjistër zbrazjeje	1 herë/muaj dhe para çdo zbrazjeje	Rrjedhje, tejmbushje, dëmtim ose mungesë kapaciteti të sigurt	Përgjegjësi mjedisor	Listë kontrolli, foto, faturë/fletëpranim	Izolo zonën; ndalo përdorimin kur ka rrjedhje; riparo dhe zbraz në mënyrë të autorizuar

Kodi	Parametri	Lokacioni	Metoda	Frekuenca	Kufiri / kriteri aktivizues	Përgjegjësi	Evidenca	Veprimi korrigjues
MON-ZH-01	Zhurma	Receptori më i ekspozuar/ kufiri	Matje nga subjekt kompetent	Matje fillestare dhe 1 herë/vit; shtesë pas ndryshimit të pajisjes/orarit ose ankesës së verifikuar	Tejkalim i kufirit të zbatueshë m ose ankesë e verifikuar e lidhur me burimin	Operatori/lab oratori	Raport matjeje	Izolo burimin; ndrysho orarin; rimat
MON-MB-01	Sasi, ruajtje dhe dorëzim mbeturinash	Pikat e ruajtjes	Bilanc dokumentar + inspektim	Kontroll fizik javor; regjistër në çdo krijim/dorëzi m; bilanc mujor	Mungesë etikete, rrjedhje, mospërput hje sasive	Përgjegjësi mjedisor	Regjistër/f letë- përcjellje	Izolo; korrigjo; trajno
MON-TR-01	Pluhur/baltë/ trafik	Hyrje-dalje dhe rruga e qasjes	Inspektim dhe regjistër	Ditor; përmbledhje mujore	Gjurmë balte/pluhu ri ose incident	Përgjegjësi i turnit	Listë kontrolli	Pastro; ul shpejtësinë ; riorganizo
MON-GJ-01	Mbijetesa e brezës të gjelbër	Perimetri	Numërim/fot ografi	Kontroll sezonal dhe pas periudhave të thata/ekstrem e	Dëmtim ose tharje	Operatori	Foto/regji stër	Ujit/zëven dëso; korrigjo mbrojtjen
MON-IN-01	Incidentet dhe ankesat	I gjithë lokacioni	Regjistër dhe hetim	Regjistrim në çdo rast; përmbledhje mujore e ankesave/inci denteve	Çdo incident/an kesë	Menaxheri	Formular hetimi	Izolo; njofto; sano; parandalim

Ngjarjet klasifikohen sipas burimit, rrugës së përhapjes, receptorit dhe pasojës reale ose potenciale. Përveç incidenteve të realizuara regjistrohen edhe ngjarjet pranë incidentit, si tejmbushja e shmangur, defekti i filtrit i ndalur në kohë ose derdhja e mbajtur brenda mbajtjes sekondare.

Dosja e incidentit përmban kohën, vendin, substancën ose pajisjen, sasinë e matur ose të vlerësuar me metodën përkatëse, fotografitë, masën e menjëhershme dhe njoftimet. Mbyllja kërkon analizë të shkakut, përgjegjës, afat dhe provë se masa parandaluese është zbatuar e verifikuar.

8.4. Vendet, mënyra dhe shpeshësia e matjes së parametrave të përcaktuar

8.4.1. Pikat e ajrit

Pika A1 vendoset në kufirin e parcelës në drejtim të banesës më të afërt, rreth 137.48 m, dhe ruhet si pika prioritare e krahasueshme. Pika A2 vendoset në anën e kundërt, në drejtimin nga vjen era (upwind), për të karakterizuar sfondin gjatë fushatës instrumentale, ndërsa A3 pranë burimit kryesor përdoret vetëm për diagnostikim operacional. Koordinatat dhe pozicionet përfundimtare dokumentohen në terren para fushatës së parë dhe përdoren në matjet pasuese; A2 mund të përshtatet vetëm për shkak të drejtimit real të erës, me arsyetim në raport.

Pikat përfundimtare shënohen me koordinata, fotografi dhe përshkrim të lartësisë, pengesave dhe sipërfaqes përreth. Qasja duhet të jetë e sigurt dhe pika të mund të përsëritet në fushat pasuese. Vendosja nuk duhet të favorizojë artificialisht as rezultatin e ulët, as atë të lartë.

Drejtimi i erës mund të kërkojë përshtatjen e pikës krahasuese për secilën fushatë, por receptori prioritar ruhet në program. A3 përdoret për të gjetur burimin dhe për të kontrolluar masën teknike; rezultatet pranë pajisjes nuk zëvendësojnë vlerësimin në kufirin e parcelës ose te receptori.

8.4.2. Frekuenca e ajrit

Kryhet një fushatë instrumentale fillestare gjatë operimit përfaqësues dhe, si minimum i brendshëm, përsëritet një herë në vit. Matje shtesë kryhet pas ndryshimit material të procesit ose sistemit të kontrollit, pas defektit të rëndësishëm të filtrimit, pas pluhurit të dukshëm të përsëritur përtej zonës së kontrolluar ose pas ankesës së verifikuar. Kushti zyrtar i pëlqimit/lejes, kur kërkon frekuencë më të shpeshtë, ka përparësi.

Kontrollet vizuale të mbylljeve, filtrave, sipërfaqeve dhe emetimeve të dukshme kryhen para nisjes dhe gjatë çdo ndërrimi. Pas çdo devijimi të filtrimit ose pluhurit të dukshëm, burimi nuk rikthehet në regjim normal derisa masa të jetë zbatuar dhe kontrolli pasues të konfirmojë funksionimin. Matja instrumentale vjetore nuk zëvendëson këto kontrolle operative.

Kontrollet operative të mbylljeve, filtrave, sipërfaqeve dhe emetimeve të dukshme bëhen sipas listës së miratuar të kontrollit të turnit dhe mirëmbajtjes. Këto kontrolle nuk e zëvendësojnë matjen instrumentale, por lejojnë zbulim të hershëm dhe ndërhyrje para se devijimi të ndikojë receptoren.

8.4.3. Pikat e zhurmës

Pika Z1 vendoset në kufirin e parcelës drejt banesës më të afërt, rreth 137.48 m; pika Z2 te receptori kur lejohet qasja; pika Z3 pranë burimit, vetëm për diagnostikim teknik. Matjet e pajtueshmërisë duhet të fokusohen te receptorët/kufiri, jo vetëm pranë makinës.

Për secilën pikë dokumentohen koordinatat, lartësia e mikrofonit, distanca nga fasadat ose sipërfaqet reflektuese, moti dhe qasja. Konfigurimi ruhet sa më i njëjtë në matjet pasuese. Nëse Z2 nuk është e qasshme, zgjidhet pika më e afërt përfaqësuese dhe kufizimi arsyetohet në raport.

Pikat pranë burimit përdoren për diagnostikim dhe përzgjedhje të masës, për shembull te mulliri, ventilatori ose kompresori. Pajtueshmëria nuk përfundohet vetëm nga matja pranë pajisjes; ajo vlerësohet te kufiri ose receptori, me dallim të qartë të trafikut publik, hekurudhës dhe veprimtarive fqinje.

8.4.4. Frekuenca e zhurmës

Kryhet matje fillestare e zhurmës gjatë operimit përfaqësues dhe, si minimum i brendshëm, një matje instrumentale në vit. Matje shtesë kërkohet pas instalimit ose zëvendësimit të pajisjes së zhurmshme, ndryshimit të orarit, dëmtimit të izolimit, servisimit të madh ose ankesës së verifikuar. Kushti zyrtar i pëlqimit/lejes, kur është më i rreptë, ka përparësi.

Matje shtesë kërkohet pas instalimit ose zëvendësimit të pajisjes së zhurmshme, ndryshimit të orarit, dëmtimit të izolimit, servisimit të madh ose ankesës së verifikuar. Matja pas veprimit korrigjues kryhet në konfigurim të krahasueshëm me atë që identifikoi problemin.

Kur rezultatet janë të qëndrueshme dhe nuk ka ndryshim ose sinjal rreziku, vazhdohet frekuenca e përcaktuar nga pëlqimi dhe programi i miratuar. Kontrolli rutinor i zhurmës anormale mbetet pjesë e inspektimit operativ, sepse mund të tregojë defekt mekanik para rritjes së ndikimit te receptori.

8.4.5. Ujërat dhe drenazhimi

Pikat U1/U2 përcaktohen në planin as-built pas përfundimit të skemës së drenazhimit: U1 në pikën e kontrollit pas sedimentimit/separatorit dhe para daljes së rrjedhës së pllatoës operative, ndërsa U2 në rrjedhën e pastër/reference kur ajo ekziston dhe është e qasshme. Pusetat dhe kanalet inspektohen të paktën një herë në javë dhe pas çdo reshjeje që krijon rrjedhje sipërfaqësore; separatorit i kontrollohet niveli i sedimentit/ndarjes së hidrokarbureve të paktën një herë në muaj dhe pas çdo incidenti me vaj ose karburant.

Pika e mostrimit vendoset pas masës së kontrollit dhe para shkarkimit, aty ku rrjedha është e identifikueshme dhe përfaqësuese. Kur ekziston një rrjedhë reference e pastër, p.sh. nga çatia ose zona jo operative,

dokumentohet edhe ajo për krahasim. Nuk merret mostër nga ujë i ndenjtur ose nga pikë e holluar pa e shënuar kufizimin.

Inspektimi i pusetave, kanaleve, sedimentimit dhe separatorit të hidrokarbureve dokumentohet me listë kontrolli dhe fotografi. Shiu, pastrimi, incidenti dhe mirëmbajtja shënohen në regjistrë. Bllokimi, tejmbushja, filmi i vajit ose mosfunksionimi i separatorit kërkon izolimin e rrugës së shkarkimit, pastrim/servis të kontrolluar dhe verifikim funksional para rikthimit në regjim normal.

8.4.6. Toka

Pikat e tokës nuk fiksohen paraprakisht në mënyrë artificiale. Mostra merret në zonën e incidentit dhe, kur duhet, në pikë reference të pakontaminuar, sipas planit të mostrimit.

Pika e incidentit identifikohet në plan dhe në terren, ndërsa pikat anësore ose të thellësisë përcaktohen sipas drejtimit të rrjedhjes dhe vetive të substancës. Pika e referencës duhet të ketë tokë të krahasueshme dhe të mos jetë e ekspozuar ndaj të njëjtit burim.

Mostrat etiketohen, ruhen dhe transportohen sipas metodës së laboratorit. Pas marrjes së mostrës, zona sigurohet dhe rikthehet në gjendje të qëndrueshme. Rezultati përdoret për vendimin mbi largimin e tokës, sanimin në vend ose monitorimin pasues, me dokumentim të sasisë dhe destinacionit të materialit të larguar.

8.4.7. Mbeturinat dhe kimikatet

Zona e magazinimit të kimikateve dhe mbeturinave kontrollon fizikisht të paktën një herë në javë. Evidenca e mbeturinave plotësohet në çdo krijim dhe dorëzim dhe pajtohet me bilancin mujor. Inventari i kimikateve/SDS-ve rishikohet çdo muaj dhe menjëherë para pranimit ose përdorimit të çdo produkti ose lënde të re.

Kontrolli fizik verifikon etiketat, datën e pranimit, gjendjen e enëve, ndarjen e substancave të papajtueshme, mbajtjen sekondare, qasjen në SDS dhe pastërtinë e zonës. Produkti i panjohur ose ena e dëmtuar izolohet derisa të identifikohet dhe të përcaktohet menaxhimi i sigurt.

Regjistrat e magazinës dhe mbetjeve pajtohen me faturat, inventarin dhe dokumentet e dorëzimit. Mospërputhja në sasi, kod ose pranues hetohet para mbylljes së periudhës. Futja e kimikatit të ri kërkon SDS, vlerësim të rrezikut, vend të përshtatshëm ruajtjeje dhe përditësim të procedurës emergjente.

8.4.8. Trafiku

Regjistri i hyrje-daljeve mbahet çdo ditë pune. Përmbledhja e numrit të automjeteve, orarit, pritjeve dhe devijimeve nga 08:00–16:00 bëhet çdo muaj; ankesa ose incidenti i trafikut analizohet menjëherë kundrejt regjistrit të ditës përkatëse.

Të dhënat merren nga porta ose regjistri i dërgesave dhe përfshijnë vetëm lëvizjet që lidhen me BNF-in. Kur nevojitet krahasim me ngarkesën e rrugës publike, bëhet numërim i veçantë dhe shënohet metoda, në mënyrë që trafiku tranzit të mos i atribuohet operatorit.

Përmbledhja vlerëson përqendrimin e lëvizjeve, pritjen, pengimin e qasjes, incidentet dhe përputhjen me orarin 08:00–16:00. Nëse shfaqet ngarkesë e përsëritur ose konflikt me komunitetin, rishikohet planifikimi i dërgesave, korridori i qarkullimit dhe udhëzimi për transportuesit.

8.4.9. Inspektimet pas reshjeve

Pas reshjeve intensive kontrollohen pusetat, sedimentet, bartja e pluhurit/materialit dhe gjurmët e vajit. Ky kontroll është i rëndësishëm për parandalimin e rrugës së bartjes drejt receptorëve ujorë.

Kontrolli dokumentohet me datë, intensitetin e vërejtur të ngjarjes, pikat e inspektuara, fotografi dhe gjendjen e secilës masë. Vëmendje i kushtohet rrjedhjes nga pllatoja, hyrjes së materialit në puseta, bartjes së baltës jashtë parcelës dhe mbushjes së kapacitetit të sedimentimit.

Kur vërehet rrjedhje me sediment, ngjyrë ose vaj, zona izolohet dhe pastrohet pa e shtyrë ndotjen në drenazh. Shkaku mund të jetë dëmtimi i sipërfaqes, mungesa e pastrimit, mbulimi i pamjaftueshëm ose kapaciteti i zvogëluar i pusëtës. Veprimi dhe kontrolli pasues regjistrohen në PMM.

8.5. Përmbajtja dhe dinamika e dorëzimit të raporteve për matjet e kryera

8.5.1. Përmbajtja minimale e raportit

Raporti përmban objektivin, datën, pikat, koordinatat kur aplikohen, metodën, pajisjet, kushtet e punës, kushtet meteorologjike, rezultatet, krahasimin me kriterin përkatës, interpretimin dhe rekomandimet.

Interpretimi duhet të ndjekë zinxhirin burim–rrugë–receptor: cili proces ishte aktiv, cila masë funksiononte, çfarë u mat ose u vërejt, cili kriter u përdor dhe çfarë do të thotë rezultati për receptorin. Përfundimi i pambështetur vetëm me shprehjen “brenda normës” nuk konsiderohet i mjaftueshëm.

Raporti identifikohet me kod, version, autor, kontrollues dhe datë miratimi. Bashkëngjitet përfshijnë fletët e terrenit, fotografitë, hartën e pikave, raportin laboratorik dhe regjistrin e proceseve. Ndryshimi pas lëshimit bëhet me version të ri, duke ruajtur origjinalin dhe arsyen e korrigjimit.

8.5.2. Raportet e brendshme

Përgjegjësi mjedisor përgatit çdo muaj përmbledhjen e kontrolleve operative, defekteve, mbetjeve, kimikateve, zbrazjeve të gropës septike, ankesave, incidenteve dhe veprimeve korrigjuese. Raportet instrumentale dhe raportimet zyrtare përgatiten sipas frekuencave të Kapitullit 8 dhe kushteve të pëlqimit/lejeve.

Regjistrat e turnit, mirëmbajtjes, magazinës dhe portës konsolidohen në periudhën që përcakton PMM-ja ose pëlqimi, pa humbur të dhënat burimore. Përmbledhja paraqet trendet, devijimet, ankesat e lidhura dhe statusin e masave, me referencë të dokumenti origjinal për verifikim.

Menaxhmenti shqyrton raportin dhe vendos për mirëmbajtje, trajnim, matje shtesë ose investim. Vendimi shënohet me përgjegjës dhe afat. Çështja nuk mbyllet vetëm me regjistrim; përgjegjësi mjedisor kontrollon realizimin dhe paraqet efektivitetin në raportin pasues.

8.5.3. Raportet laboratorike

Raportet origjinale të matjeve dhe analizave ruhen pa ndryshime në dosje. Në raportin mjedisor përmbledhen rezultatet, por dokumenti burimor duhet të mbetet i disponueshëm.

Dokumenti laboratorik duhet të identifikojë subjektin, statusin e kompetencës ose akreditimit kur kërkohet, metodën, pajisjen, datën e marrjes dhe analizës, kufirin e raportimit dhe pasigurinë kur aplikohet. Për mostrat ruhet formulari i dorëzimit dhe çdo devijim nga metoda shënohet qartë.

Operatori kontrollon nëse pika, parametri dhe kushtet e raportuara përputhen me urdhrin e monitorimit. Një raport teknikisht i plotë mund të mos jetë përfaqësues nëse procesi i synuar nuk ka punuar ose pika është e gabuar. Në këtë rast kufizimi dokumentohet dhe vendoset për përsëritje të synuar.

8.5.4. Raportimi i devijimeve

Kur konstatohet tejkalim ose devijim i rëndësishëm, nuk pritet raporti periodik: burimi kontrollohet menjëherë, regjistrohet veprimi dhe njoftimi bëhet sipas kushteve ligjore/pëlqimit.

Devijimi klasifikohet sipas rrezikut dhe urgjencës. Së pari kontrollohet burimi dhe rruga e përhapjes; më pas verifikohet pajisja, procedura, trajnimi dhe regjistri. Kur ka potencial jashtë parcelës, zbatohen njoftimet e kërkuara dhe ruhen dëshmitë e komunikimit.

Veprimi korrigjues duhet të adresojë shkaktuesin, jo vetëm pasojën e dukshme. Mbyllja kërkon përgjegjës, afat, dokument zbatimi dhe kontroll të efektivitetit, përfshirë matje ose inspektim pasues kur është relevant. Devijimi i përsëritur kalon në rishikim nga menaxhmenti dhe mund të kërkojë ndryshim teknik.

8.5.5. Ruajtja e dokumentacionit

Dosja duhet të përmbajë raportet e matjeve, kalibrimet kur aplikohen, SDS-të, fletëdorëzimet e mbetjeve, regjistrat e filtrave, incidentet, ankesat dhe vendimet e autoriteteve.

Dosja mbahet në formë të kontrolluar fizike ose elektronike, me kopje rezervë, të drejta qasjeje dhe mbrojtje nga ndryshimi i paautorizuar. Periudha e ruajtjes harmonizohet me aktet ligjore, kushtet e pëlqimit dhe kontratat; dokumenti me afat më të gjatë ruhet sipas kërkesës më kufizuese.

Çdo evidencë lidhet me kodin e masës, pikën e monitorimit, incidentin ose ankesën përkatëse. Kjo mundëson që inspektori të ndjekë zinxhirin nga kërkesa te rezultati dhe veprimi korrigjues. Dokumentet e skaduara arkivohen dhe nuk mbeten në përdorim si versione operative.

8.6. Detyrimin për të informuar publikun për rezultatet e matjeve të kryera

8.6.1. Parimi i transparencës

Rezultatet që kërkohet të bëhen publike sipas legjislacionit ose kushteve të pëlqimit duhet të paraqiten në mënyrë të kuptueshme, pa fshehur devijimet dhe pa i nxjerrë rezultatet jashtë kontekstit të metodës.

Informacioni publik duhet të dallojë të dhënën e matur nga vlerësimi, kufizimin metodologjik dhe masën e ndërmarrë. Publikimi i një vlere pa pikë, datë, metodë dhe kriter mund të krijojë interpretim të gabuar. Rezultatet paraprake shënohen si të tilla derisa të kryhet kontrolli i cilësisë.

Transparenca zbatohet duke respektuar të dhënat personale, sekretin legjitim tregtar dhe integritetin e hetimit të incidentit. Këto kufizime nuk përdoren për të fshehur informacionin mjedisor që duhet të jepet. Çdo korrigjim i informacionit të publikuar dokumentohet me datë, arsye dhe version.

8.6.2. Komunikimi i rezultateve

Kur ka interes të komunitetit, operatori duhet të jetë në gjendje të shpjegojë çfarë është matur, ku, kur, çfarë procesesh kanë qenë aktive dhe si krahasohet rezultati me kriterin përkatës.

Përmbledhja për komunitetin ose autoritetin paraqet parametrin, pikën, periudhën, proceset aktive, kriterin e përdorur, rezultatin dhe veprimin e ndërmarrë. Kur një matje është ndikuar nga trafiku publik, hekurudha ose kushtet meteorologjike, ky kontekst shpjegohet pa minimizuar pjesën e mundshme të operatorit.

Komunikimin e koordinon personi i autorizuar, në bashkëpunim me përgjegjësën mjedisor dhe menaxhmentin. Informacioni duhet të jetë i njëjtë me raportet e kontrolluara dhe regjistrat. Pyetjet që nuk mund të përgjigjen menjëherë regjistrohen dhe marrin përgjigje pasi të verifikohen faktet.

8.6.3. Ankesat dhe kërkesat për informacion

Kërkesat dhe ankesat regjistrohen dhe trajtohen përmes personit përgjegjës. Përgjigjja duhet të mbështetet në të dhëna të verifikueshme dhe jo në supozime.

Regjistrimi përfshin kohën dhe vendin e shqetësimit, përshkrimin, drejtimin e erës kur është relevant, procesin e pretenduar dhe mënyrën e kontaktit. Të dhënat personale mbrohen, por informacioni teknik ruhet i mjaftueshëm për hetim dhe për krahasim me ankesa të tjera.

Verifikimi kontrollon prodhimin, filtrat, dërgesat, incidentet dhe matjet për periudhën përkatëse. Kur kontrolli identifikon burim të fabrikës ose nuk e përjashton teknikisht lidhjen e ankesës me aktivitetin e saj, caktohet masa korrigjuese dhe kontrolli pasues. Parashtruesi informohet për rezultatin dhe çështja mbyllet vetëm me evidencë.

8.6.4. Komunikimi pas incidentit

Kur incidenti ka potencial të prekë komunitetin ose mjedisin jashtë parcelës, komunikimi me autoritetin dhe palët e prekura bëhet sipas rëndësisë dhe kërkesave të zbatueshme.

Njoftimi fillestar jep fakte të konfirmuara: llojin e ngjarjes, kohën, zonën, receptorin potencial dhe masat e menjëhershme. Nuk jepen shkaqe ose vlerësime përfundimtare para hetimit. Kur rreziku vazhdon, komunikohen udhëzime praktike dhe përditësime sipas kërkesës së autoritetit.

Pas stabilizimit përgatitet informacioni për shkakun, shtrirjen, sanimin, rezultatet e kontrollit dhe masat parandaluese. Komunikimi përfundimtar duhet të jetë në përputhje me dosjen e incidentit dhe njoftimet zyrtare. Mësimet e nxjerra futen në trajnim, procedurë dhe rishikimin e PMM-së.

8.7. Programin ndërkufitar të monitorimit të ndikimit në mjedis, sipas rastit

Për shkak se nuk është identifikuar ndikim i konsiderueshëm ndërkufitar, nuk kërkohet program i veçantë monitorimi ndërkufitar. Pika vlerësohet ‘NUK ZBATOHEJ – ME ARSYETIM’.

8.7.1. Vlerësimi i nevojës

Për projektin ekzistues BNF-i në Reznik, ndikimet e identifikuar janë lokale dhe të lidhura me parcelën, receptorët e afërt dhe infrastrukturën lokale. Në bazë të të dhënave të projektit nuk është identifikuar rrugë realiste e ndikimit të rëndësishëm ndërkufitar.

Ky përfundim rishikohet nëse ndryshon kapaciteti, lënda e parë, procesi, mënyra e shkarkimit ose shfaqet rrugë e re e transportit të ndotësit me shtrirje më të gjerë. Edhe rezultati i monitorimit që tregon përhapje të paparashikuar kërkon rihapjen e screening-ut ndërkufitar.

Rishikimi dokumenton burimin, mediumin, distancën, kohëzgjatjen, receptorin dhe rëndësinë e mundshme. Nëse identifikohet mundësi reale e ndikimit të rëndësishëm përtej kufirit, operatori nuk e zgjidh çështjen vetëm me monitorim të brendshëm, por e trajton përmes autoritetit kompetent dhe procedurës së zbatueshme.

8.7.2. Përfundimi për monitorimin ndërkufitar

Për këtë arsye nuk propozohet program i veçantë ndërkufitar. Nëse në të ardhmen ndryshon natyra, kapaciteti ose shkarkimet e projektit në mënyrë që të krijohet potencial ndërkufitar, çështja duhet të rishqyrtohet nga autoriteti kompetent.

Përfundimi bazohet në natyrën lokale të burimeve, shkallën e aktivitetit të dokumentuar, rrugët e mundshme të transmetimit dhe receptorët e identifikuar rreth parcelës. Pluhuri, zhurma, trafiku, ujërat e sipërfaqeve operative dhe incidentet menaxhohen në nivel të objektit e të rrethinës së afërt; kjo bazë duhet të mbetet e dokumentuar në rishikimet e PMM-së.

Për projektin aktual nuk propozohet program i veçantë matjesh jashtë territorit të Kosovës. Megjithatë, statusi “nuk zbatohet” nuk është përjashtim i përhershëm: çdo zgjerim, proces i ri, shkarkim i ri ose evidencë e përhapjes më të gjerë kërkon rishqyrtim dhe, nëse arsyetohet, koordinim përmes autoritetit kompetent sipas procedurës ligjore.

Matrica e programit të monitorimit

Tabela 65. Matrica e detajuar e programit të monitorimit

Aspekti	Parametri/treguesi	Vendi	Mënyra	Frekuenca minimale / aktivizimi	Veprimi
Ajri	PM10/PM2.5 ose pluhur sedimentues	Kufiri drejt receptorit; pikë reference sipas erës	Metodë e përshtatshme/kompetente	Fillestare dhe 1 herë/vit; shtesë pas ndryshimit, defektit ose ankesës së verifikuar	Kontroll filtrash, burimi dhe pastrim
Filtrat	Integritet, rrjedhje, presion diferencial kur ekziston	Aspirim/filtrim	Inspektim operacional	Para nisjes dhe gjatë çdo ndërrimi	Ndalim/riparim para rifillimit

Aspekti	Parametri/treguesi	Vendi	Mënyra	Frekuenca minimale / aktivizimi	Veprimi
Zhurma	LAeq dhe treguesit e metodës	Kufiri drejt banesës; receptor	Matje kompetente	Fillestare dhe 1 herë/vit; shtesë pas ndryshimit të pajisjes/orarit ose ankesës së verifikuar	Mirëmbajtje/izolim/orar
Drenazhimi	Gjendje, sediment, rrjedhje	Pusetat dhe pika reale e shkarkimit	Inspektim; analiza sipas rrezikut	Kanale/puseta çdo javë dhe pas çdo reshjeje me rrjedhje; separator 1 herë/muaj dhe pas incidentit	Izolim, pastrim, analizë
Ujë	pH, TSS, COD, vajra sipas rrymës	Pika e konfirmuar e shkarkimit	Laborator sipas kërkesës	1 herë/vit gjatë rrjedhës përfaqësuese, si dhe pas incidentit ose sipas kushtit zyrtar më të rreptë	Ndalo shkarkimin, heto burimin
Gropa septike	Nivel, integritet, kapak, zbrazje	Gropa septike	Inspektim vizual dhe regjistër	1 herë/muaj dhe para çdo zbrazjeje	Izolim/riparim; zbrazje e autorizuar; verifikim para rikthimit
Toka	Sipas substancës së dyshuar	Zona e incidentit + referencë	Mostrim i synuar	Pas incidentit, shenjë së kontaminimit ose kërkesës së autoritetit	Sanimi dhe verifikimi
Mbeturina	Kod, sasi, enë, etiketë, dorëzim	Zona e mbeturinave	Regjistër/inspektim	Në çdo krijim/dorëzim; kontroll javor; bilanc mujor	Ndarje dhe dorëzim i ligjshëm
Kimikatet	Inventar, SDS, gjendje enësh	Magazina/prodhimi	Kontroll dokumentar/fizik	Kontroll javor; inventar mujor; para çdo lënde/prodakti të ri	Korrigjim magazinimi/etiketimi
Trafiku	Numri i mjeteve, orari	Hyrje-dalje	Regjistër	Ditor	Riplanifikim dërgesash
Ankesat	Numri, lloji, koha e reagimit	Komuniteti/receptorët	Regjistër dhe hetim	Në çdo rast; verifikim fillestar jo më vonë se dita e ardhshme e punës; trend mujor	Verifikim dhe masë korrigjuese
Energjia/uji	Konsum dhe intensitet	Matës/fatura	Regjistër	Mujor	Analizë e efikasitetit

Pragjet e veprimit dhe menaxhimi adaptiv

Programi duhet të funksionojë me pragje veprimi. Prag ligjor është çdo tejkalim i kriterit të zbatueshëm ose kushtit të pëlqimit. Prag operacional është, për shembull, pluhur i dukshëm jashtë kontrollit, rrjedhje nga filtri, zhurmë anormale, pusët me material të kontaminuar, enë kimike e dëmtuar ose përsëritje e ankesave.

Kur aktivizohet një prag, ndërmerren katër hapa: kontrollon burimi; zbatohet masa e menjëhershme; verifikohet rezultati; dokumentohet mbyllja. Nëse problemi përsëritet, kërkohet analizë e shkakut rrënjësor dhe ndryshim teknik ose procedural.

Frekuenca e përcaktuara në këtë Kapitull përbëjnë minimumin e brendshëm të monitorimit që zbatohet nga operatori. Pas lëshimit të pëlqimit mjedisor ose lejes përkatëse, çdo kërkesë zyrtare më e rreptë për parametër, pikë, metodë ose frekuencë integrohet në program dhe ka përparësi. Frekuenca nuk ulet vetëm për shkak të rezultateve të favorshme pa rishikim të dokumentuar të rrezikut dhe pa respektuar kushtet zyrtare.

9. PLANI I MENAXHIMIT MJEDISOR

9.1. Mbrojtja efektive mjedisore gjatë gjithë fazave të projektit

9.1.1. Fushëveprimi dhe objektivi i PMM-së

Qëllimi i PMM-së është të sigurojë që ndikimet e identifikuara të kontrollohen në burim, masat të kenë përgjegjësi të qartë, monitorimi të jetë i gjurmueshëm dhe devijimet të korrigjohen. Meqenëse projekti është ekzistues, faza kryesore është operimi. Mirëmbajtja, ndalimet e përkohshme dhe mbyllja eventuale trajtohen si situata të veçanta të ciklit të jetës.

Kontrolli i zbatimit: masa përkatëse duhet të ketë përgjegjës të identifikuar, evidencë të zbatimit dhe mekanizëm për korrigjim. Kur monitorimi ose inspektimi tregon devijim, shkaku duhet të hetohet dhe masa të rishikohet deri në mbylljen e problemit.

Fushëveprimi mbulon kontrollin e pluhurit dhe filtrave, ujit e drenazhimit, gropës septike, tokës, mbeturinave, zhurmës, trafikut, komunitetit, biodiversitetit, energjisë dhe emergjencave. Për secilën temë PMM-ja përcakton veprimin, përgjegjësin, evidencën dhe lidhjen me parametrin e Kapitullit 8, duke ruajtur gjurmueshmërinë nga ndikimi te korrigjimi.

9.1.2. Organizimi dhe përgjegjësitë

Operatori duhet të caktojë person përgjegjës për mjedis dhe të përcaktojë rolet e prodhimit, mirëmbajtjes, magazinës, logjistikës dhe menaxhmentit. Përgjegjësi mjedisor mban dosjen e pajtueshmërisë, koordinon monitorimin, mbeturinat, ankesat, incidentet dhe veprimet korrigjuese. Përgjegjësitë duhet të jenë të dokumentuara dhe të komunikohen te personeli.

Matrica e përgjegjësive duhet të përcaktojë kush kryen, kush kontrollon dhe kush miraton secilën masë. Për funksionet kritike caktohet zëvendës, në mënyrë që kontrolli i filtrave, pranimi i kimikateve, inspektimi i drenazhimit dhe reagimi emergjent të mos mbeten pa mbulim gjatë mungesës së personit kryesor.

Punonjësi që konstaton pluhur të pazakontë, derdhje, bllokim të pusëtës ose zhurmë anormale duhet të ketë rrugë të qartë raportimi dhe autoritet për ndalimin e sigurt të burimit kur rreziku e kërkon. Menaxhmenti rishikon burimet, afatet dhe pengesat, ndërsa mbyllja e detyrës verifikohet nga person tjetër nga zbatuesi kur është e arsyeshme.

9.1.3. Menaxhimi i ajrit dhe pluhurit

Pluhuri mineral kontrollohet në pikat e pranimit, transferimit, bluarjes, sitjes, përzierjes dhe paketimit. Aspirimi dhe filtrimi duhet të jenë funksionalë para aktivizimit të pajisjeve që gjenerojnë pluhur. Materialet pluhur-formuese mbahen të mbyllura ose të mbuluara, ndërsa sipërfaqet pastrohen pa ringritje të panevojshme të pluhurit. Defekti i filtrit konsiderohet devijim operacional që kërkon ndalim ose reduktim të burimit.

Sekuenca operative kërkon që aspirimi dhe filtrimi të kontrollohen para fillimit të mullirit, sitës, transferimeve dhe përzierjes. Mbylljet, gypat dhe pikat e thithjes kontrollohen për rrjedhje; pastrimi bëhet me metodë që mbledh pluhurin dhe jo me shpërndarje. Trafiku menaxhohet me sipërfaqe të pastra, ngarkesë të mbuluar dhe shpejtësi të kufizuar.

Evidenca përfshin listën e kontrollit, mirëmbajtjen, alarmin ose treguesin e filtrit kur ekziston, pluhurin e mbledhur, fotografitë e devijimit dhe ankesat. Defekti lidhet me pajisjen dhe serinë e prodhimit; rifillimi lejohet pas korrigjimit dhe verifikimit. Trendi i përsëritur kërkon rishikim teknik të kapjes në burim.

9.1.4. Menaxhimi i kimikateve dhe erërave

Për produktet me bazë ujore dhe aditivët, menaxhimi bazohet në përbërjen reale dhe SDS-të. Enët mbahen të mbyllura, substancat e papajtueshme ndahen dhe transferimi bëhet në zona të kontrolluara. Çdo lëndë e re që ndryshon profilin e rrezikut i nënshtrohet menaxhimit të ndryshimit para përdorimit.

9.1.5. Menaxhimi i ujit dhe drenazhimit

Ujërat sanitare, ujërat atmosferike dhe ujërat e procesit identifikohen dhe mbahen të ndara sipas skemës së menaxhimit të ujërave. Uji i parë i larjes së pajisjeve që kanë kontakt me produktin nuk shkarkohet në sistemin e ujërave atmosferike. Pusetat dhe kanalet kontrollohen çdo javë dhe pas çdo reshjeje që krijon rrjedhje sipërfaqësore; separatori i hidrokarbureve kontrollohet të paktën një herë në muaj dhe pas incidentit. Gropa septike kontrollohet një herë në muaj dhe para çdo zbrazjeje.

Operatori mban planin as-built të kanaleve, puseta dhe pikave të shkarkimit, me ndarje të zonave të pastra nga sipërfaqet operative. Larja e pajisjeve dhe rrjedhjet e produkteve me bazë ujore kontrollohen në burim; uji i parë i larjes nuk drejtohet në rrjedhë të pastër pa vlerësim të përbërjes dhe mënyrës së menaxhimit.

Mirëmbajtja përfshin heqjen e sedimentit, kontrollin e dëmtimeve dhe, kur rreziku e kërkon, verifikimin e separatorit. Materiali i hequr menaxhohet sipas karakterit dhe nuk bartet në tokë ose kanal. Reshja intensive, derdhja ose bllokimi aktivizon inspektim të dokumentuar dhe korrigjim para shkarkimit të pakontrolluar.

9.1.6. Menaxhimi i tokës dhe derdhjeve

Zonat ku ruhen ose përdoren lëngje me potencial ndotës duhet të kenë sipërfaqe të papërshkueshme dhe, sipas rrezikut, mbajtje sekondare. Çdo derdhje izohet, mbledhet me material absorbues dhe dokumentohet. Shpëlarja e derdhjes në tokë ose drenazh nuk lejohet.

9.1.7. Menaxhimi i mbeturinave

Mbeturinat ndahen në burim dhe ruhen sipas karakterit. Ambalazhet e pastra, paletat dhe materialet e riciklueshme mbahen veçmas; vajrat, absorbuesit, ambalazhet e kontaminuara dhe rrymat e tjera potencialisht të rrezikshme nuk përzihen me mbeturinat komunale. Dorëzimi bëhet te operatorët përkatës të autorizuar dhe dokumentohet me kod, sasi, datë dhe pranues.

Pikat e grumbullimit shënohen në plan dhe pajisen me etiketa, enë të përshtatshme dhe mbulim ose mbajtje sekondare sipas rrezikut. Rrymat e paidentifikuara izolojnë derisa të klasifikohen. Mbetja e filtrit dhe pluhuri i rikuperuar përdoren ose largohen vetëm kur përputhshmëria teknike dhe ligjore është e dokumentuar.

Regjistri pajton sasinë e krijuar, stokun dhe dorëzimin te operatori përkatës, me dokument provues. Kontrata nuk mjafton pa evidencë të transaksionit konkret. Inspektimi kontrollon kapacitetin, papajtueshmëritë, dëmtimin e enëve dhe afatin e qëndrimit; gjetja lidhet me përgjegjës dhe datë mbylljeje.

9.1.8. Menaxhimi i zhurmës dhe vibrimeve

Mulliri, sita, ventilatorët, kompresorët dhe pajisjet rrotulluese mirëmbahen për të parandaluar zhurmën anormale. Aktivitetet kryhen brenda orarit të deklaruar 08:00–16:00. Matjet te kufiri dhe receptorët duhet të evidentojnë trafikun publik dhe hekurudhën, në mënyrë që kontributi i fabrikës të mos ngatërrohet me sfondin.

9.1.9. Menaxhimi i trafikut

Dërgesat organizohen për të shmangur grumbullimin e kamionëve. Ngarkesat pluhurore mbulohen, shpejtësia brenda parcelës kufizohet dhe korridori i emergjencës mbahet i lirë. Regjistri i hyrje-daljeve përdoret për të dalluar trafikun e operatorit nga trafiku tranzit i rrugës 220.

9.1.10. Mbrojtja e komunitetit

Banesa më e afërt rreth 137.48 m trajtohet si receptor prioritar për pluhurin, zhurmën dhe trafikun. Hekurudha rreth 185 m dhe receptorët komunitarë të zonës së gjerë merren parasysh në menaxhimin e qarkullimit dhe emergjencave. Ankesa regjistrohet, verifikohet kundrejt proceseve aktive dhe kushteve meteorologjike dhe mbyllet me përgjigje të dokumentuar.

9.1.11. Mbrojtja e biodiversitetit dhe peizazhit

Nuk parashihet zgjerim jashtë parcelës ose humbje e re e habitatit. Gjelbërimi periferik ruhet, ndërsa oborri mbahet pa grumbullime të pakontrolluara, mbetje dhe pluhur të dukshëm. Nëse inventari i terrenit evidenton specie ose habitat me rëndësi, PMM përditësohet me masa specifike.

9.1.12. Efikasiteti i energjisë dhe ndryshimet klimatike

Regjistrohet konsumi i energjisë dhe, kur përdoret, karburanti. Puna boshe e pajisjeve minimizohet dhe mirëmbajtja synon efikasitetin. Për reshje intensive kontrollon drenazhimi; gjatë thatësisë dhe erës forcohet kontrolli i pluhurit; gjatë temperaturave të larta respektohen kushtet e ruajtjes së produkteve dhe siguria e punonjësve.

9.1.13. Menaxhimi i emergjencave

PMM lidhet me procedurat për zjarr, derdhje, defekt filtrimi, incident trafiku, reshje intensive dhe ndërprerje energjie. Rrugët e evakuimit, pika e grumbullimit, pajisjet e fikjes dhe kontaktet emergjente duhet të jenë të identifikuar. Pas incidentit bëhet hetim dhe veprim korrigjues.

Për zjarrin, derdhjen, dështimin e filtrit, incidentin e trafikut, reshjen intensive dhe ndërprerjen e energjisë përgatiten karta të shkurtra reagimi me sinjalin, ndalimin e burimit, izolimin, pajisjet, kontaktet dhe njoftimin. Materialet absorbuese dhe mjetet e fikjes vendosen sipas skenarit dhe kontrollohen për qasje e gatishmëri.

Ushtimet dhe incidentet reale dokumentojnë kohën e reagimit, vendimet, mangësitë dhe masat. Pas ngjarjes hetohen shkakut, rruga e përhapjes dhe funksionimi i komunikimit. Procedura, inventari i pajisjeve dhe trajnimi përditësohen para mbylljes së veprimit korrigjues.

9.1.14. Trajnimi dhe ndërgjegjësimi

Punonjësit trajnohen sipas detyrës për pluhurin, kimikatet, SDS-të, mbeturinat, reagimin ndaj derdhjeve, zjarrin, PPE-në dhe raportimin e devijimeve. Punonjësit e rinj dhe kontraktorët duhet të informohen para fillimit të punës.

9.1.15. Mirëmbajtja parandaluese

Filtrat, ventilatorët, vulat, mikserët, mulliri, sita, sistemet elektrike dhe drenazhimi kontrollohen sipas planit. Mirëmbajtja parandaluese ka përparësi ndaj reagimit vetëm pas defektit. Çdo defekt me potencial mjedisor regjistrohet dhe lidhet me veprimin korrigjues.

9.1.16. Menaxhimi i kontraktorëve dhe furnitorëve

Kontraktorët duhet të respektojnë rregullat e parcelës për trafikun, mbeturinat, kimikatet dhe emergjencën. Furnitorët duhet të ofrojnë SDS për substancat përkatëse dhe transporti i materialeve të bëhet në mënyrë që të parandalohet derdhja ose shpërndarja e pluhurit.

9.1.17. Menaxhimi i ndryshimeve

Ndryshimi i pajisjes, kapacitetit, recetës, lëndës së parë, filtrit, orarit ose mënyrës së shkarkimit duhet të vlerësohet para zbatimit. Nëse ndryshimi mund të krijojë ndikim të ri ose më të madh, operatori duhet të konsultojë autoritetin kompetent para zbatimit.

9.1.18. Mbyllja eventuale dhe rehabilitimi

Në rast të ndërprerjes së përhershme, largohen në mënyrë të kontrolluar lëndët e para, produktet, kimikatet dhe mbeturinat. Pajisjet pastrohen pa shkarkim të pakontrolluar dhe zonat me histori incidentesh ose shenja kontaminimi vlerësohen për nevojën e sanitimit.

9.1.19. Matrica operative e Planit të Menaxhimit Mjedisor**Tabela 66. Matrica operative e Planit të Menaxhimit Mjedisor**

Aspekti	Burimi/Rreziku	Masa kryesore	Përgjegjësi	Kontrolli	Evidenca
Ajri	Bluarje, sitje, përzierje	Aspirim, filtrim, mbyllje, pastrim	Prodhim/Mirëmbajtje	Para nisjes dhe gjatë çdo ndërrimi; servis sipas planit	Regjistër filtri
Kimikatat / aditivët	Produkte me bazë ujore dhe lëndë ndihmëse	SDS, enë të mbyllura, ruajtje dhe ventilim sipas karakteristikave reale	Magazinë/Prodhim	Kontroll javor; inventar mujor; para çdo lënde/prodakti të ri	Inventar SDS
Ujë	Larje, drenazhim	Ndarje rrymash, mbrojtje pushtash	Mjedis/Mirëmbajtje	Kanale/puseta çdo javë dhe pas reshjeve me rrjedhje; separator 1 herë/muaj	Fletë kontrolli
Ujërat sanitare	Gropa septike	Kontroll niveli/integriteti dhe zbrazje e dokumentuar	Mjedis/Mirëmbajtje	1 herë/muaj dhe para çdo zbrazjeje	Listë kontrolli + dokument zbrazjeje
Toka	Derdhje	Bazament i papërshkueshëm, absorbues	Magazinë/Mjedis	Kontroll javor dhe menjëherë pas incidentit	Regjistër incidentesh
Mbeturina	Proces/ambalazh/mirëmbajtje	Ndarje, etiketa, dorëzim	Mjedis/Magazinë	Në çdo dorëzim	Fletëdorëzime
Zhurma	Mulli, sita, ventilatorë	Mirëmbajtje, orar, matje	Mirëmbajtje/Mjedis	Kontroll operacional çdo ndërrim; matje fillestare dhe 1 herë/vit + trigger	Raport matjeje
Trafiku	Furnizim/shpërndarje	Plan dërgesash, mbulim, shpejtësi	Logjistikë	Ditor	Regjistër hyrje-dalje
Komuniteti	Pluhur, zhurmë, trafik	Ankesa, verifikim, komunikim	Menaxhment/Mjedis	Në çdo rast	Regjistër ankesash
Emergjencia	Zjarr, derdhje, defekt	Izolim, evakuim, reagim	Menaxhment/HSE	Ushtrim të paktën 1 herë/vit dhe në çdo incident real	Raport incidenti
Energjia/klima	Konsum, mot ekstrem	Efikasitet, drenazh, adaptim	Menaxhment/Mirëmbajtje	Konsum mujor; kontroll sezonal i drenazhimit/masave klimatike	Fatura/regjistri

9.2. Pajtuëshmëria me pëlqimin mjedisor

9.2.1. Statusi i kushteve të pëlqimit

Pëlqimi mjedisor dhe kushtet e tij do të jenë dokumenti kryesor detyrues për operimin nga aspekti i VNM-së. Meqenëse raporti përgatitet në kuadër të procedurës së VNM-së, kushtet përfundimtare nuk duhet të shpiken paraprakisht. Pas lëshimit, çdo kusht duhet të futet në regjistrin e pajtuëshmërisë.

9.2.2. Regjistri i pajtuëshmërisë

Për secilin kusht regjistrohen kërkesa, afati, përgjegjësi, dokumenti provues, statusi dhe veprimi korrigjues. Regjistri i pajtuëshmërisë rishikohet të paktën çdo tre muaj nga përgjegjësi mjedisor dhe menaxhmenti, si dhe menjëherë pas marrjes së një kushti, lejeje ose kërkesë të re zyrtare.

9.2.3. Lejet dhe dokumentet e ndërlidhura

Dosja duhet të përmbajë dokumentet që lidhen me statusin legal të objekteve, furnizimin me ujë, gropën septike, drenazhimin, separatorin e hidrokarbureve dhe çdo shkarkim të autorizuar, si dhe dokumentet e mbrojtjes nga zjarri, mbeturinave, kimikateve dhe autorizimeve të tjera relevante. PMM nuk i zëvendëson këto dokumente.

9.2.4. Kontrolli i kushteve operative

Kapaciteti, orari, llojet e proceseve, sistemet e kontrollit dhe mënyra e menaxhimit të mbeturinave duhet të qëndrojnë brenda kushteve të miratuara. Çdo devijim material trajtohet përmes menaxhimit të ndryshimeve.

9.2.5. Monitorimi dhe raportimi

Programi i Kapitullit 8 duhet të harmonizohet me frekuencat, parametrat dhe pikat që përcakton pëlqimi. Në rast dallimi, kushti zyrtar i pëlqimit ka përparësi.

9.2.6. Mospajtuëshmëria dhe veprimet korrigjuese

Mospajtuëshmëria regjistrohet, vlerësohet për rëndësinë, kontrollon menjëherë kur ka rrezik dhe mbyllet vetëm pasi të verifikohet masa. Përsëritja kërkon analizë të shkakut rrënjësor.

9.2.7. Auditimi i pajtuëshmërisë

Operatori kryen rishikim të pajtuëshmërisë së paku çdo tre muaj, duke kontrolluar dokumentet, rezultatet e matjeve, mbetjet, kimikatet, incidentet, ankesat, gropën septike, drenazhimin dhe kushtet e pëlqimit/lejeve. Rezultatet dokumentohen dhe i paraqiten menaxhmentit me listën e veprimeve, përgjegjësit dhe afatet e hapura.

9.2.8. Transparenca dhe inspektimi

Dokumentacioni duhet të jetë i organizuar dhe i qasshëm për autoritetet kompetente. Rezultatet dhe informacionet publike trajtohen sipas detyrimeve të Kapitullit 8 dhe kushteve zyrtare.

9.2.9. Modeli i regjistrit të pajtuëshmërisë

Tabela 67. Modeli i regjistrit të pajtuëshmërisë me kushtet mjedisore

Nr.	Kushti/Kërkesa	Afati/Frekuenca	Përgjegjësi	Dëshmia	Statusi
1	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur
2	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur
3	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur
4	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur

Nr.	Kushti/Kërkesa	Afati/Frekuenca	Përgjegjësi	Dëshmia	Statusi
5	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur
6	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur
7	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur
8	Të plotësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor	—	—	—	Hapur

Tabela 68. Plani operacional i menaxhimit mjedisor

Kodi	Faza	Ndikimi	Veprimi	Përgjegjësi	Afati	Kosto	Indikator	Evidenca	Statusi
PMM-01	Projekti m	Pluhur/rrijdhje sipërfaqësore	Projekt teknik i pllato së dhe drenazhimit	Operatori/pr ojektuesi	Para punimeve	Kapital	Projekt i aprovuar	Projekt + procesverbal	Për t'u zbatuar
PMM-02	Operim	Pluhur	Mbyllje/filtrim, servis dhe pastrim	Operatori	Para nisjes dhe gjatë çdo ndërrimi; servis sipas planit	Operativ e	Pa emision të dukshëm	Regjistër servisi	Për t'u zbatuar
PMM-03	Operim	Ujë/tokë	Inspektim dhe pastrim i drenazhimit ; kontroll derdhjesh	Përgjegjësi mjedisor	Çdo javë dhe pas çdo reshjeje që krijon rrjedhje; separator 1 herë/muaj	Operativ e	Pa bllokim/rrjedhje	Listë + foto	Për t'u zbatuar
PMM-04	Operim	Ujërat sanitare	Kontroll i gropës septike; zbrazje para nivelit maksimal të sigurt; dokumentimi i çdo zbrazjeje	Përgjegjësi mjedisor	1 herë/muaj dhe para çdo zbrazjeje	Operativ e	Pa rrjedhje/tejmbushje; zbrazje e gjurmueshme	Listë kontrolli + faturë/fletëpranim	Për t'u zbatuar
PMM-05	Operim	Peizazh/pluhur	Mbjellje dhe mirëmbajtje e brezit të gjelbër	Operatori/specialisti	Kontroll sezonal; zëvendësim në sezonin e parë të përshtatshëm	Kapital + operativ e	Mbijetesë dhe vazhdimësi	Plan + foto	Për t'u zbatuar
PMM-06	Operim	Mbeturina/kimikate	Inventar, SDS, ndarje dhe dorëzim i gjurmueshëm	Përgjegjësi mjedisor	Kontroll javor; bilanc mujor; evidencë në çdo dorëzim/pranim relevant	Operativ e	100% evidencë	Regjistra/kontrata	Për t'u zbatuar

Kodi	Faza	Ndikimi	Veprimi	Përgjegjësi	Afati	Kosto	Indikatori	Evidenca	Statusi
PMM-07	Operim	Zhurme	Mirëmbajtje e burimeve; kontroll operacional; matje dhe izolim/mbyllje kur tejkalohet kriteri	Mirëmbajtje e/Përgjegjësi mjedisor	Kontroll çdo ndërrim; matje fillestare dhe 1 herë/vit + trigger	Operative	Pa tejkalim të kufirit të zbatueshëm	Regjistër + raport matjeje	Për t'u zbatuar
PMM-08	Operim	Trafik/komunitet	Regjistër ditor i hyrje-daljeve; menaxhim i orarit; verifikim i ankesave	Logjistikë/Përgjegjësi mjedisor	Ditor; përmbledhje mujore; çdo ankesë	Operative	Respektim 08:00–16:00; ankesa të mbyllura me evidencë	Regjistër + trafik + ankesa	Për t'u zbatuar
PMM-09	Operim	Burime/energji	Regjistrimi i ujit, energjisë dhe lëndëve kryesore; krahasim me prodhimin	Menaxhmenti/Përgjegjësi mjedisor	Mujor	Operative	Bilanc mujor i plotë dhe devijime të hetuara	Fatura + regjistër prodhimi	Për t'u zbatuar
PMM-10	Emergjencë	Incident	Detektim–izolim–ndalim–njoftim–sanim–hetim	Menaxheri/e kipi	Menjëherë	Kontingjencë	Reagim i dokumentuar	Raport incidenti	Për t'u zbatuar
PMM-11	Mbyllje	Tokë/mbetje	Zbrazje, pastrim, çmontim, kontroll toke, rehabilitim	Operatori	Para mbylljes	Kapital	Plan dhe dorëzim i rregullt	Raport mbylljeje	Konceptual

Shënim për koston: kategoritë “kapitale”, “operative” dhe “pa kosto shtesë të veçantë” janë vlerësime buxhetore orientuese. Shuma e secilës masë përcaktohet në planin vjetor financiar/prokurues të operatorit, pas specifikimit teknik dhe ofertave, dhe evidentohet në regjistrin e zbatimit të PMM-së.

9.3. Inkurajimi i zhvillimit të sistemit të menaxhimit mjedisor në përputhje me standardin ISO 14000

9.3.1. Qëllimi i qasjes ISO 14000

PMM rekomandon zhvillimin gradual të një sistemi formal të menaxhimit mjedisor. Referenca ndaj familjes ISO 14000 nuk do të thotë se operatori është i certifikuar. Certifikimi mund të realizohet vetëm përmes procesit përkatës dhe nuk duhet të deklarohet pa dokument.

Qasja përdoret për strukturimin e ciklit planifiko–zbatë–kontrollo–përmirëso: identifikohen aspektet, caktohen kontrollet, mbledhen evidencat dhe rishikohen rezultatet. Për BNF-in kjo ndihmon që masat e shpërndara në kapitujt 7 dhe 8 të administrohen si sistem i vetëm dhe të mos varen vetëm nga reagimi individual.

Përputhja me elemente të kësaj qasjeje vërtetohet me praktikën operative dhe dokumentet, jo me përdorimin e emrit të standardit. Në komunikim, ofertë ose raport nuk duhet të përdoret shenjë certifikimi pa certifikatë të vlefshme. Pëlqimi mjedisor dhe legjislacioni i Kosovës mbeten kërkesat detyruese me përparësi.

9.3.2. Politika mjedisore

Menaxhmenti duhet të miratojë një politikë të shkurtër që përfshin pajtueshmërinë ligjore, parandalimin e ndotjes, përdorimin efikas të burimeve dhe përmirësimin e vazhdueshëm.

Politika nënshkruhet nga drejtuesi, u komunikohet punonjësve dhe kontraktorëve dhe vendoset në formë të qasshme. Ajo duhet të lidhet me rreziqet reale të fabrikës—pluhurin mineral, kimikatet, ujërat, mbeturinat, zhurmën dhe trafikun—pa premtime absolute që nuk mund të maten.

Politika rishikohet kur ndryshon procesi, pas incidentit të rëndësishëm ose kur auditimi tregon se angazhimet nuk mbulojnë rrezikun. Çdo rishikim ka version, datë dhe miratim. Objektivat e PMM-së duhet të rrjedhin prej saj dhe të mbështeten me tregues e përgjegjësi.

9.3.3. Identifikimi i aspekteve mjedisore

Duhet të mbahet regjistër i aspekteve: pluhur, ujëra, gropë septike, mbeturina, zhurmë, trafik, energji, derdhje dhe emergjenca. Rëndësia rishikohet kur ndryshon procesi.

Regjistri përdor metodën burim–rrugë–receptor dhe mbulon kushtet normale, jo normale, mirëmbajtjen dhe emergjencën. Për secilin aspekt shënohen faza, shkaku, receptori, kontrolli ekzistues dhe ndikimi rezidual. Produkti ose kimikati i ri nuk futet në proces para kontrollit të SDS-së dhe përditësimit të regjistrit.

Rëndësia vlerësohet me kriterë të dokumentuara si detyrimi ligjor, madhësia, frekuenca, ndjeshmëria e receptorit dhe mundësia e incidentit. Rezultati nuk mbështetet vetëm në një pikëzim mekanik; arsyetimi ruhet. Aspektet e rëndësishme lidhen me masën e Kapitullit 7, monitorimin e Kapitullit 8 dhe detyrën e PMM-së.

9.3.4. Detyrimet e pajtueshmërisë

Ligjet, pëlqimi mjedisor, lejet, kontratat e mbeturinave dhe kërkesat e tjera përkatëse përmbledhen në regjistër të kontrolluar.

Për secilën kërkesë regjistrohen burimi zyrtar, neni ose kushti, aktiviteti i prekur, përgjegjësi, afati dhe evidenca. Pas lëshimit, kushtet e pëlqimit mjedisor futen me tekstin e saktë dhe çdo kërkesë zyrtare më e rreptë ka përparësi ndaj minimumit të brendshëm të monitorimit të përcaktuar në Kapitullin 8. Ndryshimet ligjore kontrollohen nga burimi zyrtar dhe dokumentohen.

Pajtueshmëria nuk përfundon vetëm nga ekzistenca e lejes ose kontratës. Duhet të tregohet zbatimi: raporti i matjes, fletëdorëzimi i mbetjes, regjistri i filtrit, trajnimi ose kontrolli tjetër. Kërkesa e paqartë dërgohet për interpretim te autoriteti ose eksperti kompetent dhe mbahet e hapur deri në sqarim.

9.3.5. Objektivat dhe treguesit

Objektivat mund të lidhen me uljen e pluhurit të dukshëm, zero derdhje në drenazh, përmirësimin e ndarjes së mbetjeve, reduktimin e konsumit specifik të energjisë dhe mbylljen në kohë të ankesave.

Objektivi përcakton baseline-in, rezultatit e synuar, afatin, përgjegjësin dhe burimin e të dhënave. Kur mungon baseline i verifikuar, faza e parë është krijimi i tij dhe jo vendosja e një përqindjeje të pabazuar. Treguesit duhet të dallojnë performancën mjedisore nga realizimi formal i një dokumenti.

Shembuj të matshëm janë mbyllja e defekteve të filtrit, pajtimi i mbetjeve me dokumentet, funksionimi i drenazhimit pas reshjeve dhe mbyllja e ankesave me evidencë. Menaxhmenti rishikon trendin dhe burimet; objektivi që nuk arrihet kërkon analizë shkaku dhe plan korrigjues, jo ndryshim retroaktiv të të dhënave.

9.3.6. Kompetenca dhe trajnimi

Për çdo rol përcaktohen kompetencat dhe trajnimet. Evidenca e trajnimit ruhet dhe efektiviteti kontrollohet në praktikë.

Matrica e trajnimit lidh rolin me rrezikun: operatorët e pluhurit dhe filtrave, magazinierët e kimikateve, mirëmbajtja, drejtuesit e mjeteve dhe ekipi emergjent kanë përmbytje të ndryshme. Punonjësi i ri ose kontraktori informohet para punës; trajnimi rifreskohet kur ndryshon pajisja, procedura ose rreziku.

Kompetenca verifikohet me demonstrim praktik, pyetje, vëzhgim ose kontroll të regjistrit, jo vetëm me nënshkrim pjesëmarrjeje. Mangësia rezulton në udhëzim shtesë dhe kufizim të detyrës derisa të dëshmohet aftësia. Evidenca përmban temën, datën, trajnerin, pjesëmarrësin dhe rezultatin e verifikimit.

9.3.7. Kontrolli i dokumenteve

Procedurat, formularët, SDS-të, raportet dhe regjistrat duhet të kenë version, datë dhe person përgjegjës. Dokumentet e vjetra largohen nga përdorimi operativ.

Lista master përfshin procedurat, formularët, planet, SDS-të, lejet dhe raportet që përdoren në operim. Çdo dokument ka pronar, version, datë miratimi, vend përdorimi dhe afat rishikimi. Kopja elektronike dhe ajo në pikën e punës duhet të jenë të njëjtit version.

Ndryshimi miratohet para shpërndarjes dhe personeli i prekur njoftohet ose trajnohet. Dokumenti i vjetër shënohet si i pavlefshëm dhe arkivohet për gjurmueshmëri; formularët e plotësuar nuk ndryshohen pa shënim korrigjimi, datë dhe person përgjegjës.

9.3.8. Kontrolli operacional

Proceset me aspekt të rëndësishëm duhet të kenë procedura të qarta: filtri, kimikatet, larja, mbeturinat, trafiku, mirëmbajtja dhe emergjenca.

Për secilin proces kritik procedura përcakton kushtet para nisjes, kontrollin gjatë punës, kriterin e ndalimit dhe evidencën. Te pluhuri përfshihet funksionimi i aspirimit; te kimikatet integriteti i enëve dhe SDS-ja; te drenazhimi pastërtia e pusëve; te trafiku qarkullimi dhe mbulimi i ngarkesës.

Devijimi nuk trajtohet me improvizim. Operatori ndal ose redukton burimin sa është e sigurt, njofton funksionin përkatës dhe përdor formularin e përcaktuar. Rifillimi dokumentohet pas kontrollit të masës. Punët e kontraktorit i nënshtrohen të njëjtave rregulla dhe mbikëqyrje brenda parcelës.

9.3.9. Gatishmëria dhe reagimi emergjent

Skenarët e Kapitullit 7 testohen me ushtrime dhe rishikohen pas incidentit ose ushtrimit.

Ushtrimi zgjidhet sipas skenarit dhe teston alarmimin, izolimin, evakuimin, përdorimin e pajisjeve, komunikimin dhe mbrojtjen e drenazhimit. Pjesëmarrësit nuk duhet vetëm ta njohin numrin e kontaktit, por edhe vendin e materialeve absorbuese, mjetet e fikjes, valvulat dhe pikën e grumbullimit.

Pas ushtrimit regjistrohen koha, vendimet, pajisjet e përdorura dhe mangësitë. Për secilën gjetje caktohet masë e afat dhe, kur mangësia është kritike, ushtrimi përsëritet. Incidenti real trajtohet si provë e sistemit dhe çon në rishikim të skenarit e trajnimit.

9.3.10. Monitorimi dhe matja

Treguesit e Kapitullit 8 integrohen në sistem. Rezultatet analizohen në trend dhe jo vetëm si vlera të izoluar.

Plani i matjes identifikon treguesin, pikën, metodën, frekuencën, kriterin, përgjegjësin dhe evidencën. Pajisjet mbahen dhe kalibrohen sipas metodës; subjektet kompetente përdoren kur kërkohet. Të dhënat operative për procesin, trafikun dhe motin ruhen bashkë me rezultatin për interpretim.

Analiza e trendit dallon luhatjen normale nga ndryshimi i qëndrueshëm dhe lidhet me mirëmbajtjen, produktin ose incidentin. Rezultati i dyshimtë verifikohet para përfundimit, por nuk fshihet. Devijimi aktivizon kontroll të burimit, masë korrigjuese dhe matje ose inspektim për efektivitet.

9.3.11. Vlerësimi i pajtueshmërisë

Vlerësimi formal i përmbushjes së kërkesave ligjore dhe kushteve të pëlqimit kryhet së paku çdo tre muaj dhe menjëherë pas çdo ndryshimi të rëndësishëm ligjor, kushti të ri ose incidenti që mund të ndikojë pajtueshmërinë.

Vlerësimi bëhet kërkesë për kërkesë kundrejt regjistrit të pajtueshmërisë dhe kushteve të pëlqimit. Përfundimi shënon evidencën, periudhën dhe personin që e ka kontrolluar. Kur prova mungon, statusi është i hapur ose i paplotë dhe jo automatikisht “në përputhje”.

Gjetjet prioritizohen sipas rrezikut dhe afatit ligjor. Çështja me ndikim të menjëhershëm kontrollohet pa prituri ciklin e radhës; çështja dokumentare mbyllet pasi të jetë korrigjuar sistemi dhe jo vetëm formulari. Rezultati raportohet te menaxhmenti dhe integrohet në planin e veprimeve.

9.3.12. Mospërputhja dhe veprimi korrigjues

Çdo mospërputhje ka përshkrim, shkak, masë, përgjegjës dhe afat. Efektiviteti kontrollohet pas mbylljes.

Procesi përfshin kontrollin e menjëhershëm, vlerësimin e pasojës, njoftimin, analizën e shkakut dhe planin e korrigjimit. Shkaku dallon nga simptoma: pluhuri në oborr mund të lidhet me mbylljen, filtrin, pastrimin ose trafikun; secila kërkon masë të ndryshme.

Veprimi ka përgjegjës, afat dhe provë zbatimi. Efektiviteti kontrollohet në kushte të krahasueshme dhe mospërputhja mbyllet vetëm kur problemi nuk përsëritet ose treguesi është kthyer në gjendjen e pranueshme. Përsëritja kërkon rishikim sistemor dhe përfshirje të menaxhmentit.

9.3.13. Auditimi i brendshëm

Auditimi kontrollon zbatimin real të PMM-së dhe jo vetëm dokumentet. Gjetjet klasifikohen dhe ndiqen deri në mbyllje.

Programi i auditimit bazohet në rëndësinë e aspekteve, historikun e incidenteve, rezultatet e monitorimit dhe ndryshimet e procesit. Fushëveprimi mbulon terrenin dhe dokumentet, përfshirë filtrat, pllantonë, drenazhimin, magazinimin, mbeturinat, trafikun dhe gatishmërinë emergjente.

Auditori duhet të jetë sa më i paanshëm ndaj punës që kontrollon. Gjetja përmban kërkesën, evidencën dhe përshkrimin e boshllëkut; përgjegjësi i procesit propozon korrigjimin. Auditimi pasues verifikon zbatimin dhe efektivitetin, ndërsa çështjet e përsëritura i kalojnë menaxhmentit.

9.3.14. Rishikimi nga menaxhmenti

Menaxhmenti shqyrton performancën, incidentet, ankesat, rezultatet e matjeve, konsumin, mbetjet dhe nevojat për investim.

Hyrjet përfshijnë statusin e objektivave, pajtueshmërinë, auditimet, matjet, ankesat, incidentet, mbetjet, konsumin, ndryshimet dhe mjaftueshmërinë e burimeve. Informacioni paraqitet me trend dhe çështje të hapura, në mënyrë që vendimi të bazohet në performancën reale.

Daljet e rishikimit janë vendime për investim, mirëmbajtje, trajnim, ndryshim procedure, matje ose objektiv të ri. Secili vendim ka pronar dhe afat dhe ndiqet në mbledhjen pasuese. Procesverbali ruhet si evidencë e angazhimit dhe e kontrollit të PMM-së.

9.3.15. Përmirësimi i vazhdueshëm

Rezultatet e monitorimit dhe auditimit përdoren për përmirësim teknik dhe organizativ. Prioritet kanë masat që shmangin ndotjen në burim.

Prioriteti ndjek hierarkinë: shmangia e burimit, zëvendësimi, kontrolli teknik, kontrolli organizativ dhe pajisjet personale. Për shembull, kapja e pluhurit në transferim ka përparësi ndaj pastrimit të pasojës, ndërsa ndarja e ujërave ka përparësi ndaj trajtimit të një rrjedhe të përzier.

Përmirësimi dokumentohet me gjendjen para ndërhyrjes, masën, koston ose kategorinë e saj, rezultatin dhe mësimin. Masa që nuk jep efekt rishikohet; praktika e suksesshme standardizohet në procedurë dhe trajnim. Ndryshimi që prek fushën e VNM-së kalon më parë në menaxhimin e ndryshimeve.

9.3.16. Udhërrëfyti për zbatim

Faza e parë është krijimi i regjistrave dhe përgjegjësi; faza e dytë standardizimi i procedurave; faza e tretë auditimi i brendshëm dhe rishikimi; certifikimi i jashtëm mbetet zgjedhje e operatorit dhe nuk është kusht i supozuar i këtij raporti.

9.3.17. Matrica e dokumentacionit të rekomanduar

Tabela 69. Dokumentacioni i rekomanduar për sistemin e menaxhimit ISO 14001

Dokumenti/Regjistri	Përmbajtja	Përgjegjësi	Rishikimi
Regjistri ligjor	Ligje, pëlqime, leje, afate	Përgjegjësi mjedisor	Çdo 3 muaj dhe pas ndryshimit ligjor/kushtit të ri
Regjistri i aspekteve	Burim–ndikim–rëndësi–kontroll	Mjedis + prodhim	Pas ndryshimit
Regjistri i filtrave	Kontrolle, defekte, mirëmbajtje	Mirëmbajtje	Kontroll çdo ndërrim; servis sipas planit të mirëmbajtjes
Regjistri i mbetjeve	Kod, sasi, ruajtje, dorëzim	Mjedis/Magazinë	Në çdo krijim/dorëzim; bilanc mujor
Inventari SDS	Substancë, rrezik, vend, version	Magazinë	Mujor dhe para çdo lënde/produkti të ri
Regjistri i ankesave	Ankesë, hetim, përgjigje	Mjedis/Menaxhment	Në çdo rast
Regjistri i incidenteve	Ngjarje, shkak, masë, mbyllje	HSE/Mjedis	Në çdo rast
Regjistri i monitorimit	Ajër dhe zhurmë; ujë sipas pikave dhe kriterëve të aktivizimit në Kapitullin 8	Mjedis	Sipas frekuencave minimale të Kapitullit 8 dhe kërkesave zyrtare më të rrepta
Regjistri i trajnimit	Tema, pjesëmarrës, datë	HSE/HR	Para caktimit në detyrë; rifreskim vjetor dhe pas ndryshimit të rrezikut
Auditimi i brendshëm	Gjetje, përgjegjës, afat	Menaxhment	Të paktën 1 herë/vit dhe pas mospërputhjes së rëndësishme

Përfundimi i Planit të Menaxhimit Mjedisor

Plani i Menaxhimit Mjedisor për BNF-i është ndërtuar si sistem operacional për zbatimin e masave, monitorimin e performancës dhe demonstrimin e pajtueshmërisë. Efektiviteti i tij varet nga funksionimi real i aspirimit/filtrimit, kontrolli i ujërave dhe kimikateve, ndarja dhe dorëzimi i mbeturinave, mirëmbajtja, menaxhimi i trafikut, reagimi ndaj incidenteve dhe dokumentimi i rezultateve. PMM duhet të konsiderohet dokument i gjallë dhe të përditësohet pas lëshimit të pëlqimit mjedisor, pas ndryshimeve teknologjike, incidenteve të rëndësishme ose rezultateve të monitorimit që kërkojnë masa shtesë.

9.3.18. Skenarët e emergjencës dhe zinxhiri i reagimit**Tabela 70. Skenarët kryesorë të emergjencës**

Skenari	Detektimi	Veprimi i menjëhershëm	Njoftimi/sanimi	Evidenca dhe parandalimi
Zjarr	Alarm, tym, temperaturë	Ndalo energjinë kur është e sigurt; evakuo; izolo	Zjarrfikësit/autoritetet; kontroll i ujit të shuarjes	Raport incidenti; rishikim i mbrojtjes
Derdhje vaji/karburanti	Inspektim/shenjë rrjedhjeje	Ndalo burimin; vendos absorbues; mbro drenazhimin	Mblidh dhe dorëzo mbetjen; sano sipërfaqen	Sasi, foto, shkak, mirëmbajtje
Dështim filtri / pluhur i pazakontë	Alarm/inspektim/anke së	Ndalo hallkën; izolo transferimin	Riparo dhe pastro me metodë të kontrolluar	Servis, shkak, verifikim para rinisjes
Reshje ekstreme / tejmbushje	Parashikim/inspektim	Ndal aktivitetin e rrezikshëm; pastro pikat kritike	Kontrollo shkarkimin dhe sedimentin	Foto, vëllim i menaxhuar, përmirësim drenazhimi
Incident trafiku/lëndim	Raportim	Siguro zonën; ndihma e parë; ndalo trafikun	Shërbimet emergjente kur incidenti tejkalon kapacitetin e reagimit të brendshëm ose rrezikon persona/jashtë parcelës	Hetim, trajnim, riorganizim
Dëmtim silosi/depoje/strukture	Alarm/inspektim	Izolo dhe evakuo zonën; ndalo furnizimin	Vlerësim nga person kompetent; pastrim i kontrolluar	Raport teknik; masë preventive

10. INFORMACIONE SHITESË DHE KARAKTERISTIKAT E PROJEKTIT

10.1. Informacionet dhe karakteristikat shitesë të projektit specifik apo një lloji të caktuar projektesh përmbajnë të dhëna të tjera për përcaktimin e qëllimit dhe përmbajtjes së raportit të VNM-së, nëse kërkohen

10.1.1. Statusi i objektit dhe kufijtë e vlerësimit

Për qëllime të këtij Raporti, objekti trajtohet si fabrikë ekzistuese në operim, bazuar në deklarinimin e aplikuesit, situacionin, fotografitë dhe dokumentacionin teknik të dorëzuar për parcelën P-70202054-00214-7. Vlerësimi mbulon vetëm proceset e përcaktuara në titull, transportin, magazinimin, shërbimet ndihmëse, mirëmbajtjen, masat mjedisore të propozuara dhe mbylljen. Ky status nuk përdoret për të prezumuar vlefshmërinë e lejeve, kapaciteteve ose instalimeve që nuk janë dokumentuar; çdo zgjerim i gamës, kapacitetit ose objektit kërkon rishqyrtim paraprak.

10.1.2. Të dhënat operative të deklaruara dhe kushtet e kontrollit

Regjistri vijues ndan faktet e mbështetura me dokumente nga parametrat operativë të deklaruar dhe zgjidhjet teknike të projektit. Parametrat e deklaruar trajtohen si kufij të skenarit të kësaj VNM-je dhe konfirmohen nga aplikuesi me nënshkrimin e raportit; evidencat operative, matjet, SDS-të dhe planet as-built përdoren për kontrollin dhe monitorimin e zbatimit dhe nuk e zgjerojnë automatikisht fushëveprimin e vlerësuar.

Tabela 71. Të dhënat operative të harmonizuara dhe kushtet e kontrollit

Treguesi	Vlera/evidenca	Statusi / kushti i kontrollit
Parcela	P-70202054-00214-7, ZK Reznik; 5 630 m ² ; pronë private 1/1	E mbështetur nga dokumentacioni kadastral për numrin, sipërfaqen juridike dhe pronësinë. Koordinatat e dosjes përdoren për pozicionim teknik; certifikata kadastrale ka përparësi në rast mospërputhjeje.
Kapaciteti	4 t/orë nominale; deri në 32 t/ditë; deri në 9 000 t/vit; 300 ditë/vit	Skenar operacional i kësaj VNM-je dhe kufi i vlerësimit. Prodhimi real gjurmohet me regjistrat e serive dhe bilancin material; tejkalimi i 9 000 t/vit ose i regjimit të deklaruar nuk mbulohet nga ky Raport dhe kërkon shqyrtim paraprak mjedisor.
Punësimi/orari	8 punëtorë; një ndërrim 08:00–16:00	Skenari i vlerësuar përfshin vetëm 8 punëtorë dhe një ndërrim 08:00–16:00. Shënimi paraprak “3 ndërrime” nuk përdoret në vlerësim. Çdo kalim në më shumë ndërrime ose zgjatje orari kërkon rishqyrtim paraprak të ndikimeve.
Lëndët hyrëse	Çimento 2 000 t/vit; gëlqere 1 000 t/vit; CaCO ₃ 5 000 t/vit; polimer 40 t/vit	Vlerat numerike u përkasin komponentëve të deklaruar dhe nuk përfaqësojnë të gjitha hyrjet e recetave. Bilanci material mbahet me inputet, inventarin, produktin, materialin e rikthyer, produktin jokonform dhe mbeturinat; sasitë pa evidencë nuk ekstrapolohen.
Siloset	8 silosë metalikë × rreth 20 t; lartësi rreth 9 m; filtra në kokë	Për këtë VNM vlerësohet vetëm konfigurimi 8 × rreth 20 t; shënimi paraprak 9 × 30 t nuk përdoret për dimensionimin e ndikimeve. Çdo konfigurim që tejkalon këtë fushëveprim trajtohet si ndryshim teknik dhe kërkon shqyrtim paraprak mjedisor.

Treguesi	Vlera/evidenca	Statusi / kushti i kontrollit
Uji	Furnizim nga rrjeti publik; përdorim në produktet me bazë ujore, pastrim dhe nevoja sanitare	Furnizimi nga rrjeti publik është baza e vlerësimit; konsumi real evidentohet nga matësi dhe faturat. Vlera “50 m ³ ” pa periudhë nuk përdoret si konsum mujor ose vjetor. Çdo burim tjetër furnizimi dokumentohet dhe vlerësohet para përdorimit.
Ujërat sanitare	Gropë septike e papërshkueshme, e mbyllur, pa shkarkim në tokë/ujëra; zbrazje periodike nga operator i autorizuar	Zgjidhje teknike e detyrueshme e këtij Raporti. Gropa septike realizohet dhe menaxhohet si sistem i mbyllur, me kontroll të integritetit dhe zbrazje të dokumentuar nga operator i autorizuar; nuk lejohet shkarkim në tokë ose drenazhim atmosferik.
Filtrat	Filtër në kokën e secilit silos; aspirim në pikat e pluhurit	Konfigurimi i deklaruar përfshin filtra në kokën e silosëve dhe aspirim në pikat e pluhurit. Specifikimet, inspektimet dhe servisimi administrohen me kartela teknike/regjistër mirëmbajtjeje; procesi ndalet kur kontrolli përkatës i pluhurit është jashtë funksionit.
Filtrat dhe aspirimi	Parametrat teknikë vendosen nga datasheet-i dhe regjistri i servisit	Kërkesë e performancës operative; parametrat e aspirimit dhe filtrimit merren nga datasheet-et, matjet dhe regjistri i mirëmbajtjes. Vlera pa burim teknik nuk përdoret si parametër i konfirmuar në llogaritjen e ndikimeve.
SDS dhe kimikatet	Produktet me bazë ujore dhe aditivët verifikohen sipas listës së kontrolluar dhe SDS-së	Inventari real i kimikateve dhe SDS-të aktuale mbahen të përditësuara dhe lidhen me materialet e përdorura. Asnjë formulim ose substancë me profil tjetër rreziku nuk përfshihet automatikisht; ndryshimi kërkon vlerësim paraprak.
Drenazhimi	Ujërat e pastra të kulmeve të ndara; rrjedhat nga pllatoja operative përmes kanaleve/pusetave, sedimentimit dhe separatorit të hidrokarbureve; ujërat sanitare në gropë septike; plan as-built.	Zgjidhje teknike e projektit. Elementet e reja të drenazhimit, sedimentimit/separatorit dhe pika e shkarkimit konsiderohen operative vetëm pasi dokumentohen me skemë/as-built dhe kontroll funksional; ujërat sanitare mbeten të ndara.
Receptorët	Banesa 137.48–643.68 m; hekurudha rreth 185 m; Sitnica rreth 0.75 km	Distancat e dosjes dhe hartave përdoren për qasje konservative dhe prioritet i jepet receptorit më të afërt. Pikat e monitorimit dokumentohen me koordinata në fushatën e parë; distancat bazë ndryshohen vetëm kur ka evidencë të re të gjurmueshme.
Kufiri gjeodezik	Parcela P-70202054-00214-7; sipërfaqja juridike 5 630 m ² ; koordinatat KosovaREF01	Numri i parcelës dhe sipërfaqja juridike mbështeten nga kadastri. Koordinatat përdoren për orientim teknik dhe dokumentohen në dosjen GIS/gjeodezike; në rast mospërputhjeje, certifikata kadastrale ka përparësi.
Licenca e hartuesit	MSc. Iliriana Sutaj- Licenca nr. 20/19/24 Dr. Sc. Astrit Shala – licenca nr. 32/19/25	Numrat e licencave paraqiten sipas të dhënave të dorëzuara. Kopjet e licencave, nënshkrimet dhe vulat përkatëse ruhen ose bashkëngjiten në dosjen përcjellëse; Raporti nuk deklaron vlefshmëri përtej dokumenteve zyrtare.

Treguesi	Vlera/evidenca	Statusi / kushti i kontrollit
Kushtet e pëlqimit mjedisor	Regjistri plotësohet pas lëshimit të aktit nga autoriteti	Pëlqimi mjedisor nuk është paraqitur si akt ekzistues; kushtet dhe afatet plotësohen vetëm pas vendimit të autoritetit kompetent.

10.1.3. Plani konceptual i mbylljes, çmontimit dhe rehabilitimit

Para mbylljes përgatitet plan i posaçëm me inventar të materialeve dhe kimikateve, zbrazje të linjës dhe siloseve, pastrim të kontrolluar, çmontim selektiv, klasifikim dhe dorëzim të mbetjeve, kontroll të tokës në zonat e rrezikut, mirëmbajtje të drenazhimit, rehabilitim dhe revegetim. Nëse screening-u i tokës tregon ndotje, përcaktohen kufijtë dhe sanimi nga person kompetent; monitorimi pas mbylljes vazhdon deri në demonstrimin e stabilitetit.

10.1.4. Përfundimi i vlerësimit

Burimet kryesore të ndikimit janë pluhuri nga pranimi, transferimi, bluarja/separimi, përzierja, siloset, paketimi dhe trafiku; zhurma; ujërat nga sipërfaqet operative; mbeturinat; derdhjet dhe incidentet. Me kontroll teknik në burim, pllantonë e rregulluar me drenazhim funksional, menaxhim të mbetjeve dhe lëndëve ndihmëse, brez të gjelbër, monitorim dhe reagim korrigjues, ndikimi rezidual vlerësohet i menaxhueshëm. Ky përfundim vlen vetëm për kapacitetin, orarin dhe proceset e përcaktuara në këtë Raport; çdo ndryshim material kërkon shqyrtim paraprak.

11.BURIMET E TË DHËNAVE

11.1. Lista e referimit të burimeve e të dhënave të përdorura për përshkrimet dhe vlerësimet e dhëna në raportin e VNM-së

Burimet janë përdorur sipas hierarkisë: aktet detyruese; dokumentet faktike të projektit; të dhënat institucionale dhe hapësinore; modelet vetëm për metodë dhe paraqitje. PZHK/VSM përdoren për kontekst komunal dhe jo si provë e një fakti mikrolokal që nuk e dokumentojnë. Regjistri i plotë elektronik shoqëron raportin.

Tabela 72. Regjistri i burimeve të përdorura

ID	Burimi dhe dokumenti	Data dhe referencia	Përdorimi dhe statusi
SRC-001	Gazeta Zyrtare / Kuvendi i Kosovës — Ligji Nr. 08/L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis	Publikuar 06.01.2023; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=68708&langid=1 ; Nenet dhe Shtojcat 1–2	Korniza ligjore dhe kategorizimi; Primar zyrtar
SRC-002	Gazeta Zyrtare / MMPHI — Udhëzim Administrativ (MMPHI) Nr.04/2025	Publikuar 05.12.2025; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=113129 ; Nenet 1–18; Shtojca I	Përmbajtja/metodologjia/përputhshmëria; Primar zyrtar
SRC-003	ARBK — Certifikata dhe informata mbi biznesin – Nuhi Ujkani B.I.	2019/2021; Dosja teknike e aplikuesit; Fq.1–5	NUI, emri, aktivitetet, adresa, pronari; Primar zyrtar
SRC-004	Agjencia Kadastrale e Kosovës — Certifikata e pronës – parcela 214-7	2025/2026; Dosja teknike e aplikuesit; Fq.1–2	Pronësia, sipërfaqja, kultura/klasa; Primar zyrtar
SRC-005	Komuna e Vushtrrisë — Njoftim/Informatë 08.Nr.235/26	26.06.2026; Dosja teknike e aplikuesit; Fq.1–2	Konteksti planifikues i parcelës; Primar zyrtar
SRC-006	GeoCODE SH.P.K. — Raporti teknik i incizimit gjeodezik	15.07.2026; Dosja teknike e aplikuesit; Raporti + situacionet	Gjendja faktike, kuotat, objekti, kufiri; Primar teknik
SRC-007	GeoCODE SH.P.K. — Shtojca 7 – Koordinatat e pikave	15.07.2026; Dosja teknike e aplikuesit; Sheet1–Sheet2	Pika terreni/objekti/kufiri dhe kuota; Primar teknik
SRC-008	GeoCODE / GIS — Kufiri i zonës (SHP/SHX/DBF/PRJ)	2026; Dosja GIS e aplikuesit; poligoni kërkon verifikim; Gjeometria	Kufiri GIS; Primar teknik me kufizim
SRC-009	GeoCODE / GIS — f.kmz	2026; Dosja teknike e aplikuesit; 9 pika WGS84	Kontroll i koordinatave web; Primar teknik me kusht
SRC-010	Operatori — Përgjigje për të dhënat e projektit – 12.word.docx	2026; Dosja teknike e aplikuesit; Paragrafët 1–130	Produkte, kapacitete, punëtorë, ujë, energji dhe silosë; deklaram i operatorit i integruar në baseline dhe i konfirmuar me nënshkrimin e raportit
SRC-011	Operatori/hartuesi — Bluarja e shkëmbit gëlqeror për nevoja vetanake	2026; Dosja teknike e aplikuesit; I gjithë dokumenti	Procesi i bluarjes dhe procesi drymix; Draft i përzier
SRC-012	Operatori/hartuesi — Distancat e objekteve nga BNF-i – FINAL	2026; Dosja teknike e aplikuesit; I gjithë dokumenti	Distancat e banesave, hekurudhës, vendbanimeve; Deklarim me kusht
SRC-013	Operatori/hartuesi — Distancat e objekteve nga BNF-i – version i vjetër	2026; Dosja teknike e aplikuesit; I gjithë dokumenti	Sitnica, shkolla, xhamia dhe receptorë të tjerë; Draft i vjetër
SRC-014	Operatori — Fotografitë e terrenit	Pa metadata të verifikuar; Dosja teknike e aplikuesit; Të gjitha fotografitë	Gjendja vizuale dhe pajisjet; Evidencë primare vizuale
SRC-015	Operatori/hartuesi — Skema e linjës teknologjike	2026; Dosja teknike e aplikuesit; Figura	Rrjedha konceptuale e përzierjeve të thata; Skemë konceptuale
SRC-016	ASK — Profili i Komunës së Vushtrrisë	Korrik 2026; Dosja teknike e aplikuesit; 59 faqe	Demografia, territori, indikatorët komunalë; Primar zyrtar

ID	Burimi dhe dokumenti	Data dhe referencia	Përdorimi dhe statusi
SRC-017	Komuna e Vushtrrisë — Draft PZHK, dokument planifikues në konsultim	Dosja/portali i konsultimit; periudha në dokumentet draft nuk përdoret si periudhë e planit të miratuar	Vendbanimet, toka, ujërat, rreziku, zhvillimi; Draft zyrtar
SRC-018	Komuna e Vushtrrisë — Draft VSM i PZHK-së	Publikuar 2026; skedari i portalit: 2024–2032; titulli i brendshëm: 2026–2034; 86 faqe	Përmbajtjet, erozioni, masat strategjike; Draft zyrtar
SRC-019	Komuna e Vushtrrisë — Konsultimet publike	Gjendje e kontrolluar më 23.08.2026; https://vushtrri.rks-gov.net/konsultimet-publike/?tax=dokumente-ne-diskutim-publik; dokumentet paraqiten si draft	Statusi dhe publikimi i dokumenteve; Faqe zyrtare
SRC-020	INSI / Komuna e Vushtrrisë — Public hearing viewer – Vushtrri	2026; https://app.insiks.com/pdf/public-hearing?city=Vushtrria ; Viewer	Porta e materialeve PZHK/VSM; Viewer referues
SRC-021	AMMK — Raporti vjetor i gjendjes së mjedisit 2024	2024/2025; Dokument institucional i bashkëngjitur; Sipas temës	Konteksti kombëtar/rajonar mjedisor; Primar institucional
SRC-022	AMMK — Raport për gjendjen e ajrit 2025	2025; Dokument institucional i bashkëngjitur; Sipas stacionit/tabelës	Konteksti i cilësisë së ajrit; Primar institucional
SRC-023	IHMK — Vjetari Hidrometeorologjik 2024	2024; dokument institucional i bashkëngjitur; stacioni automatik Mitrovicë, Tabela 4.6, PDF f. 33 (faqja e shtypur 24)	Klima, reshjet, temperaturat, ujërat; Primar institucional
SRC-024	MMPH/GIZ — Libri i Kuq i Florës Vaskulare të Republikës së Kosovës	2013; Dokument institucional i bashkëngjitur; 30 faqe – përmbledhje; sipas specieve	Screening i florës; Primar institucional
SRC-025	Gazeta Zyrtare / MMPHI — UA MMPHI Nr.03/2025 për licencimin e hartuesve të raporteve të VNM-së	Publikuar 26.11.2025; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=112893 ; I gjithë akti	Licencimi i personave fizikë/juridikë hartues; Primar zyrtar
SRC-026	Gazeta Zyrtare / MMPHI — UA MMPHI Nr.11/2025 për konsultimet publike të raportit të VNM-së	Publikuar 31.12.2025; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=114886 ; I gjithë akti	Procedurat e planifikimit/organizimit të konsultimit publik; Primar zyrtar
SRC-027	MMPH — Libri i Kuq i Faunës së Republikës së Kosovës	2019; Dokument institucional i bashkëngjitur; 413 faqe; sipas specieve	Screening i faunës; Primar institucional
SRC-028	Gazeta Zyrtare — Ligji nr. 08/L-025 për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja	Publikuar 13.07.2022; GZ 18/2022; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=60330	Ajri dhe emetimet; Primar zyrtar
SRC-029	Gazeta Zyrtare / QRK — UA nr. 07/2021 për shkarkimet në ajër nga burimet e palëvizshme	Publikuar 04.08.2021; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=45586	Normat/metodat për burimet e palëvizshme; Primar zyrtar
SRC-030	Gazeta Zyrtare / MMPHI — UA nr. 09/2023 për monitorimin e cilësisë së ajrit	Publikuar 18.07.2023; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=78400	Monitorimi, të dhënat dhe metodologjia; Primar zyrtar
SRC-031	Gazeta Zyrtare — Ligji nr. 04/L-147 për Ujërat e Kosovës (konsoliduar)	Publikuar 03.04.2026; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=118659	Ujërat dhe drenazhimi; Primar zyrtar

ID	Burimi dhe dokumenti	Data dhe referencia	Përdorimi dhe statusi
SRC-032	Gazeta Zyrtare / MMPHI — UA nr. 02/2022 për shkarkimin e ujërave të ndotura	Publikuar 17.05.2022; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=58967	Kushtet, parametrat dhe vlerat kufizuese; Primar zyrtar
SRC-033	Gazeta Zyrtare — Ligji nr. 03/L-025 për Mbrojtjen e Mjedisit (konsoliduar)	Publikuar 20.05.2026; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=120096	Korniza e përgjithshme mjedisore; Primar zyrtar
SRC-034	Gazeta Zyrtare — Ligji nr. 04/L-060 për Mbeturina (konsoliduar)	Publikuar 03.04.2026; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=118657	Menaxhimi i mbeturinave; Primar zyrtar
SRC-035	Gazeta Zyrtare — Ligji nr. 02/L-102 për Mbrojtjen nga Zhurma (konsoliduar)	Publikuar 22.05.2025; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=105955	Zhurma dhe receptorët; Primar zyrtar
SRC-036	Gazeta Zyrtare — Ligji nr. 04/L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë (konsoliduar)	Publikuar 23.10.2025; https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=111753	Siguria e punëtorëve dhe PPE; Primar zyrtar
SRC-037	OBSH/WHO — Global Air Quality Guidelines	22.09.2021; https://www.who.int/publications/item/9789240034228 ; Tabelat e objektivave PM _{2.5} /PM ₁₀	Referencë shëndetësore orientuese; nuk zëvendëson normat e Kosovës
SRC-038	IFC/WBG — General Environmental, Health, and Safety Guidelines	30.04.2007; https://www.ifc.org/en/insights-reports/general-environmental-health-and-safety-guidelines	Praktikë e mirë për ajër, ujë, zhurmë, tokë dhe SST; jo ligj i Kosovës
SRC-039	Gazeta Zyrtare — Ligjet plotësuese: Nr. 03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës (kons.); Nr. 04/L-197 për Kimikate (kons.); Nr. 08/L-261 për Mbrojtje nga Zjarri	22.04.2026 / 22.05.2025 / 12.08.2024; GZRK ActID 119147 / 105958 / 95844	Biodiversiteti, kimikatet dhe mbrojtja nga zjarri; Primar zyrtar
SRC-040	IFC — Performance Standards 1, 3, 4 (2012) + IFC/WBG EHS Guidelines for Cement and Lime Manufacturing (2022; korr. 2025)	01.01.2012; 24.06.2022 (korrigjim 04/2025); burimet zyrtare IFC të cituara në raport	Praktikë e mirë plotësuese për menaxhim, ndotje, komunitet, bluarje dhe filtrim; jo ligj i Kosovës
SRC-041	MMPHI — PËRMBAJTJA nr.112233 / Shtojca I: Struktura e Raportit	Dokument zyrtar i projektit; 5 faqe; pikat 1–12	Numërimi dhe struktura detyruese e raportit

12.SHTOJCA

12.1. PËRMBLEDHJA JO-TEKNIKE E INFORMACIONIT

12.1.1. Kush e propozon projektin dhe ku ndodhet

Aplikuesi është Nuhi Ujkani B.I., me emër tregtar N.N.P. “BNF-i” dhe NUI 810685901. Fabrika ekzistuese ndodhet në Reznik, Komuna e Vushtrrisë, në parcelën P-70202054-00214-7 me sipërfaqe juridike 5 630 m². Sipas dokumentit komunal të datës 26.06.2026, parcela ndodhet brenda zonës urbane/boshtit të zhvillimit me përdorime të planifikuara industriale, komerciale dhe rezidenciale; ky dokument është informatë dhe jo leje ose pëlqim urbanistik. Vlera investuese e deklaruar në formularin e aplikimit është 187 750,00 €.

12.1.2. Çfarë aktiviteti është vlerësuar

Raporti vlerëson aktivitetin: “Funksionimi i fabrikës ekzistuese BNF-i për prodhimin e llaçeve suvatuese, gletit final, suvatuesve dekorativë për fasada, ngjitesve për pllaka, kontakt-betonit si dhe bluarjen dhe separimin e gurit gëlqeror 0–30 mm për nevoja vetanake”. Për linjën e prodhimit përdoret skenari i deklaruar 4 t/orë, deri në 32 t/ditë dhe deri në 9 000 t/vit, me 8 punëtorë dhe një ndërrim 08:00–16:00; këto të dhëna duhet të mbështeten me evidencën operative përkatëse dhe nuk paraqiten si matje ose kapacitet i autorizuar. Njësia e bluarjes/separimit të gurit gëlqeror 0–30 mm shërben vetëm për nevojat vetanake të fabrikës; kapaciteti rreth 20 m³/orë është vlerë teknike e deklaruar, ndërsa tharja termike nuk është pjesë e projektit të vlerësuar.

12.1.3. Si zhvillohet procesi

Materialet pranohen dhe magazinohen, dozohen e transportohen brenda linjës, përpunohen/bluhën ose përzihen sipas produktit, pastaj paketohen/deponohen dhe ngarkohen për dalje. Çdo hallkë lidhet me burimin e emisionit, receptorin, kontrollin dhe monitorimin.

12.1.4. Gjendja e lokacionit

Lokacioni është objekt ekzistues me përdorime bujqësore dhe objekte të tjera në rrethinë. Kuotat e listës gjeodezike janë rreth 565.80–567.31 m. Të dhënat komunale, gjeologjike, klimatike dhe biologjike paraqesin kontekst dhe nuk janë matje të parcelës.

12.1.5. Receptorët

Dokumentacioni hapësinor paraqet banesa rreth 137–644 m nga lokacioni, hekurudhën rreth 185 m dhe Lumin Sitnica rreth 0.75 km. Për monitorim dhe vlerësim konservativ përdoret receptori më i afërt; koordinatat dhe burimet e distancave ruhen në dosjen teknike/GIS. Receptorë të rëndësishëm janë banorët, punëtorët, toka, ujërat, rruga, bimësia dhe aktivitetet përreth.

12.1.6. Ndikimet kryesore

Ndikimi më i rëndësishëm potencial është pluhuri nga lëvizja dhe përpunimi i materialeve. Ndikime të tjera janë zhurma, trafiku, rrjedhja atmosferike, mbeturinat, derdhjet, energjia/karburantet, peizazhi dhe emergjencat. Nuk janë paraqitur matje që nuk ekzistojnë dhe nuk është deklaruar se speciet mungojnë vetëm sepse nuk janë dokumentuar.

12.1.7. Masat kryesore

Masat përfshijnë mbylljen e transferimeve, aspirimin dhe filtrimin, servisimin, pastrimin industrial, shtresimin/asfaltimin e pllatoë operative, kufizimin e shpejtësisë, kanale/puseta/sedimentim dhe separator hidrokarburesh për rrjedhjet nga pllatoja operative, magazinimin e sigurt, menaxhimin e mbetjeve dhe brez të gjelbër perimetral të projektuar.

12.1.8. Monitorimi

Operatori kontrollon pluhurin dhe filtrat, zhurmën, drenazhimin, ujërat sipas rrezikut, mbeturinat, trafikun, gjelbërimin, incidentet dhe ankesat. Matjet instrumentale kryhen nga subjekte kompetente sipas gjendjes referuese, kushteve të lejes, ndryshimeve të procesit ose kritereve aktivizuese të përcaktuara në programin e monitorimit.

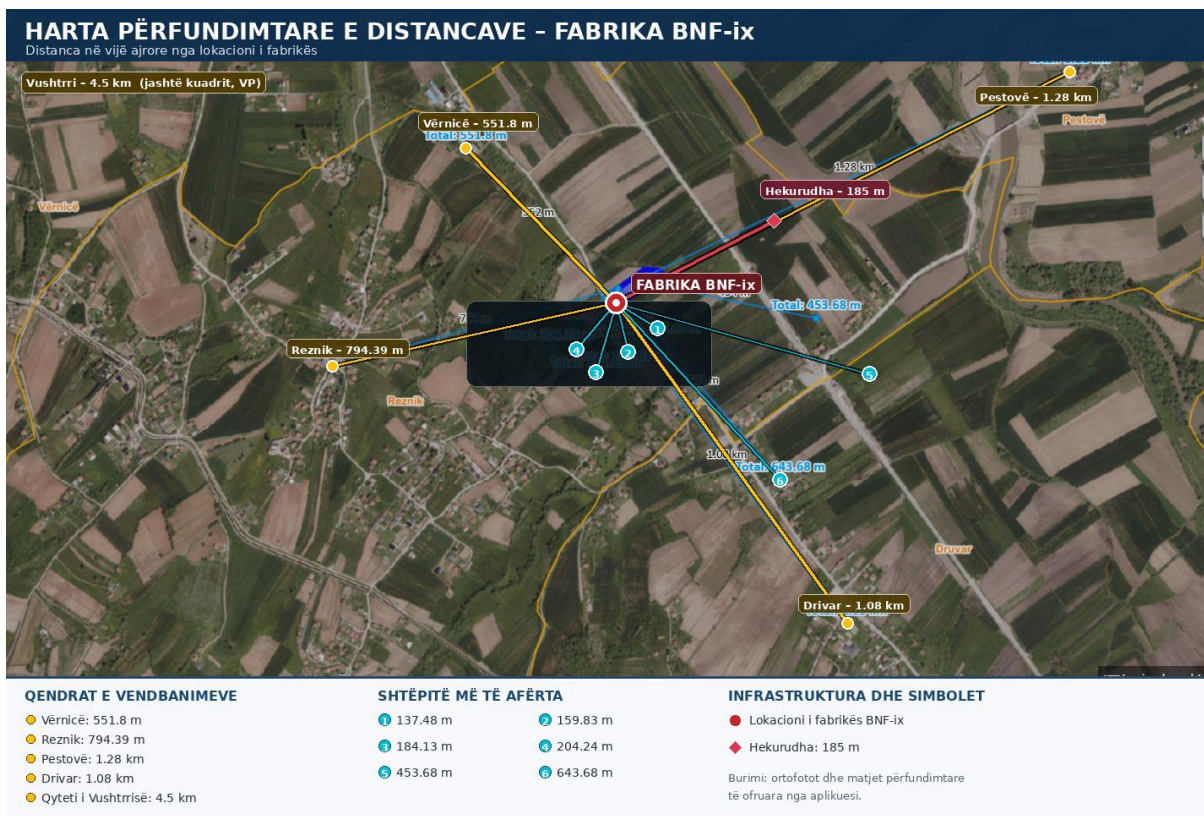
12.1.9. Emergjencat dhe mbyllja

Për zjarr, derdhje, dështim filtri, incident trafiku, reshje ekstreme ose dëmtim strukture zbatohet zinxhiri: detektim, izolim, ndalim, kontroll, njoftim, sanim, dokumentim, hetim dhe parandalim. Mbyllja përfshin zbrazje, pastrim, çmontim, mbetje, kontroll të tokës dhe rehabilitim.

12.1.10. Përfundimi jo-teknik

Për kapacitetin dhe proceset e përcaktuara në këtë Raport, projekti vlerësohet i menaxhueshëm mjedisorisht me zbatimin e plotë të masave, programit të monitorimit dhe Planit të Menaxhimit Mjedisor. Raporti nuk përfshin tharje termike, punë me më shumë se një ndërrim, rritje mbi kapacitetin e vlerësuar ose shkarkime të pakontrolluara. Pajtueshmëria dokumentohet me regjistrat operative, monitorimin e përcaktuar dhe kushtet e vendimit të pëlqimit mjedisor.

Harta 11. Lokacioni i projektit dhe receptorët kryesorë për përmbledhjen jo-teknike

Burimi: harta teknike, ortofotot, koordinatat dhe dokumenti i distancave i aplikuesit; përpunim GSC, 23.08.2026. Veri-lart; shkallë orientuese. Distancat janë ajrore dhe përdoren për screening dhe përcaktimin e receptorit të monitorimit.

Regjistri i shtojcave dallon dokumentet bazë të paketës nga evidencat që duhet të përdoren për mbylljen e çështjeve të hapura. Rreshtat S-10–S-16 nuk konsiderohen automatikisht dokumente ekzistuese: ato bashkëngjiten vetëm pasi të jenë përgatitur ose verifikuar nga pala përgjegjëse.

Tabela 73. Shtojcat shoqëruese të raportit

Kodi	Shtojca	Vendndodhja në paketë
S-01	Certifikata dhe informatat e biznesit	09_SHTOJCAT/01_DOKUMENTET_E_BIZN ESIT
S-02	Certifikata e pronës dhe kopja e planit	09_SHTOJCAT/02_PRONA_DHE_KADAST RI
S-03	Informata komunale 08.Nr.235/26, 26.06.2026	09_SHTOJCAT/03_DOKUMENTI_KOMUNA L
S-04	Matjet/situacioni gjeodezik dhe koordinatat	09_SHTOJCAT/04_GJEODEZIA
S-05	Dokumentacioni teknik i procesit	09_SHTOJCAT/05_PROCESI_TEKNOLOGJI K
S-06	Hartat finale	07_HARTAT_FINAL
S-07	Fotografitë origjinale të përdorura	08_FOTOGRAFITE_FINAL
S-08	Matrica e përputhshmërisë dhe regjistrat	Skedarët 03–06 të paketës finale
S-09	Kopja e licencës së hartuesit dhe faqet e nënshkrimit/vulës	Bashkëngjitet në dosjen fizike të aplikimit së bashku me faqet për nënshkrim dhe vulë.
S-10	Deklarata dhe bilanci material i operatorit	Evidenca e kapacitetit/orarit, lëndëve hyrëse, prodhimit, materialit të rikthyer, produktit jokonform dhe mbeturinave; përdoret për gjurmueshmërinë e bilancit material.
S-11	Regjistri sasior i mbeturinave	Kodet, sasitë, dokumentet e transportit/fletëpranimet dhe operatorët pranues – evidencë operative.
S-12	Raportet e matjeve fillestare të ajrit dhe zhurmës	Raporte nga subjekt kompetent; realizohen sipas Kapitullit 8 si matje fillestare dhe shërbejnë si baseline instrumental për fushatat pasuese.
S-13	Inventari teknik i aspirimit dhe filtrimit	Filtrat, aspiratorët, datasheet-et, pllakat teknike, fotografitë dhe regjistrat e mirëmbajtjes; mbahen si dosje teknike e sistemit të kontrollit të pluhurit.
S-14	Inventari i kimikateve dhe SDS-të	Substancat dhe përzierjet realisht të përdorura, me SDS-të aktuale; inventari përditësohet para futjes së çdo materiali të ri në përdorim rutinë.
S-15	Dokumentacioni i ujit dhe drenazhimit	Ujësjellësi/matësi/faturat, dokumentacioni i gropës septike dhe skema as-built e drenazhimit/separatorit; përdoren për kontrollin e konsumit dhe të rrjedhave ujore.
S-16	Verifikimi GIS/gjeodezik	Poligoni dhe koordinatat e dosjes GIS/gjeodezike, përfshirë pikat e receptorëve dhe monitorimit; çdo përditësim ruhet me burim dhe datë të gjurmueshme.